DRUMUL LUI COPERNIC PRIN SISTEMUL NOSTRU PLANETAR

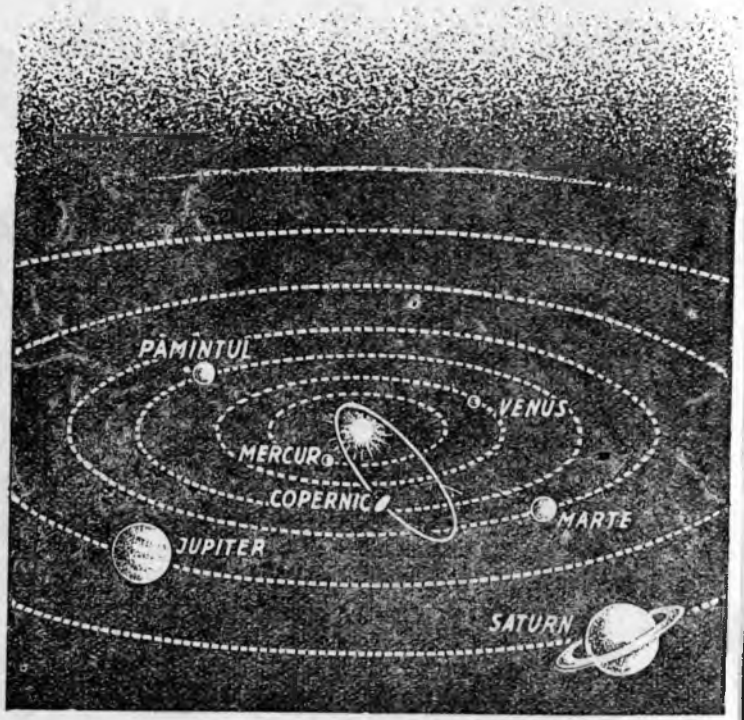

UN PROIECT ÎNDRĂZNEȚ

1. *Orașul*

Soarele se ivise de mult peste acoperișurile clădirilor înalte și acestea aruncau umbre lungi de-a-curmezișul bulevardelor. Ca și în alte dăți, cisternele automate începuseră să stropească pavajul din elastolit cu o soluție de apă cu săpun, pentru ca apoi periile rulante și aspiratoarele electrice să-l curețe și de ultimul firicel de praf. Automobilele propulsate cu energie atomică treceau ca fulgerul. Din când în când, un helicopter ateriza într'o piață și din el coborau grăbiți pasagerii. La zeci de metri deasupra caselor circulau, atârnate de cabluri, funiculare formate din mai multe vagoane. Deși traficul era deosebit de intens la această oră matinală, totul se petrecea fără niciun zgomot.

Ușa unei case se deschise. In prag apărură doi tineri, care se opriră o clipă, trăgând adânc în piept aerul proaspăt al dimineții. Erau astronomul Matei Butaru și prietenul său, inginerul telemecanic Alexandru Prodan. O porniră încet de-a-lungul aleii de castani care ducea spre stradă. In urma lor, poarta se închise singură.

După câțiva pași, Butaru se opri brusc și începu să-și pipăie nervos buzunarele. Prietenul său îl privi nedumerit.

— Ce ai, Matei, îți lipsește ceva?

— Nu, Sandule, dar mi-a fost teamă să nu fi uitat acasă banda magnetonică ce conține proiectul. Dar uite-o aici, e la mine!

Se luară de braţ şi îşi văzură de drum.

Dacă ar fi fost atenţi la ceea ce vorbeau trecătorii, ar fi rămas surprinşi. Căci nimic nu se discuta mai aprins la Bucureşti în aceste zile decât proiectul îndrăznetei expediţii interplanetare, întocmit de un colectiv de savanţi, în frunte cu tânărul astronom Matei Butaru.

Ziarele dezbătuseră pe larg proiectul şi, cum era de aşteptat, numeroşi erau aceia care începuseră să se pasioneze pentru acest plan temerar. Interesul stârnit de eveniment întrecuse chiar pe acela produs de primele experienţe de modificare a climei Islandei cu ajutorul instalaţiilor atomotermice aeropurtate.

Se ştia că la planul expediţiei astrale colaboraseră ingineri, astronomi, fizicieni, matematicieni, un numeros grup de tineri entuziaşti. Astăzi urma să aibă loc sesiunea Institutului de Cercetări Astronomice, care avea să hotărască asupra planului.

— Sandule, îi spuse Matei Butaru prietenului său, presupunând că planurile noastre vor fi aprobate, nu poţi veni în niciun caz cu noi în călătorie? Tu mi-ai dat un ajutor atât de preţios în pregătirea proiectului şi ştii doar cât de necesară ar fi participarea ta la expediţie.

— Din tot sufletul aş fi vrut să vă însoţesc. Dar înainte de un an nu voi termina punerea în funcţiune a centrului unic de telecomandă a rachetelor de transport şi până atunci...

O melodie veselă, care se termina cu trei semnale scurte, îl întrerupse. In acelaşi timp, pe cer apăru proiectat un text scurt:

E ORA ŞAPTE!

Ecranele televizoarelor se luminară şi pe ele se desenară cercuri concentrice. Ascultătorii auziră un zumzet surd şi după puţin timp se ivi figura binecunoscută a crainicului, care anunţa cu vocea sa limpede şi sonoră:

— *Bună dimineaţa, iubiţi spectatori! Incepem emisiunea noastră cu ultimul buletin de ştiri.*

O problemă care preocupă de mult timp opinia publică a ţării noastre se apropie de rezolvarea ei. Astăzi, la orele şapte şi jumătate dimineaţa, va începe la Institutul de

Cercetări Astronomice din Bucureşti sesiunea ştiinţifică extraordinară cu privire la proiectul expediţiei interplanetare, prezentat de către astronomul Matei Butaru în numele unui grup de savanţi români. Vă vom ţine la curent cu mersul dezbaterilor în cadrul emisiunilor noastre viitoare.

Majoritatea auditorilor închiseră aparatele portative de televiziune. Erau mulţumiţi, căci aşteptarea nu mai avea să dureze mult. Se îndreptau acum grăbiţi spre locurile lor de muncă, duşi de mijloacele rapide de transport care străbăteau oraşul dela un capăt la altul.

Alexandru Prodan îl conduse pe Butaru până la helicopterul care îl aştepta în piaţa învecinată.

— Mult succes, Matei! îi ură el. Dacă reuşeşti, îţi pun la punct în două săptămâni toate sistemele de comandă la distanţa de care ai nevoie.

Helicopterul începuse să urce lin. Prodan îl urmări până ce, printre turnurile clădirilor, nu-l mai zări decât ca o mică libelulă care pieri curând după construcţia maiestuoasă a heliocentralei. Inginerul făcu apoi cale întoarsă. Se instală pe bancheta de aluminiu a unui trotuar rulant, alături de un pasager care mormăia enervat, spre hazul celor din apropierea sa:

— Nu ştiu ce au azi trotuarele astea! Se mişcă încet ca nişte tramvaie electrice de altădată.

— Ei, chiar aşa n'o fi ! spuse zâmbind cineva.

— Ba chiar aşa ! se înfurie şi mai rău pietonul morocănos.

Soarele blând al dimineţii scălda totul într'o lumină aurie, strălucitoare. La porţile uzinelor şi instituţiilor, oamenii se grăbeau să intre la lucru.

In Bucureşti începea o nouă zi de activitate creatoare.

2. *Planul expediţiei interplanetare*

Participanţii la sesiune sosiseră din toate colţurile ţării.

Veniseră în automobile propulsate cu energie atomică, în trenuri electrice, cu helicoptere sau cu rachete de pasageri.

Staţia de televiziune transmisese aspecte dela sosirea delegaţilor la institut. Pe ecranele aparatelor de recepţie apăruse clădirea gigantică, îmbrăcată dela parter până la etajul al 32-lea în marmoră albă, strălucitoare. După prezentarea câtorva dintre sălile palatului, reporterul se urcase pe acoperiş. Aici, în afară de obişnuita platformă de aterizare pentru helicoptere, se afla marea cupolă străvezie a observatorului astronomic al institutului. Prin pereţii emisferei strălucitoare se deosebeau diferite aparate, printre care telescoape, radiotelescoape şi spectrografe de ultimul tip.

Invitaţii sosiţi cu automobile le lăsau în faţa institutului şi se îndreptau spre ascensoare. Acestea îi urcau în câteva clipe la etajul al 16-lea, unde urma să aibă loc sesiunea. Cei veniţi cu helicopterele coborau spre sala de şedinţă cu ajutorul ascensorului, în mai puţin de zece secunde.

Nu se întâlneau pentru prima dată. Se văzuseră de zeci de ori la conferinţe sau congrese naţionale şi internaţionale. Îşi cunoşteau părerile, concepţiile ştiinţifice, planurile. Se combătuseră de multe ori şi de tot atâtea ori se aplaudaseră.

Printre ei se aflau bătrâni, cu părul cărunt, cu mişcări demne şi măsurate. Erau însă şi mulţi tineri care se remarcaseră prin lucrări ştiinţifice de o deosebită valoare.

Discutau, unii cu înflăcărare, alţii calmi şi cu oarecare doză de îndoială, proiectul tânărului savant Matei Butaru.

Cei mai mulţi nu mai văzuseră sala în care se găseau acum, căci clădirea institutului fusese recent terminată. O cercetau cu un interes deosebit.

Peretele opus uşii de intrare era dintr'un cristal translucid, prin care pătrundea o lumină plăcută şi odihnitoare. Ceilalţi pereţi erau acoperiţi cu plăci de ivorită, o materie plastică ce imita fildeşul. In dreapta, se zărea o uriaşă hartă albastră a cerului, pe care planetele şi stelele erau înfăţişate prin mici surse de lumină. Un mecanism mişca în mod continuu punctele care reprezentau corpurile cereşti, dând o imagine fidelă a poziţiei astrelor pe boltă.

Plafonul boltit era împodobit cu o frescă de mari proporţii, reprezentând pe Giordano Bruno în momentul arderii sale pe rug. In jurul picturii erau gravate cu litere mari, de aur, cuvintele rostite de acest erou al ştiinţei : „Pe mine mă puteţi arde, dar adevărul spuselor mele nu îl puteţi distruge. Secolele viitoare mă vor înţelege şi mă vor preţui".

O imensă ghirlandă, care înconjura bolta, cuprindea portretele celor mai mari astronomi ai tuturor timpurilor, începând cu chinezul Şi Şen şi grecul Hiparc şi terminând cu cei mai de seamă învăţaţi contemporani.

Când Matei Butaru intră în sală, o parte a invitaţilor erau aşezaţi pe fotolii confortabile, grupate în jurul unei mese enorme de culoarea lemnului de nuc. In scurt timp, toate locurile libere fură ocupate. Erau aci membrii de frunte ai institutului şi alţi savanţi cunoscuţi, printre care învăţaţi cu renume mondial.

Prezida un om de vreo cincizeci de ani, zvelt, cu părul încărunţit la tâmple, cu ochi negri şi ageri. Era Achim Văianu, preşedintele institutului şi directorul principalului observator astronomic din Bucureşti.

Privirile lui Matei se opriră o clipă asupra chipului acestuia şi rătăciră apoi prin sală.

Silindu-se să nu-şi trădeze emoţia, Matei se apropie de locul său şi se aşeză. Scoase din buzunarul hainei minusculul sul cenuşiu al bandei magnetonice, care conţinea proiectul şi începu să-l răsucească în mână. Ştia că în puţine ore avea să cunoască părerea celor mai competenţi oameni de ştiinţă ai ţării asupra planului pe care îl elaborase în ultimii trei ani împreună cu inginerul Cernat, inginerul telemecanic Alexandru Prodan şi alţi tineri savanţi. Nu voia să pară şovăielnic. Ochii lui se îndreptară

A T — 3075

din nou spre învățații din sală. Pe fața lor se citea un interes arzător, dorința vie de a cunoaște cât mai grabnic proiectul.

In mulțimea de invitați îl zări pe profesorul George Scarlat. Cu câteva luni în urmă, Butaru îi ceruse cunoscutului astronom și constructor de rachete o întrevedere și fusese surprins de răceala cu care acesta îl primise. Acum lui Matei i se părea că-i citește pe față neîncrederea.

In sală se făcu liniște.

— Tovarăși, spuse președintele ridicându-se, sesiunea extraordinară a institutului nostru este deschisă. Pe ordinea de zi figurează comunicarea tovarășului Matei Butaru, „Proiect asupra unei călătorii în spațiul interplanetar", urmat de dezbateri.

Matei Butaru introduse banda magnetonică a proiectului său în magnetograful electronic, o cutiuță cu zeci de butoane, pe care o scoase din buzunar. Puse apoi aparatul în legătură cu instalația de proiecție de pe peretele sălii. Acum, când nu-l mai despărțeau decât câteva clipe de momentul în care avea să-și înceapă expunerea, emoția i se risipea treptat. Când începu să vorbească, glasul îi răsună liniștit, cu un accent cald și totuși energic :

— Realizările și progresele științei și tehnicii țării noastre, în condițiile victoriei socialismului, le cunoaștem cu toții.

Datorită însușirii creatoare a experienței învățaților sovietici producem anual milioane tone de oțel, mașini dintre cele mai perfecționate și agregate de fabrici complet automatizate, bazate pe folosirea energiei atomice. Am reușit să sporim de zeci de ori producția de energie electrică, să fabricăm cantități uriașe de articole de larg consum, creând societății o viață îmbelșugată. Substanțele stimulatoare și acceleratoare puse la punct în laboratoarele agricole au sporit în mod simțitor producția ogoarelor.

Cine ar fi crezut că vom extrage țiței din fundul Mării Negre, că un călător va putea să ajungă, pe o rachetă de tipul celei construite de învățatul George Scarlat, în mai puțin de trei minute, dela București în marele centru industrial Baia Mare, că vom folosi pe scară întinsă în agricultură mașini terestre care provoacă ploaia și instalații aerotransportate care pot să împiedice căderea grindinei ?

Matei reușise, prin această introducere sugestivă, să trezească și mai mult interesul ascultătorilor săi. Câțiva dintre cei prezenți se instalară mai comod în fotolii, aprinzându-și țigări sau sorbind încet din paharele cu băuturi răcoritoare. Rămâneau însă cu ochii ațintiți asupra vorbitorului.

In continuare, astronomul arătă că ceea ce se înfăptuia în țara noastră era încă departe de realizările oamenilor sovietici, constructorii comunismului victorios :

— Invățații sovietici au pus la punct fabricarea sintetică a alimentelor din bioxid de carbon, apă și substanțe minerale, reușind să reproducă în laborator procesul realizat de plante cu ajutorul clorofilei. Pustiurile au dispărut cu desăvârșire de pe harta Țării Sovietice, izgonite de marile perdele de păduri, de uriașele canaluri, de cursurile modificate ale fluviilor, de mările artificiale.

Vârsta medie a oamenilor se apropie de o sută de ani, datorită măsurilor sanitare de longevitate și condițiilor de viață din ce în ce mai bune.

Mari progrese au realizat, alături de ceilalți savanți, cercetătorii lumii aștrilor, astronomii, spuse apoi tânărul savant, intrând în subiectul propriu-zis al comunicării sale.

Proiectarea și construirea principalului satelit artificial al Pământului de către învățații sovietici și studiile întreprinse de pe această a doua Lună au deschis uriașe perspective pentru cercetarea astrelor „la fața locului". Și aceste perspective au fost traduse în viață de călătoriile rachetelor sovietice în Lună și până în imediata apropiere a planetei Marte.

Iată deci că visul avântat al lui Constantin Eduardovici Țiolcovschi a început să se realizeze. Ideile sale îndrăznețe, care au părut multor contemporani utopice, s'au înfăptuit.

Glasul lui Matei răsuna acum mai puternic, mai avântat. Ochii săi se ridicară în sus, spre tablourile celor mai mari astronomi ai tuturor vremurilor, care îl priveau parcă și ei.

— Ceea ce s'a făcut până astăzi, continuă el, e doar un început. Planetele, cometele, asteroizii ne așteaptă pentru a fi cercetate de aproape. Vrem să aterizăm pe planete și asteroizi, să cunoaștem acolo noi oceane și noi continente, noi munți și stepe, vrem să cercetăm plantele și

animalele care există fără îndoială pe unele corpuri cereşti, să lămurim nenumărate probleme care până acum au rămas mistere de nepătruns.

Desigur că toate acestea nu sunt uşor de realizat, deşi am ajuns să stăpânim energia atomică şi s'o folosim în tehnica rachetelor, deşi, datorită instrumentajului astronomic modern, noi cunoaştem astăzi cu mult mai bine decât în trecut aştrii.

Greutăţile pot fi însă înfrânte. De câte ori mă aflu în faţa unor probleme care îmi par de nerezolvat, îmi amintesc de minunatele cuvinte ale marelui Stalin: „Nu există în lume lucruri care nu pot fi cunoscute, ci există numai lucruri care nu sunt încă cunoscute, care vor fi descoperite prin mijloacele ştiinţei şi ale practicii".

Proiectul pe care vi-l supun spre aprobare este planul unei călătorii interplanetare, al unei vizite printre planetele sistemului nostru solar.

Priviţi itinerariul expediţiei, propus de colectivul nostru.

Matei Butaru apăsă pe un buton al magnetografului electronic şi pe ecranul rotund din peretele lateral al sălii apăru o uriaşă schemă a sistemului planetar, pe care era însemnat cu o linie roşie drumul proiectat.

In sală se auzi un murmur. Multora le scăpau exclamaţii de nedumerire sau de admiraţie.

O intervenţie hotărîtă a preşedintelui Achim Văianu puse capăt rumorii.

Arătând spre magnetograma proiectată, Matei Butaru începu să descrie calea expediţiei plănuite.

— Racheta, spuse el, va face o primă escală pe principalul satelit artificial al Pământului, Hepta.

La 7 Iunie anul viitor, un asteroid de tipul lui Icar, recent descoperit de I. C. Tarov, va trece la numai 312 000 kilometri de planeta noastră, adică la o distanţă mai mică decât cea dintre Lună şi Pământ. Racheta va porni spre acest asteroid şi va ateriza pe suprafaţa sa. Echipajul îşi va instala acolo centrul de observaţie pentru tot restul călătoriei.

De ce am ales un asteroid, şi tocmai pe acesta, ca bază a expediţiei? Schema vă spune totul. Asteroizii de felul celui descoperit de Tarov au o orbită foarte alungită, care îi duce în apropierea multor planete, cărora le „taie calea". Călătorind pe el, ne vom apropia până la distanţe

relativ mici de Mercur, Venus şi Marte. Vom folosi astfel asteroidul ca un adevărat vehicul.

Nimic nu ne va opri să părăsim din când în când baza expediţiei noastre, pentru a vizita unii dintre aştrii pe lângă care trecem.

Când asteroidul va ajunge din nou — peste un an şi şase zile — în apropierea Pământului, racheta îşi va lua zborul şi va porni înapoi, spre globul terestru.

In felul acesta, cam 98 la sută din călătorie o vom face pe asteroid, ceea ce va evita greutăţile inerente unei călătorii îndelungate într'o navă astrală.

Şi acum să trecem la datele tehnico-ştiinţifice ale proiectului expediţiei, iar apoi la descrierea principiilor constructive ale rachetei noastre, aşa cum au fost concepute de un grup de proiectanţi de sub conducerea inginerului Virgil Cernat.

Niciun zgomot nu se mai auzea acum în sală. Savanţii erau numai ochi şi urechi. Din graficele, schemele şi formulele de calcul care apăreau pe magnetograma proiectată, reieşeau tot mai limpede temeiurile ştiinţifice ale îndrăzneţului plan.

Butaru prezentă imensa importanţă a expediţiei plănuite atât pentru extinderea cunoştinţelor astronomice cât şi pentru progresul ştiinţei şi al tehnicii în general.

Când îşi termină referatul, aplauzele izbucniră năvalnic, făcând să răsune dela un capăt la altul sala. Reluându-şi locul, tânărul astronom îşi duse mâinile la tâmple. Simţi cum sângele îi zvâcneşte cu putere.

Abia acum savanţii începură să-l examineze cu toată minuţiozitatea.

Nu se deosebea prea mult de oamenii pe care îi întâlneau la fiece oră pe străzile oraşului, prin fabrici şi uzine, prin şcoli, institute şi laboratoare. Purta un costum de culoare cenuşie. Cămaşa albă, cu gulerul răsfrânt peste reverul hainei, scotea şi mai bine în evidenţă pielea sa bronzată.

Avea obrazul prelung, nasul drept şi fruntea puţin bombată. Părul mătăsos, de culoarea castanelor coapte, era presărat pe la tâmple cu fire argintii.

Deşi vorbise mai bine de o oră, faţa sa nu trăda nicio urmă de oboseală. Ochii săi mari şi albaştri, limpezi, priveau plini de încredere spre învăţaţii din sală. Totodată

însă, în aceste priviri se putea citi dârzenia care-l caracteriza.

Matei simți simpatia cu care fusese primit proiectul. Când se uită la Achim Văianu, i se păru că și acesta îi zâmbește încurajator. Președintele tocmai se ridicase în picioare, pentru a anunța suspendarea ședinței.

3. *Punctul de vedere al profesorului Scarlat*

Discuțiile la referat începuseră de o bună bucată de vreme. Un mare număr de cercetători ceruseră cuvântul pentru a-și exprima adeziunea la proiectul lui Butaru. Vorbitorii relevau diferite puncte a căror studiere propuneau să fie inclusă în planul îndrăzneței expediții spre spațiile interplanetare. Mulți erau aceia care se ofereau să facă parte din echipaj, pentru a rezolva anumite probleme științifice care nu putuseră fi soluționate pe Pământ.

O deosebită impresie făcu cuvântarea scurtă, dar avântată, a profesorului Dobre, cunoscutul biolog, care fusese recent decorat, la împlinirea a patruzeci de ani de activitate științifică.

Participanții la sesiune priviră cu un interes deosebit la acest omuleț vioi, scund de statură, cu fața de un roșu aprins care se ridicase. Cuvintele sale erau pline de un entuziasm înflăcărat.

— Curaj și prevedere, elan creator și știință riguroasă — iată calitățile pe care a știut să le îmbine proiectul care ne-a fost prezentat. Aș fi fericit să pot participa la această minunată plimbare printre planete.

Ce prilej nemaiîntâlnit de a înțelege mai adânc legătura dintre condițiile mediului și formele de viață cărora le dau naștere! Va fi o verificare a concluziilor astrobiologiei, disciplină creată pe Pământ, dar neconfirmată încă deajuns de fapte.

Savanții din sală simțeau că știința trecea printr'un moment important, că despre cele dezbătute aci se va vorbi peste decenii. In această atmosferă, obiecțiile chimistului Lupu și ale geologului Holban, colaboratori apropiați ai profesorului Scarlat, nu ajunseră să zdruncine încrederea majorității în proiectul prezentat, cu atât mai mult cu cât argumentele nu reușeau decât să sublinieze unele greutăți pe care toată lumea le cunoștea.

Cu un deosebit interes era însă așteptat cuvântul profesorului George Scarlat. Se știa că acesta, în ultimul timp, perfecționase vehiculele aeriene concepute de el cu douăzeci de ani în urmă și efectuase o serie de calcule astronomice de mare precizie. Scarlat era o autoritate de a cărei părere trebuia să se țină seama.

Când se ridică, ochii tuturor se îndreptară spre el. Mulți căutau să ghicească gândurile care se ascundeau sub trăsăturile aspre ale chipului său. Savantul îndepărtă cu gravitate un firicel de praf închipuit de pe haina sa de croială elegantă. Apoi tuși de câteva ori.

— Are cuvântul tovarășul profesor George Scarlat, membru corespondent al Academiei de Științe, anunță președintele adunării.

Scarlat controlă amănunțit sulul magnetonic pe care-l pregătise pentru consfătuire. Il introduse în micul magnetograf electronic și își trecu, cu un gest nervos, mâna peste frunte. Cuprinzând cu privirea întreaga sală, începu să vorbească

— Știți cu toții ce spune legea că i s'a întâmplat lui Icar, atunci când a încercat să zboare. S'a ridicat prea sus, „prea aproape de Soare". Ceara cu care erau lipite penele din care își făurise aripi s'a topit. Icar s'a prăbușit din înaltul cerului și a fost înghițit de valurile Mării Egee.

Nu v'am amintit întâmplător această poveste. Ea conține mult adevăr. Noi, oamenii de știință, nu trebue să ne apucăm să rezolvăm ceea ce la un moment dat este imposibil de rezolvat. Trebue să așteptăm să fie coapte condițiile.

Degeaba ar fi încercat, de pildă, savanții din secolul al XIX-lea să rezolve problema folosirii industriale a energiei atomice, care a înmiit puterile omului, căci abia în primele decenii ale veacului nostru a început să fie lămurită problema structurii atomului și a uriașelor sale resurse energetice. O asemenea tentativă ar fi fost la fel de absurdă ca și strădaniile alchimiștilor de a obține aur din plumb, prin foc și farmece.

Astăzi, aici, se pune următoarea întrebare: există condițiile pentru traducerea în viață a planului tânărului și entuziastului astronom care a ținut referatul?

Eu consider că nu avem posibilitatea să construim, cu mijloacele de care dispunem, o rachetă care să ajungă pe asteroidul menționat, iar de acolo să efectueze incursiuni pe diferitele planete, de care se va apropia acesta. Nu văd

cum va fi rezolvată problema decolării de pe planete fără o pistă de lansare corespunzătoare şi apoi cum va fi prins din urmă asteroidul, care se va fi deplasat, în timpul escalelor planetare, cu o viteză considerabilă pe orbita sa. Nici adaptarea membrilor expediţiei la variaţiile extreme ale temperaturii şi la efectele razelor cosmice nu va fi uşoară. Mă gândesc apoi la pericolul ciocnirii cu meteoriţii, care au cauzat atâtea neajunsuri oamenilor de ştiinţă de pe principalul satelit artificial al Pământului şi la faptul că nu ştim aproape nimic despre structura asteroidului care ne este propus ca bază a expediţiei.

Riscurile sunt extrem de mari şi şansele minime. E prea multă incertitudine, prea mult neprevăzut în tot ceea ce ni se propune!

In sală se auzi un murmur, care creştea neîncetat. Ridicându-şi glasul, Scarlat reuşi să acopere zgomotul.

— Peste câteva decenii, continuă el, o astfel de expediţie cosmică ar avea cu totul alte perspective. Progresele astronomiei ne vor permite atunci să cunoaştem mult mai bine condiţiile unei călătorii interplanetare. Vom şti cu ce dificultăţi avem de luptat, ce măsuri trebuesc luate. Tehnica construcţiei rachetelor astrale va fi mult mai avansată.

Atunci vom putea porni într'o adevărată expediţie ştiinţifică astrală.

Declanşând magnetograful său, George Scarlat proiectă pe ecranul de pe peretele sălii o serie de planşe şi grafice, pentru a ilustra punctul său de vedere.

Timp de peste o oră, Scarlat vorbi, referindu-se la schemele care se succedau pe cristalul alb. Incheie cu cuvintele:

— Interesul ştiinţific al unei asemenea expediţii ar fi fără îndoială deosebit de mare. Pentru cercetările mele, o astfel de călătorie ar fi un prilej nepreţuit de a rezolva probleme care mă frământă de ani de zile. Dacă mi s'ar putea dovedi că acest plan are sorţi de izbândă, m'aş alătura şi eu expediţiei.

Nu putu să termine, căci zarva care se produsese îi acoperi ultimele cuvinte.

— Acum aş voi să cunoaşteţi şi părerea mea, spuse Achim Văianu, preşedintele Institutului Astronomic. Proiectul prezentat de tovarăşul Butaru are, după mine, o importanţă covârşitoare.

La baza lui stă o adâncă cunoaştere a complexului ştiinţelor astrale. Tovarăşul profesor Scarlat ne-a ajutat mult analizând greutăţile care vor exista.

Nu pot fi însă de acord cu neîncrederea arătată de tovarăşul Scarlat. Este cazul să amintim că atunci când a început construirea principalului satelit artificial al Pământului, Hepta, ca şi la proiectarea primelor călătorii cosmice, tovarăşul Scarlat şi-a manifestat întotdeauna îndoielile. Faptele însă l-au dezminţit.

Opinia mea în această privinţă mi-am exprimat-o în nenumărate rânduri. V'o repet: să pornim cu curaj în întâmpinarea noului! Suntem doar savanţii epocii de construire a comunismului, care nu se tem de necunoscut şi de neprevăzut, ci le biruie, le cuceresc!

In sală izbucniră aplauze.

O jumătate de oră mai târziu se anunţă că sesiunea extraordinară a Institutului de Cercetări Astronomice a aprobat cu 52 de voturi pentru şi 4 voturi contra, proiectul lui Matei Butaru.

Invăţaţii se ridicară din fotoliile lor, ovaţionând cu căldură succesul colectivului condus de tânărul astronom. Numeroasele strângeri de mână îl făcură pe Butaru să înţeleagă şi mai bine că dobândise o însemnată victorie.

Felicitările profesorului Dobre, pe care-l cunoştea din copilărie şi pentru care avea de mult o admiraţie adâncă, îi dădură lui Butaru o încredere şi mai mare.

— Vrei cu adevărat să ne însoţeşti? îl întrebă el.

Bătrânul îl privi drept în ochi şi zâmbi.

— Ascultă, Matei, cred că nu ne cunoaştem de ieri. Şi dacă n'o să spuneţi că vârsta mea este o piedică, că n'aş mai putea suporta greutăţile expediţiei, atunci fii sigur că nu m'ar pasiona nimic mai mult, ca om de ştiinţă, decât această călătorie în lumea aştrilor.

4. *Un comunicat important*

Seara coborîse pe nesimţite. Geamurile mari ale încăperii oglindeau cerul vânăt şi dunga roşiatică, pictată parcă de-a-lungul orizontului de Soarele ce coborîse spre asfinţit.

Deşi lumina zilei devenise cenuşie şi confuză, în cameră tuburile fluorescente nu se aprinseseră.

Pe mese largi se distingeau în penumbra serii aparate

ciudate din metal strălucitor, piese de mașini de forme neobișnuite și scule sclipitoare de oțel. Dacă într'un colț nu s'ar fi aflat o măsuță cu câteva fotolii, o bibliotecă și niște planșe de desen fixate pe trepiede, te-ai fi putut crede într'un mic atelier mecanic.

Butaru, Dobre și inginerul Cernat, care ședeau în jurul mesei, discutau cu înfrigurare. Nori de fum albastru de țigară se ridicau spre tavan.

Matei Butaru părea îngândurat.

— Au trecut săptămâni de la sesiunea institutului. Vă spun, așteptarea asta nu e deloc plăcută. Sunt nerăbdător să începem pregătirile, să pornim la treabă, să dăm în sfârșit viață proiectului nostru.

Cine știe dacă la Departamentul cercetărilor științifice, unde la început ni s'a făgăduit tot sprijinul, lucrurile nu s'au împotmolit acum! Să se fi ivit obiecțiuni împotriva planurilor noastre?

— Ascultă, Matei, nu avem niciun motiv să ne pierdem încrederea, interveni profesorul Dobre.

Bătrânul savant își scutură coama de păr alb care îi împodobea capul. In timp ce vorbea, în colțurile buzelor îi juca un zâmbet și degetele sale scurte loveau neîncetat pielea cafenie a fotoliului.

Se ridică brusc și, îndreptându-și trupul mărunt, continuă:

— Nu ai destulă încredere în oameni, Matei. Mie mi-ar fi fost suficient să văd fețele celor care mă aplaudau la ședința institutului, ca să nu mă îndoiesc că lucrurile se vor termina cu bine. Iar după discuția dela Departament, nicio clipă nu aș mai fi așteptat. Aș fi pornit înainte, aș fi... aș fi... Dar — urmă el cu vocea mult mai scăzută — la urma urmei, de ce nu sosește blestematul ăla de răspuns?

Butaru și Cernat izbucniră în râs.

Aurelian Dobre le aruncă priviri dojenitoare. Se pregătea tocmai să spună ceva, când ușa se deschise pe neașteptate.

— O veste mare, tovarăși!

Radiotelegrafistul Precup intră grăbit în cameră, fluturând un ziar, pe care i-l întinse triumfător lui Matei. Pe fața sa ascuțită, cu pielea palidă, apăruse acum o roșeață, pricinuită de emoția care-l stăpânea.

— Să mai spună acum cineva că îndrăznim prea mult, adăugă el, amenințând cu pumnul un dușman nevăzut.

Matei îi smulse cu un gest grăbit ziarul din mână și începu să citească cu voce tare:

„O nouă rachetă cosmică sovietică.

In ultima ședință a sesiunii Academiei de Științe a U.R.S.S., Secția Astronomie, s'a hotărît începerea construcției unei rachete cosmice cu mare rază de acțiune. Această rachetă, care urmează să fie terminată peste un an, va porni într'o expediție cu o durată de șase ani, spre limitele sistemului nostru planetar, urmând să aterizeze pe Saturn, Neptun, Uranus și Pluton.

Prima parte a călătoriei, până în apropiere de Saturn, va fi efectuată pe un asteroid, iar restul cu ajutorul rachetei cosmice. Principalul scop este studierea condițiilor astro-fizice ale regiunilor periferice din sistemul nostru solar și, prin aceasta, lămurirea unor fenomene ale mișcării și structurii acestuia".

— Iată un proiect cu mult mai cutezător decât al nostru, zise Matei, punând ziarul la o parte; un drum mult mai lung, țeluri cu mult mai greu de atins. Va fi o lovitură serioasă pentru sceptici. Știința sovietică confirmă că suntem pe o cale justă.

— Bine că i-a venit inima la loc lui Matei al nostru, râse profesorul Dobre. Dar... băieți, de ce o fi durând atâta? Puteam să primim până acum și zece ondograme.

Matei Butaru îl privi cu coada ochiului.

— Tovarășe Dobre, credeți-mă, suntem cu toții nerăbdători. Dumneata însă, deși ca naturalist și biolog, nu ai o legătură directă cu prima fază a realizării proiectului, cu construcția rachetei, îți manifești nerăbdarea, parcă ar trebui să confecționezi prima piesă.

— Poftim! bombăni profesorul. A ajuns Matei să-mi facă mie morală. Imi critică nerăbdarea, de parcă un naturalist nu ar avea același drept să fie nerăbdător ca un astronom sau un constructor de rachete.

După o clipă de gândire, întrebă din nou cu vocea sa groasă, puțin răgușită:

— Ei, ce părere aveți, când o să vedem odată ondograma?

— Trebue să ne sosească, nu mă îndoiesc că în curând o vom avea, îi răspunse Matei. Dar stai... se aude semnalul.

Sărira în picioare și se repeziră spre ondograf, aparatul cu care se transmiteau și se recepționau dela distanță știri scrise și imagini.

În aparat se aprinsese un mic bec roşu şi cinci sunete melodioase anunţară că postul era chemat. În acelaşi moment, pe ecran apărură litere :

„Colectivului Butaru.

Departamentul cercetărilor a aprobat planul dumneavoastră şi toate fondurile necesare expediţiei. Veniţi pentru a primi instrucţiuni amănunţite. Construcţia rachetei va începe îndată la Uzinele „Automat". Trimiteţi acolo pe inginerul constructor, cu planurile."

Ecranul se întunecă. Se auziră trei semnale scurte. O clapă se deschise şi din ea căzu o fîşă albă, conţinând textul imprimat al ondogramei. Butaru luă mesajul şi îl flutură prin aer ca un steag.

— Ei, prieteni, ce ziceţi ? Tovarăşe Dobre, mă mai certi, te mai superi ? Aţi auzit, chiar de mâine, ba nu... chiar de azi, din clipa asta, începem ! Dacă-l convingem şi pe George Scarlat să vină cu noi — şi cred că vom izbuti până la urmă — reuşita deplină a expediţiei nu mai poate fi pusă la îndoială.

In ceea ce priveşte corabia noastră cosmică, deşi nu e construită încă, ea există pentru noi din acest moment. Să-i dăm chiar de acum un nume. Ce spuneţi ?... Eu propun s'o botezăm „Cutezătorul".

— „Cutezătorul" ? Profesorul Dobre duse în glumă degetul arătător la tâmplă, ca şi cum ar fi avut de chibzuit asupra unei probleme foarte complicate... E un nume cât se poate de potrivit. Şi zi, Matei, acum nu mai există nicio piedică ? Nu mai poate interveni nicio întârziere ?

— Niciuna, tovarăşe Dobre !

— Ei, atunci ce mai staţi ? N'ai spus chiar tu acum câteva clipe că nu mai avem timp de pierdut ?

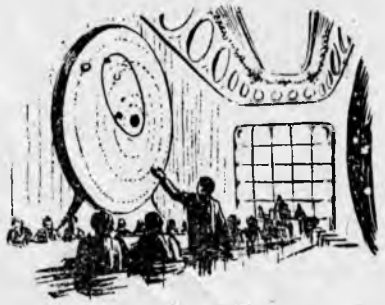

P R E G Ă T I R I L E

5. *Antrenamente pentru expediţia cosmică*

Trecuseră două săptămâni dela primirea ondogramei. Pregătirile pentru marea călătorie erau în toi. Inginerii Virgil Cernat şi Alexandru Prodan lucrau intens la Uzinele „Automat".

Pe măsură ce construcţia rachetei înainta, viitorii călători astrali se pregăteau, în cadrul unor antrenamente zilnice, pentru condiţiile, cu totul deosebite de cele de pe Pământ, pe care aveau să le înfrunte în călătoria lor.

La centrul de antrenament, de curând înfiinţat, se strânseseră şi de această dată, ca în fiecare dimineaţă, viitorii cuceritori ai spaţiului interastral.

Inainte de începerea exerciţiilor, medicul Sabina Turcu îşi primi pacienţii în cabinetul ei, înzestrat cu aparataj ultramodern.

Doctoriţa părea de vreo cincizeci şi cinci de ani. Avea o faţă severă cu trăsături energice, care contrastau cu ochii albaştri, plini de bunătate. Părul cărunt îi era strâns într'un coc, peste care purta o bonetă dintr'o ţesătură albă şi vaporoasă.

In cabinet era un singur aparat imens, având un tablou de comandă cu o sumedenie de rotiţe, ecrane şi cadrane.

Matei Butaru se aşeză primul pe fotoliul aflat în faţa instalaţiei şi-şi puse mâinile pe cele două braţe ale acestuia. După ce îi controlă poziţia, doctoriţa apăsă pe buton. Savantul simţi atunci cum diferitele dispozitive ale aparatului îi atinseră trupul.

Pe tabloul indicator apăreau rezultatele: temperatura corpului, rapiditatea pulsului, minima și maxima tensiunii arteriale, hemograma și altele. Pe un ecran special se vedea diagrama bătăilor inimii, iar pe un altul imaginea radioscopică a diferitelor niveluri din interiorul corpului.

Ultimul intră în funcțiune oscilograful catodic, care înregistra variațiile ondulatorii emise de diferite organe.

După ce și ceilalți participanți la expediție trecură prin această adevărată „combină medicală" și doctorița cercetă cu grijă fișele individuale pe care se înregistraseră automat rezultatele, îi strânse pe toți în jurul ei.

— Să știți că programul nostru de astăzi este cam încărcat, așa că s'ar putea să fie obositor. Nimic nu poate fi însă lăsat la o parte. Ca viitor medic al expediției, vreau să părăsesc planeta noastră cu oameni sănătoși, călîți fizicește pentru toate greutățile care ne așteaptă. Haideți, să începem!

„Pacienții" o urmară pe doctoriță. In afară de Matei Butaru, Aurelian Dobre și radiotelegrafistul Andrei Precup, se mai găseau aici Apolodor Dincă, care avea să se ocupe în călătorie de lucrările de laborator și de prepararea alimentelor, precum și geologul Ana Grigoraș.

Doctorița deschise ușa cabinetului de radioterapie.

— Incepem, ca de obicei, cu o scurtă ședință de acomodare la efectul diferitelor radiații.

Se culcară pe niște paturi scunde, acoperite cu un fel de mușama dintr'o masă plastică de culoare albă. Sabina Turcu apăsă un buton. In tuburile de sticlă fixate în tavan apăru o lumină albastră-verzuie, mai întâi ca o licărire de abia perceptibilă, care deveni apoi din ce în ce mai intensă.

— Ce te mai furnică, strigă Precup. Parcă aș lucra la un aparat neizolat! Ține mult, tovarășă doctor?

— Nici mai mult, nici mai puțin decât trebue! De altfel, nu-i chiar atât de grav. Am făcut doar și eu toate aceste exerciții și pot spune că m'am obișnuit destul de repede cu ele. Nici cuirasa rachetei, nici costumele noastre de protecție — oricât de impermeabile ar fi — nu vor putea opri cu totul pătrunderea radiațiilor. De aceea trebue să ne acomodăm.

— N'am spus că nu pot să le suport. Am zis doar că furnică! Imi amintesc de vara anului trecut, când eram telegrafist pe submarinul atomopropulsat „Poseidon". In drum spre insulele Bermude, temperatura se ridicase la peste 75°. Apele mării clocoteau și aburi deși se ridicau deasupra valurilor. Lucram gol pușcă la aparatul meu, când deodată niturile acoperișului se topiră și acesta se prăbuși, lăsându-mă pradă razelor nemiloase ale Soarelui.

Și atunci ce credeți că am făcut?

Andrei Precup se opri o clipă, pentru a da un efect și mai puternic ultimelor sale cuvinte.

— Ce-ai făcut? Eu cred că te-ai trezit din somn și ți-ai dat seama că-i curată nerușinare să torni asemenea gogoașe, îi spuse inginerul Cernat cu vocea sa de bariton.

Radiotelegrafistul vru să riposteze, dar doctorița îl întrerupse.

— E destul pentru astăzi. Ați primit suficiente radiații. Acum să trecem la cel de-al doilea punct al antrenamentului nostru.

In grădina centrului, înconjurat de sălcii pletoase și de pajiști acoperite cu iarbă de un verde închis, se afla oglinda unui lac artificial cu o adâncime de peste 15 metri.

Imbrăcați în costume speciale de protecție, asemănătoare celor de scafandru, viitorii călători se cufundară în apele sale străvezii. Rămaseră peste o jumătate de oră pe fund, pentru a se obișnui cu presiunea ridicată.

Suportară cu bine această încercare, care nu avu alte consecințe decât o ușoară durere de cap, înlăturată de doctoriță prin aplicarea unor radiații RV în centrele nervoase corespunzătoare.

Un alt antrenament îi supuse stărilor curioase pe care le dă lipsa oricărei presiuni atmosferice. Mai bine de un ceas rămaseră într'o barocameră din care fusese scos aerul, în aceleași costume de protecție în care coborîseră pe fundul lacului.

Apoi urmă un nou exercițiu. Doctorița îi conduse spre un turn înalt de sute de metri, care străpungea acoperișul clădirii, ridicându-se spre cer. Un ascensor îi urcă până în vârf. Acolo trecură într'o cabină în așa fel construită, ca să poată cădea cu mare viteză. Doctorița apăsă pe un buton și acesta începu să coboare fulgerător. Călătorii se obișnuiau astfel cu dispariția treptată a forței

de atracție. Așezați pe scaune, suportau și de această dată cu răbdare experiența.

Dintr'un colț auziră însă un oftat și niște gemete.

Voluminosul Apolodor Dincă își încleștase mâinile pe barele din pereți și se plângea întruna:

— Ce năpastă! Până acum, timp de cincisprezece ani, am tot amestecat și transformat mii de substanțe în eprubetele mele. Acum, am devenit dintr'odată eu subiect de experiență. Și încă ce experiență... Dacă mă mai scutură mult această mașină drăcească, simt că fac efervescență.

— Poate ți-e teamă să nu-ți pierzi proverbiala ta poftă de mâncare, spuse râzând Aurelian Dobre.

— Degeaba vă distrați pe seama mea. După ce cobor din cutia asta căzătoare, nu reușesc să mănânc într'o zi întreagă atâta cât obișnuiam altădată la micul dejun. Azi dimineață de abia am putut să iau o omletă și două fripturi. Tare prost mă simt, tovarăși. N'ați voi să continuați fără mine?

Sabina Turcu opri ascensorul și se apropie de Dincă.

— Vasăzică, spuse ea cu severitate, din cauza dumitale suntem nevoiți să întrerupem antrenamentul. Te rog acum să-mi explici de ce ți-ai umplut stomacul în așa hal, când dispoziția mea era limpede: nimeni nu mănâncă înainte de exerciții!

Apolodor Dincă o privi cu ochi rugători:

— Tovarășă doctor, constat cu regret că și dumneata ai căzut victimă zvonului că aș fi un mâncăcios. Din păcate, lucrurile stau cu totul altfel. In ultima vreme sunt ca o soluție suprasaturată, care nu mai primește nimic. Și când mai reușesc, ca azi dimineață, să pun câte ceva în gură, e oare cazul să mă opresc din pricina antrenamentului?

Avea o înfățișare atât de nenorocită, încât cu toții izbucniră în râs. Nici doctorița nu-și putu reține un zâmbet.

— Te avertizez, tovarășe, îi spuse ea, că dacă greutatea dumitale continuă să sporească, nu te mai luăm cu noi!

Laborantul o privi nedumerit și întoarse capul, ca și când cuvintele nu i s'ar fi adresat lui.

După terminarea exercițiului, se instalară în camera rotitoare, unde se crea în mod artificial o forță de atracție mult sporită. Această încăpere sferică se rotea cu o viteză ce creștea progresiv, dând călătorilor impresia că

sunt împinși cu mare forță spre pereții ei. După câteva minute începură să se obișnuiască. Dobre făcea glume pe seama celor care se plângeau.

— Curaj! Nu vă neliniștiți din cauza poziției incomode.

— Parcă am încăput din greșală într'o mașină centrifugă, murmură Dincă, ștergându-și nădușeala de pe fața sa aprinsă și lucioasă.

Exercițiul dură aproximativ o jumătate de oră.

— Asta n'a fost nimic în comparație cu altele prin care am trecut eu, spuse Precup, când camera rotitoare se opri. Acum doi ani eram radiotelegrafist pe bordul electronavei de cercetări oceanografice „Vulturul". Intr'o zi, pe când marea furioasă își trimitea talazurile spre înălțimea cerurilor, în depărtare se ivi silueta întunecată a unei stânci. Altul și-ar fi pierdut capul, dar eu...

— Tu însă, te-ai făcut alb ca varul și te-ai ascuns în fundul laboratorului meu. Și eu eram pe vremea aceea pe „Vulturul", și-o țin bine minte, spre ghinionul tău, îi aminti vesel Apolodor.

Precup îi aruncă o privire nimicitoare și nu mai spuse nimic.

Urmă ultimul și cel mai greu exercițiu. Doctorița îl demonstră celorlalți. Era o reproducere a unui binecunoscut număr de circ denumit „omul ghiulea".

Sabina Turcu intră într'un fel de tub asemănător țevii unui tun, care era în realitate o instalație de lansare, înzestrată cu un resort de oțel. Câteva secunde mai târziu o văzură țâșnind din țeavă ca un proiectil viu. Corpul ei descrise un arc larg prin aer, ajungând până la câțiva metri de bolta înaltă a încăperii și coborînd apoi spre o imensă plasă elastică, aflată la vreo 30 metri de punctul de lansare.

— Asta... trebue să facem și noi? întrebă Precup, clipind repede din ochi, când doctorița coborî din plasă.

— Nu e un exercițiu obligatoriu, dar cei care îl vor face, vor suporta cu mult mai ușor expediția noastră. Intr'adevăr, este vorba de o probă sintetică. In momentul ieșirii din țeavă, corpul omenesc are o greutate de treipatru ori sporită față de cea obișnuită. Apoi, pe măsură ce se înalță, greutatea scade treptat, pentru ca în punctul de ascensiune maximă să devină nulă. Ea crește din nou, progresiv, pe măsură ce corpul coboară.

Apolodor Dincă se postă în fața doctoriței.

— Uitați-vă la mine, spuse el, semăn eu cu un acrobat?

Sabina Turcu se făcu că nu-l aude și îi invită pe ceilalți să-i urmeze pilda.

Matei Butaru se oferi primul. Atât el, cât și Ana Grigoraș reușiră fără prea mari dificultăți să execute exercițiul.

— Destul pentru astăzi, spuse, în sfârșit, doctorița.

Porniră cu toții spre cabinetul medical. Acolo, Sabina Turcu cercetă diagramele oscilometrelor catodice individuale, pe care le purtaseră în timpul antrenamentului. Din studiul înregistrărilor stabili modul în care reacționaseră la diferite exerciții. Apoi controlă din nou starea pacienților săi la „combina medicală" și îi invită să ia o gustare.

— O idee cât se poate de binevenită, observă Dincă. Deși am susținut contrariul, acum mi se pare că aceste exerciții au asupra mea o influență binefăcătoare.

Masa rotundă, în jurul căreia se așezară, avea la mijloc o deschizătură. Curând se auzi un zgomot ușor și o tăblie încărcată cu mâncăruri și băuturi se ridică din cavitate până la înălțimea mesei. In sală domnea buna dispoziție. Profesorul Dobre se întoarse către Dincă.

— Dragă tovarășe, dumneata, care pe lângă munca dumitale științifică te vei ocupa în călătorie de problemele culinare ce nu par să-ți fie indiferente, ai putea să ne ajuți în lămurirea unei chestiuni. Uite, ceea ce mâncăm noi acum seamănă cu o felie de tort și cu toate acestea are gust de friptură de purcel. Iar aici, mâncarea asta, deși arată a fi cașcaval, aș jura că e rasol de pui. Ce părere ai, ce ni s'a servit oare?

Apolodor Dincă începu să scormonească prin farfurie. Fața lui mare și rotundă, cu ochii mici, ascunși printre straturile de grăsime, exprima o mare nedumerire. Luă câte puțin din fiecare farfurie, mirosi, gustă puțin, apoi privi cu atenție la lumină. Până la urmă ridică din umeri.

— Cu toată bunăvoința, n'aș putea să vă spun ce mâncăm. Ar trebui să fac o analiză chimică în toată regula, ca să mă lămuresc... Dar, mă rog, de ce vă interesează?

— Doar așa, ca să știu, spuse profesorul și se întoarse spre doctoriță.

Aceasta ascultase, zâmbind, discuția.

— Ați mâncat astăzi alimente concentrate, dintre acelea pe care le vom consuma în timpul expediției, explică ea. Printr'un sistem de dezhidratare, alimentele, inclusiv carnea și ouăle, sunt uscate, micșorându-și volumul la a 15-a sau a 20-a parte și păstrând în același timp toate însușirile nutritive.

Desigur că așa cum au fost servite aici, concentratele au fost amestecate cu apă, astfel că și-au sporit din nou volumul. Peste câteva zile vom începe să mâncăm și concentrate pure, fără amestec de apă, sub formă de buline. Și atunci veți vedea cum o să vă săturați cu cantități de mâncare ce ar încăpea într'un degetar.

— Și... în expediție numai de-astea vom mânca? întrebă Dincă, dezamăgit.

— Nicio grijă, îl liniști profesorul Dobre, să nu-ți închipui că vom consuma numai hrană concentrată. In timpul călătoriei vom avea ocazia să producem și alimente sintetice. Dar nici alimentele proaspete nu ne vor lipsi, căci vom lua cu noi o adevărată seră zburătoare, cu roșii, castraveți, varză, cartofi și altele. Mă gândesc chiar să încărcăm câțiva pui.

— Grozav, strigă Apolodor mai vesel ca oricând, mi-a venit inima la loc. Abia aștept să prepar — în laboratorul-bucătărie — prima supă de găină „à la Asteroid"...

— Până una-alta, îl întrerupse doctorița, va fi nevoie să-ți completezi cunoștințele dumitale de fizică și chimie, studiind problema alimentelor dezhidratate și modul lor de preparare. Apoi Sabina Turcu se întoarse spre ceilalți: Și acum, vă anunț că împreună cu tovarășul Butaru am hotărît ca de mâine să introducem un punct nou în programul nostru, care de acum înainte va fi reluat săptămânal. La ora șase dimineața plecăm cu o rachetă într'o călătorie de antrenament spre limitele superioare ale atmosferei.

Vestea produse un entuziasm general.

După plecarea celorlalți, Matei Butaru rămase cu doctorița, care îi vorbi despre pregătirea fizică a echipajului.

— Nu stați rău cu antrenamentul, mai ales de când v'ați lăsat de fumat. Imunitatea împotriva radiațiilor a crescut. Și celelalte experiențe sunt suportate din ce în ce mai bine. Tratamentul aplicat lui Precup pentru anemia de care suferă, progresează mulțumitor. Cu profesorul Dobre, însă, chestiunea e mai dificilă. La vârsta lui...

Matei o întrerupse :

— Tovarăşă doctor, îl cunosc de mulţi ani. Nici nu vă închipuiţi ce rezistent e. Ultima sa expediţie, în regiunea antarctică, a dovedit-o pe deplin. Timp de două săptămâni a rămas izolat pe o banchiză, la o temperatură de — 38°, cu o cantitate redusă de alimente. Când a fost găsit, era sănătos şi plin de voie bună, aşa cum îl ştiţi.

— Călătoria interplanetară va cere însă organismului lui eforturi mai mari. Ştiu eu...

— Aurelian Dobre ne este foarte necesar. Un om cu capacitatea, cunoştinţele şi experienţa lui nu-i uşor de găsit. Faceţi totul ce vă stă în putinţă pentru a-i întări organismul.

Doctoriţa rămase câteva clipe pe gânduri.

— Ai dreptate, tovarăşe Butaru, trebue să caut noi mijloace pentru a-l fortifica, pentru a-i spori capacitatea fiziologică de adaptare... Dar, spune-mi : parcă mai sunt doi tovarăşi care urmează să participe la expediţie. Nu i-am văzut încă pe aici.

— Aşa e. Tovarăşul Cernat va veni imediat ce unul dintre noi îl va înlocui la uzină. Celălalt însă... să vă spun drept, nu ştiu încă dacă va lua parte la călătorie. E vorba de George Scarlat, cunoscutul constructor de rachete intercontinentale de pasageri. El nu-i convins pe deplin să meargă. Imi va da răspunsul definitiv abia după ce va vedea racheta.

Faţa doctoriţei exprimă nedumerire.

— Bine, dar... asta înseamnă că nu va participa la întregul ciclu de antrenamente. Şi dacă se va hotărî în ultimul moment, cele câteva exerciţii efectuate în grabă nu-i vor asigura rezistenţa fizică necesară.

— Şi eu i-am spus asta. L-am rugat să ia parte pentru orice eventualitate la exerciţiile noastre. Refuzul lui a fost însă categoric.

— Atunci... ce-i de făcut ?

— Mă gândesc la ceva... Voiam să-i arăt nava astrală abia după terminarea ei. I-o voi arăta în plină construcţie, cel mai târziu peste o săptămână. El, ca specialist, îşi va da seama că îndoielile sale nu sunt întemeiate. Mai ales că va găsi acolo cu totul altceva decât se aşteaptă... Tovarăşă Turcu, nădăjduiesc că peste puţină vreme George Scarlat va fi aici şi-şi va începe exerciţiile.

6. *Nava astrală*

Matei Butaru şi George Scarlat intrară împreună pe poarta Uzinei „Automat". Drumul lor trecea prin aleea principală, umbrită de tei bătrâni. Ziua era luminoasă. Niciun zgomot nu răzbătea prin ferestrele înalte şi boltite ale halelor.

Scarlat păşea grav şi tăcut, fără să se uite în dreapta sau în stânga. Părea şi mai înalt, îmbrăcat în haina albă de vară. Trăsăturile feţei sale erau aspre.

— Tovarăşe Butaru, începu el după un timp, şi un zâmbet abia perceptibil prinse să-i joace în colţul buzelor, în ultimele două săptămâni teancurile de scrisori şi ondograme cu care mă bombardezi au crescut vertiginos. Eu cred că daţi o prea mare importanţă acestor antrenamente. Părerea mea este că două-trei şedinţe de acomodare sunt suficiente. De altfel am venit aici numai ca să constat în ce stadiu vă aflaţi.

In glasul lui Matei Butaru răzbătu o nuanţă de satisfacţie :

— O să vezi îndată, tovarăşe profesor, cum stau lucrurile.

Cotiră spre dreapta. Se apropiau tocmai de o hală imensă, când se ivi statura atletică a inginerului Cernat.

— Bine-aţi venit ! strigă el bucuros, grăbind pasul.

Butaru îi strânse mâna cu putere, în timp ce Scarlat salută, înclinându-şi uşor capul.

Intrară într'o hală în care se fabricau radiosondele necesare meteorologilor. Totul era aici automatizat. Piesele lunecau într'o linişte deplină pe benzile rulante, căci amortizoarele de zgomote funcţionau în permanenţă. Puteai să urmăreşti cu uşurinţă cum semifabricatele treceau, fără intervenţia mâinii omeneşti, dela un dispozitiv la altul, schimbându-şi de fiecare dată forma. Montajul şi controlul tehnic final se făcea cu ajutorul unor maşini complexe, care efectuau concomitent, cu o repeziciune uimitoare, zeci de operaţii.

Semnale luminoase indicau starea obiectelor în curs de prelucrare. Orice defecţiune, orice fisură microscopică în material era descoperită cu ajutorul analizei radiologice şi al detecţiei fotoelectrice. Piesa cu defecte era automat scoasă din procesul de producţie şi înlocuită. Dela postul interior de comandă, care domina întreaga hală, un singur

om, un tehnician de înaltă calificare, dirija cu mână sigură întregul agregat, prin manevre extrem de simple. Era atât de preocupat, încât nici nu observă sosirea oaspeților.

De aici intrară în altă hală, unde se fabricau prototipuri.

Când ușa se închise în urma lor, Scarlat, care mergea înaintea celorlalți, se opri. Își plimbă privirile dela păienjenișul de instalații și schele metalice până sus, spre bolta înaltă a sălii. Trăsăturile sale arătau o uimire din ce în ce mai mare.

Pe fondul deschis al pereților se desenau contururile a șase rachete în plină construcție, dintre care una, cu mult mai mare decât celelalte, era aproape gata.

— Ce-i asta? Nu înțeleg! Pleacă oare în același timp mai multe expediții?

— Nu, tovarășe Scarlat, îi explică Cernat fără să-și ascundă mulțumirea, deocamdată doar noi plecăm. Dar am ținut seama de observațiile dumitale în legătură cu greutatea de a construi o rachetă suficient de puternică pentru traseul proiectat. Am îmbunătățit soluția inițială, realizând un ansamblu de șase rachete.

— Racheta mare, completă Matei Butaru, pe care am botezat-o „Cutezătorul", nu va face decât două călătorii: dela Pământ la asteroidul de curând descoperit, cu o escală pe principalul satelit artificial Hepta și — la sfârșitul călătoriei — de pe asteroid din nou spre globul terestru. In total, aceasta nu reprezintă mai mult de 1,4 milioane kilometri, adică de vreo patru ori și ceva distanța dintre Pământ și Lună.

Celelalte rachete vor fi trimise, cu mult înaintea decolării „Cutezătorului", spre satelit, unde vor fi încărcate. De acolo vor porni odată cu nava principală spre noul asteroid, ca rachete radioghidate.

Iată cea mai mare dintre rachetele dirijate! Noi i-am spus deocamdată „nava B".

Matei arătă spre o rachetă de vreo 7 metri lungime și 3 metri înălțime, care amintea prin întreaga ei înfățișare de un tanc.

— O rachetă pe șenile? întrebă Scarlat.

— Da. Cu „nava B" vom pleca de pe asteroid spre diferite planete. Șenilele vor servi înaintării pe solul corpurilor cerești. Avem și posibilitatea de a le înlocui cu plutitoare. Acestea ne vor permite să străbatem apele.

— Așa... hm... și celelalte rachete mici?

— Acestea, explică la rândul lui Cernat, vor duce cu ele diferite instalații, utilajul atelierului mecanic, sera profesorului Dobre, instrumentajul observatorului astronomic și așa mai departe. Ele vor fi demontate pe asteroid și vor furniza materialele și instalațiile necesare micilor noastre institute de cercetări și adăpostului. Bineînțeles că nu le vom mai aduce înapoi. Doar materialul cules în călătorie îl vom lua cu noi în „Cutezătorul", singura rachetă care se va întoarce pe Pământ.

Țin de altfel să subliniez că nu am conceput noi singuri toate aceste îmbunătățiri ale planurilor inițiale. Trebue să știți că, imediat după sesiunea extraordinară a Institutului de Cercetări Astronomice, au început să ne sosească nenumărate scrisori din toate colțurile lumii. Savanți, tehnicieni, muncitori ne trimiteau propuneri și sugestii. Am adoptat cu bucurie pe cele mai bune dintre ele. De neprețuită valoare au fost pentru noi indicațiile și experiența constructorilor sovietici de rachete astrale. „Cutezătorul" îndeplinește acum condițiile tehnice cerute pentru a-și duce călătoria la bun sfârșit.

Pe fața lui Scarlat se putea citi cât de mult îl impresionaseră cele auzite. Cerea mereu noi și noi amănunte despre construcția rachetelor.

Se apropiară de nava principală. Aceasta era un colos de 27 metri lungime și 5 metri înălțime. Avea două mari luminatoare dreptunghiulare, unul superior, altul inferior și un număr de ferestruici rotunde, laterale. In spatele rachetei se vedeau cele patru capete ale țevilor de eșapament, având fiecare o deschidere de jumătate metru.

— Cred că nu mă înșel dacă evaluez greutatea acestei rachete la cel puțin 3-400 tone, observă Scarlat.

Matei Butaru schimbă o privire cu inginerul Cernat.

— Și noi am crezut la început că va cântări sute de tone. Dar am reușit să reducem greutatea ei, cu încărcătura completă, la numărul 35 tone.

— 35 tone? Extraordinar! Trebue să recunosc acum că, dacă racheta va zbura vreodată, realizarea voastră este de-a-dreptul uluitoare!

— Institutul Metalurgic din Harcov, explică Matei Butaru, ne-a pus la dispoziție un aliaj de beriliu extrem de ușor și rezistent. Pe lângă aceasta, am construit toate obiectele cu pereți care au goluri. S'au făcut găuri în piese, eli-

m'nându-se pe cât posibil materialul de prisos. Dimensiunile aparatelor au fost micşorate în aşa măsură, încât unele abia mai sunt de recunoscut. Aparatele de laborator, de pildă, cântăresc în medie de zece ori mai puţin decât cele obişnuite. Par nişte jucării pentru copii. Le veţi putea vedea mai târziu.

Profesorul Scarlat se întoarse spre inginer, spre a-i cere o lămurire, dar constată că acesta nu se mai afla lângă el.

In acelaşi moment, dinspre rachetă se auzi un uruit uniform. Scarlat şi Butaru întoarseră privirile spre uriaşul vehicul şi înţeleseră îndată de unde provenea zgomotul. Invelişul exterior transparent începuse să se rotească. După câteva secunde se opri, şi Virgil Cernat ieşi din rachetă, ştergându-şi pe'ndelete mâinile sale înegrite cu grafit coloidal, lubrefiantul folosit datorită calităţii sale de a rezista la temperaturi foarte înalte.

— Funcţionează acum perfect, Matei, spuse el vesel.

— Ştii ce te rog, Virgile ? îi strigă de jos tânărul astronom. Arată-ne cum funcţionează şi celelalte mecanisme exterioare.

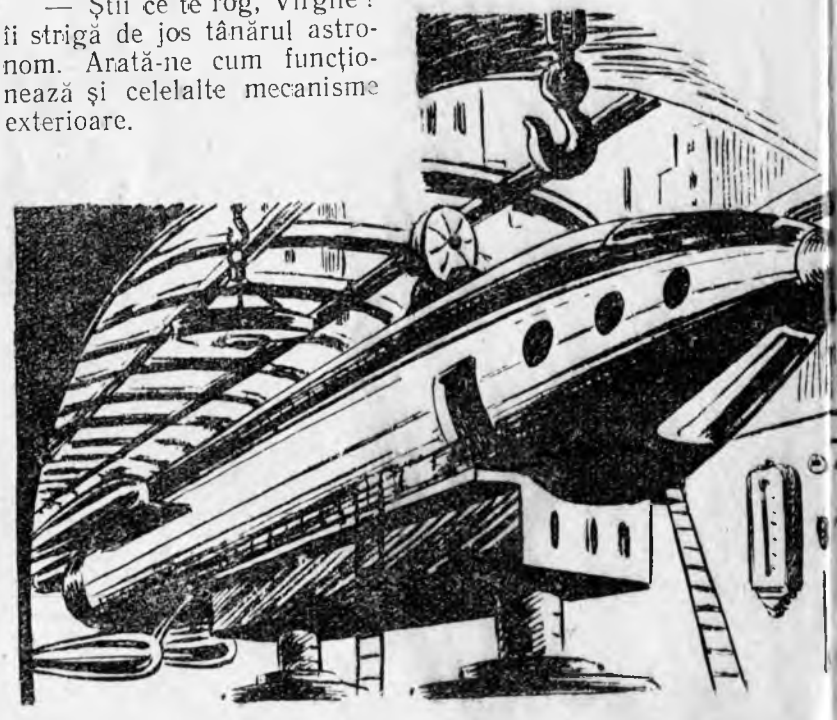

In timp ce inginerul intrase din nou în navă, pentru a executa manevrele, Butaru îi dădu lui Scarlat o serie de detalii tehnice. In cursul călătoriei, învelişul exterior avea să se rotească din când în când, pentru a evita încingerea excesivă a peretelui rachetei îndreptat spre Soare. Tot pentru menţinerea unei temperaturi constante, vopsiseră racheta în albastru.

Sub peretele transparent, nava astrală mai avea încă două cuirase, dintr'un aliaj de beriliu. Intre acestea circula un lichid care era încălzit sau răcit de o instalaţie automatizată, după cum era nevoie să se evite pătrunderea gerului sau a arşiţei din exterior.

Cernat începuse să lucreze la postul de comandă. Mai întâi se văzură ieşind lateral patru mici motoare reactive auxiliare, având forma unor ţevi de un metru lungime şi treizeci centimetri lăţime. Acestea foloseau combustibilul lichid extrauşor Mc-2. Urmau să servească la schimbarea direcţiei rachetei sau la aterizare, putându-şi îndrepta orificiile de eşapament în sus, în jos sau lateral.

In caz de aterizare, de pildă, motorul principal se oprea, iar motoarele auxiliare îşi îndreptau eşapamentul în jos, frânând astfel căderea. Datorită acestui dispozitiv, nava cosmică putea lua contact cu solul în poziţie normală, adică culcată.

Motoarele auxiliare reintrară în corpul „Cutezătorului“ şi din acesta ieşi un obiect care semăna cu o oglindă. Era aparatul de semnalizare luminoasă. Alături de el apăru, după câteva secunde, reţeaua metalică a unui radiotelescop de dimensiuni reduse, de tip „Orel 12“.

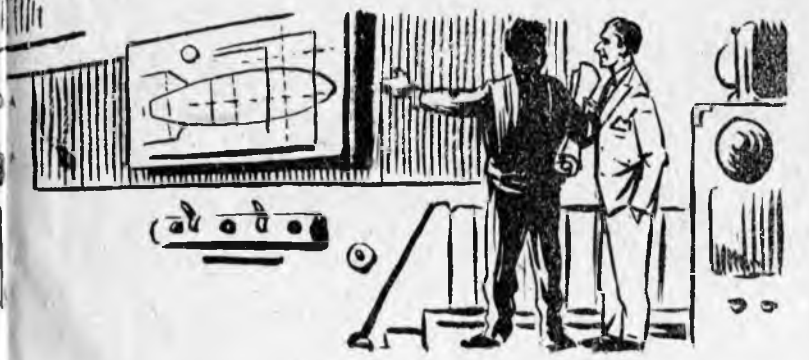

Amândouă dispărură puțin mai târziu în corpul rachetei.

Apoi, inginerul demonstră cum se manevrau cele două aripi metalice, care puteau fi scoase și retrase. „Cutezătorul“ avea nevoie de ele în perioada zborului atmosferic.

— Ce spuneți? întrebă Cernat când ieși din navă. De cinci ani lucrez la construcția rachetelor de cursă lungă, dar nicăieri nu am văzut mecanisme care să funcționeze atât de precis.

— Intr'adevăr, totul pare bine pus la punct, recunoscu Scarlat, pe care interesul științific îl ținea încordat.

Din fundul halei se apropia cineva. Era inginerul telemecanic Alexandru Prodan, care proiectase mecanismele de comandă la distanță ale „Cutezătorului“ și sistemul de radioghidare a rachetelor secundare.

După ce Matei i-l prezentă pe Scarlat, Prodan descrise pe scurt principiul de construcție al aparatajului conceput de el.

Se apropiară de un perete din care, la o apăsare pe un buton, se ivi o planșă dreptunghiulară, pe care era înfățișată schema de funcționare a „Cutezătorului“.

Nerăbdător, George Scarlat căută să cuprindă dintr'odată cât mai multe dintre detaliile desenului.

In spate se afla motorul principal. Cea mai mare parte din această secțiune era formată din pila atomică, un butuc rotund, străbătut de zeci de țevi și vergele. Dincolo de pilă era reprezentat rezervorul de hidrogen lichefiat.

Schema arăta cum, încălzit până la temperaturi mari în pilă, hidrogenul se gazifica și apăsa cu mare putere asupra pereților camerei de propulsie. In timp ce gazele, care își exercitau presiunea asupra peretelui din spate, ieșeau cu o mare forță prin cele patru țevi de eșapament, cele care apăsau asupra peretelui din față împingeau racheta cu mare forță înainte. Cei patru acumulatori atomici constituiau rezerva pentru cazul defectării pilei. Intre această secțiune a motorului atomic și secțiunea anterioară a rachetei se zărea, reprezentat pe desen în linii haşurate, un strat izolator de peste cinci metri. Acesta era format din 16 plăci de material izolant, având fiecare câte jumătate centimetru grosime, între care se găsea un strat protector lichid.

In partea din față a rachetei erau încăperile pentru navigatori. Principala cameră avea vreo 4 metri lungime și 3 metri lățime, forma ei fiind ovală. Aceasta era încăperea de observație, în care erau instalate diferitele instrumente astronomice și aparate fotografice. Ea constituia totodată „camera de locuit“. Aici se prevăzuseră scaune pliante, iar de pereți erau prinse câteva canapele, care pentru odihnă se puteau lăsa în jos. In câteva puncte erau instalate tuburi fluorescente. O serie de orificii practicate în peretele superior erau destinate alimentării cu oxigenul necesar respirației și absorbirii bioxidului de carbon și a umezelii.

In apropierea acestei încăperi și în directă comunicație cu ea se afla un număr de alte camere, printre care postul de comandă, cabina radiotelegrafistului, laboratorul fizico-chimic și infirmeria. Spre botul rachetei era camera de ecluzare, prin care urma să se facă intrarea și ieșirea din navă în mediul astral. Alături se găsea depozitul de materiale și rezervorul de apă.

In camera de comandă, pe lângă diferite aparate de pilotaj, se afla „autopilotul“, aparatul de pilotare automată.

Inginerul Prodan descrise pe larg funcționarea acestui mecanism complex.

Autopilotul putea să dirijeze singur racheta. La pornire, de pildă, i se indica viteza și direcția inițială, precum și direcția și viteza care trebuiau atinse în diferite etape ale parcursului. Autopilotul regla apoi în așa fel mersul motoarelor, încât să ducă la îndeplinire aceste indicații.

Prin semnalizări sonore și luminoase, autopilotul anunța evenimentele deosebite survenite în timpul zborului: de pildă, apariția unor radiații puternice sau scăderea excesivă a temperaturii, luând în același timp măsurile de protecție necesare. Când cuirasa se încingea la peste 80° în partea îndreptată spre Soare, se punea în mișcare învelișul exterior rotitor. Tot pilotul automat avea să asigure, în drumul dintre Hepta și asteroid, dirijarea celor cinci rachete care urmau „Cutezătorul“ în calea sa.

La nevoie, acest mecanism putea să facă și operații mai complexe, de pildă să asigure o aterizare. Cel care conducea racheta putea însă interveni în toate aceste manevre, atunci când socotea necesar.

După cercetarea amănunțită a planului rachetei și a schemelor de detaliu, vizitară nava.

Timp de două ore, Scarlat, însoțit de cei doi ingineri și de Matei Butaru, studie interiorul principalei rachete cos-

mice. Se putea vedea în toată atitudinea lui că cele văzute aici îl impresionează adânc.

Ieşind din clădirea uzinei, îşi mai întoarse odată privirea înapoi, ca şi cînd ar fi vrut să păstreze în minte cele văzute.

— Incep să cred că sistemul de rachete realizat de voi are şanse de a ajunge pe asteroid. Dar asta nu înseamnă că veţi putea atinge toate obiectivele pe care — cu multă fantezie — vi le-aţi propus.

Totuşi, ceea ce am văzut aici, mă hotărăşte să accept invitaţia de a lua parte la expediţie.

Ajunseră în apropierea porţii.

— Tovarăşe profesor, faptul că v'aţi hotărît să veniţi cu noi va fi un prilej de bucurie pentru întregul colectiv al expediţiei, spuse Matei. De multe ori discutam ce bine ar fi dacă v'am putea convinge să ne însoţiţi. Chiar şi în perioada pregătirii s'a simţit nevoia sfaturilor şi îndrumărilor dumneavoastră. Iată, de pildă, am cerut avizul a doi cercetători în privinţa condiţiilor de zbor ale navei astrele B, în atmosfera venusiană. Rezultatele se contrazic şi n'am reuşit să ne dăm seama de unde provine greşala. V'am ruga să ne scoateţi din acest impas.

— Bine! Trimite-mi cele două avize ştiinţifice. Am să le cercetez. George Scarlat ridică din umeri şi urmă: Deşi, drept să-ţi spun, eu mai am destule îndoieli...

De afară, din faţa porţii, se auzi un zumzăit uşor. Pilotul helicopterului îi zărise şi pusese motorul în funcţiune.

7. *Decolarea*

Cosmodromul fremăta de lume. Sosiseră delegaţi de pretutindeni. Ziarişti, reporteri de radio şi de televiziune se învârteau fără încetare cu aparatele lor în jurul marilor schele de oţel, care desenau figuri geometrice curioase pe albastrul cerului.

Cuvântările se terminaseră şi strângerile de mână nu mai conteneau. Ziariştii se suiră pentru ultima dată până la trapa din botul „Cutezătorului", iar aparatele fotografice şi cinematografice înregistrară pe peliculă diferite momente ale acestui eveniment epocal.

Deasupra capetelor se roteau avioane cu reacţie, rachete de pasageri de mare capacitate, supranumite „autobuze aeriene" şi helicopterele celor care doriseră să contemple acest măreţ spectacol dela înălţime.

Sute de steaguri fluturau vesele în adierea dimineţii. Razele Soarelui, oglindindu-se în învelişul sclipitor al rachetei, îl făceau să strălucească orbitor.

Jos, la baza pistei de lansare, silueta navei cosmice, cu cele două aripi îndreptate înapoi, se profila pe cerul senin, ca o uriaşă pasăre, gata să-şi ia zborul. Mulţimea o privea cu admiraţie şi, în discuţiile care se purtau, se sublinia îndeosebi faptul că întreaga ei construcţie nu durase decât şase luni.

Pista gigantică apărea ca un păienjeniş de bare de oţel. Măsura peste 2 000 metri, iar capătul se afla la o înălţime de 320 metri. Pe această pistă erau montate trei şine îmbibate cu ulei, pe care avea să-şi ia avânt, lunecînd spre cer, nava astrală.

In faţa ascensorului care ducea spre intrarea rachetei, Matei Butaru şi ceilalţi membri ai expediţiei îşi luau rămas bun dela cei dragi. Alexandru Prodan, prietenul lui Matei Butaru, nu mai contenea cu sfaturile.

— Să ştii, Matei, ţi-am desenat schemele întregului sistem radiotelemecanic, cu toate releele, demaroarele şi instalaţiile giroscopice: ţi-am dat banda magnetonică conţinând tot ce se referă la ele, am prevăzut defecţiunile posibile şi imposibile. In ceea ce priveşte mânuirea lor, Cernat a primit dela mine toate indicaţiile. Cu instalaţia de radioghidare a rachetelor te sfătuiesc...

— Iţi mulţumesc din suflet, Sandule, îl întrerupse conducătorul expediţiei, dar nu-ţi mai face griji. Toate problemele sunt puse la punct. Haide, vino să strângi mâna lui Dobre...

Biologul îşi lua tocmai rămas dela fiica sa.

Cînd se apropiară de el, acesta îşi ridică privirea şi, văzându-l pe Matei îngrijorat, îl chemă la o parte:

— Ce ai, Matei, văd că te frământi? La Scarlat te gândeşti?

Matei Butaru îşi consultă grăbit ceasul de mână:

— Nu mai sunt decât 12 minute până la decolare. Virgil scoate mereu capul din rachetă şi se uită la mine. Ce să facem? S'ar putea oare să nu vină?

— Nu cred. E doar om de cuvânt. A spus că va participa la călătorie şi sunt sigur că va veni.

— Cine ştie ce i s'a întâmplat, spuse Matei. M'a asigurat că-mi va aduce cu trei-patru zile înainte de plecare calculele cu privire la condiţiile de zbor în atmosfera lui Venus. In ultima săptămână n-a dat însă niciun semn de viaţă şi nici n'am reuşit să aflu unde este. Sunt într'adevăr foarte îngrijorat...

— Eu îmi menţin punctul de vedere, spuse cu convingere profesorul Dobre, subliniindu-şi cuvintele cu un gest al mâinii.

In uşa rachetei apăru din nou inginerul.

— Totul e gata ! strigă el. Doar să mai faci ultimul control, Matei, şi putem porni.

Butaru privi dezorientat în jur. Prin minte îi trecură zeci de gânduri. Oare Scarlat să se fi răzgândit în ultimul moment, sau... poate i se întâmplase ceva... Tânărul astronom continuă să-şi plimbe agitat privirea peste pădurea de capete, când, deodată, profesorul Dobre îl trase de mânecă.

— Ia uită-te, Matei, acolo... cineva încearcă să răzbată spre noi !

Din mulţime se desprinsese silueta înaltă a unui om. Se lupta cu greu ca să-şi facă loc printre rândurile dese. După ce reuşi să ajungă în spaţiul liber din preajma pistei, înainta acum grăbit spre grupul astronauţilor.

In mână purta o valijoară. Hainele îi fluturau în bătaia vântului. Pălăria i se strâmbase, iar cravata ieşise din veston.

Matei Butaru scoase o exclamaţie de bucurie : E Scarlat... în sfârşit !

Vocea lui Cernat se auzi din nou, şi mai insistentă.

— Imbarcarea ! Toată lumea în rachetă. Plecăm peste cinci minute.

Intre timp, Scarlat ajunsese în faţa ascensorului. Faţa îi era aprinsă şi respiraţia grea.

— Vă rog să mă credeţi, n'a fost vina mea... Tovarăşe Butaru, poftim calculele ! De trei zile n'am mai ieşit din biblioteca Institutului de Astronautică. Dar acum sunt sigur de rezultate. A fost o chestiune mai grea decât mi-am închipuit şi ţineam să o termin încă pe Pământ.

Butaru luă însemnările pe care profesorul le scosese din buzunar.

— Vă mulţumesc, tovarăşe Scarlat. Dar acum, să ne grăbim !

Se urcară în cabina ascensorului, care îi duse în câteva clipe până în dreptul rachetei.

Zecile de mii de oameni începură să se agite. Megafoanele repetară cu şi mai multă insistenţă anunţul cu privire la respectarea distanţei de 200 metri dintre spectatori şi pista de lansare, amintind pericolul pe care-l prezenta suflul la decolare.

Butaru şi Scarlat intrară ultimii în interiorul „Cutezătorului" şi trapa se închise ermetic în urma lor.

Decolarea avea să aibă loc peste un minut. Avioanele şi helicopterele se feriră din drumul rachetei, preferând să asiste la spectacol dela o distanţă cât mai mare.

Deodată, pământul se cutremură. Un zgomot năpraznic se auzi pe tot întinsul cosmodromului, un zgomot asemănător aceluia produs de o salvă a zeci de tunuri grele.

In urma „Cutezătorului", care pornise fulgerător în sus, cu o asemenea viteză încât nici cei mai ageri ochi nu reuşiseră să-l vadă deplasându-se, rămăsese o dâră subţire de fum.

Peste câteva secunde, când fumul prinse să se risipească, nava planetară se zări sus, la o mare depărtare. Dispăru apoi fulgerător după un norişor alb ca zăpada.

Cuceritorii spaţiilor interplanetare îşi începuseră călătoria.

CEA DE-A DOUA LUNĂ A PĂMÂNTULUI

8. *Cursa cosmică începe*

— Peste un minut decolăm! se auzi, în rachetă, vocea inginerului. Cufundaţi-vă în băile de ulei!

Pereţii navei începură să vibreze ritmic. Amortizoarele de zgomot nu reuşeau să anihileze cu totul vuietul motorului.

Deodată se produse un şoc de o putere extraordinară. Timp de câteva secunde respiraţia călătorilor se opri. Stăteau nemişcaţi în băile de siguranţă umplute cu ulei, unde aveau să rămână un timp după decolare.

Deşi făcuseră nenumărate antrenamente, fără aceste măsuri de precauţie pornirea rachetei ar fi fost imposibil de suportat, căci greutatea corpurilor sporise în mod considerabil.

Sabina Turcu propusese această soluţie. Numai aşa puteau fi evitate turburările serioase în circulaţia sângelui şi în funcţionarea aparatului respirator, care ar fi apărut altfel în urma creşterii gigantice a forţei de atracţie, datorită marii viteze iniţiale.

— Folosind acest procedeu, le explicase doctoriţa, nu vom face decât să imităm natura. Nu ţine ea embrionii animalelor, creierul şi alte părţi delicate, în lichide protectoare, pentru a le apăra de vătămare?

Soluţia fusese acceptată şi inginerul Cernat construise istalaţia necesară.

Curând, uşile băilor se deschiseră, eliberându-i pe astronauţi din învelişul lor vâscos. Buimăciţi încă, se îndreptară spre încăperea principală a rachetei şi îşi scoaseră costumele impermeabile.

— Ce viteză avem? Am atins 8 kilometri pe secundă? îl întrebă Matei Butaru pe Cernat, care intrase în camera de comandă, lăsând uşa spre încăperea principală deschisă.

— Să vedem! răspunse acesta.

Invârti de un comutator al tabloului de control şi în încăpere răsună dintr'odată un glas uniform, care nu aparţinea niciunuia dintre membrii echipajului.

— Viteza... 8... kilometri... pe secundă.

Intrase în funcţiune automatul construit pe principiul ceasornicului vorbitor.

Inginerul răsuci comutatorul, cercetă indicaţiile diferitelor cadrane şi explică:

— Autopilotul a început să încetinească mersul motoarelor. In felul acesta vom menţine viteza de 8 kilometri pe secundă în condiţiile scăderii treptate a atracţiei pământeşti şi ale rezistenţei micşorate a aerului din ce în ce mai rar.

Călătorii se mai resimţeau în urma şocului iniţial, deşi greutatea lor nu mai era acum decât dublă faţă de cea pământească. Ochii le erau înjectaţi, obrajii aprinşi.

Scarlat, care nu participase decât la ultimele antrenamente, suferea cel mai mult. Faţa lui era extrem de congestionată şi ochii păreau ieşiţi din orbite. Respira greu. Cele îndurate îi sporiseră nervozitatea. Aruncă priviri supărate în jurul său:

— Poftim! Nici n'am pornit bine şi era cât p'aci să rămâneţi fără mine.

Sabina Turcu îi dădu îngrijirile necesare în infirmeria navei şi îl dojeni fără înconjur:

— Dumneata singur eşti de vină, tovarăşe Scarlat. Ai desconsiderat antrenamentele noastre, n'ai găsit de cuviinţă să participi la ele şi iată rezultatele! Dar mult nu o să dureze starea aceasta. Peste o jumătate de oră nici n'ai să-ţi mai aminteşti de ea. Oscilograful catodic îmi dovedeşte că turburările de pe urma cărora te resimţi nu sunt grave, deşi-s destul de neplăcute.

George Scarlat mai bombăni ceva, închise ochii şi-şi puse capul pe perna pneumatică.

Doctoriţa îl lăsă să se odihnească şi reveni în camera principală. Il văzu pe Matei Butaru apăsând pe un buton

al mesei de comandă. Storurile grele ale marilor luminatoare se ridicară. Acum aveau putința să vadă spațiul din jurul lor.

Aici, la sute de kilometri înălțime, în mijlocul oceanului aerian, spectacolul era de o măreție nemaivăzută.

Privind în jos, se deosebea limpede curbura Pământului, deși globul, în întregimea lui, nu era încă vizibil. Păturile albe și cenușii ale norilor acopereau o bună parte a panoramei terestre.

Acolo unde printre nori se putea vedea câte ceva din suprafața globului, mările scânteiau într'un albastru puternic. Uscatul era colorat, în cea mai mare parte a zonelor temperate, verde-gălbui căci, pe întinderile nemărginite ale ogoarelor, cerealele se copseseră. Regiunile de pădure se deosebeau printr'o nuanță verde-închis. Marile orașe apăreau ca mici pete pestrițe, iar lanțurile munților se distingeau mai mult prin culoarea lor cafenie și prin umbrele pe care le aruncau, decât prin relief. Nici un cartograf nu reușise vreodată să înfățișeze cu atâta plasticitate harta Pământului.

Priveliștea care li se oferi călătorilor când își îndreptară privirile spre luminatorul superior era atât de impresionantă, încât câteva clipe rămaseră înmărmuriți.

Culoarea cerului devenea din ce în ce mai întunecată. Din albastru-deschis se făcuse de un albastru tot mai închis, apoi violetă, pentru ca, în cele din urmă, să se prefacă într'un negru tuciuriu. Și pe acest fond, care semăna cu un paravan de catifea neagră, apărură, alături de Soare — la început doar ca niște sclipiri vagi, dar mai târziu ca niște aștri în toată strălucirea lor — stelele. Și printre ele lucea, mai albă ca niciodată, secera Lunii.

Stelele, Luna și Soarele, în același timp, împreună, pe cer!

Astronauții nu-și puteau dezlipi privirile dela acest tablou. Li se părea că trăiesc un basm devenit realitate.

Lipsa atmosferei dădea cerului această înfățișare cu totul nouă.

Tot mai sus se ridica „Cutezătorul". Aripile fuseseră retrase, căci, în lipsa aerului, deveniseră de prisos. Călătorii nu mai simțeau mersul rachetei, care luneca, pe nesimțite, prin spațiul ceresc.

Un sentiment ciudat îi cuprinse. Treptat, corpul lor își pierduse din greutate. Se simțeau mult mai ușori ca pe Pământ. Profesorul Dobre se apropie de Virgil Cernat, care intrase din nou în încăperea principală, și-l măsură din cap până'n picioare.

— Deși mă întreci considerabil în greutate și volum, pun rămășag că te ridic ca pe un fulg. Și fără a mai aștepta, îl apucă pe inginer de mijloc și-l săltă până aproape de luminatorul superior al rachetei.

— Așa-i, tovarășe Dobre. La 2 500 kilometri de Pământ ai putea deveni fără îndoială campion mondial la haltere.

— Numai că oricare dintre noi ar fi în stare de aceeași performanță, observă, râzând, Matei Butaru. La cântarul cu arc, continuă el, adresându-se celorlalți, am constata că ne-am pierdut cu toții o mare parte din greutate.

Motoarele se auzeau acum doar ca un zumzet înnăbușit. Intr'adevăr, nu mai lucrau decât cu o mică parte din puterea lor inițială, având nevoie de mult mai puțină forță pentru a învinge atracția considerabil scăzută a

Pământului. Frecarea aerului dispăruse complet, căci învelişul gazos al globului terestru rămăsese cu mult în urmă.

9. *Povestea oraşului de dincolo de nori*

Scarlat, care revenise din infirmerie, nu lua parte la discuţiile celorlalţi. Privea mereu prin lunetă în înălţimea nemărginită a cerului. Îşi reluase înfăţişarea obişnuită. Deşi se străduia să pară indiferent, era cu totul absorbit de cele ce zărea. După un timp se întoarse spre tovarăşii săi de drum:

— Ne apropiem de principalul satelit artificial al Pământului! Vedeţi aici... drept înainte... acest mic punct strălucitor? Nu poate fi altceva decât Hepta, primul ţel al călătoriei noastre!

Priviră pe rând prin ocularul lunetei.

In acest timp, Ana Grigoraş şi doctoriţa Turcu răsfoiau cu interes numărul festiv al revistei sovietice „Cosmos", închinat aniversării a cinci ani de existenţă a principalului satelit artificial al Pământului.

Publicaţia prezenta mai întâi un scurt istoric al creării staţiilor extraterestre. Posibilitatea realizării lor fusese fundamentată încă dela începutul secolului al XX-lea, pe cele mai stricte baze ştiinţifice, de către marele savant rus Constantin Eduardovici Ţiolcovschi.

Se vorbea în continuare despre efectele diferitelor viteze.

Un proiectil care părăseşte ţeava tunului cu mai puţin de 8 kilometri pe secundă descrie o curbă şi cade apoi din nou pe Pământ. Dacă viteza acestui proiectil este mult mai mare, de 11 sau 12 kilometri pe secundă, se eliberează complet de forţa de atracţie a planetei noastre şi o porneşte într'un voiaj interplanetar. La o viteză intermediară, de 8 kilometri pe secundă, proiectilul sau orice alt corp, de pildă o rachetă, nu mai cade înapoi pe Pământ, dar nici nu poate scăpa din raza atracţiei lui. Se transformă într'un mic satelit — un fel de lună a Pământului — care se roteşte în jurul globului terestru, după legile proprii corpurilor cereşti. Bineînţeles nu mai are nevoie de combustibil, aşa cum nici Luna nu are nevoie de vreo forţă de propulsie artificială.

Pe o planşă mare era reprezentată prima navă-satelit. Aceasta era o rachetă fără echipaj, condusă prin radio. Ridicându-se până la 1 000 kilometri înălţime, se transformase într'un satelit al Pământului, care-i făcea înconjurul în numai 100 ore.

Inzestrată cu aparate automate de înregistrare, cu aparate fotografice şi cinematografice, racheta transmisese staţiilor de pe Pământ o serie de observaţii importante. După câteva mii de ocoluri ale planetei noastre, ciocnirea cu un meteorit însemnase sfârşitul navei. Sfărâmăturile ei fuseseră găsite în Sahara.

Doi ani mai târziu se construiseră primele rachete-satelit cu pasageri.

Ulterior, arăta revista, a încolţit în mintea savanţilor o idee şi mai îndrăzneaţă: să înfăptuiască, pornind dela principiul care stătuse la baza realizării celor şase rachete-satelit construite în anii precedenţi, un adevărat oraş zburător în spaţiul cosmic — un vast observator ştiinţific — la 6 500 kilometri de suprafaţa Pământului.

Timp de mai mulţi ani, zeci de mii de rachete transportaseră la şantierul zburător liantul special şi aliajul anume creat — mult mai dur ca oţelul şi mai uşor ca aluminiul — precum şi instalaţiile complexe necesare acestei uriaşe construcţii. Amenajarea satelitului se datora unui colectiv de tehnicieni şi oameni de ştiinţă, care lucraseră sub conducerea academicianului Vladimir Belov.

Ultimele pagini ale revistei reproduceau fotografii, înfăţişând diferite rachete interplanetare, sosind sau plecând de pe insula zburătoare. Aceasta fusese denumită „Hepta", datorită faptului că era al şaptelea satelit artificial al Pământului.

— Şi când te gândeşti, observă râzând Ana Grigoraş, că acum câteva decenii erau mulţi acei care considerau toate acestea utopice!

Desfăcându-şi curelele cu care se legaseră de scaunele pliante, se ridicară şi priviră spre camera de comandă, a cărei uşă era deschisă.

Cernat şedea în faţa panoului de conducere, pe care se aprindeau şi se stingeau neîntrerupt lumini colorate.

Matei Butaru se afla în spatele lui şi îi privea peste umăr.

— După cum vezi, spunea tocmai inginerul, poziţia noastră este exact cea prevăzută. Suntem la 184 kilome-

tri de satelit. Radiogoniometrul confirmă pe deplin graficul cursei.

Se apropiau, într'adevăr, cu toată viteza de Hepta.

Acum, sus în depărtare, se puteau observa cu ochiul liber sclipiri care deveneau din ce în ce mai puternice. Ele proveneau dela niște oglinzi concave, cu un diametru de cinci metri. Cu ajutorul lor, se semnaliza spre Pământ, atunci când turburările din ionosferă împiedicau comunicarea prin unde radiocentimetrice.

De o parte și de alta a corabiei astrale treceau, tot mai numeroase, micile rachete-poștă, conduse prin radio, care transportau diferite materiale dela Hepta spre Pământ și înapoi. Din când în când țâșneau spre globul terestru sondele dirijate ale meteorologilor, cu ajutorul cărora se cerceta starea atmosferei.

Virgil Cernat opri autopilotul și micșoră — acționând o manivelă — viteza navei. Frânele intrară în acțiune. Până în dreptul satelitului nu mai erau decât vreo 30 secunde și manevrarea „Cutezătorului" trebuia făcută cu mare atenție.

Insula zburătoare se vedea tot mai limpede. Avea forma unui disc, mai subțire spre margini și mai gros spre centru. Dedesubtul lui se zăreau motoarele puternice, care nu erau puse în funcțiune decât pentru o oră sau două pe săptămână, pentru a se menține constantă viteza și înălțimea.

Patru deschizături mari indicau punctele prin care plecau și soseau rachetele-poștă.

Tot în partea inferioară a Heptei se vedeau, proeminente, tuburile de lansare ale sondelor dirijate. Aici se găseau o parte din observatoare, care păreau suspendate de un pântece de gigant. Din loc în loc, armura de metal era întreruptă de mari suprafețe transparente, asemenea unor ferestre de dimensiuni neobișnuite, îndreptate spre Pământ. Prin ele se zăreau adevărate păduri de aparate.

Condus de mâna sigură a inginerului Cernat, „Cutezătorul" făcu un viraj larg și ajunse deasupra satelitului.

Pe o suprafață de peste un kilometru pătrat erau zeci de construcții îngropate în corpul satelitului. Cea mai mare parte dintre clădiri și instalații, precum și căile de comunicație dintre ele, erau protejate de imense plase metalice, care acopereau aproape în întregime Hepta. La

mijlocul satelitului se găsea pista cosmodromului destinat aterizării și decolării rachetelor de pasageri.

Cernat conduse „Cutezătorul" în așa fel, încât acesta zbură paralel cu suprafața satelitului artificial. Spori apoi din nou viteza, pe care o micșorase mai înainte.

In sfârșit, nava ajunse exact deasupra pistei de aterizare.

Inaintând astfel prin spațiul ceresc, paralel cu satelitul artificial, „Cutezătorul" părea legat de el printr'un ax nevăzut.

— Acum e momentul! spuse repede Matei Butaru.

Inginerul opri motoarele atomice. Racheta devenise acum, la rândul ei, un mic satelit al Pământului și se rotea în jurul acestuia, fără a mai avea nevoie de forța motoarelor.

Jos, la câteva sute de metri, pe marginea pistei, se agita un grup de oameni îmbrăcați în costume de protecție.

Deodată, pe satelit se aprinseră semnale luminoase de culoare verde. „Cutezătorul" putea să aterizeze. Motoarele auxiliare intrară în acțiune și nava astrală coborî vertical. Peste puțin timp se așeză, fără cea mai mică zguduitură, pe pista netedă ca oglinda a discului zburător.

Trecuseră exact 23 minute și 18 secunde din momentul decolării de pe Pământ.

— Prima aterizare a fost executată în cele mai bune condiții! anunță voios inginerul Cernat.

Călătorii își îmbrăcară costumele de protecție. Acestea erau fabricate dintr'o țesătură dublă, extrem de rezistentă, asemănătoare gutapercii. Intre straturile ei circula un lichid care menținea automat o temperatură constantă, apărându-i pe călători, după caz, de frig sau de căldură și protejându-i împotriva radiațiilor cosmice. O pilă atomică furniza energia necesară încălzirii sau răcirii lichidului.

La protejarea capului foloseau un glob străveziu, compus și el din mai multe straturi, conținând lichidul izolator. Coiful transparent era legat printr'o țeavă de rezervorul de oxigen.

Pe piept atârna un minuscul aparat de radiorecepție și emisie, care asigura comunicarea în condițiile lipsei de atmosferă. Cizmele erau confecționate dintr'un material impermeabil de culoare albastră. Astfel echipați, se îndreptară spre camera de ecluzare a rachetei. Intrară unul câte unul. Aerul de aici fu absorbit treptat de pompele fixate în

pereți, iar astronauții simțeau cum costumele de protecție, în interiorul cărora se afla aer la presiune normală, se umflau.

Trapa exterioară a „Cutezătorului" se deschise și Matei Butaru coborî primul pe satelitul artificial. Ceilalți îl urmară. Cinci minute mai târziu, tot echipajul rachetei se afla pe Hepta.

10. *Pe satelitul artificial al globului terestru*

Primirea pe satelit fu deosebit de călduroasă.

Cuvântul de bunvenit îl rosti însuși academicianul Belov, președintele consiliului științific al satelitului artificial.

Câteva minute mai târziu, astronauții își urmau gazdele de-a-lungul pistei de aterizare, discutând cu însuflețire. In ciuda costumelor de protecție, se simțeau ușori. Aici, la mai bine de 6 000 kilometri de Pământ, greutatea lor era mult mai mică decât pe acesta.

Cotiră la dreapta și pătrunseră sub rețeaua protectoare. Belov le arătă o spărtură în plasa metalică. In dreptul ei, în trupul satelitului, se zărea o gaură adâncă.

— Era s'o pățim cu meteoritul ăsta, explică el. A rupt ieri seara plasa de apărare și a pătruns prin învelișul insulei noastre zburătoare. Am simțit o zdruncinătură ca la un cutremur de gradul șapte și câteva aparate de precizie s'au defectat. E pentru prima dată că plasa nu rezistă. Va trebui să tragem o învățătură serioasă de pe urma acestui accident; s'o facem mai rezistentă și totodată mai elastică.

Trecură pe lângă marea seră a satelitului artificial. Plantele erau aci cultivate în bazine cu apă, în care fuseseră dizolvate săruri minerale necesare dezvoltării lor rapide.

Profesorul Belov se întoarse către oaspeți:

— Iată sera care ne procură fructe și legume proaspete pentru mesele noastre, atunci când ne-am plictisit de alimentele sintetice și de cele dezhidratate. In ultimele luni am îmbunătățit mult instalațiile de climă artificială și am stabilit dozări ale compoziției atmosferice, care intensifică activitatea metabolică a vegetației. Totodată am folosit substanțe acceleratoare, care sporesc simțitor ritmul de creștere al plantelor.

De fapt însă, principalul factor al abundenței produselor serei noastre e Soarele, care, fiind mult mai puternic aici decât pe Pământ, dă o căldură atât de mare, încât șapte-opt recolte pe an sunt un lucru obișnuit.

Trecură mai departe. La dreapta și la stânga drumului se înșiruiau niște clădiri cu pereți străvezii. Privindu-le de aproape, îți dădeai seama că nu erau decât părțile superioare ale construcțiilor; masa principală se afla în adâncul insulei zburătoare.

Prin pereții transparenți se putea zări, în măruntaiele satelitului, o întreagă rețea de coridoare care duceau dela o construcție la alta.

— Ne oprim puțin la observatorul astronomic principal, propuse academicianul Belov, când ajunseră în dreptul unei cupole vaste, din care ieșeau tuburi de lunete, radiotelescoape și alte aparate.

Coborîră câteva trepte și intrară într'o încăpere nu prea mare, de formă circulară. Președintele întoarse o manivelă și ușa exterioară se închise ermetic.

Se auzi un șuierat. Prin câteva deschideri practicate în perete începu să pătrundă aerul. Peste două minute putură să-și scoată costumele de protecție.

Ieșind din camera ecluză, călătorii dădură într'un culoar lung, care cobora în interiorul satelitului artificial. Covorul mobil, instalat aci, se puse în mișcare asemenea unei benzi rulante, ducându-i într'o încăpere spațioasă, luminată de puternice tuburi fluorescente, ascunse în pereți.

Aici îi așteptau delegați ai tuturor institutelor de cercetări de pe Hepta. Cu toții voiau să le strângă mâna, să le ureze succes în călătoria lor. Fură invitați să ia o gustare preparată din produsele serei satelitului.

Se discutau probleme în legătură cu viitoarea călătorie a „Cutezătorului"'. Dintre cei așezați la masă se ridică un om bine legat, cu părul cărunt și fruntea înaltă. Ochii săi pătrunzători se opriră o clipă asupra grupului astronauților.

— Noi, cei 4 653 de locuitori ai satelitului artificial, începu el, nu vă vom uita nicio clipă în timpul călătoriei voastre. Abia așteptăm momentul când vă veți întoarce, cu magazia rachetei plină de plante, animale astrale, roci din alte planete, cu material fotografic și cinematografic, obținut „la fața locului". Cercetările voastre vor îmbogăți știința, vor aduce elemente noi pentru înțelegerea proce-

selor fizice, chimice, biologice, vor completa cunoştinţele noastre din domeniul astronomiei, geologiei, mineralogiei.

Ridic paharul pentru reuşita deplină a acestei expediţii, îşi încheie cuvântul de salut cunoscutul astrobiolog, profesorul Dominic.

— Ce optimism demn de invidiat! spuse deodată destul de tare, George Scarlat.

Vecinul său de masă, savantul Ştefan Corf, îl privi mirat.

Acesta era un vechi cunoscut al profesorului, cu care conlucrase la construirea rachetelor transoceanice de pasageri. Deşi un excelent tehnician, Corf era în general lipsit de îndrăzneală.

Ca mecanic-şef al satelitului artifical, îl puteai vedea pretutindeni. Avea întotdeauna prins de mână un aparat cu un cadran mare, asemenea unui uriaş ceas-brăţară, pe care o mulţime de ace indicatoare arătau în fiecare clipă poziţia satelitului, aşa cum era transmisă automat din camera de comandă.

— Eşti pesimist, George? îl întrebă el, în şoaptă. Te îndoieşti de succesul expediţiei voastre?

— Cum să nu mă îndoiesc? Am motive bine întemeiate pentru aceasta. Să-ţi explic...

— Nu-i nevoie, am citit dezbaterile sesiunii extraordinare; ziarul nostru local le-a publicat în întregime. Rezervele tale mi s'au părut de altfel pe deplin justificate.

— Ascultă, Corf, nu e numai atât. Chestiunea are un substrat mult mai adânc. Eu nu cred, de pildă, în posibilitatea realizării tuturor etapelor planetare... Faptele vor dovedi că am avut dreptate...

Butaru, înconjurat de un grup de cercetători de pe satelit, se apropiase de cei doi oameni de ştiinţă:

— Tovarăşe Scarlat, spuse el, îţi prezint un aliat preţios, pe tovarăşul inginer Arunian, conducătorul staţiei de urmărire de pe satelit, care va ţine permanent legătura cu noi. Abia aşteaptă ca expediţia noastră să pornească.

— Mă bucur să vă cunosc, tovarăşe inginer. Dar tocmai îmi exprimam faţă de mecanicul-şef al satelitului părerea că-i hazardat să ne aşteptăm că vom atinge toate obiectivele propuse.

— Cum, tovarăşe Scarlat, se miră Arunian, un om mărunt cu părul încărunţit, dumneata nu crezi acest lucru?

— Nu cred! Şi o spun cu toată sinceritatea... De altfel, şi tovarăşul Corf e de aceeaşi părere cu mine.

— Adevărat ,tovarăşe Corf, acesta este şi punctul dumitale de vedere? întrebă preşedintele Belov.

— Da, da, obiecţiunile tovarăşului Scarlat mi s'au părut serioase.

Matei Butaru interveni acum şi el.

— Tovarăşi, părerea mea mi-am spus-o în nenumărate rânduri. Şi cred că e limpede pentru fiecare: chiar dacă nu avem certitudini, trebue să pornim în călătoria noastră plini de încredere. Dacă ar fi mers numai pe drumuri bătătorite şi dacă ar fi fost lipsit de îndrăzneală, Lomonosov nu ar fi reuşit să lămurească natura electricităţii atmosferice, iar savanţii sovietici nu ăr fi ajuns să înfăptuiască primele zboruri interplanetare.

Aşa e, tovarăşe Butaru! se auziră câteva voci în jur.

— Aceasta este atitudinea unui adevărat om de ştiinţă, sublinie academicianul Belov, şi-l privi cu căldură pe tânărul astronom.

Scarlat nu mai spuse nimic. Privea îngândurat, muşcându-şi uşor buzele.

11. *Staţia de urmărire a rachetei*

Intre timp, toată lumea se sculase dela masă. Inginerul Arunian îi invită pe călători să viziteze staţia de urmărire.

— Nu mai urcăm la suprafaţă, ca să nu fim nevoiţi să îmbrăcăm din nou costumele de protecţie. Vom trece prin coridoarele subterane.

O scară rulantă îi duse până în inima satelitului artificial. După jumătate de minut de coborîre ajunseră într'o sală deosebit de interesantă. Aici, la 60 metri sub platforma superioară a satelitului, la faţa lui inferioară, se afla un punct de observaţie înzestrat cu puternice aparate cinematografice şi fotografice, îndreptate spre Pământ.

Cel mai mare dintre aparatele de filmare era în legătură cu o antenă de emisie, instalată pe platforma superioară. Prin aceasta se transmiteau unor staţii de radioteleviziune de pe Pământ imaginile în culori şi relief ale globului terestru, văzut de pe Hepta.

Aparatele erau așezate pe o imensă suprafață transparentă, care înlocuia aici peretele inferior al satelitului pe o întindere de peste o sută de metri pătrați. Era una dintre „ferestrele" pe care le zăriseră încă din rachetă.

Păşind pe această placă străvezie sub care se deschidea prăpastia fără fund a Universului, te cuprindea panica. In primul moment îți apărea imaginea propriului tău corp prăbuşindu-se în neant. Senzația aceasta era atât de puternică, încât mulți ameteau şi, pierzându-şi echilibrul, cădeau pe suprafața netedă şi transparentă.

Apolodor Dincă înaintă cu mare precauție pe această podea ciudată. Corpul lui masiv se bălăbănea de parcă ar fi fost beat.

— Ştiți, încercă el să glumească, am impresia că de aici se poate porni de-a-dreptul spre Pământ. Dacă se sparge geamul, mă întorc acasă înaintea voastră.

După câțiva paşi însă, senzația neplăcută i se risipi şi privirile îi rămaseră pironite de imaginea pe care o avea la picioarele sale.

— Ia priviți ce minunăție! exclamă el exaltat.

Intr'adevăr, cerul negru era presărat cu sute de stele, care apăreau mult mai strălucitoare decât atunci când erau privite de pe Pământ.

Pe fondul acesta întunecat, împodobit cu nestemate, se zărea imens, ocupând un sfert din întreaga panoramă, globul pământesc, învestmântat în nori şi ceturi. Cu o parte umbrită de vălul nopții, iar cu cealaltă scăldată de razele soarelui, se rotea lent, ca un uriaş istovit.

Deosebit de strălucitoare, ca o boltă gigantică de cristal, se vedea căciula albă a Polului Nord. Regiunea din preajma Polului Sud, aflată în zona umbrită, apărea doar ca o pată cenuşie. Suprafața planetei nu se deslușea limpede, mai ales spre margine, datorită vălului atmosferei.

Stelele se deplasau fără grabă spre discul pământesc şi dispăreau una după alta în spatele lui. De partea cealaltă a globului apăreau, în schimb, altele noi.

Nimic din ceea ce zăreau nu-i făcea pe călătorii noştri să simtă rotirea satelitului, aşa cum nici de pe globul pământesc oamenii nu-şi dau seama de mişcarea acestuia. Aveau impresia că stația extraterestră stă nemişcată şi că numai Pământul, Soarele, stelele şi Luna se rotesc. Satelitul artificial devenise pentru ei centrul Universului, aşa cum strămoşii lor crezuseră pe timpuri despre Pământ că se află în mijlocul lumii.

Era un spectacol măreț, de o splendoare nemaiîntâlnită, o priveliște care, văzută odată, nu mai putea fi uitată.

Călătorii noştri porniră mai departe. O altă scară rulantă îi urcă câțiva zeci de metri şi, la capătul ei, o uşă se deschise automat. Pătrunseră într'o încăpere mare, rotundă, aflată aproape de suprafața satelitului, în care era instalată stația de urmărire a rachetei. De-a-lungul pereților se aflau zeci de panouri, pe care erau fixate comutatoare, butoane şi tuburi luminoase de control.

De aici, savanții de pe Hepta aveau să comunice cu membrii expediției în tot cursul călătoriei, utilizând, televizoarele cosmice şi aparatele de radio, care funcționau pe unde centimetrice. In mijlocul sălii se găsea un ecran de televiziune ce avea dimensiuni puțin obişnuite, iar de jur împrejur zeci de aparate complicate.

— Suntem pregătiți pentru misiunea noastră, tovarăşe Butaru, spuse cu mândrie inginerul Arunian, conducătorul stației. Aparatele au fost încercate şi funcționează excelent. Ieri am terminat cu instalarea televizorului de mare distanță, aşa că puteți porni liniştiți la drum. Nădăjduiesc să nu pierdem nicio clipă legătura. Radio-ul, televiziunea, semnalele luminoase speciale, vor avea rolul unor fire nevăzute, care să lege „Cutezătorul" de satelit şi, prin acesta, de Pământ.

Matei Butaru îi mulțumi cu căldură.

— Nu ne mai rămâne decât să încărcăm cele şase rachete şi să pornim la drum, adăugă el.

— Tovarăşe Butaru, îl întrerupse academicianul Belov, care tocmai intrase în cameră, surpriza am lăsat-o pentru la urmă. Totul este pregătit. Rachetele dirijate sunt gata de drum. Am încărcat materialele şi instrumentajul necesar construirii observatorului pe asteroid. Deasemenea, laboratoarele de chimie, fizică, biologie şi geologie, sera, uneltele, o cantitate suficientă de alimente sintetice şi dezhidratate, aparatul de preparat apă potabilă, instalația generatoare de aer şi toate celelalte. Nu am uitat nici biblioteca, aparatul de proiecție, un stoc important de filme, benzi de magnetofon şi suluri magnetonice, ca să vă simțiți ca acasă.

— Vă mulţumesc, tovarăşe Belov. Iată o surpriză foarte plăcută. Aţi prevăzut, într'adevăr, totul şi ne-aţi economisit multă muncă.

Un zâmbet lumină faţa academicianului.

— Să-ţi spun drept, în cazul acesta am fost cam... interesaţi. Nu că n'am voi să vă avem cât mai mult timp ca oaspeţi pe satelitul nostru, dar suntem nerăbdători să cunoaştem primele rezultate ale expediţiei. Eu personal, i se adresă Belov şefului staţiei de urmărire, voi fi cam des în vizită pe la dumneata, tovarăşe Arunian... Şi acum, prieteni, e timpul să vă odihniţi. Mâine dimineaţă „Cutezătorul" va porni la drum. Inginerul Arunian vă va conduce spre camerele voastre.

12. *Spre asteroid*

Incă de pe Pământ, tânăra cercetătoare Ana Grigoraş propusese ţinerea unui jurnal de călătorie.

— Fiecare să scrie în el ce vrea şi când vrea. La întoarcere, vom avea un document original şi interesant, spusese ea atunci.

Se declaraseră cu toţii de acord.

Şi acum, la numai câteva minute dela decolarea de pe satelitul artificial, Matei Butaru se pregătea să facă prima însemnare. Scoase stiloul pneumatic şi începu să noteze:

„La ora 8 şi 12 minute, „Cutezătorul" şi cele cinci rachete radioghidate însoţitoare s'au desprins de pe suprafaţa lui Hepta.

Motoarele auxiliare au intrat de îndată în acţiune, înălţând navele la câteva zeci de metri peste pista de decolare a satelitului. Apoi a pornit şi motorul principal, însă cu o forţă mult redusă faţă de cea necesară la decolarea de pe Pământ.

Prima etapă a călătoriei noastre interplanetare a început".

Un timp, rachetele zburară în aceeaşi direcţie cu satelitul. Dacă astronauţii nu ar fi auzit zgomotul surd al motoarelor şi nu ar fi văzut, prin luminatoare, reflexele albăstrui-roşietice aruncate de gazele fierbinţi care ieşeau prin ţevile de eşapament, ar fi putut crede că nava pluteşte imobilă în spaţiu.

Treptat, autopilotul mări viteza. Automatul înregistrator-vorbitor, pe care Cernat îl pusese în funcţiune, anunţă,

la intervale scurte : 9... 10... 11... 12 kilometri pe secundă. Apoi, după ce inginerul întoarse un alt comutator, aparatul începu să autoraporteze date despre caracteristicile particulelor cosmice înregistrate, intensitatea radiațiilor ultraviolete ale Soarelui, temperatura cuirasei.

„Cutezătorul", împreună cu cele cinci rachete însoțitoare, se îndepărta tot mai mult de Hepta. Câteva minute se mai deosebi în depărtare ca o perlă strălucitoare, pentru a se pierde apoi cu totul, înghițit de noianul nesfârșit al aștrilor.

Motoarele auxiliare, care serviseră la decolare, fură retrase. În același timp, din corpul rachetei se desprinseră mici obiecte de metal, care căzură în spațiu. Erau rezervoarele de combustibil ale acestor motoare, care, odată golite, constituiau o povară inutilă.

Viteza sporea treptat. Acum rachetele înaintau prin spațiul ceresc cu 26 000 metri pe secundă. Cu toate acestea, călătorii nu aveau nici cea mai mică senzație de deplasare.

— Cu această viteză, un vehicul aerian ar parcurge distanța București-Cluj în 9 secunde, remarcă inginerul Cernat.

— Dar frecarea atmosferei ar fi atât de puternică, încât căldura ar aprinde nava transformând-o într'un timp și mai scurt în scrum și gaze, asemenea meteoriților, adăugă Scarlat fără să ridice privirea.

Nu trecuse decât un sfert de ceas din cele 12 ore și 13 minute de care navele aveau nevoie pentru a ajunge la asteroid. „Cutezătorul" se afla acum la 21 500 kilometri de Pământ.

Pilotul automat opri brusc motorul atomic. Zumzetul lui se stinse și fluxul gazos încetă să mai lumineze cerul din jurul rachetei. Nava astrală continuă însă să zboare, în virtutea inerției, prin spațiul ceresc, în noaptea adâncă și liniștită.

Trecură ca fulgerul pe lângă un obiect ciudat, de formă rotundă. Aparatul fotografic automat, cuplat cu un radiolocator, îl prinsese însă pe peliculă.

Developată în numai câteva minute, imaginea fu proiectată pe un ecran. Acolo apăru ceva care semăna cu o roată mare, având niște spițe groase. In inelul exterior al roții se zăreau zeci de ferestruici circulare.

— Suntem la 25 000 kilometri de Pământ, conchise Butaru. Aceasta este distanța la care se află Deca, cel mai îndepărtat dintre sateliții artificiali ai globului nostru, pe care îl vedeți pe fotografie.

Le explică apoi că acest satelit era cu mult mai mic decât Hepta, având un diametru de numai 78 metri.

In centrul roții se afla micul cosmodrom, un tunel de 15 metri lungime, unde soseau în mod obișnuit rachetele de pe Pământ. Nu departe de tunel era uzina, care producea, cu ajutorul unui generator atomic, energia electrică necesară diferitelor instalații și aparate.

Laboratoarele de cercetări științifice și alte încăperi, în care se desfășura cea mai mare parte a activității celor 53 de locuitori ai satelitului circular, se aflau în inelul exterior.

Datorită faptului că „roata zburătoare" se învârtea în jurul centrului ei foarte repede, la periferie lua naștere o puternică forță centrifugă, care împingea toate obiectele spre peretele exterior al inelului. Pentru locuitorii satelitului, care călcau pe acest perete, devenit „solul" lor, forța aceasta echivala cu puterea de atracție a Pământului. De aceea, de unde în regiunea centrală a satelitului obiectele abia dacă aveau o greutate neînsemnată, în încăperile inelului exterior înregistrau, la cântarul dinamometric, aceeași greutate ca și pe Pământ și cădeau la fel de repede spre podea ca pe globul terestru.

Minutele treceau. Matei Butaru privea printr'o ferestruică laterală. Era adânc impresionat de măreția priveliștii. Simțea acum pe deplin cât de grea era răspunderea care apăsa pe umerii săi.

Voi fi eu oare în stare să duc această misiune la bun sfârșit ? se întrebă el îngândurat.

Scoase o carte din raft, se așeză și începu să o răsfoiască. Titlul volumului era : „Istoria călătoriilor interplanetare". Câteva cuvinte, folosite de autor ca motto, îi atraseră în mod deosebit atenția :

„De mii de ani omenirea visează să cucerească spațiile interplanetare. Generația noastră este chemată să ducă aceste năzuințe la îndeplinire".

— Așa-i, murmură Matei pentru sine. Generația noastră !

Continuă să întoarcă filele. Ochii i se opriră asupra unui capitol intitulat „Visuri". Și Matei Butaru citi :

„Cu aproape două milenii în urmă, scriitorul și filoso-

ful grec Luchian a descris pentru prima dată o călătorie în lumea aștrilor. Pe atunci, întinsul mărilor și oceanelor nu era decât în mică măsură cunoscut, iar despre „capătul" lor se presupuneau tot felul de lucruri fantastice. Luchian povestește că un vas grecesc a fost surprins de o furtună puternică. Marinarii, neavând timp să strângă pânzele, vântul năpraznic a ridicat corabia în sus, până dincolo de nori și a purtat-o timp de mai multe zile în depărtări. Navigatorii au ajuns, după peregrinări îndelungate, la țărmul unei insule de argint, care nu era alta decât Luna. In povestirea lui Luchian sunt pe larg descrișii locuitorii stranii ai acestui corp ceresc".

Mai departe, în carte se amintea romanul scriitorului francez Cyrano de Bergerac, despre călătoria sa imaginară în Lună și în Soare și despre locuitorii Lunii — seleniții — care au patru metri înălțime, umblă în patru labe și se hrănesc cu aburii mâncărurilor.

Autorul cărții trecea apoi în revistă romanele fantastice ale lui Jules Verne și H. G. Wells, descriind călătorii în lumea aștrilor. Acestea se bizuiau într'o oarecare măsură pe datele științei astronomice.

Wells imagina în povestirile sale diferite războaie între locuitorii planetelor, pentru a impresiona cititorul prin aventuri sângeroase și Butaru își aminti că acest procedeu îi displăcuse întotdeauna.

Răsfoi mai departe. Capitolul următor trata despre istoricul sistemelor de astronavigație.

Câte nu se propuseseră pentru propulsia navelor astrale! Substanțe „antigravitaționale" și mașini centrifuge, tunuri și vulcani artificiali pentru aruncarea de „ghiulele" cu o viteză gigantică, folosirea presiunii razelor Soarelui și multe altele.

Până la urmă, cartea arăta că toate acestea nu se dovediseră bune la nimic. Numai cu ajutorul rachetelor erau realizabile zborurile cosmice.

Tocmai de aceea autorul insista mai ales asupra scrierilor marelui savant Țiolcovschi, genialul creator al teoriei mișcării reactive, părintele rachetelor moderne cu mare rază de acțiune.

Matei Butaru închise cartea.

Acum, când conducea o importantă expediție cosmică, își amintea cu emoție de profeticele cuvinte ale marelui învățat:

„Mai întâi se va zbura cu o rachetă în jurul Pământului, apoi se va descrie o anumită cale în raport cu Soarele și se va atinge o planetă dorită... Aparatele cu reacție vor face ca omul să cucerească spații nelimitate..."

Slovele acestea i se întipăriseră adânc în minte.

Vocea ascuțită a radiotelegrafistului Precup îl trezi din visare.

— Tovarășe Butaru, ce să fie cu izbiturile acestea în cuirasa rachetei? Le-am auzit încă de când am ieșit din atmosferă. Dar parcă acum sunt mai dese.

Matei Butaru se ridică, smulgându-se din mreaja gândurilor în care fusese cufundat.

— E un fenomen obișnuit în călătoriile interplanetare. Micile izbituri pe care le auzi — uneori mai rare, alteori mai dese — sunt o dovadă că spațiul gol, vidul, nu există nicăieri. După cum știi, desigur, altădată se credea că între aștri nu există nimic, sau că spațiul interastral este umplut cu o substanță specială — eterul — căreia i se atribuiau proprietăți dintre cele mai stranii. Acum e cunoscut faptul — și călătoria noastră confirmă acest lucru — că nici vidul și nici eterul nu există. Praf cosmic, pietricele, gaze foarte, foarte rare, radiații de tot felul, sunt nelipsite aci.

— Vasăzică, reflectă Andrei Precup, nicăieri n'o să putem spune că plutim cu adevărat „în gol". Peste tot e câte ceva de care să te lovești.

— Ai dreptate. Materia este uneori mai densă, alteori mai rară în Univers; dar de existat, există pretutindeni.

Conducătorul expediției își consultă ceasul și i-l arătă lui Precup, care înțelese că ora comunicării cu Hepta sosise.

Intrară împreună în cabina de radioteleviziune.

Pe ecran apăru peste câteva secunde chipul jovial al inginerului Arunian. Deși erau la 83 000 kilometri de satelitul artificial al Pământului, figura lui se vedea foarte limpede.

— Iată-vă, în sfârșit! fură primele lui cuvinte. Mi-era dor să vă revăd, de parcă ne-am fi despărțit de o veșnicie. Cum vă merge?

— Cât se poate de bine, răspunse Matei. Până acum, toate mecanismele și aparatele au funcționat impecabil. Ați recepționat emisiunile transmițătorului automat?

Matei se referea la complexul aparat care înregistra permanent şi transmitea la fiecare 15 minute staţiei de urmărire temperatura, starea electromagnetică, imaginile fotografice ale cerului, poziţia rachetei şi numeroase alte date.

— Perfect, răspunse savantul sovietic. Priviţi graficele şi diagramele transmise de aparatele voastre!

Deoarece timpul convenit pentru transmisie trecuse, aparatul se închise automat.

— La cât a scăzut viteza? îl întrebă Matei Butaru pe Cernat.

— 19 kilometri pe secundă, se auzi peste puţine momente glasul automatului vorbitor.

— Foarte bine. Nu avem deci nicio deviere dela diagrama stabilită pe Pământ.

— Dar de ce scade viteza? se amestecă radiotelegrafistul.

— Foarte simplu, îi explică inginerul Cernat. Acum înaintăm fără motor, în virtutea inerţiei. Forţa de atracţie a Pământului nu a încetat încă complet să acţioneze, deşi e cu mult mai slabă. Ea ne încetineşte treptat viteza, „trăgându-ne înapoi". Când vom ajunge la 5 kilometri pe secundă, vom porni din nou motorul atomic.

Scăderea forţei de atracţie a Pământului se resimţea din ce în ce mai pronunţat. Călătorii nu cântăreau acum mai mult de câteva kilograme şi unii dintre ei se legaseră cu ajutorul curelelor de scaunele pliante.

— Ia priveşte spre Pământ! îi atrase atenţia Matei Butaru lui Apolodor Dincă. Se văd limpede efectele de auroră polară.

Laborantul se juca tocmai cu o ceaşcă. Ii dădea drumul să cadă dela diferite înălţimi şi se amuza constatând cât de încet coboară.

— Nici dacă ar fi din porţelanul cel mai subţire nu s'ar sparge în cădere, îi spunea el Anei Grigoraş. Când Butaru îi atrase atenţia asupra spectacolului oferit de globul pământesc, Dincă fixă paharul într'un suport al mesei şi privi spre luminatorul inferior.

Prin peretele străveziu se desluşeau racheta cu şenile şi alte două nave radioghidate, care urmau „Cutezătorul". Celelalte erau ascunse de corpul rachetei principale.

Cu mult mai mic decât de pe Hepta, dar totuşi majestuos pe fondul întunecat al cerului înstelat, se zărea Pământul. Continentele şi oceanele se deosebeau cu greu prin vălul atmosferic.

In partea opusă Soarelui se vedea ca un fum alburiu „coada" Pământului, descoperită cu decenii în urmă de marele învăţat sovietic V. G. Fesencov. Această curioasă prelungire gazoasă a atmosferei planetare este „izgonită" din învelişul aerian al globului terestru de presiunea razelor Soarelui, aidoma cozilor cometelor.

In apropierea polilor pământeşti se deosebea o zonă atmosferică deosebit de luminoasă, asemănătoare unei perdele multicolore, sclipitoare. Aceasta era aurora polară, provocată de particulele încărcate electric venite dela Soare, pe care imensul magnet pământesc le deviază spre poli.

— Fenomenul de electrizare e acum deosebit de intens, observă Dincă.

— Intr'adevăr, aşa se pare, răspunse Matei Butaru. Să încercăm transmiterea unui mesaj radiofonic direct către Pământ şi vom vedea care este situaţia.

Radiotelegrafistul nu reuşi însă să stabilească legătura. După nenumărate încercări zadarnice, se înfurie. Incepu să învârte nervos de butoanele aparatelor. Suduia pe înfundate.

Nici undele radiofonice milimetrice, cu mare putere de pătrundere, nu putură ajunge pe Pământ. Impermeabilitatea atmosferei la undele radiofonice se mărise foarte mult.

Navigatorii recurseră la semnalizarea luminoasă. Oglinzile puternice, scoase din corpul „Cutezătorului", transmiseră spre Pământ raze solare reflectate. Două minute mai târziu, staţia de urmărire de pe Hepta răspunse prin următorul mesaj:

„Staţia de recepţie-emisie din Munţii Făgăraşului confirmă primirea semnalului vostru luminos. Am descifrat cu greu înştiinţarea lor, datorită puternicei furtuni magnetice care s'a dezlănţuit."

In această clipă, călătorii auziră un uruit uniform. Invelişul exterior al „Cutezătorului" se pusese în mişcare, pentru a evita ca racheta să se încingă prea tare în partea expusă Soarelui; acolo temperatura atingea 138°. După câteva minute, rotirea conteni.

Pe neașteptate, Virgil Cernat se ridică. Ii privi pe ceilalți cu ochii lui mari, albaștri, și zise:

— Dacă vreți, acum că avem puțin răgaz, o să vă arăt cum funcționează instalația pe care am construit-o cu puțin timp înainte de plecarea noastră.

Toți se întoarseră cu interes spre inginer.

— E vorba, după cum știți, de un motor de rezervă. Priviți spre luminatorul superior!

In locul oglinzii de semnalizare, care fusese mai de mult retrasă, se văzu ieșind din corpul rachetei un tub cu diametrul unui pahar obișnuit. O pocnitură ușoară și capătul liber al tubului se desfăcu, asemenea unei ramuri de liliac înflorit.

— O adevărată baterie de celule fotoelectrice! exclamă profesorul Scarlat.

— Exact! confirmă mândru inginerul. Pe fața lui strălucea o bucurie de-a-dreptul copilărească. Este vorba de un motor de tipul celui conceput de învățatul sovietic M. C. Tihonravov.

Celulele fotoelectrice transformă energia solară în curent electric. Sub influența energiei electrice, molecula hidrogenului este transformată în atomi: hidrogenul biatomic se preface în monoatomic. Hidrogenul monoatomic fiind însă un produs foarte nestabil se transformă din nou în biatomic. Căldura rezultată ajunge să imprime particulelor de hidrogen o viteză de 20 kilometri pe secundă, suficientă pentru propulsie.

Ca pentru a confirma cele spuse, din micul motoraș cilindric începură să iasă jerbe violete, din ce în ce mai luminoase. Se auzi un șuierat ușor, presărat cu pocnituri.

— Viteza noastră este din nou în creștere! anunță triumfător Virgil Cernat.

Cincisprezece minute mai târziu jerbele se stinseră, evantaiul celulelor fotoelectrice se închise și tubul fu retras în rachetă. Nava înainta, asemenea unui bolid strălucitor, prin spațiul cosmic.

*

Aplecată deasupra Jurnalului, Ana Grigoraș așternea prima ei însemnare:

„Au trecut 9 ore și 24 minute dela plecarea noastră de pe Hepta. In punctul în care ne aflăm, mult mai

aproape de Lună decât de Pământ, forța de atracție a celor două astre se echilibrează.

Cântărim mai puțin decât un firicel de praf pe Pământ, căci ne-am eliberat cu desăvârșire de îmbrățișarea nevăzută a globului terestru. Dacă n'am fi prinși, cu ajutorul curelelor, de scaune și nu ne-am ține de barele și mânerele din pereți când umblăm prin cabină, am putea înota în spațiul încăperii întocmai ca peștii în apă.

Dincă și-a desfăcut adineaori legăturile și a avut imprudența să se sprijine cu coatele de fotoliu In aceeași clipă l-am văzut cu toții ridicându-se spre plafon și rămânând suspendat deasupra noastră. Cernat l-a apucat de o mânecă, trăgându-l în jos.

Banda magnetonică, pe care profesorul Dobre a uitat-o nefixată de masă, plutește prin cameră. Nu mai există nici „jos", nici „sus", căci ele au înțeles doar acolo unde se manifestă o forță de atracție.

Prin ochiul de geam din stânga apare acum imensul disc al Lunii. Iată așa-zisele „mări", pustiuri fără pic de apă, craterele „vulcanilor" lipsiți de lavă, siluetele aspre ale munților înalți și colțuroși. Aceștia aruncă umbre atât de precise și de intense pe pustiul lunar, încât cele pe care le cunoaștem de pe Pământ ni se par a fi fost doar penumbre.

Satelitul natural al globului terestru este un ocean încremenit, din piatră și praf, crestat de crăpături adânci.

Ce moartă și rece ne apare de aproape nelipsita însoțitoare a pământului!"

Din cabină auzi vocea lui Precup, care comunica cu stația de urmărire:

— Da, tovarășe Arunian, totul decurge conform planului. Autopilotul a efectuat un viraj de 28°, cu direcția spre asteroid. Cea mai mare parte a drumului a fost parcursă.

13. *Asteroidul-vehicul, o lume a minunilor*

„Cutezătorul" își urma calea prin eterna noapte astrală și călătorii nu se mai săturau admirând priveliștea, ca din povești, a spațiului cosmic.

Matei Butaru trecuse la pilotarea rachetei sau, mai exact, la supravegherea autopilotului. Chipul îi era încor-

dat. Din când în când nota ceva în blocul său, format din foi de vinoină albă, o materie plastică ce înlocuia hârtia de altădată. Avantajul acesteia era că, pe aceeaşi pagină, puteai să scrii şi să faci să dispară cele scrise ori de câte ori doreai.

In cabina sa, radiotelegrafistul transmitea din nou staţiei de pe Hepta poziţia exactă a rachetei.

Apolodor Dincă răsfoia, pentru a nu ştiu câta oară, „Instrucţiunile pentru prepararea mâncărurilor din alimente dezhidratate şi sintetice în mediul astral."

La fiecare capitol pe care-l recitea, faţa lui se întuneca tot mai mult.

— Am să mă fac de ruşine, mormăi el, şi aceasta cu toate cunoştinţele de chimie alimentară pe care le-am dobândit. Nu pot să pricep cum voi scoate o friptură bine rumenită, gustoasă şi fragedă, din cutiuţele astea de carton, care nu conţin decât prafuri şi buline. Sfârşitul îl prevăd. Toţi vor spune: Apolodor Dincă a încurcat concentratele alimentare cu substanţele chimice din eprubetele sale.

Se adânci din nou în studiul neobişnuitei sale cărţi de bucate.

Matei Butaru se adresă inginerului Cernat:

— Ascultă, Virgile, stabileşte te rog precis poziţia. Cred că trebue să fim la câteva mii de kilometri de asteroid.

Inginerul se îndreptă spre masa lui Butaru. Aci, pe o coală mare de vinoină milimetrică era desenată cu roşu traiectoria rachetei şi cu verde calea asteroidului. Cernat se uită la cronometrul fixat în perete şi constată că trecuseră 10 ore şi 8 minute dela plecarea de pe Hepta. Citi apoi de pe tabloul de comandă câteva indicaţii ale aparatelor înregistratoare cu privire la drumul parcurs. Efectuă mai multe calcule cu ajutorul integratorului electric de calculat şi spuse:

— Indicaţiile aparatelor corespund cu graficul. Peste 4 minute şi 35 secunde drumul nostru va tăia pe cel al asteroidului. E cazul să ne pregătim.

Butaru declanşă radiolocatorul. Invârti un buton argintiu, până ce fixă aparatul la determinarea poziţiei obiectelor aflate mai aproape de 3 000 kilometri. Peste puţin timp, undele emise se loviră de asteroid şi se întoarseră înapoi, iar indicatorul de distanţă se opri la 2 312

kilometri, confirmând exactitatea calculelor inginerului Cernat. Pe ecranul instalaţiei apăru un mic punct luminos, având contururi neprecise. Era asteroidul.

Butaru puse radiolocatorul în legătură cu luneta care se afla în încăperea principală, astfel încât aceasta să fie îndreptată şi ea spre corpul ceresc. Apoi proiectă imaginea prinsă pe un ecran din fundul camerei.

Astronauţii văzură acum, pentru prima dată, aspectul viitorului lor adăpost cosmic. Se simţeau cuprinşi de o emoţie puternică, care se împletea cu nerăbdarea.

— Acolo vom trăi timp de un an şi mai bine! exclamă profesorul Dobre.

— Acum poate fi văzut şi cu ochiul liber, strigă deodată Cernat.

Intr'adevăr, asteroidul se apropia cu o viteză vertiginoasă, crescând rapid în câmpul vizual. In curând se putură deosebi şi contururile.

— După câte văd, nu e rotund, observă profesorul Dobre.

Privind-o, călătorii constatară într'adevăr că planeta pitică avea o formă ciudată. Nu era rotundă şi puţin turtită la cele două extremităţi, cum sunt planetele. Avea o formă prelungă, care aducea cu aceea a unui castravete.

— Seamănă leit cu Eros, primul asteroid descoperit de învăţaţi cu mult timp în urmă, zise Scarlat, după ce îl cercetă îndelung printr'un binoclu puternic. Această formă va face şi mai dificile condiţiile noastre de viaţă acolo.

— Lasă, tovarăşe Scarlat, interveni doctoriţa. Până acum călătoria nu te-a făcut să suferi prea mult. Uite, eu personal îţi promit să te aduc teafăr pe Pământ.

— Ce-ar fi să ne gândim mai bine la un nume pentru asteroidul nostru? propuse Dobre. După câte am aflat, mai poartă în prezent denumirea de „obiect al lui Tarov", după numele descoperitorului, aşa cum e obiceiul pentru planetele pitice încă nedeterminate cu exactitate.

— Tovarăşi, am o sugestie, interveni cu entuziasm tineresc Ana Grigoraş. Propun să-l botezăm „Copernic", după numele marelui savant polonez, unul dintre întemeietorii astronomiei moderne, care a revoluţionat cunoştinţele omeneşti despre planete.

Aplauze puternice o răsplătiră pe Ana care roşi ca o şcolăriţă.

— Cred că sunt în asentimentul tuturor când accept sugestia, spuse Matei Butaru. Să comunicăm şi staţiei de urmărire hotărîrea noastră, iar apoi să înscriem evenimentul în Jurnalul de bord.

Intre timp, „Cutezătorul" se apropiase până la 25 kilometri de planeta pitică. Motorul principal se oprise de mult, iar motoarele auxiliare intraseră în funcţiune.

Cele şase rachete zburau acum paralel cu asteroidul, coborînd treptat spre suprafaţa lui.

— Aţi isprăvit determinările? îl întrebă Matei pe George Scarlat.

— Da... se confirmă în general observaţiile efectuate pe Hepta, răspunse Scarlat, continuând să-şi consulte notiţele. Lungimea maximă a asteroidului este de 3,9 kilometri. Grosimea lui în regiunea centrală 1,7 kilometri. Perioada de rotire în jurul propriei axe 8 ore. Forţa de atracţie este a mia parte din aceea a Pământului. Şi, bineînţeles, nicio urmă de atmosferă.

— Mulţumesc, tovarăşe Scarlat. Putem să ne pregătim de aterizare.

14. *Covorul de cauciuc*

Echipajul rachetei îşi luă posturile în primire. Inginerul Cernat îl înlocuise pe Matei la tabloul de comandă, pentru ca acesta să poată conduce operaţiile de debarcare.

Privind prin luminatorul inferior, călătorii vedeau tot mai limpede detaliile suprafeţei micii planete. Aceasta era formată din bolovani şi stânci, între care se căscau crăpături adânci. Culorile care predominau erau cenuşiul şi diferite nuanţe de albastru. Multe roce sclipeau atât de puternic, încât îţi luau ochii. Impresia de pustiu încremenit era deprimantă. Matei simţi acest lucru şi încercă să-şi încurajeze tovarăşii.

— Să vedeţi ce forfotă de viaţă va fi aici peste câteva zile, când ne vom instala... gospodăreşte!

— In orice caz, spuse Scarlat, trebue să recunoaşteţi că acest deşert stâncos nu are un aspect prea îmbietor.

— Ce deşert... care deşert? strigă profesorul Dobre, înciudat. Să vezi dumneata mai întâi instalată sera mea. Apoi n'ai să-i mai zici deşert, ci grădină înfloritoare, rai,

paradis! Asta, bineînţeles, dacă te va lăsa inima şi... spiritul dumitale de contrazicere.

— Atenţie! Peste câteva secunde atingem solul, anunţă Cernat.

Când ajunseră la 25 metri de suprafaţă, Matei Butaru apăsă pe un buton şi luminatorul inferior se închise. Peste puţin timp, inginerul opri motoarele auxiliare.

„Cutezătorul" se lăsă încetişor spre asteroid. Cele şase rachete atinseră în acelaşi timp solul planetei pitice, fără ca cineva să simtă cea mai uşoară zdruncinătură. Işi îmbrăcară costumele speciale şi-şi încărcară tălpile cizmelor de cauciuc cu o cantitate mare de plumb.

Indreptându-se spre camera de ecluzare a rachetei, îşi fixară rezervoarele cu oxigen şi aparatele de radiocomunicaţie.

Coborîseră de câteva minute din rachetă. Strânşi în jurul lui Matei, priveau cuprinşi de un sentiment ciudat spre contururile tăioase ale stâncilor, care se profilau stranii pe fondul cerului. Simţeau nevoia să vadă o mişcare, o schimbare cât de mică în jurul lor. Dar încremenirea domnea pretutindeni. Intr'un târziu, vocea lui Butaru îi trezi la realitate.

— Facem o mică raită spre capătul nordic, pentru o primă cunoaştere a planetei, spuse el. Inaintaţi cu precauţie. Mergeţi unul în spatele celuilalt. Mai ales, evitaţi gesturile prea bruşte, care pot fi fatale. Un singur pas făcut cu o oarecare repeziciune vă poate arunca în sus până la înălţimi ameţitoare... Şi acum, să pornim spre ridicătura aceea care sclipeşte atât de puternic!

Privind în direcţia indicată de conducătorul expediţiei, cercetătorii văzură, la vreo 4-500 metri depărtare, un deluşor care strălucea orbitor.

Urmându-l pe Matei Butaru, întregul grup se puse în mişcare, stârnind la fiecare pas valuri de praf cenuşiu. Numai inginerul Cernat rămase lângă „Cutezătorul". Cerceta cu grijă starea învelişului rachetei, îndeosebi zgârieturile pe care micile pietre cereşti întâlnite le făcuseră în cuirasă.

Călătorii noştri înaintau încet, cu mare prevedere. Acum înţelegeau bine avertismentul lui Butaru. Datorită forţei de atracţie neînsemnate, aveau impresia că păşesc pe un covor de cauciuc, moale ca puful şi extrem de elastic. La fiecare pas, suprafaţa planetei răspundea ca un re-

sort, care voia să-i proiecteze în spaţiul cosmic. Simţeau că o singură mişcare nesocotită a piciorului ar fi creat un irezistibil impuls de ascensiune. De aceea, aproape nu ridicau cizmele de pe sol, ci mai mult le târau.

Călcau peste bolovani la care te surprindeau formele dure, ascuţite. Niciunul nu era rotunjit, căci niciodată apa nu şerpuise printre ei. Când loveau cu piciorul vreo piatră, aceasta zbura la mare înălţime, stârnind un adevărat nor de pietriş, care cădea lent spre suprafaţă, ca într'o peliculă cinematografică filmată cu încetinitorul.

Multe roce aveau un pronunţat luciu metalic, iar altele aruncau reflexe multicolore, asemenea cristalelor. După o cercetare sumară, Ana Grigoraş le spuse că era vorba de metale, aliaje metalice şi cristale, care constituiau probabil cea mai mare parte a masei planetare.

Din loc în loc, răsărea câte un colţ ascuţit, care semăna cu o stalagmită, ridicându-se până la 10-15 metri înălţime. Erau deseori nevoiţi să ocolească ridicături înalte şi râpe adânci. Peisajul izbea prin precizia lui. Umbrele erau de o intensitate nemaipomenită. Datorită lipsei de atmosferă, nuanţele dulci nu existau aci.

Deasupra capetelor astronauţilor, cerul era negru ca tăciunele. Pe el străluceau, cu o mare intensitate, Soarele, Pământul, Luna şi stelele. Globul terestru se vedea de aici ca o seceră imensă, iar Luna, cu mult mai mică, ca o jumătate de disc lucitor.

După un sfert de oră de drum ajunseră în dreptul unei formaţiuni aproape cilindrice, ce scânteia orbitor în bătaia razelor solare. Era deluşorul pe care Matei Butaru îl alesese ca punct de reper.

In timp ce Apolodor Dincă filma peisajul, Ana Grigoraş scoase cuţitul pe care îl purta la brâu şi desprinse un strat subţire din rocă. Dedesubt se ivi o suprafaţă şi mai strălucitoare.

— Argint pur, constată peste câteva clipe Ana.

Ocoliră ridicătura, care atingea vreo 10 metri înălţime şi porniră mai departe. O căldură puţin obişnuită domnea în exterior. Scarlat consultă termometrul metalic pe care-l avea la braţ, alături de cronometru. Arăta 89°. Lichidul refrigerent, care circula între straturile îmbrăcăminţii, păstra însă în interiorul costumelor o temperatură constantă şi plăcută.

Matei Butaru mergea cu vreo trei-patru metri înaintea celorlalţi. Trecuse tocmai de un dâmb, când astronauţii văzură dintr'odată cum începe să se scufunde.

— Ce se întâmplă cu dumneata, tovarăşe Butaru? strigă îngrijorată Ana Grigoraş, care venea imediat în urma lui.

— Nu vă speriaţi! răspunse calm conducătorul expediţiei. Dincolo de dâmb era o crăpătură, pe care nu am remarcat-o. Cad acum în ea, dar atât de încet, încât abia peste câteva zeci de secunde mijlocul îmi va ajunge în dreptul marginii gropii. Atunci mă voi sprijini în mâini şi voi ieşi afară.

Ceilalţi ajunseseră în apropierea lui. Matei Butaru scosese „în cădere" farul electric de buzunar, îndreptându-l spre fundul crăpăturii.

— Are o adâncime de peste 40 metri, constată el.

Cu o mişcare sigură se săltă uşor, sprijinindu-se în coate, şi ieşi afară. Ceilalţi răsuflară uşuraţi.

— Ciudate lucruri se întâmplă aici, se minună radiotelegrafistul.

— Eu aş putea să-ţi arăt lucruri şi mai ciudate, îi spuse Apolodor Dincă. Atenţie aici... Abracadabra!

Cu gesturi de scamator, scoase din teacă un cuţit lung de oţel. Apoi, dintr'unul din buzunarele sale ieşi la iveală o bucăţică de pânză subţire. Le dădu drumul să cadă spre sol, de la înălţimea de un metru. Cele două obiecte începură să coboare extrem de încet.

După paisprezece secunde, pânza şi cuţitul atinseră, în aceeaşi clipă, suprafaţa. Mai săltară de câteva ori ca nişte mingi elastice, apoi rămaseră nemişcate pe sol.

— Hm... frumoasă scamatorie! zise Precup aruncându-i lui Dincă o privire ironică. Această experienţă de fizică se face în toate şcolile de pe Pământ, de câteva secole. Numai că acolo se folosesc tuburi cu vid.

In aparatele de radiorecepţie se auziră hohotele de râs ale astronauţilor. Apolodor Dincă făcu o mutră supărată, se întoarse şi începu să filmeze de zor nişte stânci pe care le mai filmase odată.

Grupul se puse din nou în mişcare. La câţiva zeci de metri se întindea o umbră compactă.

— Ne apropiem de regiunea întunecată a asteroidului, le explică Butaru.

Trecerea dintre zi şi noapte era bruscă.

După câțiva pași ajunseră în zona neluminată a planetei pitice. De aici, Soarele nu se mai vedea pe cer. Doar razele Lunii și Pământului aruncau reflexe albastre pe suprafețele metalice ale rocelor.

Temperatura era de 110° sub zero. Datorită lichidului de încălzire, care înlocuia automat pe cel refrigerent între pereții costumelor, frigul nu pătrunse până la corpul astronauților.

Contemplau de câteva minute peisajul, când lumina zilei veni deodată peste ei. Într'adevăr, rotirea rapidă a asteroidului făcea ca linia de despărțire dintre umbră și lumină să se deplaseze foarte repede.

— Deoarece se rotește în jurul axei sale în opt ore, remarcă Scarlat, ziua și noaptea durează aci câte patru ore. Trei zile asteroidale fac cât o zi de a noastră, pământească. In legătură cu asta, să știți că va trebui să discutăm cu toată seriozitatea problema ceasurilor.

Abia acum își dădură seama că în imediata lor apropiere se aflau două mari blocuri, unul alb ca zăpada, iar altul de un negru profund. Ana Grigoraș cercetă cu atenție cele două formațiuni și curând îi putu lămuri pe ceilalți :

— Blocul alb, le explică ea, este din sare cristalină, iar cel negru din cărbune amorf. E o descoperire prețioasă, căci sarea ne va servi la alimentație, iar din cărbune vom produce — prin transmutări atomice — oxigenul necesar respirației, care din alte elemente ar fi fost mai greu de obținut.

O luară înapoi spre punctul în care se aflau rachetele. Deodată îl văzură pe Andrei Precup aplecându-se. Zărise o piatră interesantă, cu reflexe cristaline, pe care voia să i-o dea Anei Grigoraș.

— Atenție, Precup, ridică-te încet ! răsună în clipa următoare în difuzorul aparatelor de recepție avertismentul lui Matei.

Era însă prea târziu.

Radiotelegrafistul se ridicase brusc, cu o mișcare a corpului care pe Pământ ar fi părut firească. Aici însă, acest gest îl aruncă în sus, la o mare înălțime, spre spaima celorlalți.

Apolodor, care se afla lângă el, țâșni înainte, încercând să-l prindă de cizmă. Reușise să-l apuce, dar se simți ridicat și el în spațiu, căci dăduse la rândul lui dovadă de prea multă vioiciune.

Cei rămași jos urmăreau îngroziți corpurile care se înălțau repede, îndepărtându-se din ce în ce mai mult de asteroid. Trupurile celor doi zburători fără voie, în pozițiile lor nefirești, ajunseră curând la o depărtare considerabilă.

— Nicio mișcare ! le strigă prin microfon Matei. Nu vă zbateți inutil. Peste câteva minute, înălțarea va înceta și veți începe să coborîți.

Astronauții priveau cu ochii măriți de spaimă acest tablou straniu. Corpurile lui Precup și Dincă se aflau acum la o înălțime de aproape 200 metri. Păreau niște gâze proiectate pe un imens geam de sticlă afumată.

Câtva timp părură să stea în loc, nemişcaţi. Apoi începură să coboare.

— Se întorc, priviţi, coboară! Dar ce încet cad! exclamă Sabina Turcu. Nădăjduiesc că nu vor fi primii pacienţi ai cabinetului medical pe asteroid.

Zburătorii se apropiaseră până la 5 metri de sol. In sfârşit, aterizară pe o stâncă. Prin geamul coifurilor se vedeau feţele lor palide.

— Vai, prin ce-am trecut, spuse cu răsuflarea întretăiată Apolodor Dincă. Chipul lui gras şiroia de sudoare şi ochii i se bulbucaseră. După un oftat care se auzi în aparate ca un hârâit de fiare vechi, vocea lui groasă răsună plină de tristeţe: Cred că azi nu mai bag nimic în gură. Ce întâmplare năstruşnică! Când l-am apucat pe Precup de cizmă, am crezut că o să-l trag în jos; când colo, m'a tras el în sus, de parcă ar fi fost un balon umplut cu heliu şi eu nacela lui.

— Nu găsesc comparaţia fericită, observă Dobre. Telegrafistul nostru nu prea seamănă cu un balon.

— Să lăsăm gluma la o parte, interveni Matei Butaru. Puţin a lipsit să vă pierdem pentru totdeauna! Asta trebue să ne fie de învăţătură. O neglijenţă, o scăpare cât de mică, poate fi fatală.

— Spune-ne, ce-ai simţit când zburai prin cer, tovarăşe Dincă? îl întrebă Ana Grigoraş, căutând să-şi stăpânească râsul.

— Ce-am simţit? Un lucru foarte nostim. In stomacul meu se făcuse parcă un vid ca în faimoasele emisfere de Magdeburg, un vid care se cerea umplut fără întârziere.

— Auzi la el! se răsti Precup. In loc să-l cuprindă un sentiment măreţ, sentimentul omului care se înalţă tot mai sus, spre Soare, aidoma unui vultur, Dincă simţea nevoia să-şi umple stomacul. Eu, în schimb, am avut un sentiment grandios. Aveam impresia...

Apolodor îl săgetă cu privirea, apoi rosti încet şi răspicat:

— Tovarăşe Precup, aş putea să-ţi ofer cu uşurinţă din nou aceeaşi senzaţie...

Matei Butaru îi întrerupse şi se adresă tuturor:

— De-acum înainte, nimeni nu va mai merge la suprafaţa asteroidului fără să fie legat printr'un cablu fixat de un piron bătut în stâncă. Vom proceda aşa cum procedează alpiniştii. Numai că ei se leagă de teama căderii,

iar noi ne vom lega ca să evităm înălţările nedorite. Dacă vom mai găsi şi vreun alt mijloc de a îmbunătăţi circulaţia noastră pe Copernic, îl vom adopta de îndată.

Precauţi, se lăsară cu toţii în genunchi şi, sprijinindu-se de sol pentru a obţine o stabilitate mai mare, se târîră înapoi spre rachetă.

Inginerul Cernat stătea în faţa rachetei, de parcă ar fi văzut-o pentru prima dată.

— Ce ai, Virgil, de te uiţi ca năucit la „Cutezătorul" nostru? îl întrebă Matei. Parcă nu i-ai cunoaşte pe dinafară toate secretele... Ia spune!

— Ştii, Matei, sunt lucruri pe care teoretic le cunoşti perfect, dar atunci când le trăieşti, ţi se par de necrezut. Am rămas buimac când, proptindu-mă de racheta asta cât o casă, s'a mişcat ca un bidon gol. Am mai încercat odată şi îţi spun... a sărit cu vreo doi metri spre dreapta. De atunci n'am mai îndrăznit s'o ating.

— Şi bine ai făcut. Ai fi putut să-ţi iei zborul, ca Dincă şi Precup, împreună cu racheta. Ştii doar că aici, pe acest asteroid, toată nava nu cântăreşte decât 35 de kilograme. Cu alte cuvinte, cu forţa ta ai fi putut s'o împingi până departe, în spaţiul interastral, de unde să nu se mai întoarcă niciodată. Va trebui s'o ancorăm puternic de asteroid.

Intrară, pe rând, în interiorul rachetei şi îşi dezbrăcară costumele de protecţie. Dincă scoase din aparatul de filmat peliculele cinematografice şi le introduse în instalaţia automată de developare. Odată terminată această operaţie, se apucă de prepararea mâncării, căci după atâtea peripeţii călătorilor li se făcuse foame.

— Deci, reluă Precup discuţia, lucrurile îşi pierd aici aproape toată greutatea. Azi s'au petrecut multe întâmplări care dovedesc aceasta. Cât oi fi cântărind eu pe Copernic?

— Hai cu mine, să vedem, îi propuse doctoriţa. Luându-l de braţ, îl duse la cântarul cu arc, aflat în infirmeria rachetei.

Radiotelegrafistul se urcă pe platformă şi privi uimit cadranul:

— 58 de grame? întrebă el neîncrezător. Atâta tot?

— Da, atâta tot, râse Sabina Turcu. Vezi, pe Pământ... aş putea să te port — dacă ţi-ai păstra greutatea pe care o ai aici — în buzunarul halatului. In sfârşit, sper că, sub îngrijirea mea, te vei mai îngrăşa cu... câteva grame.

— La masă! Poftiți la masă! răsună prin rachetă vocea chimistului-bucătar.

Niciunul dintre călători nu se lasă prea mult așteptat. Apolodor Dincă aduse un uriaș castron de supă. Când încercă însă s'o servească, se întâmplă un lucru neașteptat. Lichidul galben se strânse în sfere mici, care se rostogoleau neastâmpărate prin farfurii sau pluteau prin aer, înconjurate de vapori fierbinți.

Astronauții se străduiră să prindă globulețele în linguri și să le apropie de gură. Dar sferele de supă se „sparseră" și se răspândiră prin farfurii ca niște picături de argint viu.

Andrei Precup prinse câteva dintre ele în lingură și le duse la buze, dar, la prima atingere, supa i se revărsă pe față, acoperindu-i nasul și ochii.

Lichidul se scurgea lent pe obraz și avu mult de furcă până ce izbuti să-l steargă și să-și curețe hainele.

— Cum de am uitat! exclamă Dincă, punându-și mâinile în cap, că în condițiile forței mici de atracție a asteroidului, lichidele tind să se strângă sub o formă de sferă? In limbaj fizic se spune că tensiunea superficială și coeziunea sunt mai mari decât forța de atracție a planetei. Dar stați! In curând ne vom putea astâmpăra foamea.

Ieși grăbit din încăpere, jonglând cu abilitate castronul pe care îl luase de pe masă.

Matei Butaru privi din întâmplare spre Aurelian Dobre.

— Dar ce ai, tovarășe profesor? strigă el uimit.

Bătrânul biolog se ridicase în picioare și stătea drept, fără să facă cea mai mică mișcare. Ochii i se holbaseră și roșeața feței sale întrecuse cu mult nuanța obișnuită.

Abia după câtva timp fu în stare să vorbească:

— Am... înghițit o bucată de pâine și am uitat că aici trebue să fii pregătit pentru această operație. Mi s'a oprit probabil în esofag și... refuză să coboare spre stomac.

Sabina Turcu scoase dintr'o trusă o pipetă și îi picură în gât un lichid menit să activeze mușchii esofagului. După câteva minute, învățatul se liniști.

— Mă așteptam la asemenea mici neplăceri, le spuse doctorița. Adevărul este însă că am făcut o greșală omițând să organizez antrenamente de alimentare în condițiile lipsei de atracție. Și ar fi fost atât de simplu! De pildă, pentru a obișnui esofagul să împingă în jos alimentele solide, ajungea să mâncăm de câteva ori în poziție orizontală. Adaptarea va merge însă repede.

După cum știți, aici alimentele nu ajung în stomac sub acțiunea atracției planetare, care e prea mică, ci doar datorită unor spasme ale esofagului. In aceste condiții, o îmbucătură durează uneori zeci de secunde, mai ales cât timp nu te-ai acomodat.

— Cu alte cuvinte, glumi Cernat, aici o girafă ar muri de foame, tot așteptând să-i ajungă mâncarea din gură în stomac.

— Asta-i situația, noroc că am un gât mai scurt, zise profesorul, care își revenise între timp. Trebue neapărat să ne rezervăm pentru mesele noastre mai multă vreme.

— Ceea ce, n'o să vă strice deloc, încheie Sabina Turcu.

Bucătarul se întoarse cu o tavă încărcată de biberoane și baloane de cauciuc.

— Tovarăși, anunță el, aduc un Cotnar, vechi de 15 ani. Să uităm pățania cu supa și să ciocnim biberoanele, în cinstea aterizării noastre pe asteroidul Copernic.

— Așa să facem! strigară călătorii bătând din palme și sorbiră vinul aromat, de culoarea chihlimbarului.

Afară se lăsase noaptea asteroidală și în cabina navei cosmice se aprinseseră automat tuburile fluorescente.

15. *O peșteră subterană transformată în locuință*

Nici nu se luminase bine de zi, când din trupul uneia dintre rachetele de transport ieși la iveală combina autopropulsată T. 18 — un agregat cu numeroase brațe, cabluri, țevi și mecanisme, construit în mod special pentru expediție. Această mașină complicată fu prinsă de sol cu niște ghiare puternice. T. 18 putea să sfărâme stâncile și să sudeze piesele prefabricate ale adăposturilor. Operațiile de străpungere a rocei și de îndepărtare a sfărâmăturilor nu se făceau cu ajutorul sistemului de excavare utilizat altădată. In locul cupei, agregatul avea o bară lungă de doi metri, care se termina cu un dispozitiv de forma unei oglinzi. Stânca, ce se afla la șapte-opt metri de acesta, se sfărâma de parcă ar fi fost sfredelită de un burghiu extradur. „Oglinda" nu era altceva decât emițătorul unui generator de curenți de înaltă frecvență.

Călătorii roiau în jurul mașinii, legați fiecare de brâu cu cabluri fixate de un pilon înfipt în stâncă. Această măsură de prevedere îi ferea de accidente. Ori de câte ori o mișcare prea vioaie îi făcea să părăsească suprafața planetei, cablurile îi ajutau să revină la sol.

De altfel, Dincă mai propusese încă un sistem de siguranță, care ușura și mai mult desfășurarea activității. In urma sugestiei sale își unseseră tălpile cizmelor cu o substanță adezivă, preparată de el, care se „lipea" de sol.

In timp ce combina sfărâma rocele, funcționând uniform, lent și fără șocuri, astronauții pregătiră plăcile din aliaj de beriliu. Mare parte dintre acestea formaseră învelișul rachetelor secundare. Erau descompuse în piese, cu ajutorul cărora urmau să fie căptușite gropile săpate. Agregatul sfărâma acum roca la vreo 4 metri adâncime.

Lăsând combina să lucreze singură, astronauții se duseră spre rachetă, pentru a aduce un nou transport de materiale. In timp ce le încărcau, inginerul Cernat, care își întorsese întâmplător privirea, exclamă îngrozit:

— Combina... a dispărut combina!...

Își lăsară încărcătura și se grăbiră spre locul unde fusese mașina.

Din T. 18 nu se mai vedea decât oglinda generatorului, care se profila argintie pe cerul întunecat.

Agregatul se scufundase, fără niciun zgomot, într'o adâncitură, împreună cu o grămadă de stânci și bolovani. In locul unde lucrase se căsca o deschizătură largă de peste 10 metri.

Călătorii se apropiară de marginea prăpastiei și inginerul Cernat aprinse un far puternic. La lumina acestuia se ivi o peșteră de mărime mijlocie. Matei Butaru fixă capătul cablului său de marginea adânciturii și își dădu drumul în jos. Peste câteva minute, vocea lui se auzi slab în receptoarele aparatelor de radio.

— Am ajuns. Mă aflu într'o peșteră de vreo 30 metri lungime și 8 metri lățime. Solul și pereții sunt stâncoși. Pornesc mai departe. Peștera este împărțită de pereți naturali în mai multe încăperi. Să știți că natura ne-a venit în ajutor; cred că nici nu ne-am fi putut dori un adăpost mai potrivit... Atenție, mă întorc. Acum sunt în dreptul deschizăturii. Trageți!

Peste puțin timp, Butaru se afla din nou în mijlocul tovarășilor săi.

— Propun să începem imediat cu amenajarea locuinței noastre. Ce spui, Virgile?

— Mai întâi vreau să te întreb ceva. Ai vorbit cumva mai încet în microfon, când erai în peșteră?

— Nicidecum. Dar de ce?

— Glasul tău se auzea cu mult mai slab, de parcă ceva ar fi turburat emisiunea.

— Curios, acum îmi dau seama că și eu vă auzeam mai încet!

— Va trebui să mai studiem chestiunea aceasta după instalare, conchise inginerul, îndreptându-se spre racheta.

Combina intrase din nou în acțiune. Datorită faptului că agregatul căzuse încet, ca toate corpurile pe asteroid, nu se deteriorase. Mașina începu să lărgească deschizătura, apoi etanșeiză pereții și coborî piesele prefabricate pentru căptușirea lor. Compoziția liantă se scurse prin țevi și se întări imediat, legând piesele aliajului de beriliu între ele. La urmă fură fixate porțile de acces, care se deschideau spre coridorul-ecluză.

Patru zile asteroidale după începerea lucrărilor, adăpostul, care urma să servească drept locuință călătorilor, fu terminat.

Aurelian Dobre nu-și ascundea bucuria.

— Putem fi mîndri că s'a făcut totul într'un timp atât de scurt!

Vizitarea încăperilor noii locuințe le făcea tuturor multă plăcere. Apăsând pe un buton al ușii exterioare, aceasta se dădea în lături. Pătrundeai, coborînd o scară, în coridorul-ecluză, unde era introdus prin tuburi oxigenul necesar respirației. Apoi se deschidea automat cea de a doua ușă, oferind vizitatorilor o priveliște interesantă.

In mijlocul stâncii, la aproape 8 metri sub nivelul solului, se aflau patru camere, înzestrate cu tot confortul modern. Aveau pereți metalici, netezi ca oglinda. Incăperile erau legate între ele prin coridoare care se închideau cu uși pliante de oțel. Aparate automate reglau temperatura, cantitatea de umezeală și ventilația, creând o climă artificială cât se poate de plăcută, introducând oxigenul și absorbind bioxidul de carbon sau orice alte substanțe vătămătoare ce s'ar fi putut forma.

— Mai rămâne acum să construim camera rotitoare, unde se va realiza o atracție artificială asemănătoare celei

de pe Pământ. Peste câteva zile asteroidale va fi şi ea gata, anunţă Matei.

Peştera subterană, radical transformată, urma să servească drept adăpost expediţiei timp de un an şi şase zile, cât trebuiau să rămână pe Copernic. De aceea amenajarea ei se făcuse cu o grijă deosebită.

Rachetele secundare aduseseră toate cele necesare vieţii şi muncii pe asteroid. Prima încăpere a peşterii era camera de locuit. Paturi metalice, care peste zi se transformau în mese, bănci şi fotolii, formau principalul mobilier al acestei odăi. Tot aici fuseseră instalate biblioteca şi cinematograful.

A doua încăpere, cea mai mare a grotei, era destinată muncii de cercetare ştiinţifică, fiind separată prin paravane în diferite secţiuni. Cuprindea în primul rând postul de observaţie al expediţiei şi biroul lui Butaru. Alături se afla aparatajul astronomic intern. Acesta avea să fie pus în legătură cu observatorul, care urma să fie construit ulterior, la suprafaţa planetei pitice. Toate observaţiile efectuate de telescoape şi alte instrumente se transmiteau aci, astfel că cercetătorii nu trebuiau să muncească decât puţin timp afară, în condiţiile neprielnice de pe asteroid. În aceeaşi încăpere se afla o despărţitură în care avea să lucreze Ana Grigoraş, care îşi sortase de-acum, în rafturi, primele probe geologice.

Printr'o mică uşiţă rotundă puteai pătrunde într'o cavitate de formă sferică, izolată prin pereţi tripli, de plumb, în care se găsea „uzina", unde se fabricau, prin mijloace chimice sau prin transformări atomice, aerul şi apa. Tot aici se producea energia electrică ce servea la alimentarea diferitelor instalaţii.

A treia sală era subîmpărţită în două încăperi mai mici. Într'una din ele se afla cabinetul medical al doctoriţei Turcu, cu aparatajul respectiv. A doua jumătate a camerei adăpostea, într'o cabină mică, postul de radioteleviziune, unde se instalase Andrei Precup.

Ultima dintre încăperi era laboratorul. Apolodor Dincă îl amenajase într'un mod curios. Într'o parte, fixat în suporturi de aluminiu, se afla aparatajul de laborator, aparate generatoare de izotopi, radiaţii ultrasonice şi atomi marcaţi, dulapuri având uşi transparente prin care se vedeau sute de sticluţe şi borcane cu tot felul de substanţe şi o mică bibliotecă de specialitate.

În partea opusă, încăperea semăna tot cu un laborator, deşi era cu totul altceva. Acolo se aflau maşini de gătit cu radiaţii infraroşii, instalaţia de spălat şi uscat vasele, rafturile cu vesela specială, precum şi lăzile cu alimente. Tot în „bucătărie" era aparatul pentru sinteze alimentare, care avea să folosească drept materie primă felurite substanţe de pe asteroid. Pe pereţi, acolo unde mai erau locuri libere, se aflau diferite tabele pline de cifre, simboluri şi notaţii.

Aşa arăta noua casă a călătorilor.

Acum, după ce locuinţa era pusă la punct, putură să se gândească la amenajarea unei alte peşteri, de care aveau nevoie. Această cavitate urma să cuprindă, la o adâncime de 10 metri, „Cutezătorul" şi un mic atelier mecanic pentru Cernat. Una dintre rachetele secundare adusese tot utilajul necesar acestuia, iar energia electrică, de care avea nevoie, urma să fie furnizată de uzină.

De racheta-seră se ocupa personal profesorul Dobre. Această navă fusese în aşa fel construită, încât se transforma automat, la o simplă declanşare a unui contact, într'o uriaşă cutie de formă paralelipipedică. Cu ajutorul unei mici forezе automate, profesorul săpă în piatră fundaţia şi introduse acolo corpul principal al serei. Afară rămăsese numai poarta de acces şi bolta transparentă, înzestrată cu un stor din cristal translucid. Acesta era folosit pentru oprirea sau diminuarea razelor Soarelui, atunci când deveneau prea puternice.

Nu departe de seră fu instalat observatorul astronomic, format şi el din elemente provenite dintr'o rachetă secundară. Cupola lui transparentă rămânea la suprafaţa asteroidului, restul fiind adânc îngropat în sol.

La urmă fură săpate coridoarele subterane, care legau atelierul mecanic, sera şi observatorul astronomic de peşteră, pentru a înlesni comunicaţia între toate construcţiile de pe Copernic.

Racheta cu şenile, aşa-zisa „Navă B", cu care urmau să fie întreprinse expediţiile planetare, rămase la suprafaţă.

Matei Butaru inspectă pentru ultima oară lucrările, apoi spuse satisfăcut:

— Munca noastră a avut spor şi iată că ne-am instalat cât se poate de bine! Dar să nu uităm un lucru important. Mai trebue să întindem plasele metalice de

protecție, și asta fără întârziere. Să nu uităm că rețelele metalice vor opri, datorită electrizării lor, și o parte din razele cosmice, atât de dăunătoare sănătății.

Deși erau istoviți, căci nu se odihniseră decât vreo câteva ore dela începutul muncii de construcție, se apucară îndată de treabă.

Prinseră o plasă metalică, extrem de rezistentă și elastică, de stâlpi înalți de oțel. Aceasta urma să acopere tot terenul pe care se instalase expediția. Peste alte câteva ore, totul era gata.

— In sfârșit, spuse ușurat conducătorul expediției, acum putem dormi liniștiți.

Scarlat îi aruncă o privire ironică.

— Poate îți închipui că o astfel de... pânză de păianjen ne va fi cu adevărat de folos?

Nici nu termină bine aceste cuvinte, când simțiră o zdruncinătură puternică. Un meteorit de dimensiuni respectabile se izbise de rețea și rămăsese agățat în ea.

Plasa rezistase primei încercări.

— Acesta, urmă nestingherit savantul, n'a fost decât începutul unui lanț nesfârșit de pericole pe care le vom avea de înfruntat.

Matei nu răspunse imediat. Își dădea seama că cele spuse de Scarlat conțineau o mare parte de adevăr. Era posibil ca în zonele roiurilor meteorice plasa să nu reziste, dar era convins că vor putea scăpa de primejdie adăpostindu-se în peșteră. Și aceasta, puternic blindată cum era, putea rezista izbiturii oricărui meteorit.

16. *Pățaniile profesorului Dobre*

Deasupra grotei se lumina de zi. Soarele nu răsărise încă, dar piscurile cele mai înalte ale stâncilor străluceau în lumina lui ca niște romburi de cleștar. In fiecare clipă se „aprindeau" alte culmi și, deodată, razele inundară coamele dealurilor. Peste câteva secunde apăru, orbitor în strălucirea sa, astrul zilei. Suprafața pietroasă și dură a asteroidului, brăzdată de umbrele lungi ale stâncilor și de prăpăstii adânci, apăru acum cu înfățișarea ei sălbatică.

Mic și îndesat, îmbrăcat în costumul său de protecție, cu globul străveziu pe cap, Aurelian Dobre avea un aspect hazliu. Terminase tocmai cu impregnarea pereților exteriori ai serei. Cu ajutorul unei mici pompe, o stropise cu un lichid incolor, care avea proprietatea să împiedice pătrunderea radiațiilor dăunătoare, mai ales a celor ultraviolete și cosmice.

Se retrase cu câțiva pași, pentru a-și admira opera și dădu mulțumit din cap. Deodată însă, privirea i se opri asupra unui punct din învelișul serei.

— Ce-o mai fi și asta? murmură el, apropiindu-se din nou. Intr'un loc, bolta i se păru deformată. Trebue s'o îndrept, își spuse. Deschise o lădiță și scoase din ea un instrument asemănător unui ciocan. Il ridică repede și izbi cu putere.

Reacția fu de-a-dreptul extraordinară.

Profesorul se simți aruncat în sus și scăpă unealta din mână. Nici cizmele unse cu substanță adezivă nu reușiră să-l rețină. Urcă neîncetat, până ce ajunse la capătul cablului cu care era legat.

— Tii! făcu el, mie să mi se întâmple așa ceva! Să uit tocmai eu regulile elementare ale existenței noastre pe această planetă!

In timp ce plutea lin spre sol, ochii lui căutară ciocanul. Acesta însă zbura departe prin spațiu, îndepărtându-se din ce în ce mai mult de mica planetă.

— Adio, îi zise profesorul Dobre, pe tine n'o să te mai văd niciodată. Și dacă nu eram legat, zburam și eu acum prin spațiile astrale.

Ajunsese aproape de sol, când ușa peșterii se deschise. Apăru Ana Grigoraș, ducând cu ușurință în mână o motocicletă electrică cu șenile. Când îl zări pe Dobre, strigă uimită prin microfon.

— Ce faci, profesore, ce-ai pățit?

— Nimic, mă întorc tocmai dintr'un mic zbor. Dar dumneata... încotro?

— Eu mi-am pus la punct motocicleta. I-am atașat trei bare de plumb, extras din rocele asteroidului, și am făcut-o să cântărească două kilograme. Vreau să-mi îmbogățesc colecția geologică. Ce crezi, există pericolul să mă prefac într'o motociclistă zburătoare?

— Două kilograme... mda! chibzui profesorul. Asta e o greutate considerabilă aici. Cred că va fi suficientă ca să nu te ridici în spațiu. In orice caz, fii prevăzătoare!

— Atunci, la revedere, strigă fata, suindu-se pe şea. Motorul porni fără zgomot şi în curând Ana Grigoraş dispăru după un masiv metalic.

Profesorul Dobre rămase din nou singur. Privi plantele prin învelişul străveziu al serei.

— Nu-mi place, mormăi el nemulţumit. Au şi început să se ofilească. La sosirea pe asteroid arătau aşa de bine! E necesar să termin cât mai repede amenajarea serei. Poarta trebue perfect etanşeizată, asta-i partea cea mai importantă!

Se apucă din nou de lucru. După vreo trei ore, oboseala îl răzbi.

— Ia să mă aşez puţin! Mă odihnesc vreo cinci minute, apoi pornesc cu forţe noi la treabă şi termin totul.

Deodată, se auzi chemat prin aparatul de radio. Era Butaru.

— Alo, profesore, ajunge! Lucrezi de 16 ore fără întrerupere. Cel puţin lasă-ne să te ajutăm. Uite, ţi-l trimit pe Dincă...

— Ascultă, Matei, n'am nevoie de ajutor. Sera mi-o instalez singur. Aşa am convenit doar. De altfel, sunt aproape gata. Acum mă odihnesc şi pe urmă... mai am puţin şi termin.

Se aşeză comod pe stânca colţuroasă.

— Curios, gândi biologul, sunt mai tare decât toţi fachirii de altădată, care dormeau pe cuie. Ţinând seama de faptul că nu cântăresc decât 73 grame, nici nu simt vârfurile ascuţite ale rocelor!

Se întinse, rezemându-şi coiful de o piatră mai înaltă.

— Ce linişte desăvârşită! O adevărată destindere a nervilor pentru noi, locuitorii metropolelor.

Apoi, pe nesimţite, îl cuprinse somnul. Dormind, se întoarse pe o parte cu o mişcare bruscă a corpului. Mecanismul de reglare automată a temperaturii se izbi de o piatră şi se defectă. Profesorul auzi ca prin vis o pocnitură, dar nu-şi dădu seama de unde provine.

Cele patru ore ale zilei luaseră sfârşit. Odată cu apusul Soarelui, suprafaţa planetei fu dintr'odată cufundată în întuneric şi, în scurt timp, temperatura coborî dela $+99^0$ la -108^0.

Frigul aprig al nopţii începu să pătrundă prin costumul de protecţie.

Profesorul nu se trezi. Visa tocmai că se afla undeva, departe, într'o regiune cu zăpezi veşnice. O splendidă aurorá polară se ivise pe cer. Culorile minunate apăreau şi dispăreau necontenit, trecând dintr'un roşu aprins într'un albastru adânc, transformându-se treptat într'un verde ca de smarald şi apoi într'un portocaliu ca flacăra.

Deodată, culorile pieriră cu totul şi profesorul se văzu înconjurat de un întuneric de nepătruns. Visul luase sfârşit şi Aurelian Dobre se trezise. Capul îl durea îngrozitor. Incercă să facă o mişcare, dar nu reuşi. In faţa ochilor începură să-i joace nişte pete violete. Se simţi căzând cu o viteză nemaipomenită. Pe urmă, i se păru că se sufocă şi îşi pierdu cunoştinţa.

★

George Scarlat ieşise tocmai din adăpost şi încerca să pătrundă cu privirea noaptea asteroidală, care coborîse peste întinsul lui Copernic. Aprinse lampa de buzunar. Suliţa albă de lumină se înfipse adânc în beznă. O roti împrejur şi mănunchiul de raze descrise un vast cerc pe terenul acoperit cu plasa de oţel. Acolo, lângă seră, pe stâncile golaşe se zărea o pată de culoare închisă.

— Ce-o mai fi şi asta? se întrebă savantul, mirat, şi-şi îndreptă paşii spre seră.

La mijlocul drumului observă o lumină ce părea a veni din dreapta lui. Se întoarse. La numai câţiva metri de el izvora din întuneric fascicolul de raze al farului motocicletei Anei Grigoraş.

— Incotro, tovarăşe Scarlat? întrebă fata.

— Uite, priveşte colo, chiar lângă seră... Parcă e ceva pe stâncă.

Peste câteva clipe ajunseră.

— Aurelian Dobre! strigă Ana.

Savantul zăcea în nesimţire.

Scarlat puse mâna pe corpul nemişcat.

— Costumul e îngheţat. Trebue să se fi stricat sistemul de termoreglare. Dar cum de nu a observat? Nu cred că a supravieţuit frigului.

Fără să spună un cuvânt, Ana Grigoraş începu să-şi demonteze aparatul de reglare a temperaturii.

Scarlat o opri cu un gest energic. Şi-l scoase pe al său şi îl montă la costumul lui Dobre. Lichidul de încălzire începu să circule îndată.

Trupul profesorului rămase însă rigid.

— Dumneata grăbeşte-te spre adăpost, tovarăşe Scarlat, căci altfel o să avem doi degeraţi, spuse Ana Grigoraş. Îl aduc eu pe profesor!

Savantul simţea cum frigul pătrundea tot mai puternic prin costum, dar refuză propunerea. Îl ridică pe Dobre în braţe şi-l duse până la poarta adăpostului. Deschiseră uşa şi intrară în coridorul-ecluză.

Peste câteva secunde, bolnavul era întins pe patul din cabinetul medical.

Îi scoaseră în grabă costumul. Trupul îi era ţeapăn şi extremităţile se învineţiseră. Bătăile inimii abia se mai desluşeau.

— Îi fac repede o injecţie cu cafeină, zise doctoriţa. Apoi îi puse câteva comprese cu alcool şi, aplicând tubul cu radiaţii VN într'o serie de puncte ale corpului, reuşi să activeze circulaţia sângelui.

Călătorii stăteau la uşa infirmeriei, aşteptând cu înfrigurare rezultatele îngrijirilor. După 15 minute, naturalistul deschise ochii.

— Ce-i... ce e... unde sunt? şopti el. Sera... plantele ... Lăsaţi-mă să plec, să văd. N'am terminat etanşeizarea!

Vru să se ridice, dar curând renunţă, căci fiecare mişcare îi producea dureri insuportabile.

— Rămâi liniştit, profesore, aşa e mai bine, îl rugă doctoriţa. Sera dumitale este în siguranţă. Să nu-ţi faci nicio grijă!

Se grăbi apoi să ducă celorlalţi vestea bună.

— Şi-a revenit. Probabil că n'a fost decât puţin timp expus frigului. Ţesuturile nu sunt distruse. După câteva zile de tratament şi odihnă va fi din nou pe picioare.

Sabina Turcu se ocupă apoi de George Scarlat, care avea câteva degerături dureroase.

Călătorii îşi văzură de treburile lor. Ana Grigoraş se îndreptă spre laboratorul ei şi deşertă tolba în care adunase, în mici săculeţe de pânză, probe de rocă. Apoi începu să le studieze pe rând, la diferite aparate.

Butaru şi Cernat discutau accidentul lui Dobre.

— Vezi, Virgile, unde poate duce lipsa de atenţie? Era cât p'aci să-l pierdem. Trebue neapărat să-i obişnuim pe oameni să fie mai precauţi, să nu uite nicio clipă că trăiesc în condiţii speciale, care diferă esenţial de cele de pe Pământ. Dar... ce zici de Scarlat? Dacă nu era el, Dobre n'ar fi scăpat.

— Să ştii că gestul său mi-a dezvăluit o latură a caracterului pe care nu i-am cunoscut-o. Şi felul în care lucrează contrastează tot mai mult cu rezerva pe care-o afectează. Ia uite-l colo, vezi... a scris ceva în Jurnalul nostru de bord. Tocmai a isprăvit şi pleacă. Să vedem ce a avut de spus.

Se apropiară de cartea cea mare, legată în piele şi citiră câteva rânduri aşternute de mâna savantului:

„...Dobre a scăpat cu viaţă. Fără îndoială că trăim lucruri interesante, unice. Dar toate acestea dovedesc oare că şi greutăţile cu mult mai mari care ne aşteaptă vor fi la fel de lesne biruite?"

— Ce zici, Matei? Tare mai e încăpăţânat omul ăsta! Ţine morţiş să aibă dreptate!

— Aşa e! răspunse Matei Butaru. Dar şi noi suntem încăpăţânaţi. Şi noi ţinem morţiş să avem dreptate. Şi îţi spun, Virgile, vom dovedi că avem dreptate!

A doua zi începu instalarea camerei rotitoare. Montajul pieselor prefabricate se termină în câteva ore şi membrii expediţiei hotărîră să o experimenteze de îndată.

Sabina Turcu insistase în mod deosebit pentru grăbirea construcţiei.

— Organismele noastre trebue să aibă din când în când prilejul să se simtă ca pe Pământ, spunea ea. Această cameră rotitoare ne va da senzaţia de care avem nevoie.

Se instalară câte patru pe scaunele din interiorul camerei sferice. Stăteau cu capetele rezemate de axul central, cu picioarele atingând pereţii.

Doctoriţa porni motorul. Aparatul începu să se învârtească încet, în jurul axei verticale.

Treptat, greutatea celor patru astronauţi începu să crească şi ajunse până la zeci de kilograme. Aveau un simţământ deosebit de plăcut. Dincă bătea din palme de bucurie:

— Aproape nu-mi vine să cred că aici pot să beau într'adevăr fără biberon!

— N'ai decât să încerci, îi spuse râzând Matei Butaru.

Apolodor Dincă îşi umplu un pahar cu lapte şi-l duse cu mare precauţie la buze. Când reuşi să-l soarbă fără greutate, faţa lui începu să strălucească de bucurie:

— In sfârşit! zise el mulţumit. Am încetat să mă mai simt ca un sugaci. Pot să beau fără biberon, greutatea

mi-a crescut la 35 kilograme. Ca mâine o să mă puteţi înscrie la şcoala elementară.

Ieşind din camera rotitoare, Matei Butaru şi inginerul Cernat se apropiară de masa de lucru a Anei Grigoraş. Aceasta era ocupată cu cercetarea rocelor găsite pe Copernic. Privea tocmai prin microscop.

— Ei, cum stai, Ana ? o întrebă Matei. Ce noutăţi ne mai dai ?

— Multe ! Am descoperit o serie de formaţii cristaline necunoscute pe Pământ, precum şi nişte aliaje metalice extrem de interesante. Se găsesc deasemenea mari cantităţi de săruri. Incă ceva : toate compoziţiile chimice pe care le-am analizat sunt anoxide. E şi firesc. Aceasta confirmă odată mai mult că pe Copernic n'a existat niciodată atmosferă.

Matei cercetă notiţele Anei şi-şi însemnă pe hartă punctele unde fuseseră găsite diferitele minereuri. Discutară pe larg despre cercetările geologice ce urmau să fie efectuate în zilele următoare.

— Pregăteşte-ţi materialul pentru emisiunea de televiziune, spuse la urmă Matei. Vreau să transmitem astăzi staţiei de urmărire câteva din rezultatele noastre.

— Tovarăşe Butaru, pe la mine nu mai daţi ? E ceva curios pe aici, se auzi dintr'odată prin uşile deschise vocea răguşită a lui Dincă.

— Uite că venim ! îl linişti conducătorul expediţiei, îndreptându-se spre laborator, urmat de Cernat.

— Aţi sosit tocmai la timp ! zise laborantul agitat, când cei doi astronauţi trecură pragul încăperii.

— Dar ce ai păţit ?

— S'a întâmplat un lucru pe care nu pot să mi-l explic. Am developat chiar acum filmele din prima excursie de pe asteroid şi văd că sunt toate umbrite. Pelicula era bună şi eu nu sunt un începător în ale fotografiei. Aparatul este şi acum în perfectă stare, aşa că...

După ce privi filmul pe care Dincă i-l dăduse la lumina tubului fluorescent, Butaru îi spuse bănuitor :

— Poate că nu ai închis bine aparatul de developare automată.

Uşa laboratorului se deschise brusc. In încăpere intră grăbit Scarlat, însoţit de Precup.

— Se petrec lucruri surprinzătoare pe această planetă, spuse el agitat. Am constatat că temperatura rocelor la nivelul adăpostului nostru este de —5° în timpul nopţii asteroidale. Calculele noastre teoretice dăduseră cu totul alte rezultate. Prevăzusem o temperatură de —24° până la —26°, ţinând seama că la suprafaţă temperatura scade sub —100°. Trebue să existe o sursă de căldură pe care nu o cunoaştem încă !

— Tovarăşe Scarlat, îţi mulţumesc că ne atragi atenţia asupra acestui fapt, care poate avea o importanţă deosebită. Trebue să luăm imediat măsuri ca să lămurim fenomenul.

— Şi asta nu e totul, continuă Scarlat. Ascultaţi ce are de spus tovarăşul Precup.

Radiotelegrafistul, a cărui faţă lunguiaţă era mai galbenă ca oricând, nu reuşea să-şi ascundă îngrijorarea.

— Legătura cu Hepta s'a întrerupt. Credeţi-mă că am făcut tot posibilul ca s'o restabilesc... dar nu merge. Am pus în funcţiune lămpile suplimentare, am întărit emisia la maximum, am încercat să emit pe unde milimetrice... Aparatul e surd şi mut, iar pe ecranul televizorului nu se vede nimic.

Matei începu să parcurgă cu paşi mari încăperea.

— Sunt într'adevăr o serie de fenomene pe care nu reuşesc încă să mi le explic. Trebue să cercetăm cu răbdare toate acestea... Tovarăşe Precup, până una-alta, urcă la suprafaţă şi transmite spre Hepta semnale luminoase.

Işi reluară activitatea, dornici să descopere pricina neajunsurilor ivite.

Peste două ore se întâlniră din nou la masă. Le lipsea însă pofta de mâncare. Abia se atinseră de mâncărurile gustoase.

Dincă duse cu regret bucatele înapoi în bucătărie şi, necăjit, începu să vorbească singur :

— Ce-om fi având ? Ne-a pierit dintr'odată pofta de mâncare. Şi doar am gătit după cele mai bune reguli ale ştiinţei chimiştilor şi ale artei bucătarilor.

Mai încercă să guste câte ceva, dar, după două-trei îmbucături, puse furculiţa la o parte. Apropiindu-se în grabă de oglindă, scoase limba.

— Ah... ah... făcu el. Pare normală şi totuşi nu pot mânca. Nu ştiu ce am. La început mi s'a părut că mi-e foame, dar mâncarea îmi produce greaţă. Ce mă fac ? Trebue să mă duc degrabă la doctoriţă.

La cabinetul medical constată cu surprindere că aproape toţi membrii expediţiei se aflau acolo. Unii aveau dureri

de cap, alții grețuri, iar pe mâinile Anei Grigoraș se întinsese o eczemă.

Doctorița îi consultă pe rând. Rezultatele analizelor și oscilogramelor urmau să le capete mai târziu, căci aici, pe asteroid, nu dispuneau de o combină medicală automată, ca cea de pe Pământ. Renunțaseră la ea, datorită greutății ei considerabile.

— In orice caz, zise Sabina Turcu, acum este necesar să vă culcați cu toții, pentru a vă odihni câteva ore. In ultimele zile s'a lucrat prea mult. Pe urmă va trebui să căutăm rădăcina răului. De altfel nici eu nu mă simt prea bine.

Sub ochii blânzi ai doctoriței apăruseră cearcăne și fața ei severă purta semnele unei suferințe stăpânite.

Patru ore mai târziu, membrii expediției se aflau în camera cea mare a adăpostului subteran. Discutau tot despre cele petrecute în ultima vreme. Dobre, întins în patul lui, era și el de față.

— Acum, când analizăm problema în ansamblul ei, spuse inginerul Cernat, trecându-și degetele răsfirate prin părul său blond, îmi vine în gând ceva. Vă amintiți ? Atunci când tovarășul Butaru a coborît prima dată în adâncul peșterii, s'au produs unele fenomene asemănătoare cu cele de acum. De pildă, legătura radiofonică a slăbit considerabil. Cred că asteroidul nostru trece printr'o zonă de iradiere puternică. Și pe Pământ se întrerup transmisiile prin radio, atunci când în Soare se produc mari erupții cromosferice sau în perioadele de creștere maximă a petelor solare. Ce spui, Matei, nu o fi un fenomen asemănător ?

— Nu cred. In acest caz, de ce s-ar fi ridicat temperatura tocmai în interiorul adăpostului nostru ?

Nimeni nu răspunse.

Matei Butaru strânse pleoapele ca pentru a-și aduna gândurile.

— Trebue să lămurim fără întârziere toate aceste fenomene. Tovarășa Turcu va efectua analizele medicale. Tovarășul Cernat va pune în funcțiune aparatele de detecție. Iar pe tovarășa Grigoraș o rugăm să ne aducă cât mai curând fișele rocelor colectate, cu toate proprietățile lor. Până mâine trebue să cunoaștem dușmanul și să-i venim de hac.

Nu mult după aceea, Matei Butaru și Dobre rămaseră singuri în cameră. Bătrânul savant era frământat de cele auzite. Trăgându-l pe Matei de braț, îl sili să se așeze pe marginea patului.

— Nici eu nu cred să aibă dreptate Cernat cu ipoteza lui. Hai să analizăm împreună toate cauzele posibile.

Convorbirea dură multă vreme, devenind din ce în ce mai aprinsă.

Timpul trecea pe nesimțite. Pe cadranul cronometrului se aprindeau succesiv cifrele luminoase ale orelor.

17. *Descoperiri importante*

Ușa se dădu în lături și în deschizătura ei apăru trupul voinic al inginerului.

— Matei, strigă el, am pus detectorul de raze în funcțiune. Radiațiile nu vin din spațiul cosmic, așa cum am crezut eu, ci din interiorul asteroidului, dela o adâncime de 920 metri. Sunt mai ales de natură radioactivă, dar mai au și alte proprietăți. Am descoperit puternice fluxuri electromagnetice, care sunt, fără îndoială, cauza turburării transmisiilor radiofonice.

— In sfârșit, exclamă Matei, în sfârșit o pistă ! Trebue să verificăm de urgență. Dacă într'adevăr e așa, vom căuta să ne apărăm împotriva acestor radiații. Cheamă-i, te rog, și pe ceilalți.

Printre primii intră Ana Grigoraș. Adusese într'o cutie o bucată de rocă cenușie.

— Iată criminalul, zise ea râzând. Pe asteroid se află mari cantități de roce care emit radiații penetrante. Presupun că ne-am clădit adăpostul peste un zăcământ masiv.

Nici doctorița nu mai avea îndoieli asupra cauzei răului.

— Diagnosticul meu este stabilit, spuse ea. Analizele arată o anemie pronunțată la toți. Eczema tovarășei Grigoraș, durerile noastre de cap și celelalte simptome dovedesc că e vorba de un rău tipic de raze. Trebue să-l înlăturăm cât mai repede.

— Intr'adevăr, așa e, confirmă Butaru. Noi ne-am gândit să protejăm adăpostul nostru numai împotriva radiațiilor din exterior. Va fi însă necesar să izolăm și baza pe care stăm. Aveți vreo propunere, tovarăși ?

— Eu aș avea o sugestie, se grăbi să zică Cernat. Tovărașa Grigoraș a descoperit pe asteroid mari cantități de plumb. Să căptușim fundația și pereții construcțiilor noastre cu plăci groase de plumb cu grafit, care ne vor apăra de radiațiile din miezul lui Copernic. Ce părere ai, Matei ?

— Bună idee! Cred că niște plăci de un metru și jumătate grosime vor fi suficiente. Va fi însă nevoie să demontăm fundația și pereții. Virgile, tu vei conduce acțiunea. Pune neîntârziat în funcțiune combina.

Peste două ore, lucrările începură. Majoritatea plăcilor din aliaj de beriliu fură demontate, iar dedesubtul lor apăru roca goală. Deși lucrau în adăpostul subteran, fuseseră nevoiți să-și pună costumele de protecție și coifurile de cuarț, căci aerul din peșteră scăpa printre fisurile rocelor.

Până și profesorul Dobre părăsi patul atunci când se trecu la izolarea fundației serei. Aici lucra Apolodor Dincă. Șiroaie de sudoare îi curgeau de pe față.

— Ce n'aș da să mă pot șterge pe frunte, oftă el. De câte ori încerc s'o fac, dau cu mâna peste balonul acesta afurisit de sticlă, pe care-l port pe cap. Dar, ce să-i faci! Muncesc doar pentru recolta tovarășului Dobre! E vorba de reușita cercetărilor botanice și de asigurarea unei alimentații cât mai gustoase și mai complete.

— Tovarășe Dincă, ești un om și jumătate!

Profesorul Dobre, impresionat de cele spuse de laborant, îi strânse cu căldură mâna.

Sub impresia acestor aprecieri măgulitoare, Apolodor se îmbujoră la față și lovi stânca cu atâta putere, încât reacția îl ridică în sus.

Începu să se înalțe și se lovi de tavan.

— Of, făcu el, era cât p'aci s'o iau din nou razna. Dar mai bine o lovitură ca asta, decât un zbor fără motor printre stele.

Munca înainta cu repeziciune. După trei zile asteroidale, toate construcțiile de pe Copernic erau căptușite cu straturi groase de plumb.

*

Radiotelegrafistul intră în cabină și, emoționat, mângâie cu duioșie aparatele lui dragi.

Se așeză și începu să învârtească nerăbdător butoanele. Deodată, pe ecranul televizorului se văzu imaginea stației de urmărire.

— Alo, Hepta, alo stația! Aici postul de pe Copernic! Alo, tovarășe Arunian!

Vesel, Precup începu să strige în microfon. Vocea savantului sovietic se auzi acum atât de limpede, parcă ar fi venit din încăperea alăturată.

— Alo... Alo... Te văd, Precup, și te aud în sfârșit. Dar ce s'a întâmplat cu voi?

Fața lui Arunian, de obicei zâmbitoare, vădea neliniștea.

— Timp de trei zile nu am reușit să dăm de voi, adăugă el. Ne-a fost teamă că semnalul luminos recepționat este un S.O.S.!

Radiotelegrafistul se grăbi să-i răspundă:

— Să vă explic cum a fost. Datorită unor radiații și fluxuri electromagnetice provenite din zona centrală a asteroidului, legătura s'a întrerupt. Am izolat construcțiile noastre cu plăci de plumb cu grafit și totul a reintrat în normal.

— Bine că n'ați pățit nimic. Pământul se interesa din oră în oră de voi.

— Tovarășe Arunian, interveni Butaru, comunicați Pământului că acum totul e în regulă.

La stația de urmărire, recepția se închise automat. Timpul stabilit pentru comunicarea periodică trecuse.

Matei Butaru chibzui îndelung asupra celor petrecute, apoi se apropie de Jurnalul de bord și începu să scrie:

„Cu decenii în urmă, marele savant sovietic Otto Iurevici Șmidt a descoperit că la formarea planetelor apar, în regiunea lor centrală, zone de iradiere interne. Cauzele sunt presiunea datorită contractării și degajarea de energie produsă în urma descompunerii elementelor radioactive.

O asemenea zonă trebue să existe și în interiorul lui Copernic. Presupun că săpăturile noastre au străpuns stratul metalic protector și radiațiile au răzbit în adăpost."

Matei Butaru puse stiloul pneumatic la o parte și se ridică.

— Acum, zise el, ne luăm un concediu de două zile asteroidale, adică de 16 ore, pe care le vom folosi pentru odihnă. O meritam cu toții din plin.

Urmând îndemnul lui Matei, astronauții se retraseră. Butaru și Dobre rămaseră din nou singuri. Conducătorul expediției dădu să plece, când biologul îi puse mâna pe umăr, reținându-l

— Ascultă, Matei, să știi că am omis un lucru de mare importanță. Nu ne-am planificat viața și munca pe această planetă.

— Știu, știu... Adevărul e că evenimentele ne-au cam depășit.

— Ei vezi, tocmai aici e greșala. Evenimentele nu au voie să ne-o ia înainte. Uite ce spun eu. Ziua fiind de

opt ore, să ne odihnim odată la trei zile asteroidale, câte o zi și o noapte completă. Masa o vom lua de două ori în cursul unei zile. Ca să ne putem respecta programul, fiecare va primi un cronometru special, pe care Cernat ni-l va regla adaptându-l la durata rotației asteroidului. Acesta va avea cadranul împărțit în opt secțiuni.

Aurelian Dobre făcu o mică pauză, apoi continuă:

— Spune-mi, Matei, când vom trece prin apropierea lui Venus?

— Peste trei săptămâni.

— Cum? Peste trei săptămâni? Și nu am început preparativele pentru această escală? Gândește-te, avem atâtea de făcut: amenajarea rachetei cu șenile, pregătirea materialelor, a instrumentelor, a proviziilor și armelor. Scarlat urmează să calculeze toate elementele drumului... Și câte și mai câte. Mâine, Matei, trebue să le discutăm neapărat în amănunțime.

*

O nouă zi de muncă începuse. Călătorii se restabiliseră aproape complet. Fiecare își vedea de treburile lui.

Ana Grigoraș pornise împreună cu inginerul Cernat într'o mică expediție pe asteroid. Cu ajutorul unei instalații portative de foraj, făcea sondaje în diferite regiuni ale planetei pitice.

La un moment dat ajunseră la o prăpastie adâncă, care se căsca între două stânci.

— Să încercăm aici, hotărî Ana.

Aprinse lanterna și păși fără teamă în gol. Trupul ei zvelt începu să coboare încetișor. Căderea dură câteva minute. Jos se afla o mică peșteră. Când Ana atinse cu picioarele solul, îl strigă pe Cernat prin aparatul de radio:

— Alo, Virgile, am ajuns la fund. Mă aflu la 280 metri adâncime. Peștera nu e mare, are doar vreo 30 metri pătrați. Pereții par a fi metalici. Lucesc puternic la lumina farului meu. Voi lua o probă... Metalul e moale și se taie ușor cu cuțitul. Probabil e plumb. Acum pun în funcțiune aparatul meu de foraj.

Câteva minute, Cernat nu mai auzi nimic. Apoi răsună din nou glasul Anei:

— Aparatul de foraj a străpuns învelișul de plumb. Acum, burghiul a atins o rocă mult mai dură. Iau o probă... Mă auzi? Aici sunt substanțe intens radioactive, în cantități însemnate... Îmi umplu tolba cu probe... așa... sunt gata! Trage-mă în sus, dar nu prea tare, ca să nu mă pierzi!

Inginerul începu să tragă ușurel cablul de care tânăra era legată. Peste câteva minute, Ana se afla din nou la suprafața lui Copernic.

Cernat îi scoase din tolbă câteva probe și le privi atent, întorcându-le pe toate părțile.

— Nimeni n'ar bănui ce forță uriașă zace în aceste pietricele, spuse el după un timp. Știi, mă gândesc să folosim pe asteroid forța radiantă a acestor minereuri. Ce zici? Nu ar fi un lucru extraordinar să putem pune generatorii atomici în repaos și să ne folosim de energia radioactivă? Am să discut și cu Dincă această problemă.

Amândoi se întoarseră spre adăpost. Erau obosiți căci materialul adeziv de pe tălpile cizmelor îngreuna mersul.

Îi găsiră pe ceilalți în fața serei. Dobre se urcase pe un vârf de stâncă și dădea explicații:

— Iată, grădina noastră a dat primele roade. Uitați-vă aici, și aici... și colo.

Călătorii se aplecară deasupra bolții străvezii. Interiorul serei oferea o priveliște minunată. De-a-lungul straturilor crescuseră în numai o săptămână, datorită radiațiilor intense ale Soarelui și substanțelor acceleratoare speciale, folosite de biolog, legume de o mărime extraordinară: castraveți cu o culoare ce bătea în violet, de peste un metru lungime; roșii strălucitoare, mari cât un pepene și vinete uriașe, ce amenințau să rupă ramurile pe care creșteau. Pe crengile pomilor hibrizi, târîtori, se copseseră fructele: diferite soiuri de mere, pere, caise și piersice. In secțiunea specială a plantelor tropicale rodiseră portocalii, lămâii, smochinii și măslinii.

— Știți, continuă Dobre, a început să-mi fie drag asteroidul. La aterizare parcă mă speriase prin pustietatea lui, deși nici mie însumi nu voiam să mi-o mărturisesc. Acum însă, înflorește viața pe care am adus-o cu noi.

Bătrânul naturalist era plin de mândrie. Trupul său mic și rotund crescuse parcă. Privea sera lui cu atâta dragoste, încât toți ceilalți fură mișcați.

Apolodor Dincă era peste măsură de fericit.

— Ce-o să vă mai prepar! Ce bucate delicioase! Se apropie de Dobre: Tovarășe profesor, îl întrebă el șoväind, pot, adică e timpul să culeg recolta?

— Desigur, să culegi chiar totul, că de trecut se trec la fel de repede cum s'au copt. Te sfătuiesc să faci şi ceva conserve. Pentru laboratorul serei şi pentru sămânţă mi-am reţinut eu tot ce aveam nevoie.

Dincă nu se lăsă mult rugat. Intră în seră şi, peste câteva minute, trecu cu coşurile pline prin galeria subterană, direct spre bucătărie. Scoase cartea cu reţete, tabela de calorii şi vitamine şi începu să calculeze componenţa menuului.

— Aşa, zise el, după ce isprăvi, acum pot începe să prepar mâncărurile.

Işi puse halatul alb şi boneta, îşi trase peste mâini mănuşile elastice şi se apucă să cântărească şi să amestece alimentele cu cea mai mare migală. Curând, maşina de gătit cu radiaţii infraroşii intră în funcţiune.

Prin adăpostul subteran se răspândi un miros îmbietor, care avu darul să grăbească paşii călătorilor spre sala în care se lua masa. Prânzul decurse într'o atmosferă de voie bună. O deosebită impresie făcu excelenta omletă pregătită din primele ouă făcute de găini dela sosirea pe Copernic. Bucătarul fu lăudat pentru felul cum ştiuse să prepare tocana cu carne şi prăjitura.

— Bravo, tovarăşe Dincă, spuse şi Matei, să ştii că aportul dumitale culinar la expediţia noastră este mult apreciat. O mâncare gustoasă şi frumos servită te ajută să fii bine dispus, îţi dă putere şi forţe noi de muncă.

Faţa roşie a lui Apolodor Dincă se lăţise într'un zâmbet fericit. Neştiind ce să răspundă, murmură doar: „Mă iertaţi, dar mai am treabă!“ şi o şterse la repezeală.

18. *Chipul adevărat al Luceafărului*

După masă ieşiră cu toţii din adăpost. Făcură o scurtă plimbare pe suprafaţa asteroidului.

Cerul îşi schimbase aspectul în ultimele zile. Soarele era acum mai mare şi mai strălucitor. Luna se vedea doar ca o stea îndepărtată, iar Pământul avea înfăţişarea unei jumătăţi de disc, ceva mai mic decât Luna zărită de pe Pământ.

Venus devenea în schimb din ce în ce mai mare. Cernat luase cu el aparatul de filmat şi începu să înregistreze pe peliculă noua panoramă a bolţii.

Când se întoarseră în adăpost, Matei îi pofti pe călători în camera de comandă.

— E timpul să ne pregătim pentru escala pe Venus, începu el. Mai întâi să vedem cum arată corpul ceresc de care ne apropiem. Să privim prin instrumentele astronomice.

Invârti butoanele unui aparat, conectându-l cu observatorul dela suprafaţă. Pe un geam mat, de formă rotundă, se arătă imaginea telescopică a lui Venus. Amănunte ale suprafeţei nu se puteau însă desluşi. Se zăreau doar norii denşi care pluteau în jurul planetei, ca o spumă alburie.

— Acum ar fi interesant să ne uităm dincolo de această perdea de nori, spuse Precup, plin de curiozitate. Nu mă îndoiesc că acest lucru este posibil, cu mijloacele de care dispune ştiinţa modernă.

— Evident, Andrei. Radiaţiile infraroşii pot pătrunde, în condiţii speciale, prin pătura de nori. Cu ajutorul lor şi al radioastronomiei s'au obţinut de pe Hepta, acum câţiva ani, primele fotografii ale suprafeţei planetare, îi răspunse Matei Butaru.

Invârtind un comutator, conducătorul expediţiei puse în funcţiune aparatul destinat recepţionării radiaţiilor infraroşii. Acesta era combinat cu un radiotelescop, bazat pe principiul radiolocaţiei.

Pe un ecran dreptunghiular, de culoare verzuie, apăru de data aceasta o imagine a suprafeţei planetei Venus şi nu a atmosferei ei. Se puteau deosebi unele detalii.

Apărea profilul unor munţi care străbăteau planeta în şiruri lungi, mai ales în direcţia Nord-Sud. Din loc în loc, se deosebeau formaţiuni de tip vulcanic. In zona centrală se zărea o pată cenuşie, a cărei lăţime putea fi evaluată la 2-3000 kilometri. Aci era fără îndoială marele pustiu al planetei. Dincolo de această zonă, culoarea suprafeţei devenea portocalie, pentru ca spre poli să se transforme într'o nuanţă galben-verzuie. Nu se vedeau nici oceane, nici mări.

Când Matei Butaru spori puterea de mărire a instalaţiei detectoare, pe ecran nu mai apăru toată planeta, ci numai o porţiune din emisfera nordică. Puteau observa câteva rare cursuri de apă, care porneau dinspre munţi şi se vărsau în lacuri mărunte. Conducătorul expediţiei le arătă un punct, aflat la vărsarea uneia dintre ape în cel mai mare dintre lacurile venusiene.

— Aici, în apropierea acestui lac, care nu este mai mare decât Razelmul nostru din Dobrogea, la limita nordică a deşertului cenuşiu vom ateriza... Tovarăşe Dincă, Matei se întoarse spre laborant, îţi mai aduci aminte de cele învăţate la şcoală despre astrul pe care-l avem în faţă ?

Apolodor închise ochii pentru câteva momente, apoi începu să vorbească repede, de parcă ar fi spus pe de rost o lecţie :

— Venus, numită de poporul nostru şi „Luceafărul" sau „Steaua Păstorului", este o planetă foarte asemănătoare cu Pământul în ce priveşte mărimea şi densitatea. Diametrul ei este de 12 400 kilometri, faţă de 12 742 kilometri diametrul Pământului, iar densitatea este doar cu 9% mai mică decât a globului terestru. De aceea, oamenii s'ar simţi acolo aproape la fel de grei ca pe planeta noastră.

Faptul că Venus are atmosferă a fost dovedit pentru prima dată de către marele învăţăt rus M. V. Lomonosov, cu mai bine de două secole în urmă. Aceasta nu înseamnă însă că ne vom putea lipsi de aparatele de respirat, căci oxigenul liber se găseşte acolo în cantităţi mult prea mici. Predomină în schimb bioxidul de carbon, gaz otrăvitor pentru organismele pământeşti. In ceea ce priveşte clima, aceasta este foarte călduroasă şi uscată, încheie Dincă.

Matei Butaru închise aparatul şi ecranul se lumină.

Se aşezară în jurul mesei.

— Acum, prieteni, începu Butaru, să discutăm în amănunt ce avem de făcut.

Nici nu sfârşise bine fraza, când pe tăbliţa de control a radiolocatorului automat se aprinse o lumină roşie de semnalizare. Apăsă un buton şi ecranul special se lumină. Spre marginea lui apăru un punct argintiu, care se mărea din ce în ce mai mult.

— Atenţie, strigă Matei, ceva se apropie de noi. S'ar putea să...

O zdruncinătură puternică îi aruncă de-a-valma, şi o seamă de lucruri, care nu erau fixate, zburară cât colo.

Trupul vânjos al lui Cernat plutea prin aer într'o poziţie grotească, iar Ana Grigoraş fusese zvârlită într'un colţ al încăperii de puterea cutremurului.

Curând totul se linişti. Trupurile ce pluteau prin cameră coborîră încet spre podea, iar Ana, cu ochii mari, speriaţi, se ridică cea dintâi. Nimeni nu păţise nimic.

Matei Butaru îşi puse în grabă costumul de protecţie şi urcă la suprafaţă. In curând, ceilalţi îi auziră vocea prin radio.

— Nu fiţi îngrijoraţi ! Nu s'a întâmplat nimic grav, îi linişti el. Un meteorit de toată frumuseţea ne-a onorat cu vizita lui. Are un diametru de doi metri şi a căzut cu puţin în afara zonei construcţiilor noastre. A făcut în sol un crater de un metru şi jumătate adâncime. Puteţi veni să-l vedeţi.

— Tinereţe, tinereţe ! şopti Scarlat ca pentru sine. Ia totul foarte uşor !

Profesorul Dobre îi aruncă o privire furioasă.

Deodată fură întrerupţi de zgomotele caracteristice emisiei care răzbăteau din cabina telegrafistului. Precup transmitea staţiei de urmărire de pe Hepta ultimele rezultate ale cercetătorilor. Cu ajutorul unui dispozitiv special al aparatului se comunicau direct benzi magnetonice, pe care erau înregistrate dări de seamă şi calcule, grafice şi planuri, fotografii şi filme documentare.

La zeci de milioane de kilometri de asteroid, pe Pământ, erau aşteptate cu nerăbdare ultimele veşti din cosmos.

★

Se făcea din ce în ce mai cald. In timpul zilei, temperatura atingea acum pe Copernic 142°. Profesorul Dobre cobora tot mai des storul serei, pentru a feri vegetaţia de radiaţiile prea puternice. In interiorul adăpostului, temperatura era însă menţinută constant la 18°, iar cea mai mare parte a activităţii ştiinţifice se desfăşura acolo.

Pregătirile pentru expediţia pe Venus erau aproape terminate. Până şi în atelierul mecanic subteran, care lucrase neîntrerupt în ultimele zile, munca încetase.

Racheta cu şenile, destinată escalelor planetare, aştepta la vreo 60 metri de construcţiile principale, protejată de o plasă metalică proprie, care o înconjura ca un clopot.

Pe Pământ, nava B cântărise vreo nouă tone, un sfert din greutatea „Cutezătorului". Pasagerilor le erau destinate două încăperi mici. Tot restul spaţiului era ocupat de instrumentajul ştiinţific şi de depozite pentru diferite materiale.

Rând pe rând fură încărcate bărcile pneumatice, motocicletele cu şenile, aparatele de semnalizare luminoasă,

radiosondele, rezervoarele cu oxigen lichid, alimentele concentrate, apa de băut, trusa medicală, precum și diferite arme. Acestea din urmă erau de o construcție deosebită. Semănau cu niște carabine scurte cu țeava groasă. Când apăsai pe trăgaci, izbucnea un mănunchi de radiații penetrante. Carabinele puteau fi reglate pentru a arunca radiații de o intensitate mai mică sau mai mare. In primul caz, cel lovit cădea într'un somn letargic, fiind astfel imobilizat pentru câteva ore. Potrivind arma la intensitatea maximă, razele deveneau ucigătoare.

Când totul fu gata, Butaru strânse pe membrii expediției în jurul său și începu să le vorbească:

— Mâine dis-de-dimineață racheta noastră cu șenile va părăsi asteroidul Copernic și se va îndrepta spre Venus. Așa cum v'am spus, vom ateriza în regiunile așa-zis temperate ale acestei planete, unde temperatura nu depășește decât rareori 75°. Vom sta 28 de ore, după care ne vom întoarce pe asteroid. In expediție urmează să plece inginerul Cernat, profesorul Dobre, Ana Grigoraș, radiotelegrafistul Precup și cu mine. Ceilalți rămân pe asteroid, sub conducerea tovarășului Scarlat. Sunteți de acord?

Deși toți ar fi dorit să participe la această importantă etapă a călătoriei, cei ce aveau să rămână, înțelegând că mica rachetă cu șenile avea o capacitate limitată, încuviințară îndată.

Numai Scarlat părea iritat. Matei Butaru, care îi observa fizionomia, i se adresă:

— Ce-i, tovarășe Scarlat? Crezi că nu am făcut o împărțire justă? E formația stabilită încă de pe Pământ.

George Scarlat se codi o clipă:

— Ba da, în linii generale sunt de acord. Insă m'am gândit că și prezența mea ar fi necesară. S'ar putea să existe greutăți la decolarea de pe Venus. Și cum eu am făcut unele calcule în această privință, cred că...

— Tovarășe Scarlat, v'aș fi pus cu plăcere pe lista celor ce o pornesc spre Venus. Dar n'am îndrăznit, cunoscând rezervele dumneavoastră în legătură cu etapele planetare ale expediției.

— Nu trebue să luăm lucrurile chiar așa!

Scarlat își strânse buzele subțiri și căută să-și ascundă jena printr'un surâs forțat.

— In cazul acesta, spuse bucuros Matei Butaru, veți fi cel de al șaselea pasager.

Doctorița Turcu, urmărind discuția celor doi, se apropie de Dobre, care ședea mai la o parte:

— Ai văzut, tovarășe profesor? Scarlat e doar încăpățânat, dar ține mult să meargă cu noi.

— Să știi că ai dreptate, spuse bătrânul savant, privindu-i fața severă. Povestea cu decolarea rachetei e un pretext. In realitate, Scarlat e nerăbdător să studieze zborul navei cosmice în atmosfera lui Venus și să verifice presupunerile lui asupra condițiilor electromagnetice de acolo...

Din fundul peșterii apăru impunător, în halat de bucătar, Apolodor Dincă.

— La masă! Poftiți la masă!

Se îndreptară spre sala de mâncare. Un miros plăcut umplea întreaga încăpere. Masa era împodobită cu flori violete de forma unor clopote, cu mult mai mari decâte cele obișnuite pe Pământ. La mijloc, într'un balon de sticlă, dela care porneau o mulțime de țevi spre locul fiecăruia, sclipea un lichid galben-auriu.

Dincă îi întâmpină bine dispus.

— Masa noastră festivă de astăzi este de 4 200 calorii. Veți primi o cantitate apreciabilă de proteine, grăsimi, glucide și vitamine.

— Mai bine ne-ai spune ce ne dai de mâncare, îi zise Aurelian Dobre.

Fața chimistului-bucătar deveni triumfătoare:

— Nădăjduesc că menu-ul va fi demn de această zi însemnată. Iată-l: Felul I: supă de găină veritabilă. A fost preparată din prima orătanie adusă de tovarășul Dobre, pe care s'a îndurat să mi-o dea s'o tai. Felul II: ciuperci umplute à la Copernic, cu sos de vin. Totul din producția serei. Felul III: vițel la tavă cu cartofi, din conserve, însoțit de o salată proaspătă de roșii cu măsline. Felul IV: fructe diferite — struguri, caise, portocale, smochine și ananas — producția pomilor din seră. Felul V: tortă de ciocolată, garnisită cu fructe zaharate. Și cine mai poate, o ia de la capăt.

— Vrei să pornim la drum cu o indigestie, Apolodor? glumi inginerul Cernat. Uiți că tovarășa Turcu nu vine cu noi?

— Cine vrea să renunțe la torta de ciocolată sau la ananas, nu are decât s'o facă, observă Apolodor Dincă, clipind șiret din ochi.

Matei Butaru ridică sticluța-pahar în formă de biberon, care conținea un vin de Cotnar, de culoarea aurului :

— Pentru succesul călătoriei noastre, prieteni ! închină el cu căldură.

Ciocniră cu toții sticluțele și le goliră până la fund. Apoi începură să sugă prin tuburile aflate în fața lor delicioasa supă de pasăre.

Dinică îi privea mulțumit. Puțin mai târziu, notă în Jurnalul de bord:

„Mâine ne despărțim pentru prima dată.

Le-am preparat o cină de gală, după toate regulile chimiei alimentare, și par destul de mulțumiți. A fost una din cele mai reușite „experiențe de laborator" din activitatea mea".

TAINELE PLANETEI VENUS

19. *Racheta cu șenile*

Ca o săgeată strălucitoare de argint, racheta cu șenile spinteca nesfârșita beznă astrală. Prin ochiul lateral al navei se zărea asteroidul cu forma lui neregulată de castravete, micșorându-se din ce în ce mai mult. Construcțiile nu se mai distingeau. Doar o vagă sclipire indica unde se aflau sera și observatorul astronomic, ale căror învelișuri răsfrângeau razele Soarelui.

Deodată, deasupra planetei pitice, se iviră niște semnale luminoase : trei fulgere roșii, apoi unul albastru.

Era ultimul mesaj al celor rămași pe asteroid.

Câteva clipe mai târziu, Copernic pieri în noapte.

Ana Grigoraș rămăsese singură în fața ferestrei. In jurul părului ei blond și mătăsos, lumina tuburilor fluorescente se revărsa în șuvoaie bogate. Nava tocmai efectuase un viraj larg și tânăra cercetătoare nu se mai sătura privind cerul. In mijlocul panoramei se afla un astru deosebit de strălucitor.

— E Luna, se gândi, distrată, Ana. Dar astăzi parcă e mai mare, și mai luminoasă. E înconjurată de un văl alburiu și strălucitor ca zăpada.

Curând își dădu seama că nu putea fi Luna ; era planeta Venus, spre care se îndreptau.

Și gândurile fetei rătăciră spre Pământ, spre patria iubită. Își aminti de nopțile minunate ale vacanțelor, când privea cornul argintiu al Lunii, apărând peste creasta Ceahlăului.

Nu o mai zărise de aproape o săptămână, căci acum era la multe zeci de milioane de kilometri şi lumina ei se confunda aproape cu cea a globului pământesc. Acesta din urmă se vedea în depărtări, ca o stea luminoasă.

O discuţie între Matei şi Scarlat o trezi din visare:

— Tovarăşe profesor, în cât timp socoţi că vom străbate cei 1 252 000 kilometri care ne despart de Venus? întrebă Butaru.

— Dacă totul va decurge normal, vom avea nevoie de 43 ore şi 17 minute pământeşti. Insă... multe depind de rezistenţa pe care o va întâmpina racheta la trecerea ei prin atmosfera planetei Venus.

Automatul înregistrator-vorbitor indică o viteză de 17 kilometri pe secundă. Scarlat îşi notă cifra în graficul călătoriei şi începu să socotească cu ajutorul integratorului electric de calculat.

Echipajul rachetei cu şenile se pregătea de aterizarea pe Venus.

In colţul său, profesorul Dobre muncea de zor. Părul alb îi acoperea fruntea, iar degetele sale scurte se mişcau cu repeziciune. Pulveriza într'o tolbă cu zeci de despărtituri, un lichid verzui. Acesta avea proprietatea să păstreze multă vreme proaspete plantele culese.

In dulapul de perete din faţa mesei sale de lucru se aflau aparatul electromagnetic de pescuit, ierbarul, un insectar şi zeci de sticluţe cu diferite substanţe.

Din când în când, profesorul privea cu grijă la nişte recipiente de o formă neobişnuită, înşiruite în rafturi. Acestea erau destinate plantelor care urmau să fie aduse „vii".

In jurul lui se mai găseau acvarii, cuşti pliante pentru animale, precum şi diferite alte aparate şi instrumente.

Dobre era sigur că va găsi pe Venus viaţă. Ultima însemnare pe care o făcuse în Jurnalul de bord confirmă acest lucru:

„Pe Pământ, viaţa apare şi se menţine deseori în condiţiile cele mai grele: în peşteri, pe gheţari, la mii de metri în adâncul mărilor şi oceanelor, la zeci de kilometri înălţime în atmosferă. Aceasta datorită marii puteri de adaptare a organismelor. De ce să nu existe şi pe Venus plante şi animale, adaptate mediului de acolo, aşa cum a presupus încă la mijlocul veacului XX-lea savantul G. A. Tihov? Planeta are atmosferă, iar temperatura e prielnică. Rămâne doar de văzut ce forme a luat viaţa acolo".

Şi ceilalţi astronauţi munceau de zor. Inginerul Cernat revizuia aparatele de filmat, armele cu raze şi instrumentajul fizic. Ana Grigoraş îşi prepara la rândul ei cele necesare noii etape, iar Butaru se adâncise din nou în calculele privind condiţiile aterizării.

Viteza navei, care ducea cu ea pe exploratorii planetei Venus, creştea vertiginos.

★

Călătoria dura de douăzeci de ore. Pe nesimţite, racheta aluneca prin spaţiul interplanetar, parcurgând zeci şi sute de mii de kilometri. Astronauţii începuseră să se simtă obosiţi.

— Să luăm masa, propuse Matei. Apoi ne vom odihni.

Se apropie de un panou care purta inscripţia „Bufet" şi apăsă pe câteva dintre butoane. Puţine clipe mai târziu, din perete se ivi un platou cu alimente concentrate.

După masă se cufundară cu toţii într'un somn adânc. Doar Cernat, care supraveghea mersul rachetei, scruta atent bezna astrală din faţa sa, aruncând din când în când o privire spre tabloul de comandă şi control.

Trecură încă vreo patru ore. Inginerul îşi aminti că trebuia stabilită legătura cu asteroidul. Se duse să-l trezească pe radiotelegrafist:

— Hai, tovarăşe Precup, scoală-te! Il scutură cu putere.

Andrei Precup se întinse şi începu să îngâne cuvinte fără înţeles.

— Scoală, Andrei! continuă Cernat să-l scuture.

Până la urmă, radiotelegrafistul deschise ochii. Işi frecă nasul şi căscă, apoi, desfăcându-şi curelele, coborî din pat.

Se îndreptă spre aparatul de transmisie şi-l puse în funcţiune. Peste câtva timp, pe ecran apăru imaginea postului de pe asteroid.

Faţa rotundă şi roşie a lui Dincă se deslusea atât de limpede, de parcă s'ar fi aflat în rachetă.

— Alo, Copernic, zborul nostru decurge normal. Ne apropiem de obiectiv. Cum se prezintă recepţia?

— Audiţia şi imaginea sunt perfecte, veni imediat răspunsul. Şi aici la noi totul este în ordine.

20. *Oceanul de nori*

Racheta cu şenile se afla în a 42-a oră de zbor. Pilotul automat începu să frâneze mersul şi nava îşi pierdu treptat din viteză. Din ce în ce mai aproape veneau uriaşii nori strălucitori. De aici, din apropiere, culoarea lor bătea în galben. Erau atât de deşi, încât nici cel mai mic colţişor din suprafaţa planetei nu se zărea printre ei.

Scarlat cerceta atmosfera venusiană cu ajutorul unui spectrometru de mare sensibilitate.

— Exact cum era de prevăzut, observă el. Se confirmă cercetările anterioare: există mult bioxid de carbon. Oxigenul liber se găseşte în cantităţi extrem de reduse. De vapori de apă, nici urmă. E adevărat că ceea ce analizăm acum sunt straturile atmosferice aflate deasupra norilor.

Intre timp, călătorii făceau ultimele pregătiri pentru aterizare. In rachetă domnea o agitaţie neobişnuită. Fiecare se gândea cu emoţie că va pune piciorul pe planeta Venus, că în curând se va dezvălui misterul de care Luceafărul era de atâtea secole înconjurat.

Matei Butaru se duse spre postul de comandă. Controlă cu minuţiozitate aparatele complicate, cu zecile lor de cadrane, indicatoare, butoane şi pârghii.

— Mai sunt 900 kilometri! anunţă el. Să punem în funcţiune detectorul automat de gaze. Poate că am pătruns în învelişul gazos al planetei.

Inginerul urmă indicaţia lui Matei. Câteva secunde mai târziu, cerceta diagrama compoziţiei atmosferice.

— Ai avut dreptate, Matei. Iată rezultatul!

Butaru îi luă nerăbdător banda de vinoină din mână şi o parcurse în grabă. O întinse apoi radiotelegrafistului.

— Transmite, te rog, asta pe asteroid, tovarăşe Precup.

Radiotelegrafistul plecă, dar se întoarse peste câteva clipe năucit. Spuse şovăind:

— Tovarăşe Butaru, nu ştiu ce s'a întâmplat. Emisia şi recepţia au slăbit foarte mult. Abia am reuşit să disting răspunsul. Paraziţii sunt de o intensitate considerabilă, iar ecranul de televiziune prezintă întunecări periodice. Ce poate fi?

Butaru îl ascultă atent şi îi ceru apoi detalii, pe care şi le notă într'un carnet. După aceea se întoarse spre postul de comandă.

— Suntem la 600 kilometri de Venus. Virgile, opreşte motoarele atomice, pune în funcţiune pe cele auxiliare şi scoate aripile.

Din trupul „navei B" ieşiră două aripi îndreptate înapoi, cu ajutorul cărora racheta era adaptată zborului prin mediul gazos.

Profesorul Dobre privi amuzat prin geam cum nava se transformase într'un avion gigantic

— Repede îşi mai schimbă înfăţişarea! Ba-i rachetă, ba-i avion. Se poate târî pe şenile ca o şopârlă, iar la nevoie înoată în apă ca un peşte. Şi această minune a tehnicii nici nu are măcar un nume! Fiecare dintre noi îi zice altfel: „nava B", „racheta cu şenile", şi aşa mai departe. Dar un nume bun, potrivit, nimeni nu i-a găsit. Trebue să ne adresăm specialiştilor.

Profesorul aruncă o privire semnificativă înspre tânara geologă: Ana dragă, tu care te pricepi la treaba asta, ce zici, nu merită corabia noastră un nume?

— Merită, zău merită, râse fata şi în ochii ei apărură luminiţe jucăuşe. Eu zic să-i spunem „Pescăruşul". Acum, când pluteşte cu aripile larg întinse, seamănă leit cu un pescăruş.

Aprobară cu toţii şi Dobre se îndreptă spre Jurnalul de bord. Desfăcu stiloul pneumatic cu degetele lui groase şi scrise:

„Ana a sugerat să-i dăm rachetei cu şenile numele „Pescăruşul". Propunerea a fost adoptată în unanimitate."

Călătorii continuară să privească prin marile luminatoare. La numai câţiva kilometri se întindea acum, ca o mare înspumată, pătura de nori.

Deodată, în cuirasă se auziră nişte pocnituri, care deveneau din ce în ce mai puternice. Zgomotul se înteţi. Semăna acum cu un pârâit continuu. O grindină deasă lovea parcă fără încetare „Pescăruşul". Ingrijoraţi, astronauţii priveau spre pereţii rachetei.

Andrei Precup ieşi din cabina sa şi se uită cu ochii larg deschişi la ceilalţi.

— Ce-i? Ce s'a întâmplat?

— Nu vă alarmaţi! Vocea lui Matei era calmă. Vom afla îndată despre ce este vorba. Virgile, vezi te rog, ce ne spune diagrama compoziţiei atmosferice.

Peste câteva minute, Cernat o descifră:

— Particule de praf şi grăunţe de nisip plutesc în ocea-

nul gazos... Mulţi compuşi ai siliciului... Totul este puternic încărcat cu electricitate.

— Iată deci dezvăluit misterul norilor care înconjoară planeta Venus, spuse Matei. Ei nu sunt nicidecum formaţi din vapori de apă, ca cei pământeşti, aşa cum s-a presupus cu decenii în urmă. Pocniturile din cuirasă se datoresc tocmai particulelor solide din care se compun aceşti nori.

„Pescăruşul" era acum învăluit de o ceaţă deasă. Prin ferestre nu se mai vedea decât masa opacă a norilor galbeni. Aceştia nu mai lăsau să se zărească nicio stea, niciun planetă, niciun coltişor, cât de mic, din cer.

Precup se apropie din nou de aparatele sale, pentru a comunica celor de pe Copernic ultimele descoperiri. Aparatul de radioteleviziune intră în funcţiune. Lămpile se încălziră şi acele începură să oscileze pe cadranele lor.

— Atenţie Copernic! transmise Precup. Aici „Pescăruşul"! Comunicăm poziţia noastră. Ne aflăm la o înălţime de 27 kilometri de suprafaţă. Străbatem pătura de nori care înconjoară planeta Venus. Temperatura este de + 57° C. Transmitem compoziţia atmosferei: 68% bioxid de carbon...

O voce, care de-abia se deslușea, îl întrerupse:

— Alo, „Pescăruşul"! Alo, „Pescăruşul"! Recepţia foarte defectuoasă! Repetaţi!

Radiotelegrafistul învârti cu înfrigurare butoanele aparatului, întărind la maximum emisiunea. Apoi repetă, încet şi răspicat, textul comunicării.

Nu izbuti însă să se facă înţeles. Ecranul televizorului se întuneca treptat. Cuvintele se auzeau din ce în ce mai slab, până ce din difuzor nu mai răsună decât un hârâit, însoţit de pocnete. Neliniştea lui Precup creştea. Deodată se ridică. Mâinile îi atârnau grele de-a-lungul corpului.

— Tovarăşe Butaru, spuse el grav, aparatele noastre au încetat să funcţioneze!

Scarlat, care-şi terminase calculele, se apropie de ceilalţi şi, văzându-i nedumeriţi, le spuse:

— Nici nu-i de mirare. „Pescăruşul" se află în condiţii corespunzătoare celor mai puternice furtuni magnetice de pe Pământ. Trebue să ne resemnăm cu gândul că în timpul celor 28 de ore pe care le vom petrece pe Venus, comunicarea cu asteroidul va fi întreruptă.

Tot mai denşi erau norii pe care-i spinteca „Pescăruşul" cu trupul său zvelt. Un puternic curent de nisip şi gaze se freca neîncetat de pereţii săi exteriori, dar învelişul, construit dintr'un aliaj având la bază un izotop ultradur al beriliului, rezista cu succes.

Temperatura carcasei exterioare atinse curând 185°. In interiorul navei însă, instalaţia de climă artificială nu lăsa să se simtă dogoarea.

„Pescăruşul" îşi urma nestingherit drumul spre Venus.

V.I. — 2877

21. *Viaţa în atmosfera planetei*

Când Dobre îl auzi pe Cernat anunţând că „Pescăruşul" se află la numai 10 kilometri de suprafaţa planetei, ceru imediat o probă de atmosferă. O cercetă cu mare grijă. Când o trecu prin microscopul special, îi scăpă un strigăt de bucurie:

— Veniţi încoace, Matei, Virgile şi voi ceilalţi! Atmosfera lui Venus conţine bacterii! Convingeţi-vă singuri, dacă nu mă credeţi!

Le făcu semn să se apropie, fără a-şi dezlipi însă ochiul dela ocularul instrumentului. Apoi continuă, ca şi cum aceştia ar fi urmărit, împreună cu el, neobişnuitul spectacol:

— Vedeţi, aici, la stânga, o colonie de bacterii şi dincolo, spre centru, alta? Vă daţi seama ce dovedeşte asta?

Aurelian Dobre se ridică şi, îndreptându-şi trupul, arătă spre microscop:

— Aceste bacterii înseamnă viaţă! Deci pe planeta Venus există viaţă. Deocamdată ne-am întâlnit cu forme inferioare, singurele posibile la această înălţime.

Privind prin microscop, se convinseră cu toţii că Aurelian Dobre avea dreptate.

— Ei vedeţi, spuse mulţumit profesorul, ochii bătrânului Dobre n'au slăbit încă! Ce zici, tovarăşe Scarlat?

Se apropie din nou de instrument şi, cuplându-l cu aparatul de microfilmat, fixă pe peliculă minusculii locuitori ai planetei necunoscute.

Aparatele de bord înregistrară curând şi primele urme de vapori de apă, ce e drept cu mult mai rare decât în atmosfera pământească.

— Atenţie, tovarăşi, ajungem la limita inferioară a învelişului de nori, strigă deodată Cernat.

Se apropiară nerăbdători de ferestrele rachetei. Prin ceață se deslușea din ce în ce mai limpede suprafața planetei Venus.

Solul peste care zburau avea o culoare cenușie. Din loc în loc, în acest peisaj monoton apăreau pete portocalii și galbene. Câteva cursuri de apă înguste șerpuiau prin văi roșiatice. In depărtare se profilau munți cu aspect vulcanic.

Cercetau de câteva minute această priveliște interesantă, când o observație a Anei Grigoraș îi făcu să-și întoarcă capul :

— Tovarășe Butaru, știam că pe Venus, care are o masă și un volum asemănătoare cu globul terestru, nu vom cântări mai mult decât pe Pământ. Ba chiar ceva mai puțin, dacă-mi amintesc bine. Și cu toate acestea, acum când nu ne mai despart decât câteva mii de metri de suprafața planetei, mă simt cu mult mai grea decât pe globul pământesc. Care o fi pricina ?

— Intr'adevăr, avem senzația că suntem mai grei decât pe Pământ, deși în realitate suntem ceva mai ușori. Iată și explicația, Ana : ne-am dezadaptat pe Copernic. Asta este ! Ne-am obișnuit cu atracția foarte mică de pe asteroid și acum ne este greu să revenim la condiții asemănătoare cu cele de pe Pământ. O să vedeți că aci nu ne va veni deloc ușor să umblăm și să depunem eforturi, care pe Pământ sunt obișnuite. A fost o greșală că nu am făcut exerciții speciale înainte de a părăsi asteroidul !

22. *Aterizarea*

— Atenție, aterizăm ! anunță Matei Butaru.

Inginerul Cernat înclină și mai mult botul „Pescărușului". Racheta ajunse la câțiva zeci de metri de sol și descrise câteva cercuri concentrice. Terenul era favorabil aterizării.

Fără să mai aștepte, Virgil Cernat trase de o pârghie și racheta începu să coboare vertical. Inimile tuturor băteau mai puternic. Urmăreau emoționați mișcările calme și sigure ale pilotului.

Se simți o ușoară zdruncinătură și în aceeași clipă șenilele elastice luară contact cu solul. „Pescărușul" aterizase pe Venus.

Astronauții se îngrămădiră în fața ochiului lateral al navei, căutând să cuprindă cât mai mult din tabloul care li se oferea.

— Am aterizat la limita nordică a marelui pustiu cenușiu, constată Matei. Spre orizont se vede întinderea galbenă a stepei.

Nu mai era timp de pierdut. Își îmbrăcară în grabă costumele de protecție, luară armele și aparatajul științific.

Datorită faptului că atmosfera venusiană, săracă în oxigen liber, nu era respirabilă pentru oameni, fură siliți să utilizeze rezervoarele de oxigen și globurile străvezii. In ce privește aparatele de radio, deși sunetele se transmiteau foarte bine pe Venus, erau nevoiți să le ia, ca să asigure comunicația la distanță.

Dobre căuta să vâre cât mai multe într'o raniță imensă. După ce în ea nu mai încăpu nici măcar un ac, își prinse și tolba de brâu. Apoi agăță de curelele acesteia diferite obiecte, de care spunea că are neapărată nevoie. Erau curse pentru animale, bidoane, cutii de metal, undițe și tot felul de instrumente, a căror destinație o cunoștea în cele mai multe cazuri numai el. Semăna cu un brad împodobit de Anul Nou.

Observând că ceilalți îl privesc zâmbind pe furiș, Dobre se înfurie :

— Râdeți de mine ? N'aveți decât ! Eu tot voi lua acest minim necesar ! Nimic nu este inutil ! Această cutie, de pildă...

Profesorul avea poftă să continue, să demonstreze utilitatea fiecărui lucru în parte, dar Matei Butaru o și pornise spre camera-ecluză. Tot grupul îl urmă, cu excepția radiotelegrafistului, care avea să rămână în rachetă.

Câteva clipe mai târziu se aflau în fața trapei de ieșire.

Bătrânul biolog, luând-o înaintea lui Matei, puse primul piciorul pe solul planetei, urmat la mică distanță de ceilalți. Cizmele i se afundară adânc în nisip.

— După ce că abia ridic picioarele din cauza dezadaptării, de parcă aș avea plumb în ele, murmură el supărat, mă mai și scufund în masa asta cenușie !

Dar necazul nu-i fu de lungă durată. Inainta cu greu, însă faptul că se afla pe planeta de atâta vreme visată,

îl făcu să-şi uite necazul. Sub casca străvezie, faţa lui avea o expresie plină de entuziasm. Urcă pe un dâmb care domina împrejurimile şi făcu semn celorlalţi să-l asculte.

— In asemenea împrejurări s'ar fi cuvenit, zise el solemn, să se ţină un discurs. Cum nu mă pricep însă la cuvântări, o să spun doar câteva cuvinte: Cuceririle minunate ale astronomiei şi tehnicii ne-au dat posibilitatea să păşim într'o lume nouă. Să fim demni de această izbândă. Să folosim la maximum puţinul timp pe care îl vom petrece aci, pentru a deschide noi orizonturi învăţaţilor, pentru a îmbogăţi ştiinţa cu descoperiri importante. Să nu uităm că miliarde de oameni urmăresc clipă de clipă activitatea noastră!

— Ura! răsunară strigătele înflăcărate ale călătorilor, în difuzoarele aparatelor portative de radio.

— Şi acum, la drum! îi îndemnă Matei.

Micul grup se puse în mişcare.

Un vânt intens, ale cărui rafale băteau cu putere, stârnea valuri de praf cenuşiu şi reducea mult vizibilitatea.

Deasupra capetelor astronauţilor se întindea, apăsător de aproape, cerul galben al norilor venusieni. Lumina zilei, gălbuie şi uniformă, era difuză. Niciun obiect nu arunca umbre.

Virgil Cernat scruta bolta în căutarea vreunei raze de Soare.

Surprinzându-i privirea, Matei Butaru începu să râdă:

— Caută Soarele? Degeaba! E undeva îndărătul acestor nori. Nicio fiinţă de pe această planetă nu l-a zărit vreodată. Pare de necrezut, dar să ştii că niciodată nu s'a văzut de pe Venus un răsărit sau un apus de Soare, sclipirea vreunei stele. In plină zi, lumina nu este aci mai puternică decât aceea a unui amurg pământesc, datorită acestui strat prăfos, care înghite o mare parte din raze.

— Dar cât durează o zi, un an, pe această planetă? întrebă Cernat. Până într'acolo nu ajung cunoştinţele mele de astronomie...

— O zi — durează cam cât o lună pământească, iar un an — de vreo şapte ori mai mult. Cu alte cuvinte, Venus

are nevoie de treizeci de zile pentru a se roti în jurul propriei sale axe şi de şase luni pentru a înconjura Soarele.

Scarlat, care se îndepărtase de grupul exploratorilor şi privea prin binoclu, le atrase atenţia asupra celor observate:

— La aproximativ 10 kilometri de aici se vede cursul unei ape, care se varsă într'un mic lac. E râul pe care l-am văzut şi de pe Copernic, stabilindu-l ca punct de reper pentru aterizare. Propun să ne îndreptăm într'acolo.

După ce înaintară timp de câteva minute, târîndu-şi cu greu paşii prin nisip, Cernat ridică mâna, făcându-le semn să se oprească.

— Ce s'a întâmplat? Ce este?

— Cum, nu simţiţi?

Inginerul îngenunchie şi-şi apropie urechea de o stâncă. Ana îi urmă pilda.

— Solul se cutremură, constată ea.

Instală în grabă seismograful portativ. Nu trecură decât câteva secunde şi observaţia Anei fu pe deplin confirmată:

— Intr'adevăr, tovarăşi, scoarţa lui Venus vibrează neîncetat, spuse şi Matei. Dar ia ascultaţi!

De departe se auzeau bubuituri puternice, ca nişte tunete.

— Sunt, desigur, stânci care se prăbuşesc, spuse Ana Grigoraş. Trebue să fim cu mare băgare de seamă. Aici ne pândesc cu totul alte pericole decât pe Copernic.

— Am impresia, interveni Cernat, că deşi purtăm coifurile, zgomotele se aud aci mai puternic decât pe Pământ.

— Aşa şi este, confirmă Scarlat. Atmosfera e mai densă şi sunetele se transmit mai bine.

Mergeau încet, încovoiaţi. Muşchii, deveniţi leneşi pe Copernic, se obişnuiau cu greu să lucreze normal. Inaintau cu atât mai anevoios, cu cât vântul continua să sufle cu putere. Işi simţeau ochii obosiţi, datorită reflexelor galbene pe care le aveau aci toate corpurile, dela stâncile deşertului şi până la costumele lor.

Deodată însă, scânteieri multicolore, din ce în ce mai vii, prinseră să joace pe suprafaţa obiectelor. Nisipul cenuşiu deveni subit oglinda unui curcubeu imens.

— Cerul e o mare de flărări! exclamă uimit inginerul Cernat.

Sub norii galbeni, care atârnau grei din înaltul cerului, se aprinsese un gigantic foc de artificii. O imensă văpaie se întindea şi se strângea acolo, aidoma unei jerbe de foc. Din ea se desprindeau torente de scântei de toate culorile, care alergau şi se încolăceau ca nişte panglici, în toate sensurile. Din când în când, un fulger imens cobora din această masă şi se unea zgomotos cu suprafaţa planetei. Nenumărate globuri luminoase se roteau prin aer, ca nişte baloane colorate.

Peisajul era acum scăldat într'un ocean de lumini, iar lucrurile îmbrăcau nuanţe care le făceau de nerecunoscut.

— Electrizarea atmosferei a sporit şi mai mult, anunţă Scarlat. Ceea ce vedem este o adevărată „aurora venusiană"!

— Acul busolei se învârteşte de parcă ar fi înnebunit, completă Cernat. Electromagnetismul atmosferei joacă, desigur, un rol considerabil în producerea acestui fenomen grandios.

După numai câteva secunde, lumina se stinse, de parcă nici nu ar fi existat. Totul se cufundă din nou în obişnuita nuanţă galbenă-difuză.

23. *Spre lacul mic*

In dreapta şi în stânga se ridicau stânci înalte. Deşertul nisipos se transforma treptat în stepă şi Aurelian Dobre avu prilejul să culeagă primele ierburi, care aveau o culoare portocalie. Ceva mai departe erau nişte plante albe, cu frunzele dispuse strâns pe tulpină, ceea ce le evita pierderile excesive de apă prin evaporare.

Căldura de 68°, mult mai mică decât cea obişnuită pe asteroid în timpul zilei, putea fi suportată cu uşurinţă, datorită costumelor de protecţie.

— Ia priviţi, ce-o mai fi şi asta? Ana Grigoraş zărise în stepă câteva obiecte de un galben strălucitor, având forma unor butoiaşe. Atârnau de un trunchi nu prea înalt.

Aurelian Dobre ajunse primul în apropierea lor. Deşi încărcat cu raniţa, cu tolba şi cu fel de fel de instrumente, biologul alerga sprinten, ca un tinerel, pe picioarele lui scurte.

Scoase o lupă cât o farfurie şi începu să cerceteze suprafaţa frunzelor cilindrice, acoperite cu un fel de ceară lucitoare.

De emoție, bătrânul începu să vorbească repede, pe nerăsuflate:

— Iată primele plante mai dezvoltate pe care le întâlnim! In loc de frunze, au aceste butoiașe, acoperite cu peri mărunți, roșii. Dacă nu mă înșel, sunt umplute cu un suc care merită să fie cercetat îndeaproape.

Dintr'o mișcare, scoase cuțitul dela brâu și făcu o crestătură adâncă într'unul din butoiașe. Din tăietură începu să picure un lichid vâscos, incolor.

— Interesant, foarte interesant. Vâscozitatea lichidului se datorește fără îndoială marii concentrații a sucului celular. Aceasta este o condiție a rezistenței la secetă, căci reduce transpirația plantei și face posibilă absorbția rapidă a apei. Dacă n'ar fi blestemăția asta pe care o port pe cap și de care nu mă pot lipsi, aș putea gusta chiar acum din suc. Trebue să fie o băutură răcoritoare.

— Nu te-aș sfătui, profesore, râse Butaru. Sucul poate fi otrăvitor. Ia mai bine o probă, pe care o vom analiza la întoarcere.

Neavând încotro, Dobre se supuse. In câteva minute, o eprubetă fu umplută cu sucul plantei și Aurelian Dobre o vârî într'una dintre nenumăratele despărțituri ale raniței sale. Puse apoi în funcțiune mica foreză botanică și dezgropă o parte din rădăcină. Luând și din aceasta o probă, înscrise câteva cuvinte într'un carnet.

Porniră mai departe. După o jumătate de oră ajunseră la un mic pârâiaș, din care se ridica un fum alburiu. Izvora la vreo 200 metri depărtare de râul pe care-l observase Scarlat prin binoclu.

Ana Grigoraș ajunse prima în dreptul lui.

— Apa aceasta fierbe! exclamă ea, uimită.

Termometrul dovedi că pârâiașul avea peste 130°, căci, la presiunea atmosferică ridicată de pe Venus, temperatura de fierbere a apei era mai înaltă decât pe Pământ. Fumul pe care îl văzuseră nu era altceva decât aburul produs de clocot. Râulețul pornea dintr'o mică baltă, pe marginile căreia gâlgâiau câteva izvoare termale.

Intr'un ochi de apă, Dobre descoperi alge de culoare aproape roșie.

Un strigăt al lui Matei acoperi deodată vuietul apei:

— Ana, ferește-te!

Stând în genunchi, tânăra cercetătoare studia tocmai fundul unui pârâiaș fierbinte. In spatele ei, de sub o

stâncă, răsărise trupul unui animal uriaș, care semăna în același timp cu un miriapod și cu un crustaceu. Avea corpul format din zeci de inele, acoperite cu plăci galbene. Cele posterioare purtau fiecare câte o pereche de picioare, iar cele anterioare câte două brațe, terminate cu clești. Capul era prevăzut cu maxilare, mandibule puternice și cu două perechi de antene. Doi ochi mari și proeminenți dădeau animalului un aspect și mai fioros.

Ana se întoarse și rămase înlemnită de spaimă.

Surprinși de apariția neașteptată a animalului, astronauții nu schițară timp de câteva clipe niciun gest.

Apoi, fata se dezmetici. Incepu să se dea înapoi, încet, fără să piardă din ochi fiara înspăimântătoare.

Aceasta simți că prada amenință să-i scape. Cu o mișcare fulgerătoare, împinse cleștii înainte.

Matei văzu pericolul în care se afla Ana. Intre ea și brațele miriapodului nu mai erau decât vreo doi metri. Dintr'o săritură, se aruncă între ei. Ridică arma și-o repezi spre cleștii fiarei. Aceasta scoase un răcnet și se trase înapoi. Atâta așteptase Matei. Duse carabina la ochi, ținti capul animalului și apăsă pe trăgaci.

Cu un sgomot surd, trupul greoi se prăbuși și rămase nemișcat.

Ana era salvată.

— Bravo, Matei, strigă Dobre, bătându-l pe umăr. Iți admir calmul și prezența de spirit!

Dar să-i dăm adversarului tău un nume, ca să știi cu cine te-ai luptat. Să-l botezăm „Acanterbirgus enormus"! Ce zici?

Studiară conformația trupului fiarei răpuse și făcură câteva fotografii. Apoi își continuară drumul de-a-lungul râului. Filmau neîncetat. De multe ori, când vântul slăbea, în liniștea care domnea nu se auzeau decât pașii călătorilor și zumzetul aproape imperceptibil al aparatului.

După două ore de mers ajunseră la marginea lacului. Datorită dezadaptării la forța de atracție, simțeau o oboseală cumplită în toate mădularele. Dar tot ce vedeau era atât de pasionant, încât nimeni nu se gândea la aceste suferințe mărunte.

Cu ajutorul telemetrului, Cernat stabili că întinderea de apă nu avea mai mult decât câteva sute de metri lățime.

Matei duse binoclul la ochi şi privi câtva timp.

— Acesta nu poate fi lacul cel mare pe care l-am văzut de pe Copernic. Probabil că la rândul lui se varsă în alt lac, mai întins. Dar, deocamdată, avem şi aici destul de lucru.

Pe mal creştea o vegetaţie luxuriantă: ierburi înalte, ferigi gigantice şi tufe cu frunze de formă cilindrică, galbene sau portocalii. Nici animalele nu lipseau în această adevărată oază.

Dobre era agitat. Nu ştia unde să privească şi ce să facă mai întâi. Fugea de colo până colo, uitându-se prin lupă, urmărind vreo insectă cu aspiratorul de fluturi şi poticnindu-se mereu de tulpini şi de plante târîtoare. Părul lui argintiu îi acoperea fruntea şi, împiedicat de globul de cuarţ, nu putea să şi-l potrivească. Dădea mereu enervat din cap, ceea ce producea o impresie deosebit de hazlie.

— Ia uitaţi-vă cum se scutură, ai crede că vrea să se debaraseze de coif, râse Ana Grigoraş.

Matei îl chemă de repetate ori înapoi, cerându-i să nu se îndepărteze de grup. Aurelian Dobre se supuse bombănind.

Inaintară mai departe de-a-lungul malului. Deasupra capetelor astronauţilor zburau, făcând un zgomot asurzitor, roiuri de insecte mari cât păsările.

— Ia te uită, strigă naturalistul, ce mărime nemaipomenită. Cu aripile întinse măsoară peste un metru. Trebue să găsesc nume noi, o sumedenie de nume. Să le zicem ăstora „Chrysopa venusiana", căci seamănă întrucâtva cu libelulele de pe Pământ.

Profesorul îşi notă fără întârziere numele în carnetul său. Apoi roti aspiratorul conic, fixat pe o ţeavă subţire de aluminiu şi încercă să prindă una dintre insecte. Dar acest lucru nu era atât de uşor. Libelulele uriaşe executau cu mare viteză viraje şi loopinguri savante, ferindu-se din calea aparatului.

Urmărindu-le, Dobre se îndepărtă tot mai mult. Butaru şi ceilalţi îl strigau zadarnic. Alerga, fluturând aspiratorul ca un steag. Deodată, Matei constată cu îngrijorare că Dobre dispăruse după nişte tufe dese.

*

In faţa biologului se afla un roi de „Chrysopa venusiana". Indreptă aspiratorul spre acesta, îl puse în funcţiune şi îl aşeză apoi binişor pe sol. După aceea îngenunchie.

— Sper că e plin! murmură el, privind prin ferestruica ovală. Prinsese trei exemplare de toată frumuseţea. De-a-lungul nervurilor aripilor membranoase se întindeau tuburi având un conţinut gazos, care pornea dela un rezervor central, aflat pe spate. Aceste tuburi înlesneau ascensiunea.

Aurelian Dobre se ridică şi privi în jur. Tovarăşii săi nu mai erau lângă el. Vru să-i cheme prin aparatul portativ de radio, când deodată ochii i se opriră asupra unui tufiş. Dintre crengile dese îl priveau trei ochi mari şi rotunzi, de un roşu aprins.

Dobre se dădu înapoi. Prin desişul tufişului se arătă un chip triunghiular, de o hidoşenie de neimaginat. Era un cap de şopârlă, cu doi ochi laterali şi unul în frunte. Dintr'o gură enormă ieşeau nişte colţi lungi şi ascuţiţi, ca nişte pumnale încovoiate.

Treptat, se ivi şi trupul animalului. Inainta târîndu-se. Era lung de peste cincisprezece metri şi avea patru picioare scurte, în formă de lopeţi, cu ajutorul cărora putea să înoate şi totodată să înainteze fără să se afunde în nisip sau în noroiul mlaştinilor. Spatele îi era acoperit cu solzi cornoşi, de culoare roşiatică.

— Imi aminteşte întrucâtva de două animale din era terţiară, „Mosasaurus" şi „Clidastes", se gândi savantul, copleşit de interesul ştiinţific.

Apoi, dându-şi seama de pericol, se mai retrase cu un pas. Nu avea nicio armă la el, căci preferase să ducă cât mai multe instrumente. Roti ochii împrejur, dar nu găsi nimic care ar fi putut să-i slujească pentru apărare. Simţi o sudoare rece prelingîndu-i-se pe frunte. Scoase cuţitul dela brâu, dar înţelese îndată că acesta nu putea fi folosit ca armă împotriva animalului gigantic, cu pielea acoperită de solzi groşi. Doar capul monstrului părea vulnerabil. Profesorul ridică cuţitul şi-l azvârli cu toată puterea, ţintindu-i fruntea. Deşi nu o nimerise, şopârla uriaşă se retrase cu vreun metru.

Incurajat de acest succes, Dobre continuă să bombardeze fiara cu tot felul de obiecte. Scoase din buzunarele raniţei sticle, cutii de tablă, cuşti, borcane şi le repezi în

capul inamicului, care continuă să dea înapoi. Deodată însă, animalul scoase un urlet prelung şi se repezi spre profesor.

Aurelian Dobre simţi că-şi pierde răsuflarea. Incercă să se dea la o parte din calea sălbăticiunii, dar piciorul i se prinse într'o rădăcină. Căzu la pământ. Mai văzu deasupra capului gura înfiorătoare a animalului, larg deschisă, dinţii lungi, albaştri, şi spuma albicioasă care se prelingea din belşug printre ei.

— Asta-i sfârşitul, păcat... şopti el şi închise ochii.

Nu trecuse decât o frântură de secundă şi în spatele profesorului se auzi un pocnet abia perceptibil.

Dobre deschise încet ochii. La numai doi metri de el, uriaşa şopârlă zăcea nemişcată la pământ. Intoarse capul şi văzu chipul încordat al lui Matei Butaru. Conducătorul expediţiei îşi atârnă arma cu raze de brâu şi îi făcu cu degetul un semn dojenitor.

— Matei dragă, ai venit tocmai la timp. Mi-ai salvat viaţa, băiete! Era cât p'aci să fiu prefăcut în tocătură.

Savantul începu să-şi adune instrumentele răsfirate şi, după ce termină, îi strânse mâna tânărului astronom, zicându-i :

— Ştiinţa astrobiologică îţi va rămâne pe veci recunoscătoare.

Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit, Aurelian Dobre începu să fotografieze animalul în diferite poziţii. Apoi se apucă să studieze vegetaţia. Nu vru să plece, până ce nu veniră cu toţii să-l cheme.

Pe drum începu să explice pe larg astronauţilor că nuanţele galbene şi portocalii ale majorităţii plantelor se datorau climei toride.

— Plantele vor să scape de radiaţiile calde. De aceea resping, adică reflectă aceste raze, ceea ce le dă culoarea pe care o au. Aceasta nu înseamnă că sunt lipsite de clorofilă, a cărei culoare specifică este verdele. Clorofila este însă mascată de pigmenţi roşii, portocalii şi galbeni, cum sunt xantofila, carotenul şi antocianul.

Inainte de a pleca din preajma lacului mic, biologul mai reuşi să fotografieze un grup de vieţuitoare care ieşiseră din apă şi se plimbau pe uscat, fără să se sperie de astronauţi. Erau animale amfibii. Păreau niste broaşte gigantice, cu coadă lungă şi cu un cap ţugui at, care aducea cu acela al unui cal.

— Seamănă întrucâtva cu „Amfibia eriops", o vietate din perioada carboniferă, remarcă Dobre. Le voi boteza „Amfibia Apolodoris", în cinstea simpaticului nostru laborant. ca răsplată pentru meritele sale incontestabile.

Peste câteva ore erau din nou în interiorul „Pescăruşului". Luară în grabă o gustare şi coborîră canapelele din pereţi. Sleiţi de oboseală, se cufundară îndată într'un somn adânc.

24. *Aurelian Dobre din nou în pericol*

După odihnă, călătorii se hotărîră să pornească iar la drum.

— Tovarăşi, în urma experienţei noastre de ieri, sunt de părere să luăm motocicletele cu şenile, zise Matei Butaru. Vom înainta astfel cu mult mai repede. Fiecare va avea asupra lui câte o armă cu raze, căci v'aţi convins, cred, ce pericole ne pândesc la fiecare pas. De data aceasta, în rachetă rămâne Cernat, care va încerca să comunice cu asteroidul. Ceilalţi, după mine! Ana, Scarlat, Precup, dar... unde-i Dobre? Cine l-a văzut pe profesor?

Se uitară nedumeriţi unul la altul. Căutară prin toate ungherele rachetei, fără să dea de el.

— O fi plecat pe când dormeam, spuse Ana îngrijorată, punându-şi coiful.

Ieşiră din navă.

Afară, acelaşi cer galben se întindea peste deşertul monoton. La câţiva metri de „Pescăruş", pe nisipul cenuşiu, Scarlat zări ceva lucind. Se aplecă şi ridică unul dintre borcanele lui Dobre.

— Profesorul a trecut pe aici, spuse el. Cine ştie ce a văzut, ce i-a trezit interesul şi... dus a fost! Ce facem, tovarăşe Butaru?

Cutele, care apăruseră între sprâncenele lui Matei, îi trădau supărarea. In loc să-şi întrebuinţeze timpul în mod raţional, erau siliţi să-l urmărească mereu pe bătrânul savant, să-l caute, să-l ferească de pericole.

— In sfârşit, nu avem de ales, zise el cu enervare în glas. Probabil că nu şi-a terminat cercetările şi s'a îndreptat spre locul unde a fost atacat de şopârlă. Eu zic s'o pornim într'acolo.

Urcară pe motociclete. In aparatele portative de recepție se auziră deodată niște zgomote. O voce sugrumată, ce părea că vine de departe, strigă :

— Ajutor ! Ajutor ! O cara...

Apoi nu se mai auzi nimic.

— Repede, repede, prieteni ! Bătrânul e în pericol.

Motocicletele cu șenile porniră. Stârneau nori mari de praf cenușiu, care se înălța spre cerul ca de sulf.

*

Aurelian Dobre se trezi din somn.

Privi împrejur. Intinși în paturile lor, ceilalți dormeau. Andrei Precup și Scarlat se zvârcoleau agitați. Ana Grigoraș era cufundată într'un somn liniștit, iar pe buze i se ivise un zâmbet ca de copil. Matei părea frământat — chiar și în vis — de zeci de gânduri.

Profesorul se ridică încet din pat și se așeză pe margine, bălăbănindu-și picioarele. Se uită împrejur. Ochii i se opriră asupra raftului cu borcane și un gând îi fulgeră prin minte : Insectele ! Nu le luase cu el ! Le uitase acolo, cu aspirator cu tot, când Matei îl salvase de șopârla aceea îngrozitoare !

— Trebue să le iau, neapărat, chiar acum ! își spuse savantul ! Până se trezesc ceilalți, peste un ceas-două sunt de o sută de ori înapoi.

Se îmbrăcă repede, își puse coiful străveziu, luă de data aceasta o armă cu raze și porni la drum. Nimeni nu-l văzu și nimeni nu-l auzi ieșind din „Pescăruș".

Regăsi cu ușurință drumul și peste vreo oră ajunse la luminișul unde lăsase cadavrul șopârlei. Acesta dispăruse ca prin minune. In locul lui se ridica acum un morman de oase sfărâmate, amestecate cu solzi însângerați. In schimb, aspiratorul de fluturi sclipea printre ierburile dese, la rădăcina tufișului. Savantul îl strânse și îl vârî în raniță. Își dădu seama că ar fi mai prudent să se întoarcă în rachetă, dar setea de a vedea cât mai multe îl făcu să-și uite bunele intenții.

— Incă puțin mai zăbovesc pe aici, murmură el.

In fața lui se deschidea, îmbietoare, o cărare. O mărgineau numeroși arbuști cu frunze portocalii, care aminteau de ciorchinii unor struguri, și cu flori mari care aveau petale trandafirii. Insecte multicolore zumzăiau jucăușe printre crengile înflorate ale tufelor.

Profesorul hotărî să urmeze cărarea, atras de tainele acestei lumi la care astrobiologii visau de atâtea decenii.

Tocmai urmărea cu privirea o insectă roșie, care semăna cu un bastonaș rotitor, când în desișul tufelor înalte se auzi un urlet sfâșietor.

Dobre se opri în loc și duse arma la ochi.

Dintr'un crâng aflat la vreo 15 metri de el ieși, însoțit de trosnetul crengilor rupte, un animal de înălțimea unui elefant, cu o înfățișare înspăimântătoare. Avea un cap de hienă și trupul îi era acoperit de țepi lungi, ca de arici. Fără să-l observe pe profesor, trecu în goană pe lângă el. Intorcea din când în când capul, de parcă s'ar fi temut de ceva. Peste câteva clipe, Dobre își dădu seama de pricina spaimei animalului. Hiena-arici era urmărită de un șarpe lung de peste 30 metri, cu trupul acoperit de solzi verzi, lucioși.

Dintr'o singură smucitură a mușchilor, șarpele își ajunse prada. Se încolăci în jurul gâtului ei. Oasele pârâiră, se auzi un nou urlet și animalul se prăbuși la pământ. Câteva zvârcoliri deznădăjduite și hiena rămase nemișcată.

Șarpele desfăcu strânsoarea și începu să rupă cu dinții săi ascuțiți bucăți din trupul dușmanului răpus.

Aurelian Dobre rămase înlemnit. Simțea cum sângele îi zvâcnește în tâmple. Vru să ceară ajutor, dar se răzgândi repede.

— O să-mi tragă un perdaf strașnic, de data asta pe drept cuvânt !

Acum se convinsese că asemenea pericole nu trebuia să le înfrunte singur. Făcu stânga împrejur și o luă tiptil în direcția rachetei.

Inainta cu arma în mână, privind încordat în jur. Ar fi vrut să se vadă cât mai curând în „Pescăruș", alături de ceilalți. Incepu să vorbească singur, mustrându-se :

— N'au dreptate să te certe mereu ? Numai încurcături faci, de parcă ai fi un tinerel fără minte !

Stepa nu se vedea încă. Solul era acoperit cu ierburi galbene, înalte, iar pe cer apăruseră din nou sute de scânteieri. Trecând de un tufiș, Dobre văzu în mijlocul unei poiene o movilă cenușie, de vreo trei metri înălțime.

— Mă urc aici, să văd mai bine pe unde s-o apuc.

Ajuns sus pe ridicătură, simți cu spaimă că aceasta se clatină sub picioarele sale.

— La naiba cu solul ăsta mișcător, se enervă el. Avea dreptate Ana. Aici pământul se cutremură neîntrerupt. Mai rău ca în insula Java, unde...

N'avu răgaz să termine. Stânca începu să se miște de-a-binelea și Aurelian Dobre fu ridicat în sus.

Căută cu disperare să-și mențină echilibrul, dar nu reuși. Scăpă arma și, rotind mâinile prin aer, căzu la pământ. „Ridicătura" o luase din loc.

Era un animal care semăna cu o caracatiță uriașă, cu nenumărate brațe. Doi ochi verzi, mari cât niște mingi de fotbal, erau pironiți asupra savantului care zăcea printre ierburi.

— Dacă voi scăpa cu viață, îl voi boteza „Eledone Aureliani", se mai gândi el.

Simți tentaculele, ca niște benzi de oțel, încolăcindu-se în jurul trupului său. Incercă să se smulgă din strânsoare, zbătându-se, căutând să-și desprindă trupul din această îmbrățișare, care devenea tot mai puternică, mai sufocantă. Deși conștient că rezistența sa nu va avea sorți de izbândă, continuă lupta inegală, până ce forțele îl părăsiră.

Curând își dădu seama că animalul o pornise printre tufișuri, ducându-l cu el. Mai reuși să strige în microfon: „Ajutor! O caracatiță!" apoi vederea i se întunecă și își pierdu cunoștința.

25. *Semnalul*

Cernat rămase singur în navă. Primul lui gând fu să controleze aparatele instalate pe solul planetei. Ieși din rachetă. Barometrul arăta o presiune atmosferică de 1 010 milimetri, mult mai mare decât cea obișnuită pe Pământ. Banda termometrului înregistrase temperaturi între 60° și 75°. Umiditatea aerului era extrem de scăzută, iar un vânt uscat și fierbinte bătea aproape neîntrerupt. Seismograful înregistra tot timpul oscilații, mergând până la tăria unor cutremure de gradul șapte și opt.

— Periculoasă planetă, își spuse Cernat, plimbându-și ochii peste întinderea cenușie a pustiului. N'ar fi de mirare să crape deodată solul și să mă înghită pentru totdeauna, cu „Pescărușul" cu tot.

Mai cercetă aparatul de filmat, care prindea tocmai pe peliculă jerba portocalie a unei aurore venusiene ce se

aprinsese pe cer, și reintră în racheta cu șenile. După ce verifică amănunțit toată instalația interioară, se hotărî să încerce restabilirea legăturii cu cei rămași pe Copernic. Cum emisiunea radiofonică era întreruptă, se gândi la posibilitatea utilizării semnalelor luminoase. Știa însă că nici lumina celei mai puternice explozii pe bază de fosfor nu va fi în stare să străbată oceanul de nori.

Se învârti prin magazia „Pescărușului" și dădu de micile rachete radioghidate, care puteau fi folosite pe distanțe limitate. Câteva dintre ele fuseseră întrebuințate după aterizarea pe Venus. Se înălțaseră la mari înălțimi în atmosfera planetei, sub supravegherea lui Precup. luaseră probe din învelișul ei gazos și din diferite tipuri de nori. Efectuaseră deasemenea excelente fotografii destinate cartografierii. Două dintre ele realizaseră înconjurul complet al lui Venus, obținând sferofotograme de o deosebită valoare științifică.

— Stai, frate, își spuse inginerul, poate că voi mi-ați putea fi de folos. Ce-ar fi dacă aș încărca o astfel de rachetă cu doza maximă de combustibil lichid, introducând apoi în ea o mică cantitate de exploziv atomic de semnalizare?

Reflectă câteva clipe, apoi se hotărî. Se apucă îndată de lucru. Peste un ceas, totul era gata. Cernat porni motorul rachetei minuscule și o lansă. Mica navă porni spre cer și în scurt timp fu înghițită de masa norilor galbeni.

Urmărită și teleghidată continuu, racheta trecu prin norii denși, străbătu straturile atmosferice aflate deasupra acestora și își continuă drumul în spațiul interplanetar. Când ajunse la o înălțime de 2 500 kilometri, Virgil apăsă un buton aflat pe tabloul de radioghidaj și racheta sări în aer.

Telescoapele de pe Copernic și Hepta recepționară semnalul luminos, prima veste de la exploratorii planetei.

26. *Expediția de salvare*

Motocicletele cu șenile înaintau repede pe solul arid al stepei. Din când în când, felurite animale fugeau grăbite din calea lor, speriate de această apariție neobișnuită. Nimeni nu le lua însă în seamă.

— Mai repede! Mai repede! se auzea din când în când vocea lui Matei în difuzoarele aparatelor de radiorecepție.

In curând ajunseră la marginea oazei. Descălecară și-și lăsară vehiculele într'un luminiș. Apoi își continuară drumul pe jos, printre tufele dese. Solul devenea din ce în ce mai umed.

— Suntem în imediata apropiere a lacului mic, observă Scarlat, cercetând atent ferigile înalte pe lângă care treceau.

— Veniți încoace! îi chemă deodată Ana Grigoraș, arătând spre un obiect strălucitor, ascuns pe jumătate printre ierburi.

Era carabina lui Dobre. Matei o cercetă în tăcere.

— Dobre nu a tras niciun foc, constată el după un timp.

Continuară să caute prin ierburile dese și înalte. Din loc în loc, firele erau pătate de o materie vâscoasă, care se întărise, acoperindu-le cu un fel de pojghiță albicioasă.

Scarlat rupse câteva din ele, le cercetă îndelung și dădu nedumerit din cap.

Tot căutând, Ana se îndepărtase de ceilalți apropiindu-se de o potecă care se deschidea între două tufișe. Ingenunchie și-și trecu degetele prin iarba înaltă și grasă. Pe alocuri, aceasta era îndoită sau smulsă.

— Pe aici a fost târît ceva, spuse ea celorlalți, când aceștia o ajunseră din urmă.

Se repeziră cu toții spre potecă. După câțiva pași, descoperiră o cușcă pliantă, care îi aparținuse tot lui Dobre.

Inaintau în tăcere, privind mereu solul, pe care urmele se vedeau acum tot mai limpede.

— Bănuiesc că animalul care a trecut pe aici lasă sucul acesta lipicios, remarcă Scarlat.

După câteva sute de metri, poteca luă sfârșit. Ajunseseră în apropierea lacului. Urmele dispărură subit, căci acum solul devenise pietros. Reflexele galbene ale apei apăreau mohorîte. La marginea lacului creștea o sumedenie de plante, purtând flori mari albe, cu petale încovoiate.

Pe mal regăsiră urmele. Iarba era culcată la pământ și, pe niște frunze în formă de cupe de un verde pal, care

ieșeau din solul noroios, se vedea limpede pojghița ciudată. După câteva sute de metri, terenul începu din nou să se întărească. Smocurile de iarbă alternau cu pietre cenușii. Ajunseră în dreptul unor stânci impunătoare, care formau malul lacului. Flori și ierburi răzlețe se strecurau printre crăpăturile acestora.

Cotiră spre dreapta și se văzură într'o râpă, mărginită de pereți înalți din piatră verzuie. O deschizătură largă, care semăna cu intrarea unei grote, se căsca între două stânci.

Matei cercetă din nou solul, apoi îi chemă pe ceilalți:

— Nu încape îndoială că profesorul a fost târît pe aici. Făcu o pauză, apoi continuă: — Trebue să ne grăbim, dacă vrem să-l mai găsim în viață!

Scarlat nu se putu abține:

— Plătim scump aceste escale! exclamă el.

Ana Grigoraș îi aruncă o privire aspră:

— Să lăsăm discuțiile inutile, și să ne continuăm cercetările!

Tânăra fată aprinse farul electric și intră hotărîtă în grotă. Ceilalți o urmară de aproape.

Se văzură într'un gang lung, nu prea înalt, cu pereți sticloși, din vitrofir, pe care apa șiroia din belșug.

După câtva timp, drumul începu să coboare.

— Cred că ne aflăm acum sub lac, remarcă Ana, privind tavanul scund al peșterii. Din acesta se desprindeau din timp în timp picături de apă.

Poteca cobora tot mai abrupt. Pe măsură ce înaintau, creștea și umezeala. Stâncile subterane scânteiau în zeci de culori. După vreo 50 de pași, coridorul începu să se lărgească brusc. Trecură alte câteva minute și grota se mări într'atâta, încât lumina albă a farurilor abia mai ajungea până la pereții ei. Se opriră.

— Și acum, ce-i de făcut? întrebă Scarlat. Incotro s'o apucăm?

Radiotelegrafistul Precup își plimbă ochii mici prin bezna dimprejur și șopti:

— Greu de răspuns! Parcă poți să știi până unde se întinde iadul ăsta?

Savantul îi aruncă o privire nimicitoare:

— Nu așa, tinere! De n'ar fi decât unu la mie șanse s'˘-l găsim viu, suntem datori să-l căutăm.

— Să ne împărţim în două grupe, hotărî Matei. Prima Scarlat cu Ana, a doua Precup cu mine. Voi veţi înainta vreo 500 de paşi spre dreapta, iar noi — aceeaşi distanţă spre stânga. Apoi semnalizăm.

Se despărţiră şi în curând noaptea îi înghiţi. Farurile se vedeau doar ca nişte luminiţe mici, care se mişcau tremurând prin întuneric.

27. *Grota misterioasă*

Butaru şi Precup înaintau cu grijă pe malul unui râu subteran. Reflectorul electric îi juca radiotelegrafistului în mână şi cercul de lumină, pe care îl arunca, făcea salturi curioase pe pietrele de pe sol. Deodată, Precup se opri şi-l apucă pe Matei de braţ.

— Tovarăşe Butaru, nu simţi nimic?

— Ce să simt?

— Nu tremură pământul sub noi? Zău, mi se pare că se mişcă!

Tânărul astronom îl privi mirat:

— Şi ce-i dacă tremură? Asta am simţit-o doar de când am aterizat. Dar ce ai? Am impresia că nu prea eşti în apele tale.

— Credeţi cumva că mi-e frică? Dac'aţi şti prin câte pericole am trecut în viaţa mea! Căută să-şi înece într'un torent de vorbărie fiorii care îl străbăteau: Am fost radiotelegrafist pe racheta intercontinentală R. I. 16. Intr'o zi, pe când treceam deasupra vulcanului Etna, la o înălţime de numai câteva mii de metri, o vână uriaşă de foc...

— Lasă poveştile astea, Andrei. Ascultă mai bine atent. Nu ţi se pare că se aude ceva?

De undeva, din dreapta, venea într'adevăr un vuiet surd.

In ciuda globului pe care îl purtau astronauţii, densitatea atmosferei venusiene făcea cu putinţă perceperea unor zgomote foarte slabe. Butaru îşi îndreptă fără zăbavă farul electric într'acolo. Nu zări însă nimic.

— Haide, Andrei, să căutăm în direcţia aceea!

Radiotelegrafistul îl urmă pe conducătorul expediţiei cu paşi nesiguri. Zgomotul devenea din ce în ce mai puternic. După câtva timp ajunseră în faţa unui perete masiv

de stâncă. Şiroaie de apă se prelingeau printre crăpături, formând izvorul apei subterane pe marginea căreia înaintaseră. O luară de-a-lungul peretelui. Deodată, Butaru întrebă nedumerit:

— Ce să mai fie şi asta?

Zărise printr'o deschizătură cavitatea unei alte grote, din care răzbătea o lumină slabă, galbenă-cenuşie.

Mai făcu câţiva paşi, apoi urmă:

— E fără îndoială o altă peşteră. Ia s'o privim mai de aproape!

Dâra de lumină a reflectorului îşi schimbă brusc direcţia. Ceea ce văzură îi făcu să se oprească înmărmuriţi. Grota mică era scăldată într'o lumină difuză. Vuietul pe care îl auziseră provenea dela o cascadă înaltă de peste 15 metri, care-şi revărsa apele învolburate într'un lac subteran. Şuvoaiele pătrundeau printr'o spărtură aflată în peretele superior al peşterii, de unde venea şi lumina.

— Acum e limpede, zise Matei. In fundul stâncos al lacului există o crăpătură, prin care pătrunde apa şi, odată cu ea, lumina zilei. Nimic înfricoşător, tovarăşe Precup.

Curios, Andrei Precup îşi băgă capul în crăpătura dintre stânci şi privi împrejur. Prinsese curaj la gândul că va putea povesti pe Pământ o aventură atât de palpitantă, când deodată i se păru că jos, lângă malul lacului subteran, se mişcă ceva.

— Tovarăşe Butaru, strigă el. Acolo... se vede un om... şi nişte... animale uriaşe! Priviţi!

Astronomul se repezi spre deschizătură, când, deodată, solul se zgudui cu tărie. Prin peşteră răsună un bubuit asurzitor, pe care zeci de ecouri îl amplificară şi mai mult. De sus, din tavan, începură să se desprindă bolovani imenşi, care se prăbuşeau cu un zgomot de avalanşă.

Astronauţii săriră înapoi. Tunetele continuară timp de câteva minute. Apoi, totul se linişti. Intrarea în grotă nu se mai vedea. Fusese astupată de stâncile prăvălite.

Butaru nu-şi pierdu cumpătul. Puse în funcţiune aparatul portativ de radioemisie şi strigă:

— Atenţie! Scarlat şi Ana! Veniţi imediat încoace. Cred că l-am găsit! Semnalizez cu farul.

Incepu să rotească reflectorul în jurul capului, descriind cercuri mari de lumină în bezna adâncă a peşterii.

Nu trecu decât puţin timp şi ceilalţi sosiră. Matei le povesti cele întâmplate.

— Trebue să pătrundem neapărat în această grotă, încheie el.

Se străduiră să dea la o parte cu mâinile grămezile de bolovani. După un timp se opriră, epuizaţi.

— Nu merge aşa, spuse Matei Butaru. Trebue aruncată în aer stavila aceasta nedorită.

— Riscăm să provocăm o nouă prăbuşire, observă Precup.

— Bine, să folosim atunci perforatorul portativ. Va merge într'adevăr mai încet, dar altă soluţie nu există.

Puseră aparatul în funcţiune, şi acesta începu să muşte din rocă, stârnind nori deşi de praf.

După un timp, printr'o mică deschizătură ce se ivise, răzbătu o dâră de lumină gălbuie.

Lucrând într'o grabă febrilă, continuară să-şi facă loc printre dărâmături. Matei muncea cu o repeziciune uimitoare. Pe fruntea sa înaltă, vinele se umflaseră de încordare. Se folosea de arma sa cu raze ca de o rangă, cu care dădea pietrele la o parte. Ceilalţi le cărau mai încolo, lărgind din ce în ce mai mult deschizătura.

Când gaura ajunse suficient de mare, tânărul savant privi prin ea. Ceea ce văzu îl făcu să rămână mut de uimire.

28. *Aventura profesorului*

Dobre se trezi şi deschise ochii. Îl dureau toate mădularele. Ţeasta îi fusese parcă strivită. Încercă să se ridice, dar nu putu. Înălţându-şi încet capul, se uită împrejur.

— Mi se pare că visez! Sau, cine ştie, poate nici nu mai trăiesc! Aşa o fi moartea pe Venus! Se ciupi de câteva ori de braţ: Nu, n'am murit. Uite şi rana mea, dar... văd că-mi lipsesc nişte recipiente. Acum să stabilesc cum stau cu oscioarele mele.

Începu să-şi mişte binişor mâinile şi picioarele.

— Funcţionează... dar mă dor de nu mai pot!...

Făcând o sforţare, se ridică în picioare, sprijinindu-se de o stâncă. Îşi roti iar ochii, privind cu atenţie tavanul înalt, de bazalt sticlos.

Cascada, cu apa ei spumoasă, şi lacul subteran, scăldate într'o lumină gălbuie, scânteiau ca presărate de mii de nestemate.

— Un lac deosebit de interesant, murmură savantul. Trebue să aibă o faună acvatică neobişnuită. O adevărată comoară pentru hidrobiologie!

Aducându-şi aminte de situaţia în care se afla, primul său gând fu să transmită un mesaj prin radio. Aparatul nu mai funcţiona însă.

— S'a stricat drăcovenia asta! se necăji el.

Făcând stânga împrejur, începu să cerceteze din nou grota.

— Ia uită-te unde m'a dus dihania! Cum s'o fi întâmplat că m'a lăsat în viaţă? Să nu fi avut poftă de mâncare?

Un fâlfâit puternic îl făcu să-şi întoarcă privirea. La vreo treizeci de metri de el, caracatiţa îşi încolăcise braţele în jurul unui animal de culoare albă-cenuşie. Era un fel de reptilă zburătoare, cu ochii mici, specifici vietăţilor din caverne.

Dobre îşi reveni treptat din prima spaimă.

— Când voi ieşi de aici, se gândi el, îi dau numele de „Rhamphorhynchus Cavernicolus".

Dar ceea ce văzu era mult prea impresionant ca să-i mai dea răgaz să-şi noteze această idee. Caracatiţa prinsese pasărea-reptilă şi o strângea cu toată puterea. Şopârla cu aripi se apăra, lovind-o furioasă cu cei doi colţi mari, care îi ieşeau din gură. Folosindu-se de ghiare, smulgea bucăţi din carnea vânătă a caracatiţei. Pe sol începuseră să se formeze bălţoace de sânge negru.

Lupta era îndârjită. Animalele se încleştaseră într'o strânsoare sălbatică. Oasele reptilei zburătoare trosneau, iar mişcările ei deveneau din ce în ce mai slabe. Cu o sforţare extraordinară, caracatiţa reuşi să prindă, cu o tentaculă, gâtul duşmanului.

Se auzi din nou un zgomot de mădulare zdrobite. Şopârla scoase un strigăt ascuţit, mai dădu de câteva ori din aripi, apoi rămase nemişcată.

Unul după altul, caracatiţa îşi desfăcu braţele vâscoase. După ce se ospătă cu carnea vrăjmaşului răpus, rămase nemişcată.

Dobre o privi îngrijorat:

— De aceea m'ai lepădat pe mine, balaurule! Ca să te lupți cu dihania aceea! Acum te pomenești că ai de gând să-ți încerci puterea asupra mea...

Intr'adevăr, caracatița îl zări pe profesor și începu să se târască încet spre el.

Dobre se dădu înapoi, până ce atinse cu spatele peretele de stâncă.

— Acu e acu! Să nu creadă pocitania că Aurelian Dobre se lasă cu una cu două. Se aplecă, ridică o piatră colțuroasă și o repezi cu toată puterea în trupul lipicios al caracatiței.

Fără să se sinchisească, animalul își urmă drumul. Venea tot mai aproape. Bătrânul savant continua bombardamentul, dar fără rezultat.

Acum, caracatița nu mai era decât la vreo zece metri.

— Las'că-ți arăt eu ție!

Apucând cu amândouă mâinile un bolovan, îl azvârli cu putere. Atunci se întâmplă un lucru neașteptat, care de altfel nu avea nici o legătură cu pietroiul aruncat. Pereții stâncoși începură să se năruie. Un zgomot infernal acoperi până și vuietul cascadei. Dobre se retrase instinctiv și nimeri într'o nișă scundă. Când ploaia de piatră slăbi, scoase încetișor capul.

Primul lucru pe care-l văzu fu cadavrul inamicului său, zdrobit sub grămezile de bolovani ascuțiți. Doar câteva dintre brațele caracatiței mai rămăseseră afară, biciuind aerul din jur. In spasmele morții, unul dintre acestea îl lovi pe Dobre, aruncându-l cât colo, spre malul lacului. Aceasta îi fu salvarea, căci peste câteva secunde, spre nișa în care se ascunsese, se prăvăli o nouă grindină ucigătoare.

Când zgomotele se liniștiră cu totul, profesorul se ridică, buimăcit. Inchise și deschise de câteva ori ochii, ca pentru a-și recăpăta limpezimea gândurilor.

— Caracatița a pierit și eu sunt în viață, își spuse el.

Apoi porni, schiopătând, spre unul dintre brațele monstrului și începu să cerceteze cu migală țesutul din care era alcătuit.

★

Ceea ce zări conducătorul expediției prin spărtură era de-a-dreptul uluitor. Aproape de malul lacului subteran, Dobre era așezat pe un bolovan și lucra tacticos, cu instrumentele sale.

— Tovarășe Dobre! Tovarășe Dobre! In sfârșit am dat de dumneata. Ce faci? Ești nevătămat? Spune... răspunde!

Cufundat în activitatea lui, profesorul nici nu ridică capul. Îi făcu numai un semn cu mâna, continuând să introducă într'un receptacul cu formol, bucăți groase de epidermă violetă.

Călătorii lărgiră deschizătura și se strecurară prin ea. In câteva clipe se aflau lângă Dobre. Cu spatele la cascada care cădea urlând din înălțimea grotei, printre pietre și dărâmături de stâncă, bătrânul profesor ținea pe genunchi unul dintre brațele caracatiței. Era atât de ocupat, încât nici nu găsi timp să răspundă la întrebări. Abia după ce termină operația, își ridică ochii. Un zâmbet nevinovat îi lumină fața.

— Aha, voi sunteți? Ce bine îmi pare că vă văd. Să știți că am găsit aici lucruri deosebit de interesante.

— Tovarășe Dobre, strigă Matei îngrijorat, ce-i cu dumneata? N'ai pățit nimic?

— Nu, dragii mei, îmi cam vâjâie capul, dar altfel sunt sănătos. Am avut un mic conflict cu blestemata asta de caracatiță, care a ținut să mă strângă în brațe. Dar după cum vedeți, nu i-a mers cu mine. Acum i-am disecat tentacula și mi-am făcut câteva preparate. Asta-i totul. Restul vă voi istorisi mai târziu.

Altceva nu mai putură să scoată dela el.

Inainte de plecare își umplu un borcan cu apa lacului subteran, în care mișunau păianjenii acvatici, larve și alte vietăți mărunte.

O luară înapoi spre „Pescăruș". Tot timpul drumului, bătrânul profesor bombăni ceva despre borcane și cuști pierdute. In realitate însă, era foarte mulțumit, căci sacul și tolba îi erau pline, iar aparatul fotografic scăpase ca prin minune nevătămat.

29. *Noi cercetări și descoperiri*

Motoarele auxiliare acționau șenilele elastice și „Pescărușul" înainta acum cu 70 kilometri pe oră.

Trecuseră de pustiul cenușiu și pătrunseseră în stepă. Ocoliră oaza care se întindea în jurul lacului mic și porniră mai departe. După 10 kilometri de drum, stepa se

transformă din nou în deşert. Era o regiune deluroasă, plină de nisip, pietriş şi argilă.

Un vânt fierbinte ridica până departe nori de praf. Cutremure neîncetate, tot mai puternice, se făceau simţite chiar şi în interiorul navei. Vegetaţia era foarte săracă.

In faţa călătorilor se produceau din timp în timp deplasări de teren. Porţiuni întregi ale solului se năruiau cu zgomot, provocând trombe de nisip.

Formaţiunile pietroase care apăreau aci în drumul lor erau dintre cele mai curioase. Sferele şi mesele eolice, dăltuite de vânturi puternice, dădeau impresia unor construcţii făurite de mâna unor fiinţe superioare. Se sprijineau pe câte un trunchi subţire, ca nişte ciuperci.

Ana Grigoraş coborî şi le studie cu luare aminte. Cu ciocanul geologic reuşi să desprindă din fiecare rocă mici probe, pe care le examină prin lupă.

— Apariţia acestor forme ciudate se explică destul de uşor, spuse ea, dacă ţinem seama că umflătura sau platforma, pe de-o parte, şi coloana de susţinere, pe dealtă parte, sunt formate din roce de duritate diferită. Straturile superioare, mai tari, sunt mai rezistente la dezagregarea ce rezultă din acţiunea vântului. Cele inferioare sunt mult mai afânate. Particulele de cuarţ purtate de vânt muşcă adânc din ele. Aşa iau naştere aceste ciudăţenii ale naturii.

Câţiva kilometri mai departe dădură de alte forme de relief, la fel de interesante. Erau turnuri şi ziduri înalte de zeci de metri, alcătuite din gresii moi şi argile, coloane de cuarţ tare, stânci de formă piramidală, în care se căscau nişe şi grote adânci. Privindu-le din depărtare, dădeau impresia unui oraş străvechi, în ruine.

„Pescăruşul" îşi făcea însă cu prisosinţă datoria, trecând cu uşurinţă printre ele, iar la nevoie zburând deasupra lor. Din când în când, racheta cu şenile se oprea şi călătorii coborau. Materialul adunat era din ce în ce mai variat.

Treptat, dealurile pustiului se micşorară, până ce pieriră cu totul. Locul lor îl luară dunele de nisip, care se ridicau uneori până la înălţimi de 40-50 metri. Pe ele creşteau tufe scunde de culoare albă, care semănau ca formă cu tamarixul terestru.

Cernat fixa neîncetat pe peliculă felurite imagini ale

planetei, mai ales animale şi plante mari, care nu puteau fi depozitate în rachetă.

Butaru desfăşură o mică hartă schematică, întocmită pe baza fotografiilor luate din rachetele radioghidate.

— Aici, îi explică el inginerului, este micul lac pe care l-am cercetat în prima fază a expediţiei noastre pe Venus. Dela el pleacă un râu care se scurge, pe un drum ocolit, spre un lac mai mare. Intre cele două întinderi de apă este pustiul pe care-l străbatem acum. Pe aici, prin apropiere, trebue să fie o pădure şi mai încolo lacul mare, care are o suprafaţă de vreo sută de kilometri pătraţi.

Precup, care privea pe fereastră, scoase un strigăt de alarmă:

— Atenţie! Un vârtej de nisip!

In imediata apropiere a rachetei se văzu înălţându-se spre cer o coloană înaltă, de culoare galben-închis. Se rotea cu o viteză ameţitoare. Vârtejul se apropia vertiginos de „Pescăruş". In jurul navei se zăreau acum animale, care, înnebunite de spaimă, îşi căutau un refugiu. Unele se vârîră adânc în crăpăturile solului, altele, mai favorizate de natură, se închideau în carapacea lor sau se acopereau cu un fel de apărătoare, aidoma unui cort, pe care o scoteau de sub pântece.

Până şi unele plante încercau să se adăpostească, închizându-şi petalele florilor sau strângându-şi sul frunzele, pentru a opune o rezistenţă mai mică vântului.

Tromba de nisip nu era acum decât la 50 metri de rachetă. Un şuierat asurzitor se auzi şi, într'o clipă, „Pescăruşul" fu cuprins de vâltoarea furtunii de nisip. Nori groşi de praf învăluiră racheta şi călătorii nu mai văzură prin ferestre decât o masă galbenă, care lovea într'un iureş înspăimântător pereţii ei, făcând-o să se încline când într'o parte, când într'alta.

Totul nu dură decât câteva secunde. Apoi, şuieratul se îndepărtă. Afară se făcuse linişte. Geamurile însă rămaseseră acoperite de o masă brună, nisipoasă, prin care lumina zilei nu mai pătrundea.

Ingrijorat, Matei Butaru trecu prin coridorul-ecluză şi încercă să deschidă uşa, dar constată că era blocată.

— Furtuna de nisip ne-a îngropat racheta, spuse el, înapoindu-se în cabină. Trebue să acţionăm fără întâr-

ziere. Virgile, porneşte imediat motoarele care acţionează şenilele!

După ce Cernat învârti o manivelă, şenilele prinseră să se mişte încet, scârţâind. „Pescăruşul" se opinti ca un armăsar strâns de frâul călăreţului. Nu se urni însă din loc. Valurile de nisip, care acopereau racheta, formau o povară considerabilă şi o ţintuiau de sol.

— Nu merge, Matei, zise inginerul decepţionat. Ce-i de făcut?

Matei chibzui încordat. Faţa lui, cu trăsături energice, părea acum dăltuită în piatră.

— Vă propun următoarea soluţie, spuse el după o vreme. Cred că e singura. Să pornim motoarele atomice. E adevărat că acest lucru prezintă pericole. Nu avem însă încotro. Ce spuneţi, tovarăşi?

— Să încercăm, Matei, zise Ana. Şi eu sunt de părere că nu există altă posibilitate de a scoate racheta din nisip.

După o scurtă consfătuire, toată lumea se declară de acord.

Butaru se îndreptă spre cabina pilotului. La uşă se întoarse pentru a da ultimele instrucţiuni:

— Legaţi-vă de scaune. Atenţie! Fiţi gata! Cernat... acum!

Motoarele atomice porniră. Se auzi un zgomot asurzitor şi, ca un bolid împins de o forţă colosală, „Pescăruşul" ţâşni înainte, despicând temniţa de nisip.

— Gata, stai! strigă Butaru.

Inginerul opri motoarele. Racheta mai înaintă câteva sute de metri, datorită inerţiei, apoi căzu brusc pe sol.

Şocul fusese extrem de puternic, dar nava nu suferise nicio deteriorare. „Pescăruşul" era acum liber şi putea să-şi continue nestingherit drumul.

30. *Erupţia*

De departe se vedea marginea pădurii, ca o linie dreaptă ce se confunda aproape cu masa uniformă a norilor galbeni de pe cerul planetei Venus.

In spatele arborilor, spre Nord-Vest, terenul devenea muntos. Un masiv înalt, format din roce vulcanice, se ridica semeţ spre cer. Deasupra vârfului său plutea

stingher un nor alb, asemănător celor care împestriţează cerul pe Pământ, într'o zi frumoasă de primăvară.

In apropierea pădurii coborîră din rachetă. Vegetaţia era îmbelşugată. Izvoare subterane răzbăteau prin solul acoperit de muşchi, revărsându-se în şiroaie subţiri şi formând ochiuri de apă. Pe alocuri, pământul devenise mlăştinos. Copaci uriaşi, cu rămurişul des şi cu frunze de forme rotunde, pătrate sau hexagonale, se ridicau până la zeci de metri înălţime. Fructele, de forme conice şi sferice, atârnau grele prin frunziş. Liane încolăcite, de culoare vişinie, cu flori roşii şi galbene, urcau până sus, spre vârful trunchiurilor semeţe. Liniştea era întreruptă de zumzetul surd al insectelor şi de ţipetele ascuţite ale păsărilor.

Călătorii culegeau plante şi le puneau la adăpost în recipiente şi cutii. Ana reuşise să determine o serie de roce interesante.

Cu cât înaintau mai departe, pădurea se făcea mai deasă. In faţa lor, arborii şi lianele formau un zid de netrecut. Telemetrul lui Cernat stabili că acest perete viu atingea pe alocuri o înălţime de peste 200 metri.

Hotărîră să facă cale întoarsă, cu atât mai mult cu cât strânseseră o recoltă bogată.

Străbătând un luminiş larg, care se deschidea în pădure, văzură din nou muntele. Nouraşul alb mai stăruia deasupra piscului. Se opriră câteva clipe să se odihnească. Solul tremura mereu, dar altfel totul părea liniştit.

— Cât mai avem până la „Pescăruş"? întrebă Dobre, care transpirase din greu sub povara cu care se încărcase.

— Nu mai mult de o oră, observă Ana Grigoraş. Pot să vă ajut, dacă vreţi. Rocele mele nu sunt prea grele. Fata arătă spre geanta de piele atârnată de umăr, în care erau câteva zeci de săculeţe cu felurite probe.

— Nu, nu, mulţumesc, răspunse Dobre. Dar... ce se aude?

De departe, dinspre vârful muntelui, se auzea un vuiet greu, însoţit de bubuituri. Solul începu să se cutremure din ce în ce mai tare.

Pe alocuri, terenul se despica, formând crăpături adânci, prin care începură să se înalţe aburi fierbinţi. Seismograful înregistră un cutremur de gradul nouă.

Norul de peste vârful muntelui fusese spulberat de o țâșnitură de gaze cenușii-negricioase, care se întindea din ce în ce mai mult, acoperind o bună parte a cerului.

Ana Grigoraș înțelese îndată despre ce era vorba. Făptura ei gingașă devenise dârză și hotărîtă în fața pericolului. Ii chemă în grabă pe ceilalți.

— Tovarăși, vulcanul acesta poate erupe din clipă în clipă. Trebue să ne grăbim!

Porniră repede înspre locul unde fusese lăsată racheta. In spatele lor, zgomotul creștea. Cerul era aproape negru, și de jur împrejur se făcuse întuneric. Solul vibna, de parcă ar fi fost gata să se năruie.

— Trebue să fugim! strigă Matei.

Incepură să alerge printre copacii pădurii, încărcați cu poverile lor prețioase. Erau siliți să ocolească crăpăturile adânci prin care năvăleau aburii dogoritori. Zgomotul se înteți. De sus începu să cadă o ploaie deasă de cenușă. Un vânt năpraznic se stârni dintr'odată. Se auzi o nouă bubuitură, atât de puternică, încât părea că tot cerul se năruie. Apoi, de sus, se revărsa o adevărată grindină de pietre. Bolovani cât pumnul cădeau printre vârfurile înalte ale copacilor.

Scarlat încercă să se facă auzit prin zgomotul infernal:

— Dacă nu ne-am afla în pădure, acest bombardament ar fi fatal pentru noi!

Cerul continua să fie acoperit de o ceață deasă și zguduiturile solului deveneau tot mai puternice. Vântul, care se transformase într'o adevărată vijelie, le îngreuna înaintarea.

Din nou se auzi un zgomot prelung, format dintr'un șir de tunete de o intensitate extraordinară. Erau acum într'o poiană. Se întoarseră și priviră spre vârful vulcanului. In jurul crestei se aprinsese parcă o aureolă strălucitoare, de un galben-portocaliu, ca aurul topit. Dintr'o mare de aburi cenușii, lava țâșnea până la sute de metri înălțime și se scurgea apoi în jos, de-a-lungul poalelor, spre marginea pădurii.

31. *Alpiniști fără voie*

Terenul prin care înaintau devenea tot mai accidentat. Mușchiul și ierburile erau pe alocuri presărate cu bolovani și sfărâmături de stâncă. Arborii se răreau treptat, iar până la urmă dispărură cu totul.

Ajunseră în apropierea unui munte nu prea înalt, format din stânci netede de culoare cenușie.

Matei Butaru se opri și aruncă o privire fugară asupra hărții.

— Intr'acolo, prieteni! Acest munte e salvarea noastră! Dacă reușim să-l trecem, scurtăm drumul cu o bucată bună. De partea cealaltă cred că nu vor mai fi decât 2-300 metri până la rachetă!

Suiră timp de câteva minute. In urma lor, lava incan-

descentă ajunsese la marginea pădurii. Se auzeau trozniturі înfricoşătoare. Arbori uriaşi se prăbuşeau ca frânţi de ghioaga unui gigant. Văzură limbi de foc ridicându-se peste desişul copacilor. Pădurea se aprinsese.

— Mai repede, tovarăşi, mai repede, îi îndemna Matei.

Astronauţii suiau, gâfâind din greu. Deodată, la o cotitură, se ivi gura unui defileu.

— Pe-aici, pe-aici ! strigă Matei. Poate că nu va mai fi nevoie să trecem peste munte!

Se repezi înainte şi ajunse primul la despicătura dintre stânci, care nu era mai lată de câţiva metri:

— Acest drum a fost săpat de şuvoiul unui pârâu cu secole în urmă, observă Ana, care îl ajunsese. Apa a secat de mult. Sunt convinsă că urmându-l vom străbate muntele până în partea cealaltă.

Curând erau în fundul unei adevărate prăpăstii, cu pereţi înalţi şi netezi. Aci zgomotele erupţiei păreau să vină dela mare depărtare. Inaintau însă din ce în ce mai greu prin căldarea strâmtă. Aveau impresia că picioarele li se lipesc de solul pietros, dar niciunul nu voia să mărturisească acest lucru, punându-l pe seama oboselii.

— Ce aveţi? se enervă Matei la un moment dat. Haideţi mai repede. Nu e exclus ca lava să ajungă în scurt timp la gura defileului.

Nimeni nu-i răspunse. Puţin mai târziu simţi şi el o oboseală cumplită. Fiecare gest, fiecare mişcare îi cereau eforturi considerabile, de parcă ar fi avut plumb în picioare.

— Suntem oare istoviţi de pe urma eforturilor? Curios, văd că ne aflăm cu toţii în aceeaşi stare. Nici noi, cei tineri, nu rezistăm mai bine. Virgil, Ana şi cu mine înaintăm la fel de greu ca Scarlat şi Dobre. Nu! Altceva trebue să fie la mijloc...

Scarlat se opri. Scoase din buzunar termometrul metalic. Deodată rămase înmărmurit, privindu-şi mâna goală. Instrumentul, pe care cu câteva clipe înainte îl mai ţinuse în palmă, dispăruse. O putere nevăzută i-l smulsese dintre degete şi-l lipise de peretele de stâncă.

— Nemaipomenit ! exclamă el. Ce se întâmplă aici ? Ia să mai încerc...

Trase cuţitul din teacă, ţinându-l suspendat cu vârful îndreptat în jos. Intr'o clipită, mânerul îi alunecă printre degete, atras de solul stâncos. Cu mare efort reuşi să desprindă cele două obiecte de pe peretele stâncos. Tot

mai mirat, profesorul consultă unul dintre aparatele sale. O singură privire îi fu suficientă.

— Un fenomen de magnetism, de o intensitate excepţională. Ne aflăm în defileul unui munte magnetic!

Matei Butaru cercetă şi el cadranele aparatelor.

— Aşa e ! Stâncile acestea sunt formate din roce puternic magnetizate şi cu cât înaintăm, fenomenul devine mai accentuat. Corpurile metalice din costumele şi bagajele noastre sunt acelea care ne-au făcut înaintarea atât de anevoioasă.

Tânărul astronom privi împrejur, ca pentru a căuta o ieşire din această capcană stranie. Incepu să analizeze cu voce tare situaţia.

— In primul rând, s'ar impune să renunţăm la tot ce este din metal, ceea ce, după cum ştiţi, nu este decât parţial realizabil. Putem arunca unele aparate şi obiecte metalice. Dar metal mai există şi în costumele noastre, în aparatajul strict necesar, în rezervoarele de oxigen. Să ne întoarcem, iar nu se poate. Lava înaintează repede şi, după socoteala mea, a ajuns de-acum la intrarea în defileu. Nu ne rămâne decât...

— Să escaladăm pereţii stâncoşi, îi completă gândul Ana Grigoraş.

Astronauţii se uitară miraţi unul la altul şi apoi îşi ridicară privirile în sus, spre fâşia de cer galben, care se zărea între stânci.

— Să nu credeţi că e o treabă imposibilă, continuă cercetătoarea, deşi aceşti pereţi abrupţi — înalţi de peste 150 metri — te fac să te cutremuri când îi vezi. Eu am făcut alpinism şi pot să vă confirm că o ascensiune ca aceasta e pe deplin realizabilă.

— E bună ideea Anei, interveni Dobre, foarte bună chiar. Mă ofer să fiu „cap de coardă". M'am căţărat şi eu pe stânci în tinereţe.

— Eu, se amestecă şi Andrei Precup, sunt un as al escaladărilor. Cu vreo patru ani în urmă mă aflam într'o plimbare pe Himalaia. Mă urcam tocmai printr'un horn înalt de peste 3 500 metri. Pe la mijlocul drumului, ce credeţi că se întâmplă ? Coarda se rupe ! Cu prezenţă de spirit am întins fulgerător mâinile şi picioarele, sprijinindu-mă cu ele de

pereții stâncoși și am rămas suspendat între cer și pământ. Tocmai atunci...

Matei Butaru îl privi drept în ochi și radiotelegrafistul se opri.

— Ascultă, Andrei, crezi că acum e timpul pentru istorisirea isprăvilor tale? Dacă te pricepi la alpinism, poftim, condu tu operațiile.

— Eu? Precup deschise ochii mari, ca și când i s'ar fi făcut cine știe ce propunere năzdrăvană. Tocmai eu?... Deodată îi veni ideea salvatoare: Dar, zise el cu îndrăzneală, n'ați putea să-mi spuneți și mie cum veți întreprinde treaba asta? De unde coarde, pitoni, bocanci cu colțari, de unde carabiniere, piolet?...

— Intr'adevăr, recunoscu deschis conducătorul expediției, nu avem material pentru alpinism.

— Cum nu? îl contrazise râzând Ana. Avem tot ce ne trebue! Nicicând vreun alpinist nu a avut condiții atât de bune!

O privire uimiți.

— Da, urmă tânăra fată, nu ne lipsește nimic. Avem o sumedenie de obiecte de metal: cuțite, dălți, ciocane, anumite aparate, cutiile tovarășului Dobre și câte și mai câte. Stânca pe care vrem să ne urcăm e magnetică. N'avem decât să „lipim" de ea aceste obiecte și vom avea cele mai comode și mai sigure puncte de sprijin.

— Grozavă idee! strigă Dobre, plin de admirație. Ano, ești o fată și jumătate! Ce mai așteptați, hai să începem!

Dobre apropie de stânca cenușie o cutie de metal, care se lipi imediat. Se lăsă pe ea cu toată greutatea, ca să încerce rezistența treptei. Aceasta nu cedă.

— Iată începutul, spuse vesel biologul. N'avem decât să continuăm.

Pentru a fi mai ușori, aruncară toate lucrurile de care puteau să se lipsească. Apoi făcură din curele o coardă lungă de vreo 15 metri și se legară cu ea.

Matei Butaru puse primul piciorul pe scara improvizată... De jos, Dobre îi întinse o altă cutie, pe care astronomul o lipi cu vreo jumătate de metru mai sus. Când ajunse la a șasea treaptă, începură să se cațere și ceilalți. Coarda se întinse. După Matei venea Ana, apoi Dobre, Precup și Scarlat. Puneau picioarele pe treptele inferioare și se țineau de cele superioare. Cernat încheia micul grup și demonta treptele pe care trecea, pentru a fi folosite în continuare.

Incet, călcând cu grijă, ajunseră la mijlocul drumului. Erau extenuați și broboane mari de sudoare le alunecau peste frunte. Matei le strigă să se oprească câteva minute. Rămaseră pe loc, lipiți de peretele abrupt, fără a îndrăzni să privească în jos, apoi își continuară urcușul. Se mai suiră încă douăzeci de metri, când radiotelegrafistul scoase un țipăt de groază. Din nebăgare de seamă călcase în gol, pierzându-și echilibrul.

— Opriți-vă și țineți-vă bine! strigă Matei.

Își încleștară mâinile de punctele de sprijin. Agățat de coardă, Precup rămase suspendat deasupra prăpastiei. Instinctiv privi în jos, dar ceea ce văzu îl făcu să-și strângă în grabă pleoapele.

Sub el se desena fâșia îngustă a defileului, cu stâncile ei ascuțite învăluite în penumbră. Vâlvătaia lavei incandescente, care se rostogolea vertiginos prin pădure, ajunsese la gura strâmtorii, scăldând rocele din jur într'o lumină portocalie.

Simți un gol în stomac și pe piept i se pusese parcă o greutate insuportabilă. Urechile îi vâjâiau. Își roti brațele împrejur, căutând să apuce un colț de stâncă, dar nu izbuti. Incercările sale îl făcură să se legene pe coardă ca limba unui pendul, ceea ce îl îndepărtă și mai mult de peretele defileului.

Intr'un târziu, ajutat de ceilalți, reuși să se urce din nou pe una dintre cutii.

Escaladarea continuă. Incordându-și ultimele forțe, se apropiau de creastă. Incă cinci metri... patru... trei... Mâinile lui Matei ajunseră la marginea superioară a stâncii. Se prinse de ea cu toată puterea și se trase în sus.

— In sfârșit! răsuflă el ușurat. Apoi începu să tragă de coardă, pentru a ușura celorlalți ultimii metri de urcuș.

In curând, se aflau toți pe vârful muntelui. Jos, la picioarele lor, se căsca prăpastia adâncă, ca o gură de fiară flămândă.

Se așezară câteva clipe, pentru a prinde puteri. Dela poalele muntelui, dinspre pădurea prin care veniseră, văzură limbi de foc și nori negri de fum ridicându-se spre cer.

— Racheta! Uitaţi, e colo! strigă deodată plină de bucurie Ana Grigoraş, privind în direcţia opusă.

La vreo 200 metri în faţa lor se zărea sclipind printre copaci trupul argintiu al „Pescăruşului".

Începură coborîşul. Cu cât înaintau, magnetismul rocelor scădea şi puteau merge mai uşor. Ajunşi la poale, începură să alerge şi trecură în goană prin fâşia de pădure care îi despărţea de navă. Focul nu mai era decât la vreo optzeci de metri de ei când ajunseră la ultimii pomi. Se repeziră spre rachetă şi se adăpostiră. Frânţi de oboseală, căzură pe canapelele pliante. Doar Matei şi Cernat se târîră cu o ultimă sforţare spre postul de comandă.

Flăcările cuprinseseră vegetaţia dimprejur. In imediata apropiere a navei, ba chiar sub ea, se auzeau trosnind ierburile mistuite de foc.

Inginerul porni motoarele. „Pescăruşul" se desprinse de sol şi trecu fulgerător peste marea de flăcări şi jăratec.

Erupţia vulcanului atinsese punctul culminant. Din gura lui izvorau vâlvătăi mistuitoare, care coborau în şuvoaie late pe povârnişul muntelui. Deasupra lavei rătăceau zeci de fulgere şi jerbe de toate culorile, înălţându-se departe, spre cer. Sus se uneau cu aurora venusiană care se ivise de câteva secunde, cu vălurile şi torentele ei scânteietoare.

Racheta însăşi, care plutea în mijlocul acestui ocean de foc, era scăldată în lumina fulgerelor şi scânteilor de diferite nuanţe. Departe, în zare, se vedea un alt vulcan, care începuse şi el să erupă.

Sub nava cosmică lucea acum oglinda gălbuie a lacului mare.

Cu aripile larg întinse şi botul uşor aplecat, „Pescăruşul" începu să coboare.

*

Racheta ateriză la marginea lacului mare. Patru plutitoare ieşiră din trupul ei. Apoi „Pescăruşul" pătrunse în apele galbene, spintecându-le cu vârful său ascuţit.

Călătorii studiau cu grijă fauna acvatică şi Dobre se dovedi un pescar neîntrecut. Cu ajutorul năvoadelor sale electrice prinse o sumedenie de peşti şi crustacee, pe care le depozită în interiorul rachetei.

Ceilalţi erau ocupaţi cu sortarea materialului strâns în pădure. Matei Butaru, Scarlat şi inginerul Cernat discutau cu aprindere decolarea „Pescăruşului" de pe Venus, care urma să aibă loc în scurt timp.

— Să nu credeţi că problema va fi uşor de rezolvat, spuse gânditor Scarlat. Atracţia acestei planete e considerabilă şi „Pescăruşul" nostru va fi nevoit să facă eforturi mari ca să scape de ea.

32. *Bariera invizibilă*

De îndată ce şenilele luară din nou locul plutitoarelor, racheta se îndepărtă de malul lacului, căutând un loc potrivit pentru decolare.

Departe, pe celălalt mal, cerul de pucioasă era şi acum acoperit de un fum negricios.

— Ar trebui să plecăm, tovarăşe Butaru, îi spuse Precup conducătorului expediţiei. Cei de pe Copernic vor fi îngrijoraţi, neavând de atâta vreme veşti dela noi. Aşa că tovarăşe Butaru...

Matei îl privi cu un zâmbet în colţul buzelor.

— Fii fără grijă, Andrei, plecăm numaidecât. Timpul stabilit pentru şederea noastră pe Venus a trecut.

Călătorii scoaseră din depozit piesele pistei demontabile de decolare, care fusese concepută şi realizată de inginerul Cernat încă pe Pământ şi începură să le monteze.

Din barele extensibile, care încăpuseră în două lăzi de mărime obişnuită, se năştea cu repeziciune pista oblică, lungă de peste 70 metri.

Andrei Precup se învârtea în jurul schelei din beriliu extrauşor, privind-o cu neîncredere.

— Tovarăşe Cernat, spune-mi te rog, eşti convins că vom reuşi să pornim? Nu e oare pista prea scurtă? Mă gândesc la lungimea celei care a fost necesară la decolarea de pe Pământ.

— 74 metri sunt absolut suficienţi. Nu uita că „Pescăruşul" e mult mai uşor decât „Cutezătorul".

— Despre învingerea atracţiei planetei ce părere ai, tovarăşe inginer? întrebă Ana Grigoraş, apropiindu-se şi ea.

— Calculele pe care le-a efectuat tovarăşul Scarlat încă pe Pământ ne vor fi de mare ajutor în stabilirea vitezei iniţiale, răspunse acesta. Din punct de vedere strict tehnic, eu văd o singură problemă: nu cunosc greutatea ac-

tuală a „Pescărușului". Materialul pe care noi l-am strâns pe această planetă a sporit-o considerabil.

Matei Butaru era pretutindeni. Supraveghea montarea schelelor, ajuta la depozitarea materialului științific în navă, verifica împreună cu Cernat aparatele postului de comandă, motoarele atomice și cele auxiliare.

Dobre își pusese primul la adăpost colecțiile sale, așezându-le în locurile cele mai ferite de zdruncinături. Deodată îi veni o idee:

— Matei, ce-ar fi să lăsăm un mesaj celor ce vor veni după noi pe această planetă?

Butaru se declară imediat de acord.

Zis și făcut; bătrânul savant alese din magazia rachetei o sferă de oțel rezistent și inoxidabil. Se așeză apoi la masă și scrise următoarele rânduri:

„Către toți cei ce vor ateriza pe Venus!

Noi, membrii expediției științifice interplanetare, condusă de Matei Butaru, am explorat sumar această planetă. Ne întoarcem astăzi cu un bogat material documentar pe asteroidul Copernic, pentru a ne continua, cu ajutorul acestuia, drumul nostru.

Urăm succes tuturor celor ce vor mai cerceta planeta Venus!"

După ce acest mesaj fu semnat de toți membrii expediției, notară pe el data exactă. Dobre îl introduse în sfera de oțel și se cățără cu ea pe o stâncă de granit din preajma punctului de decolare, unde o fixă.

Tocmai voia să coboare, când zări într'o adâncitură aflată la vreo 200 metri de malul lacului oglinda unei bălți cu aspect neobișnuit.

O chemă repede pe Ana Grigoraș și porniră într'acolo.

O pasăre se lăsase pe mlaștina cafenie. Curând o văzură dând deznădăjduită din aripi. Nu mai reușea să se desprindă de suprafață. Se împotmolise în mlaștina care o trăgea în jos. In câteva secunde animalul se scufundă cu totul în masa vâscoasă.

— Un lac de asfalt! exclamă Ana, care ajunsese prima în apropierea mlaștinii.

Pe fundul depresiunii era un zăcământ de asfalt, la suprafața căruia lucea un lichid cafeniu-închis. Lacul era o uriașă capcană pentru animalele venusiene, care veneau să se adape aci. Se vedeau ieșind din asfalt membre sau capete de animele moarte și părți de schelete.

— Ce comoară neprețuită! exclamă Dobre. Iți dai seama, tovarășă Grigoraș, ce reprezintă pentru știință acest cimitir de animale?

— Ceea ce vedem la suprafață nu este de altfel totul, observă tânăra cercetătoare. Dacă am da la o parte straturile superioare, am găsi cu certitudine — perfect conservate — scheletele animalelor care au trăit cu multe mii de ani în urmă pe această planetă.

Butaru venise și el, neliniștit de întârzierea celor doi. Dobre căută să-l înduplece să amâne cu câteva ore decolarea, ca să poată cerceta îndeaproape lacul de asfalt, dar Matei îl convinse că nicio zăbavă nu mai era posibilă.

— Atunci să ne notăm cel puțin pe hartă locul exact, insistă savantul, căci voi cere ca viitoarea expediție să vină în primul rând aici.

O luară înapoi spre rachetă. Dela aterizare trecuseră 26 de ore.

Matei Butaru îi zori:

— Tovarăși, îmbarcarea!

Se suiră și închiseră trapa de intrare.

Câteva clipe mai târziu, „Pescărușul" lunecă asemenea unei săgeți de-a-lungul pistei, cu botul ascuțit îndreptat spre învelișul de nori galbeni ai planetei. In urma lui rămase o dâră de fum roșiatic.

Astronauții simțiră cum o forță extraordinară îi apăsa în pernele fotoliilor, care li se păreau tari ca oțelul. Șocul era atât de puternic, încât respirația li se opri pentru câteva clipe.

*

Norii se apropiau din ce în ce mai mult.

Precup îi privi neliniștit și se întoarse spre Scarlat:

— Tovarășe profesor, ce credeți, vom putea trece prin pătura de nori? Le-ați calculat rezistența?

— Da... într'o oarecare măsură. Compoziția acestor nori nu am cunoscut-o pe Pământ și de aceea nu am putut face decât simple presupuneri. Insă... s'ar mai putea ivi, pe lângă aceasta, și alte complicații...

Cernat conducea racheta cu multă siguranță, astfel că Matei avu acum primul răgaz, după mai bine de o zi de muncă încordată. Se apropie de Jurnalul de bord. Răsfoindu-i paginile, pe care mai toți astronauții își notaseră impresiile, se gândea fără voie la întreaga călătorie.

Incepu şi el să-şi aştearnă gândurile :

„Imi închipui cum ar arăta cerul, dacă l-am putea vedea prin norii ăştia de nepătruns. Soarele ar apărea de două ori mai mare ca pe Pământ, Mercur de trei ori mai luminos. In schimb, Marte ar străluci de două ori şi jumătate mai slab decât atunci când e privit de pe globul terestru.

Constelaţiile însă, mult mai depărtate decât planetele, ar arăta la fel ca şi atunci când le contemplăm de pe Pământ.

Am vedea şi două strălucitoare astre gemene : Pământul şi Luna. Doi fraţi, unul mai mare şi altul mai mic, care nu se despart niciodată".

Tânărul astronom puse tocul la loc în suport, căci Cernat îl striga :

— Atenţie, Matei, viteza scade rapid, deşi motoarele atomice lucrează cu toată puterea. Mi-e teamă că nu vom putea menţine viteza necesară pentru a contracara forţa de atracţie a planetei.

Scarlat, care ascultase cuvintele inginerului, se ridică şi veni lângă ei.

— Iată dificultăţile la care mă aşteptam. Degeaba am calculat eu pe Pământ viteza iniţială necesară învingerii atracţiei venusiene, dacă nu am cunoscut, şi nu puteam cunoaşte, condiţiile specifice ale atmosferei. Cred că furtuna magnetică, care a întrerupt legătura radiofonică cu asteroidul, frânează funcţionarea motoarelor atomice. Barierei vizibile a norilor prăfoşi i se adaugă astfel bariera invizibilă a oscilaţiilor electromagnetice, cu mult mai periculoasă.

— Aveţi dreptate, Tovarăşe Scarlat, interveni Matei, dar trebue să trecem neapărat !... E adevărat că deocamdată nu rămâne nimic altceva de făcut decît să ne întoarcem şi să căutăm să reducem pe cât posibil greutatea rachetei. Nu mi-aş fi închipuit că vom revedea atât de curând pista de decolare şi că va fi folosită pentru a doua oară.

„Pescăruşul" făcu cale întoarsă şi ateriză din nou pe Venus, în apropierea locului de unde decolaseră. Se adunară la sfat.

După ce făcu calcule detailate, Scarlat arătă că singura soluţie era uşurarea rachetei cu cel puţin o tonă şi punerea în funcţie, simultan, atât a motoarelor atomice, cât şi a celor auxiliare.

— Propunerile acestea sunt pe deplin juste, observă Matei. Ştiu că ne doare pe toţi în aceeaşi măsură faptul că trebue să ne despărţim de unele lucruri adunate cu atâta trudă, dar suntem nevoiţi s'o facem.

Incepură prin demontarea câtorva aparate care aveau dubluri pe asteroid. Apoi trecură la scoaterea şenilelor.

— Pierderea lor nu trebue să vă îngrijoreze, spuse Matei. Pe Copernic, Virgil va construi cu uşurinţă altele.

Aruncară apoi o mare parte a rezervei de apă şi de oxigen lichid, precum şi diferite obiecte mai puţin importante. Greutatea rachetei continua însă să fie prea mare.

Atunci, Ana Grigoraş scoase din navă lăzile conţinând rocele mai voluminoase adunate de ea în timpul şederii pe Venus. Nu o făcea cu inimă uşoară. Cu câtă dragoste le strânsese, le împachetase în săculeţe de bumbac, le etichetase şi le aşezase în cutiile de metal ! O mare parte dintre probele de minereuri metalifere găsite pe planetă fură şi ele jertfite. Ana păstra din fiecare doar o probă minusculă, atât cât ar fi încăput într'un degetar.

Aurelian Dobre privea îmbufnat la activitatea celorlalţi. Nimeni nu îndrăznea să-i spună nimic şi el se făcea că nu înţelege privirile care i se aruncau din când în când.

Cernat se hotărî să facă o încercare.

— Tovarăşe, dumneata ce sacrifici ?

Profesorul îi aruncă o privire indignată :

— Ia nu-mi veni cu d'astea, te rog ! Dumneata nu ştii decât de motoare şi telecomenzi. Ai fi în stare să te lepezi, una-două, de minunatele exemplare şi preparate din fauna şi flora acestei planete, strânse cu atâtea strădanii? Noroc că Aurelian Dobre e şi el în „Pescăruş".

— Nu te amărî degeaba, tovarăşe profesor, interveni ironic Scarlat. S'ar putea ca nici noi, nici achiziţiile dumitale biologice să nu poată părăsi planeta.

După o întârziere de şapte ore, „Pescăruşul" îşi luă zborul pentru a doua oară. In inimile călătorilor se strecurase îndoiala, dar erau hotărîţi să facă totul pentru a izbândi.

Matei Butaru ghici neliniştea lor. Înţelese şi mai bine răspunderea pe care o avea. Faţa îi deveni mai dârză, mai hotărîtă.

Făcu semn lui Cernat şi acesta puse în funcţiune motoarele.

*

„Pescărușul“ nu ajunsese încă la învelișul de nori, când dinspre camera de ecluzare se auziră zgomote.

Călătorii își întoarseră mirați privirile într'acolo. Prin geamul rotund al ușii îl văzură pe Dobre, îmbrăcat în costumul său de protecție. Ieșise pe nesimțite din cabină, cărând cu el acvarii, cuști cu animale, recipiente cu plante și eprubete cu preparate.

Cu trupul gârbovit, cu capul aplecat înainte, cu părul alb în dezordine, bătrânul savant arunca prin trapă rodul muncii sale de cercetare.

Dezlănțuindu-și întreaga forță a motoarelor, „Pescărușul“ străpunse pătura de nori.

— La ce înălțime suntem, Virgile? întreabă Matei.

— 212 kilometri dela suprafața lui Venus.

— Și viteza rachetei?

— 16 kilometri pe secundă. Viteza maximă pe care am atins-o la 20 kilometri a fost de 17,1 kilometri pe secundă. De atunci scăderea cauzată mai ales de electromagnetism e mică, dar constantă.

— Bine, Virgile, pune acum în funcțiune și bateria de celule fotoelectrice care formează a treia serie de motoare. Suntem doar mult deasupra norilor și razele solare ne pot ajuta.

Prin luminatorul superior începură să se vadă curând jerbe de scântei violete, iar în rachetă răzbătea un șuierat întrerupt de pocnituri.

— Tovarășe Scarlat, i se adresă Matei învățatului, cât evaluezi că va mai scădea viteza până la ieșirea din atmosferă?

Scarlat rămase câtva timp pe gânduri. Apoi manevră rigla rotundă de calcul pe care o ținea în mână.

— Acolo nu vom mai avea decât o viteză de 8 până la 8,5 kilometri pe secundă. Viteza minimă pe care ar trebui s'o desfășurăm pentru a învinge atracția lui Venus este de 10,6 kilometri pe secundă. Riscăm deci să recădem pe planetă sau să ne transformăm într'un satelit permanent al ei.

— Diferența între 8,5 și 10,6 kilometri pe secundă nu e atât de mare, conchise Matei. In consecință, mai trebue să ușurăm racheta!

Aruncară cea mai mare parte a proviziei de apă și alimente, apoi armele și numeroase aparate și instrumente. Smulseră scaunele, canapelele, mesele și sertarele din su-

porturile lor. Câteva clipe mai târziu, costumele de protecție luară și ele calea spre Venus.

— Mare lucru! murmură Scarlat. Cel mult 100 kilograme!

Ajunseseră la 580 kilometri înălțime. Viteza nu mai era decât de 12 kilometri pe secundă. Ingrijorarea astronauților creștea. Se frământau pentru a găsi soluția salvatoare.

— Cum de nu ne-am gândit! spuse deodată Ana Grigoraș, al cărei chip se înseninase. Plutitoarele și aripile metalice! Să ne descotorosim și de ele!

Propunerea fu de îndată acceptată. De data aceasta, „Pescărușul“ fusese ușurat cu peste 350 kilograme.

Așteptau cu inimile strânse.

La 826 kilometri altitudine, Cernat anunță:

— Viteza 10,9 kilometri pe secundă. De zece secunde, acul indicatorului e imobil. Electromagnetismul e în scădere... Acum viteza a început chiar să crească. Priviți, 11,1 kilometri pe secundă!

Vocea inginerului trăda o bucurie nestăpânită.

— Am învins, prieteni, am învins!

Prin luminatorul superior apăruse cerul astral în toată splendoarea lui, presărat cu mii de lumini scânteietoare. Părea un simbol măreț al victoriei lor.

33. *Revederea*

Pe Copernic, Sabina Turcu și Apolodor Dincă ședeau abătuți în camera de cercetare.

— Sunt 37 ore de când am primit semnalul luminos, spuse laborantul. Prin radio, niciun semn. Nu știu ce să mai cred. Să li se fi defectat aparatul de radioteleviziune? Să existe condiții atmosferice nefavorabile transmisiei? Sau, cine știe, li s'o fi întâmplat ceva...

— Să nu fim pesimiști, tovarășe Dincă. Intârzierea nu este atât de însemnată; sunt doar câteva ore...

— Uitați un lucru important: în fiecare minut care trece asteroidul se îndepărtează de Venus cu 1 800 kilometri!

Apolodor Dincă stătea cu ochii închiși. Deodată, îi veni o idee, care i se păru atât de năstrușnică, încât sări în picioare și își apucă capul între mâini:

— Dar dacă „Pescărușul“ nu mai poate să ne ajungă? Dacă am înaintat prea mult și viteza corabiei cosmice nu este suficient de mare ca să ne prindă din urmă?

Dincă scoase din sertar o riglă de calcul și se apucă să socotească.

— Deocamdată, pericolul nu este iminent, spuse el mai liniștit, ne mai pot ajunge ! Dar dacă mai întârzie...

In încăpere răsună câtva timp doar tic-tacul cronometrului.

Deodată, din cabina radiotelegrafistului se auzi un scurt semnal sonor.

— Aparatul ! strigă Dincă. Suntem chemați !

Intr'o clipă era acolo, învârtind înfrigurat butoanele. Ecranul televizorului se lumină. Pe el apăru limpede chipul lui Precup.

— In sfârșit ! Dincă scoase un suspin de ușurare. Ce bine îmi pare că te văd, că primesc, în sfârșit, o veste dela voi. Dar ce s'a întâmplat, ați pățit ceva ?

— Era cât p'aci să nu ne mai vedeți ! răspunse radiotelegrafistul.

Fața lui ascuțită era slăbită, iar ochii adânciți în orbite. Paloarea i se accentuase.

In televizor apăru chipul lui Butaru. Și el avea fața trasă. Cearcăne mari îi înconjurau ochii.

— Alo, Dincă, suntem în drum spre Copernic. Recuperăm întârzierea. Mai avem 62 ore de zbor. Cu apa stăm prost, foarte prost chiar. Totuși vom răzbi, sunt convins de asta. Să n'aveți nicio grijă. Comunicați aceasta și celor de pe Hepta. Aduceți-ne la aterizare costumele de rezervă. Nu le mai avem pe ale noastre.

Emisiunea se închise.

— Ai văzut, tovarășe Dincă ? spuse triumfătoare doctorița. Trăiesc și sunt în drum spre noi. Ei, acum pregătește-te să le arăți surprizele.

Laborantul era în culmea fericirii.

— Surprizele mai târziu ! Acum trebue să mă ocup de bucătărie... Sărmanii de ei, au flămînzit, desigur, căci, între noi fie vorba, cele câteva bagatele ale bufetului automat din rachetă nu pot sătura pe un om în toată firea. Așa-i dacă nu sunt eu cu ei! In frigiderul electric îi așteaptă o masă cum nu s'a mai pomenit pe asteroid. Și ciorbă, și salate, și friptură, și un pui cu smântână, și niște fructe, și torturi, și câte și mai câte ! Va fi un prânz de 5 000, ba nu, de 6 000... sau chiar de 12 000 calorii. Să mănânce, să mai prindă puteri !

Cei doi locuitori ai asteroidului își petrecură restul timpului pregătindu-se pentru primirea curajoșilor exploratori. Comunicau din două în două ceasuri cu cei de pe „Pescăruș". Matei Butaru îi anunță că drumul decurge în bune condiții. Sufereau cumplit de sete și erau sleiți de puteri, dar aveau convingerea fermă că vor rezista până la aterizare.

Mult timp înainte de ora la care era așteptată racheta, Dincă era instalat în fața telescopului, sfredelind cu privirea cerul. Nu-și dezlipea ochii de pe ocular. In cele din urmă, răbdarea îi fu răsplătită. Zări deodată un punct, care devenea din ce în ce mai mare.

— Tovarășă Turcu, vin !

Își puseră iute costumele de protecție și ieșiră la suprafața asteroidului, ca să-i întâmpine.

Pasărea de oțel se vedea acum cu ochiul liber. Curând ajunse deasupra lui Copernic, se roti de câteva ori, cu o viteză din ce în ce mai mică, apoi coborî vertical și se așeză încet cu pântecele metalic pe solul stâncos.

Prin trapă, Dincă introduse costumele de rezervă și un bidon cu apă în camera-ecluză a navei astrale.

Peste câteva minute, ușa „Pescărușului" se deschise larg. Astronauții ieșiră. Fețele lor, care se zăreau prin coifurile străvezii, erau supte și istovite. Se cunoștea că avuseseră mult de suferit în ultimele ore. După ce se îmbrățișară, păsiră împreună spre intrarea adăpostului.

In fața acestuia, Apolodor Dincă le făcu semn să se oprească. Scoase dintr'un buzunar un șorț alb și, legându-l în jurul costumului său de protecție, le strigă prin microfonul aparatului portativ de radio :

— Și acum, tovarăși, înainte de toate, poftiți la masă. 15000 calorii pentru fiecare. Vă urez tuturor poftă bună !

IN JURUL SOARELUI

34. *Din nou pe Copernic*

— Un, doi, trei, patru şi... unu, doi, trei, patru, răsuna comanda doctoriţei prin sala de gimnastică de pe Copernic, pe care Dincă o amenajase în lipsa celorlalţi.

Călătorii stăteau aliniaţi şi executau conştiincios mişcările de gimnastică pe care le recomandase Sabina Turcu.

— Aşa tovarăşi, dar mai repede, mai cu foc, îi îndemna ea. Muşchii noştri lâncezesc, datorită „vioiciunii moderate" care ne-a fost impusă, în condiţiile forţei infime de atracţie de pe asteroid. Aţi văzut ce aţi păţit pe Venus, din cauza dezadaptării. Acum, vă rog să treceţi la aparate !

Aici, pe Copernic, tuturor le reuşeau exerciţiile cele mai complicate. Ridicau greutăţi care pe Pământ ar fi cântărit zeci de tone şi făceau la bară figurile cele mai dificile.

Puteai să-l vezi pe Apolodor Dincă, cu volumul lui considerabil, executând „roata mare" sau mergând în mâini. Vârsta şi suferinţele îndurate pe Venus nu-l împiedicară pe profesorul Dobre să realizeze un triplu salt mortal. Mai mult decât atât: exerciţiile păreau să-i producă o deosebită plăcere. Mai târziu, aşternură saltelele pneumatice pe care se desfăşurau luptele clasice. Organizaseră un „campionat asteroidal", pe care Cernat îl câştigă, învingându-şi cu uşurinţă adversarii.

Cel mai folositor exerciţiu era însă întinderea arcurilor metalice; muşchii erau supuşi unor eforturi similare celor de pe Pământ, în ciuda condiţiilor gravitaţionale diferite.

După ce îşi terminară exerciţiile, profesorul Dobre se duse la noua seră pe care i-o construise Dincă. Prin bolta străvezie se vedeau plantele galbene, albe şi portocalii aduse de pe Venus, care tocmai înfloriseră.

— Bun băiat, Dincă ăsta, îşi spuse bătrânul profesor. Mi-a făcut o surpriză plăcută şi s'a gândit la toate. Storul acesta, un adevărat filtru complex, lasă să treacă mult mai puţină lumină, dar mult mai multă căldură decât storul serei cu plante de pe Pământ. Astfel, plantele de pe Venus se simt „ca acasă". Mai mult decât atât, mi-a potrivit chiar şi compoziţia solului, bazându-se pe comunicările pe care i le-am trimis în cursul întoarcerii rachetei spre asteroid.

Biologul intră apoi în laboratorul său şi începu să selecţioneze seminţe, pregătindu-le pentru viitoarea cultură. Le trata cu diferite substanţe şi radiaţii, mai ales ultrasunete, pentru a îmbunătăţi condiţiile de germinaţie.

Se apropie apoi de aparatajul special, bazat pe utilizarea atomilor marcaţi, adică a unor atomi înzestraţi cu proprietăţi radioactive. Cu ajutorul acestora urmărea nutriţia şi metabolismul diferitelor plante venusiene, transformările îngrăşămintelor pe care le introdusese în solul serei, ca şi mecanismul transmiterii lor în frunze şi fructe.

Reintră în seră şi se apropie de un grup de plante venusiene mai înalte decât celelalte, dar pe cale de veştejire.

— Hotărît, experienţa n'a reuşit ! exclamă biologul nemulţumit.

Injectase în rădăcini cicloauxina, substanţă folosită pe Pământ în mod curent pentru accelerarea dezvoltării culturilor, dar rezultatul nu fusese cel aşteptat.

— Voi căuta o altă substanţă, special adaptată. Trebue să studiez mai temeinic trăsăturile specifice ale vegetaţiei acestei planete.

Se întoarse în laborator şi se cufundă din nou în cercetări.

Ceilalţi astronauţi se îndeletniceau fie cu sortarea preparatelor aduse de pe Venus, fie cu studiul rezultatelor obţinute.

In laboratorul ei, Ana Grigoraş discuta cu Dincă structura geologică venusiană. Colecţionase numeroase roce eruptive şi altele rezultate din descompunerea acestora.

In biroul său, Scarlat era ocupat cu întocmirea unei mari hărţi. Pe o coală de vinoină milimetrică desena o orbită imensă, reprezentând calea lui Copernic.

Pe masa lui de lucru domnea o ordine exemplară. Fiecare obiect îşi avea locul său. Fişele cu însemnări erau puse

una lângă alta, într'o clasificare riguroasă şi vârfurile creioanelor se iveau ca nişte ace perfect ascuţite din tuburile cilindrice de celuloid.

Savantul părea extrem de nervos. Nu răspundea la întrebări, clătina mereu din cap şi îşi ştergea, din când în când, fruntea înaltă cu batista. Urmărind linia roşie de pe hartă, murmură printre dinţi:

— Ce de surprize ne mai aşteaptă! Ce de surprize!

Apoi se cufundă în consultarea unor tabele de calcul.

Matei Butaru, Virgil Cernat şi radiotelegrafistul discutau reparaţiile de care avea nevoie „Pescăruşul" pentru viitoarea escală.

— Deci ne-am înţeles! spuse în încheiere Matei. Va trebui să facem alte şenile, să ne completăm stocul de bărci pneumatice şi să construim din nou instrumentele şi aparatele pe care am fost obligaţi să le părăsim pe Venus. Această sarcină ne va fi cu mult uşurată, căci în lipsa noastră tovarăşul Dincă a captat energia radioactivă din interiorul lui Copernic, îndrumând-o spre mica noastră uzină.

E mult de făcut. Vom mobiliza colectivul nostru, până când totul va fi gata. Nu ne mai despart decât trei luni de noua escală şi trebue să ne grăbim, căci în zona din imediata apropiere a Soarelui nu cred că vom putea munci.

Se auzi sunetul unui gong şi apoi vocea adâncă a bucătarului, care îi chema la masă.

Bucatele pe care le pregătise Apolodor Dincă erau deosebit de gustoase şi călătorii le mâncară cu mare poftă. Folosise pentru prima dată bulbii comestibili ai unor plante aduse de pe Venus, cultivate în seră.

— Bravo, tovarăşe Dincă, îl lăudă Matei. Trebue să recunosc că reuşeşti să ne faci viaţa tot mai plăcută. Pe lângă aceasta, eşti incontestabil un adevărat inovator!

Il aclamară cu toţii şi profesorul Dobre închină în cinstea lui.

Doar Andrei Precup stătea la o parte şi privea oarecum înciudat scena.

Pe jumătate în glumă, pe jumătate serios, zise:

— Il lăudaţi şi-l ridicaţi în slava cerului pe acest... alchimist! In definitiv, ce face Dincă-Budincă? De laboratorul lui aproape c'a uitat; găteşte şi-şi umple burta! Mare lucru să arunci câteva legume într'o oală, să le pui pe soba asta cu radiaţii infraroşii, care aproape că găteşte singură, şi să aştepţi să fie gata! O clipă se opri ca să răsufle, apoi

continuă, declamator: In schimb, o adevărată meserie, o meserie de înaltă calificare, ca aceea a unui radiotelegrafist specializat în transmisii de mare distanţă, nu e deloc apreciată...

Se întoarse şi vru să părăsească încăperea.

— Stai, Andrei, îl strigă din urmă Butaru. Nu ştiu prea bine dacă glumeşti sau vorbeşti serios. Dar ţin să-ţi spun că orice profesiune îşi are importanţa ei. Faptul că tovarăşul Dincă a fost lăudat, nu înseamnă că munca ta nu e luată în seamă.

Andrei Precup îşi reluă locul la masă, mormăind ceva neînţeles.

Laborantul nu spuse nimic. Faţa sa devenise însă stacojie. Il privi fix pe radiotelegrafist şi spuse printre dinţi:

— Am eu o reţetă pentru asemenea glume proaste!

Din câţiva paşi mari ajunse la uşă şi ieşi.

Reveni însă curând, ducând pe o tavă nişte castroane, în care se afla o tocană cu un sos gros de roşii.

Incepură să mănânce cu poftă. Radiotelegrafistul îşi lăsă câtva timp farfuria neatinsă. Apoi, îndemnat de aburii îmbietori ai mâncării, luă o îmbucătură zdravănă. In aceeaşi clipă sări în picioare ca ars. Faţa i se înroşi, ochii i se bulbucară şi se umplură de lacrimi mari, care i se prelingeau peste obraji. Izbucni într'o tuse violentă, care nu mai lua sfârşit.

Apolodor Dincă râdea cu hohote. Trupul său mare se zguduia fără întrerupere. Işi pierduse orice stăpânire, tot pufnind şi chicotind. Mult timp nu reuşi să-şi înfrâneze accesul de veselie.

— Reacţia şi efectul ei, sau, cu alte cuvinte, faptă şi răsplată, spuse el, după ce se linişti. Dacă Andrei susţine că nu-i cine ştie ce să fii bucătar, iacă... să guste mâncarea preparată de un bucătar prost! Căci unui bucătar prost i se întâmplă să-i scape piperul în mâncare, să nu ţină socoteala la sare, să i se răstoarne sticla cu oţet tocmai când pune bucatele în farfurii şi s'o mai dreagă cu o cantitate triplă de muştar. Cam aşa s'au petrecut lucrurile în acest caz. Vezi, tovarăşe Precup? Iacă ce păţeşti când bucătarul nu se pricepe!

— V'aţi cam întrecut cu glumele, interveni Matei Butaru. Ar fi fost cazul să le lăsaţi pentru altădată, când vom avea mai puţine lucruri importante de făcut.

Apolodor Dincă plecă îmbufnat spre laboratorul său.

Pe drum, trecu prin camera de cercetare. Pe una din mese era o sticluță cu sucul incolor pe care Dobre îl extrăsese pe Venus dintr'o plantă de pustiu. Luă sticla în mână, o învârti și parcurse rândurile de pe eticheta completată de Dobre cu indicația : „Suc de Opuntia vulgaris venusiana".

Pe o fișă pusă sub sticlă se putea citi : „Bun la gust. Constitue un excelent răcoritor, însă..."

Fraza nu era terminată, dar Apolodor nu dădu atenție acestui lucru.

— Tocmai ce-mi trebue, se bucură el. M'am înfierbântat ca un arc voltaic cu pușlamaua aceea de Andrei.

Apropie sticla de nas și o mirosi cu vădită plăcere. Apoi o duse la gură și, trăgând o dușcă bună, scoase un oftat de mulțumire. Băutura era într'adevăr gustoasă.

Deodată, în spatele său se auziră voci. Puse grăbit sticla la loc și dispăru.

Dacă ar mai fi zăbovit, l-ar fi auzit pe Dobre, spunându-i lui Matei :

— In ceea ce privește sucul cactusului, i-am făcut analiza. E dulce și răcoritor, dar mai are o proprietate : provoacă o hiperaciditate gastrică pronunțată. Dar ce văd ? Ridică sticla și o privi la lumină. Lipsește aproape jumătate !

Amândoi râseră cu poftă.

— Acela care s'a înfruptat va primi o pedeapsă binemeritată. Nu-i așa, Matei ?

In ziua următoare, doctorița fu nevoită să jertfească o bună parte din rezerva de bicarbonat, pentru a calma suferințele lui Dincă.

*

Zilele și nopțile asteroidale treceau una după alta. Copernic își urma drumul său prin oceanul interplanetar.

Intr'o seară, pe când toți ceilalți dormeau, Matei Butaru se apropie de Jurnalul de bord și începu să scrie :

„Astăzi am primit prin radiotelevizor vești interesante. A început construcția marii rachete cosmice sovietice. Aceasta va avea o lungime de 160 metri și 35 metri înălțime. In interior urmează să fie amenajată o cabină rotitoare de dimensiuni excepționale, cu cinci etaje suprapuse. Nava va pleca la drum însoțită de 18 rachete mai mici.

Arunian ne mai comunică de pe Hepta că știrile și materialul științific trimis de noi sunt publicate zilnic, la loc de frunte, în presa din lumea întreagă. La cinematografe se proiectează filmele lui Cernat, pe care le-am transmis prin televizor.

Omenirea cunoaște roadele muncii noastre, descoperirile noastre, la puțin timp după ce au fost făcute. Aceasta ne dă curaj și constituie pentru noi un imbold și mai puternic."

Butaru puse tocul pneumatic la o parte, hotărît să se culce și el.

In curând, în adăpostul subteran de pe Copernic nu se mai auzi decât respirația liniștită a celor ce dormeau.

35. *Astrul vieții*

— Treziți-vă ! Deșteptarea ! E ora pentru exercițiile de înviorare ! strigă doctorița.

Trecură în sala de gimnastică.

După ce programul luă sfârșit, se așezară la masă, pentru gustarea de dimineață.

Precup sosi ultimul. Se apropie de Butaru și îi întinse o foaie de vinoină. Conducătorul expediției o parcurse în grabă, apoi se adresă celorlalți :

— O veste de pe Hepta. Savanții insulei zburătoare au descoperit doi asteroizi, cu diametrul de 405 și 607 kilometri. Nu au putut fi văzuți până acum, în ciuda dimensiunilor relativ mari, datorită puterii slabe de reflectare a suprafețelor lor. Nu știu în ce măsură această chestiune are o importanță practică pentru expediția noastră, dar am ținut să v'o comunic.

George Scarlat tresări și duse mâna la gulerul cămășii, de parcă acesta i-ar fi devenit deodată prea strâmt.

— Așa ? Deosebit de interesant ! Tovarășe Butaru, te rog insistent să ceri cât mai multe date suplimentare. Asteroizii aceștia pot avea o însemnătate deosebită pentru noi.

— In ce sens, tovarășe Scarlat ? Butaru părea surprins.

— Este o problemă care mă preocupă mult, dar pe care nu am lămurit-o încă deplin, răspunse savantul în doi peri.

Matei nu reuşi să-i smulgă nicio altă explicaţie. Avea de altfel atât de mult de lucru, încât uită curând de cuvintele lui Scarlat.

Dela întoarcerea expediţiei de pe Venus trecuse aproape o lună. 58 000 000 kilometri îi mai despărţeau de soare. Copernic întretăia tocmai orbita lui Mercur, care era acum departe. Aveau să-l zărească din apropiere abia după ocolirea astrului vieţii, la întretăierea următoare a orbitei.

Discul luminos al Soarelui apărea de aici de şase ori mai mare decât de pe Pământ, iar temperatura creştea neîncetat. Atinsese 268° în timpul zilei asteroidale.

Călătorii erau într'o activitate febrilă. Urmau să se apropie la numai 22 000 000 kilometri de Soare şi de aceea trebuiau luate urgente măsuri de protecţie.

Atelierul lui Cernat funcţiona fără întrerupere. Se montau plăcii izolatoare între adăpostul din peşteră şi suprafaţa asteroidului. Acoperişurile străvezii ale serelor fură acoperite cu vată de sticlă îmbibată cu substanţe care aveau proprietatea să absoarbă radiaţiile dăunătoare. De acum înainte urmau să trăiască exclusiv în grotă, ieşind la suprafaţă numai noaptea.

In acelaşi timp însă, nici cercetările nu erau neglijate. Instrumentele observatorului astronomic erau toate îndreptate spre uriaşul astru, care părea un gigantic glob de jăratec. Bineînţeles că aparatele optice, mai ales telescoapele speciale, aveau în faţa obiectivelor filtre groase, înnegrite. Treptat se puseră în funcţie şi alte aparate, cu ajutorul cărora se studia coroana Soarelui, spectrele diferitelor regiuni solare, se stabilea strălucirea şi temperatura diferitelor puncte de pe suprafaţa lui.

Radiotelescopul lucra fără încetare. Acest aparat semăna cu un telescop obişnuit, numai că oglinda parabolică era înlocuită printr'o reţea de fire, care aveau un rol asemănător antenelor de radio.

Inregistrările tuturor acestor aparate erau comunicate automat centrului de cercetări din adăpost, de unde era condusă activitatea ştiinţifică. Aici se imprimau benzi magnetonice, pentru a fi apoi transmise staţiei de urmărire de pe Hepta.

*

— Ştii Matei, se adresă într'o zi inginerul Cernat tânărului astronom, vorbim mereu de Soare, dar eu n'am reuşit încă să mă lămuresc cum arată suprafaţa lui.

Am văzut, e adevărat, fotografii, dar aş vrea să-l privesc odată prin telescop...

— Nu e un lucru atât de complicat. Haide să mergem în camera de observaţie.

Străbătură culoarul subteran şi ajunseră în încăperea plină de aparate şi de instrumente astronomice, unde găsiră şi pe alţi membri ai expediţiei.

Matei se aşeză şi răsuci un comutator. Pe ecranul principal apăru imaginea Soarelui, aşa cum se vedea dela distanţa de 31 000 000 kilometri.

Priveau cu atenţia încordată.

Pe imensul disc al marelui astru se aprindeau şi se stingeau sute de puncte strălucitoare, ca într'un gigantic foc de artificii. Erau granulele, care păreau diamante presărate pe un fond întunecat. Cele câteva zeci de pete solare, de forme extrem de variate, care se vedeau pe ici, pe colo, erau înconjurate de vine albe, incandescente. Totul era într'o mişcare neîntreruptă.

Matei Butaru învârti de o manivelă şi în dreptul suprafeţei solare se puse un disc întunecat. In jurul Soarelui începu acum să se vadă vag o masă difuză, care se agita neîntrerupt, în penumbră. O altă manevră a lui Butaru, şi filtrul fu înlocuit cu altul, mai subţire. Masa gazoasă din jurul discului negru se lumină dintr'odată şi atmosfera solară apăru în toată splendoarea ei.

Nori de gaze formate din atomii diferitelor elemente alergau fără încetare dintr'un punct într'altul. Era un joc necurmat de forme şi culori.

Din pătura intens colorată a cromosferei, protuberanţele se înălţau până la depărtări ce depăşeau distanţa dintre Pământ şi Lună. Semănau cu nişte limbi de foc, care îşi modificau mereu înfăţişarea. Dincolo de ele, până la multe milioane de kilometri, se întindea, maiestuoasă, mantia aurie a caravanei Solare.

Admirau de mai bine de o jumătate de ceas priveliştea aceasta, unică prin măreţia ei, când Matei Butaru întrerupse tăcerea.

— Astrul pe care îl vedeţi este o imensă sferă gazoasă, incandescentă. Energia pe care o radiază în Univers e atât de uriaşă, încât, dacă am aşterne în jurul suprafeţei lui un strat de ghiaţă de 15 metri grosime, s'ar topi în numai un minut.

— Dar cum ia naştere toată această energie, care încălzeşte şi luminează atât de puternic ? întrebă doctoriţa.

Radiotelegrafistul, care de curând intrase în odaie, nerăbdător să-şi arate cunoştinţele, se amestecă şi el :

— Eu cred că Soarele este un glob de foc. Acolo totul fierbe ! E ca un cazan care clocoteşte neîntrerupt. De aceea îi simţi până departe dogoarea. Aşa că...

— Nu-i chiar aşa, Andrei, deşi s'ar părea la prima vedere că ai dreptate, îi răspunse Matei. Căldura, lumina şi celelalte forme de energie emise de Soare nu provin din arderi. De altfel, acolo e şi prea cald ca să ardă ceva. Un corp solid — de pildă un meteorit — care cade pe Soare, se transformă în gaz într'o fracţiune de secundă.

La suprafaţa Soarelui domneşte o temperatură de 6 000°, iar în adâncul lui căldura ajunge la 20 000 000°. Ca să vă daţi seama ce reprezintă 20 000 000°, trebue să ştiţi că gămălia unui ac, încălzită la această temperatură, ar preface în scrum, prin dogoarea ei, tot ce s'ar afla la 1 500 kilometri distanţă.

Sub influenţa uriaşei temperaturi şi presiuni se produc — în miezul Soarelui— transformări adânci ale materiei. Dintre toate procesele care au loc aci, cel mai important este acela prin care hidrogenul se preface în heliu. S'a calculat că transformarea unui singur gram de hidrogen în heliu produce aceeaşi cantitate de energie ca arderea a 15 tone de benzină. Energia atomică gigantică, pe care o produce „fabrica de heliu" din străfundurile Soarelui, răzbeşte până la suprafaţă, trece prin atmosfera solară şi se revarsă în toate direcţiile. De aceea, în fiecare 24 de ore, Soarele pierde prin radiaţie 360 miliarde de tone din masa lui.

Andrei Precup îl privi uimit pe Matei Butaru. Faţa lui galbenă şi ascuţită vădea o oarecare îngrijorare.

— Şi asta de mult se întâmplă, tovarăşe Butaru ? Mai că-mi vine să cred că rămânem într-un an-doi fără Soare.

— Nu te gândi la asta ! Soarele e atât de mare, încât abia peste 46 milioane de ani se va micşora cu o masă egală cu cea a Pământului, adică va pierde a 332 000-a parte din greutatea lui.

Dacă acest astru ar fi din cărbune de cea mai bună calitate, de pildă din antracit, s'ar consuma în numai câteva mii de ani. In realitate, el dăinuie şi emite torentele sale de energie de multe miliarde de ani, şi alte miliarde de ani de existenţă îi stau în faţă.

— Dar hidrogenul, care serveşte ca materie primă pentru producerea energiei, este oare suficient în Soare ?

— Nici în privinţa asta nu trebue să fii îngrijorat. 50 la sută din masa Soarelui este formată din acest gaz.

— In cazul acesta sunt cu adevărat liniştit ! Ce ne-am face pe Pământ fără lumina şi căldura Soarelui, cufundaţi într'un ger năpraznic şi un întuneric veşnic ? Viaţa ar fi cu neputinţă !

Profesorul Dobre intră acum şi el în vorbă.

— Ai spus un mare adevăr, tovarăşe Precup. Soarele dă putinţă plantelor să extragă din aer substanţele de care au nevoie. Prin cerealele şi legumele pe care le mănâncă, oamenii primesc în realitate energia solară acumulată de acestea. Orice aliment, vegetal sau animal, este un adevărat depozit de energie solară.

Pe drept cuvânt spunea marele savant Timiriazev : „De rezerva de energie solară asimilată de plantă se serveşte nu numai planta singură, dar şi tot regnul animal şi omul".

Imensul circuit al apei în natură — evaporarea apei oceanelor, norii, ploaia, formarea râurilor şi fluviilor, vărsarea acestora în mări şi oceane — poate fi înţeles numai pe baza acţiunii Soarelui.

Astfel, deşi datorită marii depărtări la care ne aflăm de Soare, nu primim decât a doua miliarda parte din energia emisă de el, îl putem numi cu adevărat „astrul vieţii".

— Din nenorocire, constată Cernat, nici nu am putea să visăm la o călătorie în Soare. Nu-i aşa, Matei ?

— Nu din nenorocire, ci din fericire. Dacă am ajunge acolo, „Pescăruşul" nostru s'ar transforma, datorită căldurii, în gaze, împreună cu pasagerii lui. Dacă, prin absurd, am presupune însă că s'ar putea staţiona câtva timp pe Soare, vă avertizez că am cântări fiecare vreo două tone, de 28 de ori mai mult decât pe Pământ. Am fi, cu alte cuvinte... striviţi de propria noastră greutate. Apoi întoarcerea ar fi fără îndoială imposibilă, căci pentru a scăpa de puterea uriaşă de atracţie a Soarelui, am avea nevoie, la pornire, de o viteză de 610 kilometri pe secundă.

— Mai bine stăm aici, pe Copernic, unde cântărim cât un fulg, conchise Dincă, a cărui faţă se schimonosise la gândul unor asemenea perspective întunecate.

— Asta cam aşa-i ! spuse Matei Butaru zâmbind.

Inchise aparatele şi călătorii părăsiră centrul subteran de observaţie.

36. *Cel mai mare magnet artificial din lume*

Peste câteva zile asteroidale, în viaţa celor de pe Copernic apărură unele fenomene îngrijorătoare.

Acele busolelor prezentară semnele unei agitaţii neobişnuite. Acest lucru părea cu atât mai curios, cu cât în condiţiile normale pe asteroid se găseau în echilibru indiferent.

Andrei Precup umbla mâhnit de colo până colo, căci legăturile radiofonice se întrerupseseră. Nici semnale luminoase nu puteau fi transmise. Pentru cei de pe Pământ, Copernic se afla în imediata apropiere a discului solar, care îl învăluia în strălucirea sa.

Dincă constată cu prilejul developării filmelor şi plăcilor fotografice că peliculele folosite recent erau toate umbrite.

Şi, ceea ce era mai grav, călătorii se simţiră din ce în ce mai rău. Aveau greţuri, vărsături şi durerile de cap ajunseră curând de nesuportat. Radiaţiile calmante, aplicate în asemenea împrejurări la centrele nervoase afectate, deveniseră ineficiente. Doctorita constată la toţi o anemie pronunţată.

Peste alte câteva zile, starea deveni şi mai gravă. Începură să aibă ameţeli, să leşine. Pe corp le ieşiră erupţii şi apoi ulceraţii roşcate. Oscilograful catodic indica turburări grave în funcţionarea diferitelor organe, hărţile de variaţii ondulatorii prezentând devieri din ce în ce mai mari de la forma normală.

Deşi Dincă se străduia să le prepare mâncăruri gustoase şi hrănitoare, slăbeau din zi în zi. In mai puţin de o săptămână îşi pierdură aproape un sfert din greutate. Epuizaţi, se târau cu greu prin încăperile peşterii subterane.

Cu ajutorul aparatelor automate erau înregistrate neîntrerupt şi imprimate pe benzi magnetonice fenomenele din apropierea Soarelui. Astronauţii însă nu mai erau în stare să le studieze.

Sabina Turcu, deşi suferindă şi ea, întreprinse tot ce-i sta în putinţă ca să amelioreze starea sănătăţii călătorilor. Incercă diferite tratamente, bazate mai ales pe administrarea de polivitamine, vitamina C în cantităţi mari, preparate cu fier şi hormoni.

La început se păru că survine o uşoară ameliorare, apoi starea pacienţilor continuă să se înrăutăţească.

Doctorita îşi dăduse de mult seama că are de-a face cu un pronunţat rău de raze. Aproape în fiecare zi discuta cu Matei Butaru, căutând o soluţie. Până la urmă, ajunseră la concluzia că nu există decât o singură cale : înlăturarea cauzei răului.

După una dintre aceste convorbiri, Matei — deşi extrem de slăbit — se hotărî să inspecteze instalaţiile de pe Copernic.

Primul lucru pe care îl cercetă fu sera lui Dobre. Plantele aduse de pe Pământ se ofiliseră. Frunzele, până nu de mult de un verde strălucitor, se îngălbeniseră şi atârnau veştede şi lipsite de vlagă de-a-lungul crengilor încovoiate. Plantele de pe Venus, mai obişnuite cu temperaturile ridicate, rezistau ceva mai bine.

Intrând în laborator, îl găsi pe Apolodor Dincă foarte amărît. Faţa sa, de obicei rumenă şi surâzătoare, era acum întunecată.

— Ce-i, Dincă ? Ce s'a întâmplat ?

— Tovarăşe Matei, puii... Au murit cu toţii, niciunul n'a rămas în viaţă. Ce ne facem acum ?

Butaru îi spuse câteva cuvinte de consolare şi păşi încet mai departe.

Trecând pe lângă Scarlat, care zăcea întins pe o canapea, îl văzu manevrând magnetograful portativ. Proiecta pe un ecran imaginea unor turnuri metalice înalte, în formă de spirală.

Il întrebă de rostul lor, dar învăţatul îi răspunse doar atât :

— Mă gândesc şi eu la ceva. Sunt nişte scheme pe care le-am imprimat recent pe banda magnetonică. Este încă prematur să discutăm.

In camera de cercetări dădu de Dobre şi de Cernat. Secătuiţi de vlagă, erau întinşi pe fotolii pliante.

— Voiam să venim la tine, Matei, spuse inginerul. Radiodetectorul nostru indică prezenţa unui complex de radiaţii extrem de pătrunzătoare şi periculoase.

— N'ar fi imposibil să se repete întâmplarea din zilele aterizării pe asteroid, observă conducătorul expediţiei. Să nu se fi ivit vreo fisură în căptuşeala de plumb şi grafit a adăpostului. S'ar putea ca pe acolo să pătrundă din nou radiaţiile radioactive din interiorul asteroidului. Sau cine ştie... poate instalaţia de captare a energiei radioactive, construită de Dincă, nu este etanşă.

— Cred mai degrabă, interveni Dobre, că de data asta radiațiile provin din exterior. Dar, pentru mai multă siguranță, să punem în funcțiune defectoscopul ultrasonic.

— Bine, să vedem! încuviință Matei.

Luară aparatul și-l plimbară de-a-lungul pereților și podelelor adăpostului. Nu găsiră nicio fisură, niciun punct de neetanșeitate.

— Am discutat de altfel și cu Ana, spuse Cernat, punând defectoscopul la o parte. Ea ne-a promis...

Ușa se deschise și tânăra cercetătoare intră grăbită în încăpere. Matei o privi. Avea fața suptă, iar pielea-i părea aproape străvezie. Privirea îi era însă ca întotdeauna, hotărîtă și plină de energie.

— Cred că putem stabili cu ușurință de unde provin razele, spuse ea. Uitați-vă aici!

Întinse pe masă o schiță. Aceasta reprezenta un proiect de perfecționare a detectorului de radiații, pe baza căruia aparatul putea să indice nu numai prezența razelor, ci și direcția din care veneau.

Se hotărîră să pună în aplicare propunerea.

A doua zi, dispozitivul era gata. Chiar după prima experiență reieși limpede că radiațiile dăunătoare veneau de sus, din exterior. Sursa lor nu putea fi decât Soarele, de care se apropiaseră considerabil.

Această importantă descoperire le dădu astronauților puteri noi. Matei Butaru le ceru tuturor părerea asupra celor ce aveau de făcut.

Profesorul Dobre veni cu o primă propunere.

— Ce-ar fi să izolăm întreaga suprafață a solului deasupra peșterii cu plăci de plumb?

— Nu e posibil, tovarășe profesor, îl contrazise pe loc inginerul. Pentru a opri complet radiațiile, ar fi nevoie de un strat gros de 20 metri, pe o suprafață de 200 metri pătrați. Chiar dacă am avea mijloacele tehnice ca să realizăm aceasta, nu dispunem de rezerve de plumb atât de mari. De altfel, în acest caz, serele ar trebui sacrificate.

La auzul acestor cuvinte, pe fața profesorului Dobre apăru o umbră de mâhnire.

Sabina Turcu, care stătea lângă Matei, se aplecă spre acesta:

— Tovarășe Butaru, privește-l pe Scarlat. Pare adânc frământat de problema pe care o dezbatem.

Savantul tocmai apăsase pe magnetograful său electronic și pe ecran apăruse schema turnurilor pe care Matei o mai văzuse odată. Începu să vorbească încet, alegându-și cu grijă cuvintele:

— Vreau să vă fac și eu o propunere...

Ochii tuturor se întoarseră spre el.

George Scarlat își potrivi batista fină din buzunarul de sus al hainei — căci nici cele mai grele clipe ale existenței pe asteroid nu-l putuseră determina să-și lepede îmbrăcămintea elegantă — își îndreptă cravata și continuă:

— Vă sugerez un sistem de triplă protecție. În primul rând sunt de părere să-l transformăm pe Copernic într'un imens magnet, creând în mod artificial, la cele două extremități, câte un pol electromagnetic. Vom obține astfel o imitație, la scară redusă, a uriașului magnet pământesc, un adevărat paratrăsnet antiradiant. Am și făcut o schemă provizorie a instalațiilor necesare... În felul acesta, majoritatea radiațiilor dăunătoare vor fi deviate spre poli, așa cum se întâmplă pe Pământ cu unele dintre razele care vin din spațiul astral.

Propun, în al doilea rând, o izolare suplimentară a peșterii noastre. Un strat gros de 20 centimetri de ozon foarte concentrat, plasat între două plăci subțiri de plumb, ne poate aduce foloase însemnate. Trebue să învățăm mereu dela Pământ, continuă savantul. Și acolo ozonul, aflat în stratosferă, oprește cea mai mare parte a radiațiilor ultraviolete.

În al treilea rând, cred că niște câmpuri electromagnetice radiante ne-ar fi de mare folos. Construite peste locuința asteroidală, ele vor constitui o adevărată oglindă electromagnetică, care va reflecta radiațiile externe. Trei asemenea bariere vor fi mai puternice decât forța de penetrație a dușmanilor noștri nevăzuți, încheie el.

Toată lumea primi aceste propuneri cu bucurie. Matei și Dobre îl felicitară pe Scarlat, mulțumindu-i în numele astronauților.

Deși suferinzi, călătorii se apucară îndată de lucru. În atelierul mecanic era o forfotă neobișnuită. Se aduceau aliaje de beriliu, cupru și nichel, folosindu-se toate rezervele existente pe asteroid. Acestea erau transformate în bare, țevi și sârmă, din care urmau să se construiască polii magnetici.

Munceau numai noaptea, căci ziua temperatura ajunsese să depășească 390°.

Peste câteva zile, la cele două extremități ale planetei pitice se înălțau niște construcții conice în spirală. Semănau întrucâtva cu două antene de televiziune și erau alimentate cu ajutorul curentului electric generat de uzina din peșteră.

Imediat după aceea fu instalată pătura protectoare de ozon, care se întindea ca un covor la o adâncime de un metru de suprafață. Gazul necesar era fabricat prin descărcări electrice într'un curent de oxigen. La urmă puseră la punct și instalația care producea câmpurile electromagnetice protectoare.

Munceau din greu. In fruntea tuturor era mereu Matei Butaru. Cu o energie de-a-dreptul uluitoare, tânărul savant alerga de la un șantier la celălalt, se cățăra pe stâlpii metalici montând sau sudând, se târa prin șanțurile săpate de combină, așezând plăcile protectoare.

Avea mereu un cuvânt de îndemn sau o glumă pentru ceilalți.

De multe ori, membrii expediției trebuiau să-l silească să se odihnească o jumătate de oră, căci abia se mai ținea pe picioare.

La sfârșitul acestei munci istovitoare erau cu toții epuizați. Butaru propuse un repaos complet de două zile asteroidale și călătorii fură bucuroși să-l asculte.

Doctorița, deși bolnavă și ea, continua cu dârzenie tratamentul. Pe lângă medicația obișnuită, pacienții făcură băi, în care fusese dizolvat un complex de săruri active, și inhalații cu vapori de „Actival", o substanță întăritoare.

Starea sănătății astronauților nu se îmbunătățea însă. Detectorul arăta că radiațiile dăunătoare fuseseră complet înlăturate, dar urmările lor persistau. Sabina Turcu îi comunică lui Matei îngrijorarea ei.

— Tovarășe Butaru, bolnavilor noștri le merge și mai rău. La boala lor s'a adăugat acum și efectul efortului excesiv depus pentru amenajarea instalațiilor. Faptul că au muncit afară i-a expus și mai mult radiațiilor.

In adăpost, privelișteа era descurajatoare. Călătorii nu mai suportau decât alimente concentrate și-și petreceau trei sferturi din zi dormind. Niciunul nu era în stare să muncească. Doar Matei, inginerul Cernat și doctorița se mai țineau pe picioare.

Atmosfera era apăsătoare. Oamenii vorbeau foarte rar și se zvârcoleau agitați în paturile lor.

Andrei Precup nu-și ascundea neliniștea :

— Mi-e teamă că nu mai scăpăm ! Ne-a fost dat să murim aici, la zeci de milioane de kilometri de Pământ, în acest sicriu de beriliu și plumb. Măcar de m'aș fi gândit mai bine înainte de a porni în această călătorie atât de riscantă !

Intr'una din zile se sculă din pat și se apropie târîș de Jurnalul de bord. Cu mâini nesigure, începu să scrie :

„Medicamentele doctoriței nu-și fac efectul. Soluția propusă de Scarlat era menită doar să ne amăgească. Istovindu-ne la construirea acestor antene ridicule, ne-am grăbit singuri sfârșitul".

Apoi, radiotelegrafistul se întoarse spre patul său și se culcă.

— Acum nu mai am decât să aștept desnodământul, fu ultimul său gând. Căzu apoi într'un somn adânc.

Scarlat stătea cu ochii închiși. Buzele sale subțiri deveniseră aproape albe.

Din când în când, ceilalți îl auzeau șoptind :

— S'a terminat, totul s'a terminat ! Soluția a fost găsită prea târziu !

Matei Butaru și Ana Grigoraș se îndreptară cu eforturi supraomenești spre camera de observație. Controlară funcționarea aparatelor înregistratoare.

— Ana, spuse Matei, situația noastră este mai grea ca oricând. S'ar putea... să nu mai rezistăm mult, deși sunt ferm convins că soluția propusă de Scarlat a fost justă... Sper totuși că până la urmă vom birui !

— Matei, n'ai dreptul să „speri" numai în reușită, ci trebue să crezi în ea cu toată ființa ta. Să nu ne pierdem nicio clipă curajul !

— Nu voi descuraja, Ana, asta ți-o făgăduiesc. Cuvintele sale răsunau ferme, ca un legământ.

★

Dobre se trezise din somn. Deși slăbit peste măsură, bătrânul savant reușea, prin glumele sale, să răspândească un oarecare optimism. Când văzu intrând pe Matei și pe Ana, îi întâmpină cu voioșie :

— Ei, tinereilor, ce mai spuneți ? Arătați parcă v'ați fi întors dela mare ! Sau, mai exact, sunteți bronzați ca niște africani !

Intr'adevăr, sub influenţa radiaţiilor, pielea călătorilor prinsese o culoare cafenie.

— Ia priviţi şi voi ce de mutre plouate în jurul meu, continuă el. Când mă uit la ele, îmi vine să-mi iau câmpii. Mai ales Precup se tot tânguie, de parcă ar fi de acum pe lumea cealaltă. Vă închipuiţi voi că ne lasă „Castravetele" nostru? Nici gând! Vocea sa deveni duioasă. Drăguţul de el, nu cred să-i placă să-şi continue călătoria în calitate de... astrodric.

Membrii expediţiei izbucniră în râs. Până şi Scarlat, care ţinea aproape tot timpul ochii închişi, întoarse capul şi surâse.

Din această clipă, de parcă bătrânul savant ar fi schimbat cu glumele sale cursul evenimentelor, începură să apară semne încurajatoare. Doctoriţa constată la prima vizită simptome clinice bune. De altfel şi după propria ei stare îşi putea da seama că intervenise o ameliorare. Ulceraţiile şi eczemele începură să dea înapoi. Numărul hematiilor — al globulelor roşii din sânge — arăta o uşoară creştere, iar hărţile de oscilaţii indicau o normalizare treptată a proceselor fiziologice.

— Vedeţi, spunea Sabina Turcu, măsurile de protecţie ale tovarăşului Scarlat, completate de tratamentul meu, îşi fac efectul!

Deşi încă slăbită, doctoriţa dădea o luptă titanică pentru a ajuta organismelor să-şi recapete forţa şi vigoarea.

*

Două săptămâni mai târziu, călătorii se simţiră în putere să părăsească pentru prima dată adăpostul subteran. Ieşiră, bineînţeles, în cursul nopţii.

Se plimbară timp de o oră pe suprafaţa asteroidului, controlând toate instalaţiile.

Reîntors în camera cea mare a adăpostului, Matei notă în Jurnalul de bord:

„Am trecut recent prin punctul cel mai apropiat de Soare. Ieşim treptat de sub influenţa radiaţiilor dăunătoare. Suntem cu toţii în viaţă şi aproape complet restabiliţi. Drumul continuă şi ne îndepărtăm tot mai mult de astrul central al sistemului nostru planetar".

Aurelian Dobre, care se apropiase de conducătorul expediţiei, citise cuvintele scrise de acesta.

— Ştii, Matei — bătrânul profesor părea deosebit de vesel — nu am scăpat numai noi cu viaţă. Am reuşit să salvez şi câteva dintre plantele mele. Am pus la punct o auxină pentru accelerarea creşterii plantelor venusiene. Ii voi spune „Venuxină"!

Era atât de fericit, încât obrazul său înnegrit de radiaţiile solare, părea că întinerise.

Puţin mai târziu, biologul zări cum Andrei Precup căuta să se apropie pe nesimţite de Jurnal. Radiotelegrafistul privea în dreapta şi în stânga. Crezându-se neobservat, începu să răsfoiască febril filele. Intrigat, profesorul se apropie de el.

Precup încerca tocmai să desprindă binişor o foaie.

— Stai! strigă Dobre, cu voce tunătoare. Ce faci acolo? Infuriat, îi trase mâna la o parte. Citi pagina pe care Precup voise s'o smulgă şi spuse:

— Fila aceasta rămâne! Face parte din istoricul călătoriei. S'o citească toţi aceia ce vor dori să-şi dea seama ce a simţit şi la ce s'a gândit fiecare dintre noi!

37. *Cel mai mic dintre fraţii Pământului*

Copernic îşi urma nestingherit drumul de-a-lungul orbitei sale.

In curând, polii artificiali fură demontaţi şi viaţa asteroidală îşi reluă cursul obişnuit. Soarele se găsea acum la o depărtare de peste 50 000 000 kilometri. Tot mai impunător se zărea discul lui Mercur, planeta cea mai mică din sistemul nostru şi cea mai apropiată de Soare.

Munca de cercetare fu reluată: studiau acum intens corpul ceresc spre care se îndreptau. Rezultatele erau transmise zilnic spre Hepta, cu care legătura radiofonică fusese restabilită.

George Scarlat îşi împărţea activitatea între studiul planetei Mercur şi cel al traiectoriei lui Copernic. Acesta din urmă îi lua o mare parte din vreme. Savantul devenise şi mai tăcut, mai ales de când primise de pe satelitul artificial noi date privind caracteristicile orbitelor celor doi asteroizi recent descoperiţi.

Ceilalţi crezură un timp că redevenise acelaşi om ursuz ca la începutul călătoriei, dar îşi dădură repede seama că e frământat de probleme extrem de importante pentru desfăşurarea viitoare a expediţiei.

T. N. 12 — 3156

La întrebările lor, George Scarlat fie că răspundea neprecis, fie că tăcea, refuzând să dea explicații.

Alte zile asteroidale trecură și Copernic își vedea liniștit de drumul său. Nimic important nu se petrecu în acest răstimp, iar convalescența astronauților decurgea în bune condiții.

Într'o noapte fură treziți de o zguduitură puternică. Se sculară buimăciți.

— Trebue să fie un meteorit! spuse Matei. Își îmbrăcă îndată costumul de protecție și ieși la suprafață. Cernat îl urmă.

Noaptea era întunecoasă și aștrii străluceau ca niște cristale de ghiață pe bolta cerească.

Nu se zărea nici urmă de meteorit. In schimb, la 200 metri de construcțiile expediției se ivise o crăpătură adâncă în rocele asteroidului. Zgomotul pe care-l auziseră fusese provocat de o prăbușire a solului, datorită încălzirilor și răcirilor, dilatărilor și contractărilor succesive din săptămânile în care asteroidul fusese în imediata apropiere a Soarelui.

Odată cu aceasta, un nor de nisip și de praf se ridicase spre cer. Luminat de razele stelelor, părea o spumă cenușie care plutea deasupra insulei zburătoare, făcându-se din ce în ce mai mic, până pieri pentru totdeauna în spațiul infinit. Pe cer se văzu atunci, nespus de măreață, planeta Mercur. Trei sferturi din discul ei era scăldat într'o lumină vie, iar restul se ascundea într'o beznă de nepătruns.

Virgil Cernat nu-și dezlipea privirea dela această imagine fără seamăn.

— Parcă ar fi Luna! Aceleași contururi dure, încremenite!

— Nu greșești deloc. Această planetă e doar cu puțin mai mare ca satelitul natural al Pământului și, ca și acesta, lipsită de orice înveliș gazos. Mercur se învârtește în jurul propriei sale axe în exact același timp în care se rotește în jurul Soarelui — adică într'o perioadă ce durează 88 de zile pământești — așa cum Luna se rotește în jurul axei ei în același interval în care ocolește Pământul. De aceea, Mercur arată Soarelui — ca și Luna Pământului — mereu aceeași față. Pentru Mercur, acest fapt este extrem de important. Într'adevăr, pe partea îndreptată mereu spre Soare, lume a zilei veșnice, temperatura se menține constant la peste 300°. Pe partea întunecată, gerul este aproape de zero absolut.

Datorită acestor condiții, precum și masei reduse a planetei, Mercur a rămas fără atmosferă. Pe partea încinsă, gazele s'au evaporat și s'au risipit în spațiul interplanetar, iar pe partea geroasă au înghețat, depunându-se pe suprafață. Dacă pe Mercur a existat vreodată apă, cu ea s'a întâmplat exact același lucru ca și cu gazele.

— Cred că îți dai seama, Virgile, că în aceste condiții nicio formă de viață nu este cu putință acolo!

— Într'adevăr, așa e!

Mai priviră câtva timp cerul înstelat și pe urmă se întoarseră în adăpost.

Dela postul de radioteleviziune se auzea vocea lui Scarlat, care transmitea rezultatele calculelor sale stației de urmărire de pe Hepta:

— ... deci, repet, tovarășe Arunian, excentricitatea orbitei 0,206 753; înclinația ei pe ecliptică 7°11' 34"; greutatea specifică 3,81672 grame pe centimetru cub... Vom reveni cu transmiterea datelor peste 12 ore. Inchidem emisiunea.

După ce Precup opri aparatul, Scarlat intră cu Matei în camera de cercetări. Aici îl găsiră pe Apolodor Dincă. Acesta înregistrase pe o bandă magnetonică o mare hartă a planetei Mercur, recent terminată și o proiecta acum, cu ajutorul magnetografului, pe un ecran.

Pe pânză se vedeau deslușit caracteristicile solului, cu variațiile de relief.

— In ultimele zile, tovarășul Dincă m'a ajutat mult, observă Scarlat. Această hartă ne va fi de mare folos.

Incepu să verifice niște calcule cu ajutorul integratorului electric, apoi alese una dintre astrofotografiile care slujiseră la cartografiere și o proiectă pe ecran.

— Am terminat tocmai un calcul interesant, explică el. Pe baza lungimii umbrei unui pisc din această fotografie, am reușit să stabilesc înălțimea celui mai falnic munte de pe partea luminată a lui Mercur. Are doar 968 metri. Destul de puțin, dacă ne gândim că în Lună, care e ceva mai mică, există piscuri ce depășesc 8 kilometri în altitudine.

— Nu are însă de suportat decât o temperatură maximă cu mult mai scăzută decât aceea de pe Mercur, completă Matei.

— Intr'adevăr, așa este, încuviință profesorul Scarlat. Cea mai mare parte a emisferei încinse a lui Mercur este desigur acoperită de nisip și de diferite roce devenite plastice sub influența arșiței ; pe alocuri trebue să fie adevărate bălți păstoase. In ceea ce privește munții, majoritatea lor s'au sfărâmat, datorită condițiilor de temperatură.

Văzându-l pe Scarlat mai vorbăreț, Matei încercă să afle motivele comportării ciudate pe care acesta o avusese în ultima vreme.

— Imi pare bine că ai părăsit tăcerea. De un timp încoace ne cam neliniștisem... Nu vrei să ne spui deschis ce te frământă ?

Savantul tresări, apoi îl fixă câtva timp pe Matei cu o privire plină de îndoială. Părea nehotărît dacă să vorbească sau nu. In sfârșit, se decise :

— Să-ți arăt ceva, tovarășe Butaru.

Apăsă pe un buton al magnetografului electronic și pe ecran apăru, în locul cartogramei lui Mercur, o hartă astrală, pe care o linie roșie înfățișa calea lui Copernic.

— După cum știi, spuse Scarlat, Copernic este un asteroid recent descoperit. La plecarea noastră de pe Pământ i se cunoștea — în linii generale — orbita... în linii generale, subliniez ! Savanții de pe Hepta au calculat cu aproximație și modificările pe care le suferă calea eliptică a lui Copernic sub influența forței de atracție a diferitelor planete. Dela aterizarea noastră pe asteroid am reușit să precizez rezultatele calculelor. Ceva însă nu-mi ieșea la socoteală și nu înțelegeam de ce. Acum cunosc, în sfârșit, pricina. Imprevizibilul, de care vă vorbeam și-a arătat colții. Asteroizii recent descoperiți trec anul acesta la mai puțin de 8 500 kilometri de Copernic, ceea ce înseamnă că...

— Ei și ? îl întrerupse Matei. Nu văd ce te neliniștește. După părerea mea nu există nici un pericol de ciocnire. 8 500 kilometri e o distanță apreciabilă.

— ... ceea ce înseamnă, urmă Scarlat pe un ton mai apăsat, fără a da atenție intervenției lui Butaru, că în prima lună a anului pământesc viitor, două săptămâni după apropierea noastră maximă de planeta Marte, vom trece prin cel mai dens roi de meteoriți ai sistemului nostru solar. Aceasta, fiindcă asteroizii despre care ne-a înștiințat tovarășul Arunian, având o masă ce depășește de multe mii de ori pe aceea a lui Copernic, îi vor modifica ușor drumul spre acest roi.

Știți ca și mine că în ultimele decenii s'a dovedit că roiurile dense conțin pe kilometrul cub o concentrație de meteoriți de 2-300 ori mai mare decât cea presupusă de învățați în prima jumătate a secolului al XX-lea.

Cred că nu sunt prea pesimist dacă susțin că ne aflăm în fața unei mari primejdii...

Matei Butaru nu răspunse îndată. Cuvintele lui George Scarlat făcuseră asupra lui o impresie puternică. După un timp, spuse gânditor :

— Inseamnă că va fi necesar să luăm toate măsurile ce se impun. Nu este prima și nu va fi nici ultima greutate de care ne vom izbi... și pe care va trebui s'o învingem.

38. *Amintiri dintr'o expediție astrobiologică*

Trecuseră mai multe luni. După socoteala calendarului pământesc, erau în 15 Noembrie.

Asteroidul continua să înainteze pe orbita lui, îndepărtându-se de Soare. Sistematizarea și interpretarea observațiilor științifice din cursul călătoriei, mai ales a importantelor descoperiri de pe Venus, făcuseră mari progrese. Totodată pregătirile pentru noua escală ajunseseră într'un stadiu înaintat.

In seara aceea, în camera cea mare a locuinței subterane, astronauții se adunaseră în jurul profesorului Dobre. Așa cum se întâmpla deseori, acesta avea chef de vorbă.

Chipurile bronzate ale tuturor erau îndreptate, cu un vizibil interes, spre el. Doar Scarlat, într'un colț al odăii, se prefăcea că studiază magnetograma proiectată pe ecranul său portativ. Din felul distrat în care manevra butoanele, se ghicea însă că urmărește și el cu atenție povestirea bătrânului învățat, a cărui voce plăcută umplea întreaga încăpere.

— Și acum să vă istorisesc o altă amintire. Este deosebit de interesantă pentru niște exploratori cosmici care își propun să pună piciorul pe Marte peste câteva săptămâni.

Să fi fost cu vreo treizeci și cinci de ani în urmă. Tocmai terminasem Facultatea de biologie. Lucrarea pe care o prezentasem la Examenul de Stat, „Despre flora subalpină din țara noastră", bazată pe studiile mele din Munții Rodnei, Făgărașului și Bucegi, stârnise discuții vii.

Indrăznisem cam mult pentru un tinerel care abia făcea primii pași în lumea cercetărilor. Mă încumetasem să trag chiar unele concluzii generale asupra plantelor care trăiesc în condițiile unei atmosfere rarefiate și a unei temperaturi scăzute. Câțiva savanți consacrați, care țineau mai mult la renumele lor decât la progresul științei, începuseră să-mi disece lucrarea. Mai-mai să mă facă fărâme, folosindu-se de unele slăbiciuni ale ei.

Tocmai eram pe cale să pregătesc un răspuns documentat, când îmi veni o veste mare, care mă făcu să uit de toate acestea. Un grup de savanți, desemnați de Uniunea Astronomică Internațională, mă invitau într'o expediție pe care se pregăteau să o întreprindă în regiunile subarctice ale Peninsulei Cola și în munții din Nordul Norvegiei. Era vorba de studierea florei din Marte.

Bineînțeles că am primit cu entuziasm și peste câteva zile eram instalat în cabina confortabilă a stratoreactorului, care...

Inginerul Cernat, în ochii căruia se vedea o mirare cu greu stăpânită, interveni :

— Poate că am înțeles greșit cele ce ați spus. Dar nu pricep cum se poate studia flora din Marte în Peninsula Cola sau în Norvegia...

Profesorul Dobre îi aruncă o privire supărată :

— Știi că nu-mi place să fiu întrerupt ! Așteaptă și vei înțelege... Cum vă spuneam, se întoarse el către ceilalți, un stratoreactor m'a dus în Nordul îndepărtat. In fața expediției stăteau sarcini de mare răspundere. Era vorba de studierea vegetației din Marte.

Cu multe decenii în urmă, o serie de învățați, printre care marele astronom sovietic G. A. Tihov, descoperiseră în Marte existența unor pete albastre-verzui și susținuseră că această culoare provine dela vegetația de acolo. Se iveau însă trei dificultăți însemnate în calea acceptării acestei ipoteze îndrăznețe, dificultățile așa ziselor „enigme optice".

Mai întâi, era vorba de fotografiile prin filtre care lasă să treacă doar radiațiile infraroșii, oprind pe celelalte. Incercați să fotografiați într'o zi de vară, prin asemenea filtre, vegetația de pe Pământ. Plantele vor arăta ca acoperite de zăpadă ; tot ce este în realitate verde apare pe placă

alb, strălucitor. Dacă însă fotografiem petele albastre-verzui de pe Marte prin astfel de filtre, ele se prezintă întunecate.

Acum, a doua enigmă: în spectrul luminii reflectate de vegetaţia pământească obişnuită pot fi uşor distinse benzile specifice clorofilei. Analiza spectrală a regiunilor albastre-verzui de pe Marte nu relevă însă prezenţa acestor benzi şi scepticii s'au grăbit să conchidă că pe această planetă nu există clorofilă, deci nici plante.

In al treilea rând, cele mai puternice telescoape au confirmat că presupusa vegetaţie de pe Marte nu are o culoare verde, ca cea de pe pământ, ci mai curând albastră sau violetă.

— Şi cum se explică toate acestea? întrebă Cernat, pe care problema părea să-l intereseze în mod deosebit.

— A durat multă vreme până ce tainele au fost complet dezlegate.

In timp ce plantele regiunilor mai calde îşi pot permite să reflecte razele infraroşii, care sunt radiaţii termice, purtătoare de căldură, plantele ţinuturilor reci, care au nevoie de toată căldura solară, le absorb cu aviditate. Desigur că aşa fac şi plantele de pe Marte, unde temperatura este şi mai scăzută.

— Foarte interesant, observă inginerul Cernat, dar de ce lipseşte banda clorofilei din spectru? Plantele din Marte sunt oare lipsite de clorofilă?

— Nicidecum! S'a stabilit că şi în spectrul plantelor pământene subarctice banda principală de absorbţie a clorofilei este mult mai slabă decât la plantele zonelor mai călduroase.

Aceste concluzii au dat cheia pentru rezolvarea celei de a treia enigme a vegetaţiei marţiene: culoarea ei. Datorită slabei reflectări a radiaţiilor roşii, portocalii, galbene şi verzi, care sunt absorbite de vegetaţia avidă de căldură a planetei Marte, plantele de acolo reflectă mai ales radiaţiile reci ale spectrului — albastru, indigo şi violet. Acestea devin astfel culorile dominante.

Minunatele descoperiri ale expediţiei m'au hotărît, încă de tânăr, să consacru o mare parte a activităţii mele ştiinţifice studiului vieţii pe alte planete.

Profesorul Dobre privi mulţumit în jur:

— Probabil că acum ştiţi atât de multe despre flora şi fauna de pe Marte, îi aruncă ironic Scarlat, încât nici

nu mai e cazul să întreprindem escala plănuită pe această planetă.

Dobre îşi stăpâni cu greu enervarea:

— Să ştii, tovarăşe Scarlat, că dacă n'aş fi acum în preajma celor mai însemnate descoperiri ştiinţifice din existenţa mea de cercetător, m'aş certa definitiv cu dumneata... şi ai merita-o! Auzi vorbă! Sigur că ştiu mai mult decât cunoşteau învăţaţii acum jumătate de secol despre viaţa de pe Marte. De pildă, ştiu că pe Marte există arbori sau arbuşti cu frunze căzătoare, fiindcă o parte din petele care devin primăvara albastre, capătă toamna o culoare cafenie, asemenea pădurilor noastre când li se ofilesc frunzele. Mai ştiu că există acolo şi plante sau arbuşti de felul coniferelor, a căror frunză nu cade iarna; aceasta, deoarece unele pete albăstrii îşi păstrează iarna culoarea.

Am ajuns la concluzii interesante asupra înălţimii probabile a plantelor şi animalelor, asupra vieţuitoarelor care populează întinsele deşerturi şi aşa mai departe. S'au stabilit o sumedenie de lucruri. Mai sunt însă şi multe presupuneri, teze, teorii. Dar astea toate nu dau decât un cadru general. Abia acolo vom putea afla ce forme a luat viaţa în condiţiile specifice ale mediului marţian. Te rog să mă crezi, tovarăşe Scarlat, că, deşi sunt mândru de cuceririle astrobiologiei, am toate motivele să fiu curios.

— O mică întrebare, tovarăşe profesor. Fiinţe raţionale crezi că vom întâlni? Ştiinţa dumneavoastră, care pretinde că a studiat brazii din Marte în Norvegia şi ienuperii marţieni în Pamir, are ceva de spus în această privinţă?

Profesorul Dobre se frământa pe scaunul lui, enervat la culme de tonul sarcastic al lui Scarlat. Stăpânindu-se, îi răspunse:

— Ca astrobiolog nu pot încă să dau un răspuns precis la această problemă, deşi este, fără îndoială, cea mai importantă dintre toate. Cred însă că au avut condiţii să existe, dacă nu acum, cel puţin în trecut. Canalele de pe această planetă sunt opera unei uriaşe activităţi constructive. Cine ar fi putut-o întreprinde?

Scarlat se sculase în picioare:

— Iată unde a putut să vă ducă fantezia astrobiologică! Aţi uitat că, datorită depărtării ei, Marte nu primeşte pe un metru patrat decât 40 la sută din energia solară care ajunge pe Pământ, că în atmosferă nu există decât o con-

centrație infimă de oxigen liber și vapori de apă, că învelișul ei gazos este la fel de rar ca aerul la 15 kilometri înălțime — în plină stratosferă deci — că rezerva de apă a planetei e foarte redusă, că temperatura scade deseori până la —100° și că rar crește peste +14°, că...

Profesorul Dobre se apropie de adversarul său și se opri la un pas de el:

— Dumneata neglijezi cu totul imensa putere de adaptare a organismelor. Știi doar la ce geruri rezistă animalele din ținuturile polare. Nu cred că ai uitat de experiențele fizicianului francez Becquerel, care a arătat că sporii dezhidratați ai bacteriilor, algelor, ciupercilor, mușchiului și ferigilor rezistă la — 271°, temperatura heliului lichid. Cunoști deasemeni cercetările lui S. N. Vinogradschi, care au demonstrat posibilitatea vieții într'un mediu pur mineral; știi și de ciupercile care trăiesc în soluțiile saturate de salpetru și de infuzorii care rezistă până și în soluții concentrate de sublimat corosiv. Mai ales cred că n'ai uitat de studiile spectrografice ale lui Tihov în legătură cu existența unor forme de viață pe Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun.

Scarlat parcă nici nu ascultase cele spuse de Dobre.

— Aberații, nimic altceva decât aberații! Este absurd ca în condiții atât de nefavorabile ca cele de pe Marte, să se presupună că există altceva decât cel mult bacterii și alte vietăți inferioare. Iar pe planetele mai îndepărtate, nimic, nimic și iar nimic!

Scarlat bătu de trei ori cu creionul în cutia magnetografului, ca pentru a sublinia ultimele cuvinte. Făcu o pauză, își aranjă cravata și continuă:

— Auzi, să presupunem existența unor ființe raționale pe o planetă pustie! Dar să fim logici. Planeta Marte este, după părerea celor mai mulți învățați, mai bătrână decât Pământul. Deci, dacă prin absurd am considera că s'au putut dezvolta ființe raționale, acestea au apărut cu mult înaintea oamenilor și au putut atinge un grad de civilizație mai înalt. Atunci cum se explică, tovarășe profesor, că noi suntem primii care am trimis radiosemnale în Marte și deasemenea primii care o vizităm? Cu atât mai mult cu cât, pentru a părăsi această planetă, un vehicul interplanetar are nevoie de o viteză inițială mult mai mică decât aceea pe care trebue să o dezvolte

o navă astrală pentru a părăsi Pământul, datorită forței de atracție mai reduse a lui Marte.

Profesorul Dobre îi răspunse scurt:

— Nicio grijă, tovarășe Scarlat, peste câteva săptămâni toate acestea vor fi lămurite.

— Frumos răspuns, când argumentele lipsesc!

Citind pe fața tuturor dezaprobarea pentru tonul pe care îl imprimase discuției, Scarlat fixă cu un gest nervos magnetograful de masă și ieși din încăpere.

Timp de câteva minute nimeni nu spuse nimic. Apoi biologul, care își recăpătase buna dispoziție, i se adresă lui Matei!

— Dar comandantul nostru ce spune? Cum stăm cu pregătirile pentru escala pe Marte? Abia aștept să văd mutra lui Scarlat după ce vom face cunoștință cu primele făpturi marțiene.

— Suntem aproape gata, tovarășe Dobre. Am comunicat ieri și stației de pe Hepta stadiul în care ne aflăm. „Pescărușul" a fost reparat, șenilele refăcute, bărcile pneumatice și celelalte instalații abandonate pe Venus au fost construite din nou.

— Așa... foarte bine, aprobă profesorul. Eu mi-am pus la punct tot aparatajul pentru noile cercetări astrobiologice. O să vadă tovarășul Scarlat cine are dreptate. Spune-mi, Matei, proorocirea lui despre întâlnirea cu roiul extradens de meteoriți, aflat dincolo de orbita lui Marte, n'o fi vreo drăcovenie scornită ca să ne înspăimânte?

— Din păcate nu. Observatorul principal de pe satelitul artificial îi confirmă calculele. Ne mai anunță, de altfel, că în luna Martie va trece la câteva zeci de mii de kilometri de Copernic o cometă.

— Deci la o distanță nepericuloasă, observă Precup.

— In ce privește cometa, ai dreptate. Roiul meteoric însă îl vom străbate din plin. Tocmai de aceea am grăbit terminarea pregătirilor pentru etapa marțiană. Vom avea timp îndeajuns să studiem măsurile ce trebuesc luate. Am cerut prin Hepta și avizul unor institute de cercetări de pe Pământ. Curând îl vom avea.

— Păcat de seră! se întristă profesorul Dobre.

— Păcat de salatele orientale, ghiveciurile naționale și sarmalele noastre, completă abătut și Dincă.

Pe neașteptate, în plafon se aprinse o lumină verde. Se auzi un semnal sonor. Andrei Precup se uită la ceas

și sări ca ars. Mișcarea efectuată fu atât de bruscă, încât se lovi cu capul de tavan. Era un bun radiotelegrafist și nu uitase niciodată ora comunicării periodice cu satelitul artificial al Pământului. De data aceasta, însă, se lăsase furat de controversa dintre Dobre și Scarlat, care îi pasionase pe toți.

Când ajunse în fața postului și porni aparatul, profesorul Arunian îi făcu de pe ecran un semn dojenitor cu degetul :

— Tovarășe Precup, să știi că am fost neliniștiți. Credeam că iar s'a întrerupt legătura. Vă transmit acum avizul Institutului de Construcții din Leningrad, secția construcții extraterestre, privitor la trecerea lui Copernic prin roiul meteoric...

39. *Phobos*

„Pescărușul" se găsea în drum spre Marte. Plecaseră cu el Matei Butaru, Scarlat, Dobre, Ana Grigoraș și Cernat. Precup rămăsese pe asteroid, împreună cu Dincă și doctorița.

Călătoria decurgea în cele mai bune condiții. Racheta parcursese o parte însemnată a drumului.

— Ne apropiem acum de cel de al doilea satelit al planetei, de Phobos, anunță Cernat, care pilota.

— Ce idee stupidă a avut astronomul care a botezat cei doi sateliți ai lui Marte, Phobos și Deimos, adică „Spaima" și „Groaza", observă profesorul Dobre. Vasăzică rămâne hotărît ? Ne oprim câteva ore pe Phobos ?

Matei era absorbit de efectuarea unor calcule. Răspunse abia după câtva timp :

— Da, tovarășe Dobre. Știu că ești nerăbdător să fotografiezi sau chiar să pui în tolbă primele vietăți de pe Marte. Dar mai trebue să zăbovești câteva ore. Vom rămâne pe satelit exact 7 ore și 30 de minute, în care timp acesta va face un înconjur complet al lui Marte, dându-ne prilejul să realizăm o sferofotogramă excelentă, dela mai puțin de 11 000 kilometri distanță. Nu trebue să pierdem acest prilej, cu adevărat unic !

— Păcat, oftă profesorul necăjit și se apropie de un geam lateral al „Pescărușului".

In fața lui se zărea globul uriaș al planetei Marte, iar în dreptul acestuia, cu mult mai mic, Phobos.

Era o priveliște impresionantă, un joc minunat de culori. La cei doi poli, planeta purta niște „căciuli albe". două calote din zăpadă și ghiață, care sclipeau puternic, în ciuda ceții care le învăluia. Calota sudică se întindea pe aproape o cincime din emisfera inferioară. Cea din jurul Polului Nord era cu mult mai mică. Aceasta se datora faptului că în jumătatea nordică a lui Marte tocmai începuse vara, în timp ce emisfera sudică intra în iarnă.

Dela învelișul de ghiață al Polului Nord porneau numeroase linii întunecate, albăstrii, care se ramificau în zeci și zeci de brațe. Din loc în loc, liniile se reuneau, formând mari pete întunecate. Dela acestea pornea păienjenișul altor ramificații, care se întindeau până aproape de ecuatorul planetei. Privind atent aceste linii, a căror lățime putea fi evaluată la 100—300 kilometri, biologul constată că erau formate din nenumărate puncte întunecate, unite între ele doar printr'un fir albastru, subțire, ca niște mărgele înșirate pe o ață.

Dobre îl auzi pe Matei întrebându-l ceva pe Scarlat. Prinse numai ultimele cuvinte.

— ...la cât ați calculat viteza medie a scurgerii apei pe canale ?

— Am reușit s'o stabilesc exact : 3,518 kilometri pe oră. Procesul de topire a calotei nordice a început cu câteva luni în urmă. De atunci, apa rezultată se scurge pe canale și udă zonele din imediata lor vecinătate. In emisfera de Sud, continuă Scarlat, lucrurile stau altfel. Acolo, cea mai mare parte a umezelii s'a evaporat. Canalele nu se mai văd deloc în zona ecuatorială, iar mai jos, spre Polul Sud, abia dacă le deosebești urmele palide, care peste câteva săptămâni vor dispărea cu totul. Văile din preajma lor, acum câteva luni albastre-verzui, au devenit cafenii, de culoarea ciocolatei, cu excepția câtorva pete albastre. Vine iarna...

Profesorul Dobre încetă să mai asculte. Toată ființa lui era cufundată în contemplarea planetei pe care de atâta vreme visase să o vadă de aproape.

Albul calotelor polare și albastrul văilor și canalelor nu ocupau decât mai puțin de un sfert din suprafață. Culoarea dominantă era aceea a pustiurilor cărămizii, care acopereau cea mai mare parte a lui Marte.

„Iată de unde vine culoarea sângerie a planetei", se gândi profesorul, amintindu-și că această particularitate

îi făcuse pe Romani să dea astrului numele zeului războiului, veşnic avid de sânge.

Fiecare dintre cele trei culori principale ale planetei era alcătuită din zeci de nuanţe. Albul varia între strălucirea argintului şi cenuşiul ceţos, albastrul începea dela verde-albăstrui şi se termina în violet închis sau indigo, roşul alterna cu galben, portocaliu şi roz.

Prin vălul străveziu al atmosferei marţiene, care spre marginile discului părea ceva mai deasă, se zăreau lucind ca nişte diamante, sute de puncte scânteietoare.

Profesorul Dobre închise ochii şi strânse cu putere pleoapele. Voia să păstreze pentru cât mai mult timp în minte imaginea aceasta, ca pe o comoară de nepreţuit. Zăbovi aşa un timp îndelungat. Deodată, vocea inginerului Cernat îi aminti unde se afla.

— Atenţie, aterizăm pe Phobos!

Simţiră o mică zdruncinătură şi „Pescăruşul" se aşeză pe suprafaţa satelitului.

Işi puseră în grabă costumele de protecţie şi unseră cizmele cu substanţă adezivă. Trecură apoi prin camera de ecluzare şi ieşiră din rachetă.

Aterizaseră pe o înălţime a micului corp ceresc. Era noaptea adâncă şi fură nevoiţi să aprindă farurile. Nici Soarele, nici Marte nu se vedeau pe firmament.

Cernat puse detectorul de gaze în funcţiune. După câteva secunde, comunică:

— Nici urmă de atmosferă pe aici!

— Era şi de aşteptat, observă Matei. Ca orice alt corp ceresc mic, Phobos, care are un diametru de numai câţiva kilometri, nu a putut reţine cu forţa lui de atracţie redusă un înveliş gazos. Priviţi şi culoarea solului. Nu vezi nicio nuanţă de roşu care să indice vreun fenomen de oxidare a rocelor.

Ochii astronauţilor se acomodaseră cu întunericul. In lumina palidă a stelelor zăreau faţa aspră, colţuroasă, a planetei, cu mii de luciri metalice şi sclipiri cristaline.

— Un peisaj asemănător cu cel de pe Copernic, remarcă Ana Grigoraş, privind de jur împrejur.

Deodată, la orizontul satelitului, între două vârfuri de stânci, se ivi ceva care semăna cu o creastă argintie. Era partea superioară a unui glob uriaş, care creştea din secundă în secundă.

— Marte, răsare Marte! strigă Dobre.

Aparatura de filmat a inginerului Cernat intră fără întârziere în funcţiune.

Puţin mai târziu, Marte strălucea sus, pe cer, în toată splendoarea. Ocupa o mare parte din boltă, având un diametru aparent de 90 ori mai mare decât acela al Lunii zărite de pe Pământ.

O lumină roşiatică, specifică suprafeţei planetei sângerii, inundă tot satelitul, schimbându-i întreaga înfăţişare.

— Oare şi Pământul pare atât de mare de pe Lună ca Marte de pe acest satelit al său? întrebă Cernat.

— Să nu-ţi închipui aşa ceva! spuse Matei. Luna e de 36 ori mai îndepărtată de planeta pe care o înconjoară, decât Phobos de Marte. Discul pământesc apare de pe Lună doar de 14 ori mai mare decât discul Lunii zărit de pe globul terestru.

Ana Grigoraş adună câteva probe de roce. Găsise unele deosebit de interesante. Erau mai ales metale şi aliaje metalice, săruri cristalizate în diferite forme şi cărbune amorf.

Intre timp, răsărise şi Soarele. Arăta cu mult mai mic, deşi incomparabil mai strălucitor decât Marte. In razele lui, unele dintre rocele de pe Phobos începură să strălucească orbitor.

Undeva, în vale, o formaţiune ciudată le atrase călătorilor atenţia.

Pe Phobos, unde navigatorii nu cântăreau decât câteva sute de grame, fură suficiente cinci-şase sărituri pentru a ajunge până la obiectul care le trezise interesul.

— Asta nu e o rocă! exclamă Dobre.

In faţa lor se afla un triunghi aproape regulat, cu laturile de vreo 80-90 metri. Era alcătuit din trei bare aurii, fixate adânc în stâncă. Din loc în loc, barele aveau găuri, umflături şi alte deformaţii. In mijlocul triunghiului era o sferă cu un diametru de vreo 8 metri, tot de culoare aurie.

Ana cercetă cu luare aminte materialul din care erau alcătuite triunghiul şi sfera. Cu ajutorul instrumentajului portativ de analiză putu să-i stabilească în scurt timp compoziţia.

— E vorba de un aliaj de beriliu şi cupru. Are culoarea aurului, deci o mare putere de strălucire. Este însă ceva mai uşor.

— Forma e destul de regulată şi compoziţia nu pare să fie rodul unei întâmplări, observă Matei. Să fie o staţie

de semnalizare a marţienilor ? Cu un telescop puternic s'ar putea vedea de pe planetă.

Vocea lui Scarlat se auzi batjocoritoare în aparate:

— In orice caz, o „staţie“ prost întreţinută, dacă judecăm după toate aceste semne de deteriorare. Oare nu ai văzut, tovarăşe Butaru, suficiente stânci de forme ciudate pe Pământ ? Sau meteoriţi cu înfăţişări parcă anume modelate ?

— Mă bucur că aud una dintre ultimele dumitale ironii cu privire la Marte ! interveni profesorul Dobre în discuţie. Curând nu vei mai avea ce să spui, căci nu mă îndoiesc că ne vom întâlni pe planetă cu autorii acestei construcţii.

Inginerul Cernat făcuse mai multe fotografii şi grupul de cercetători se înapoie la rachetă.

Soarele, care nu se ridicase decât câteva palme peste orizont, descriind un mic arc de cerc, apusese. Pe bolta înstelată strălucea, schimbându-şi repede fazele, discul gigantic al lui Marte. Avea acum înfăţişarea unui corn deschis în sus, spre regiunea bolţii, pe care se vedea scânteind constelaţia Ursei Mari.

După câtva timp, micul satelit al lui Marte nu mai prezentă un interes deosebit pentru astronauţi. Sferofotograma planetei era gata, iar solul sterp al lui Phobos fusese cercetat de-a-lungul şi de-a-latul.

Călătorii se hotărîră să părăsească pe micul însoţitor al lui Marte şi se îmbarcară din nou pe nava lor cosmică.

40. *Lupta pentru Soare şi apă*

— Nu cred să mai avem mult, remarcă Matei. Virgile, aş voi să ştiu exact la cât ai redus viteza şi ce distanţă ne mai desparte de suprafaţa lui Marte.

Inginerul apăsă pe un buton şi curând se auzi în cabină vocea monotonă a automatului vorbitor.

— Viteza... un kilometru... pe secundă... altitudine 185 kilometri...

— Detectorul de gaze ce indică ? se mai interesă Butaru.

— Inregistrările arată că ne aflăm în stratul cel mai înalt — deosebit de rarefiat — al atmosferei marţiene, explică Cernat. Nu se constată decât fenomene slabe de electrizare a gazelor. Cred că nu e cazul să scoatem aripile „Pescăruşului“.

Coborîrea continua.

Pe ecranul din rachetă, Matei Butaru şi inginerul Cernat proiectaseră, cu ajutorul magnetografului electronic, harta în culori a planetei. Studiau încă odată itinerariul pe care îl stabiliseră de pe Copernic.

— Aterizăm deci aici, la 25° Nord de ecuator.

Matei Butaru arătă pe hartă un punct aflat într'o vastă zonă cărămizie.

— Da, acesta e locul. De acolo, şenilele rachetei noastre ne vor duce spre Răsărit, până la pata aceea violetă, pe care o vom străbate. Apoi vom porni mai departe, în direcţia Est, spre fâşia albastră în mijlocul căreia se află calea de apă. In total, un drum de 540 kilometri.

Astronauţii erau absorbiţi de pregătiri. De aceea, clinchetul metalic care întrerupse liniştea trecu aproape nebăgat în seamă. Nu mai aveau decât 20 kilometri până la suprafaţa lui Marte şi aripile fuseseră scoase. „Pescăruşul“ cobora acum prin atmosfera marţiană cu o viteză de numai 1250 kilometri pe oră.

Peste câteva minute, nava astrală atinse cu şenilele solul planetei, parcurse câteva zeci de metri şi se opri.

Prima impresie după coborîre fu aceea că sunt cu mult mai uşori decât pe Pământ. Deşi pe Copernic se obişnuiseră să aibă o greutate de numai câteva zeci de grame, îşi puteau da seama de acest lucru, căci făcuseră numeroase exerciţii de readaptare la atracţia Pământului în camera rotativă de pe asteroid. Săltându-se uşor, puteau sări aici până la o înălţime de doi-trei metri. Cu un singur pas parcurgeau fără nicio dificultate distanţe însemnate.

Termometrele-brăţară arătau plus două grade.

In jurul astronauţilor se întindea pustiul, o suprafaţă nisipoasă cu nuanţe roşiatice. Pe alocuri, printre dunele joase, se înălţau formaţii de stâncă roză, de cinci-şase metri înălţime, care sclipeau deosebit de viu în bătaia primelor raze de Soare. Departe, spre orizont, se ridica un şir de munţi. Cel mai înalt dintre aceştia părea să aibă doar vreo 400-500 metri.

— Ia uitaţi-vă la cer ! le atrase atenţia Ana. Are de aci aspectul bolţii privite din zonele inferioare ale stratosferei pământeşti.

Intr'adevăr, aşa era. Sus, deasupra capetelor, cerul apărea, prin vălul subţire al atmosferei, violet închis. Cele

câteva stele care se zăreau în plină zi aveau o licărire de opal.

Barometrul arăta o presiune atmosferică de numai 150 milimetri coloană de mercur. Seismograful, pe care Ana îl fixase într'o stâncă, pentru a stabili eventuale oscilații, nu indica nici cea mai mică vibrație a scoarței planetei.

Matei Butaru strânse echipajul în jurul său și, asistat de Scarlat, începu să verifice busola cu ajutorul poligonoidului sferic, instrument care înlocuia sextantul de altădată. Acul busolei arăta exact direcția Nord-Sud.

— Perfect! Pe Marte ne vom putea deci orienta ca și pe Pământ. Datorită busolei vom stabili cu precizie direcția, iar poziția noastră o vom putea determina în orice clipă cu ajutorul poligonoidului sferic, cronometrului și hărții.

De nicăieri nu se arăta vreun semn care să dovedească că pe această planetă ar exista viață. După luarea unor probe de atmosferă, Dobre identifică doar câțiva spori de bacterii și alge, forme de rezistență ale unor vietăți inferioare. Ii captă cu grijă, împreună cu mediul lor ambiant, în niște mici balonașe de mărimea unei nuci.

Scarlat arătă cu un gest larg întinderea deșertului.

— Nu prea pare să freamăte de viață planeta asta, tovarășe Dobre.

— Incă niței, încă niței și o să vedem noi cine a avut dreptate!

Un alt fapt deosebit le atrase atenția. Zgomotele pașilor, ca și orice alte zgomote exterioare, se auzeau cu mult mai slab decât pe Pământ.

Cernat se amuza tocmai lovind două pietre una de alta, constatând cât de atenuat era efectul acustic, când Butaru se apropie de el.

— Rarefierea atmosferei marțiene e de vină, îi spuse astronomul. Aici sunetele se transmit mai greu. Pentru făpturile marțiene, acest lucru s'a rezolvat probabil prin aparatele auditive mai puternice cu care le-a înzestrat natura. Noi însă vom auzi totul în surdină...

După terminarea primei serii de observații se urcară în rachetă.

„Pescărușul" porni duduind. Trecea cu mare viteză peste argilele și nisipurile roșcate.

Anemometrul indica doar o adiere foarte slabă, care nu reușea să stârnească praful mărunt al deșertului.

Deodată Dobre, care privea neîncetat prin geamul rotund de cuarț, îi făcu lui Cernat să oprească racheta.

— Priviți! Acolo se zărește ceva!

„Pescărușul" se opri.

In mijlocul întinderii cărămizii, nu departe de ei, era un obiect colorat într'un roșu cu mult mai aprins decât restul terenului.

Bătrânul savant sări primul din rachetă și se apropie în fugă de el.

— O plantă, prima plantă de pe Marte! exclamă el entuziasmat, după ce o cercetase în grabă. Ia uitați-vă ce interesantă este!

Ceilalți sosiră în urma lui.

Culoarea care le atrăsese atenția din rachetă venea dela niște flori de un roșu aprins, care răsăreau din mijlocul unei frunze rotunde, verzi, cu nuanțe violete. Această frunză era de forma unei farfurii, cu un diametru de peste jumătate de metru. Avea o grosime de câțiva centimetri și era aspră la pipăit, ca o piele de toval. Dedesubtul ei, îngropat aproape complet în sol, era un tubercul de culoare neagră, cu un diametru de vreo 25 centimetri. Dobre îl înțepă cu vârful cuțitului și din interior țâșni un lichid.

— Iată rezerva de apă a plantei! exclamă profesorul. Natura i-a creat o adevărată cisternă, de unde se aprovizionează când nu plouă.

— Ce înclinare ciudată are această frunză-farfurie! remarcă inginerul Cernat.

Dobre era acum pornit pe explicații:

— Acest lucru e ușor de înțeles. Suprafața este așezată în așa fel, încât să poată primi din plin razele Soarelui. Un fenomen de tropism, care aci, pe Marte, trebue să fie destul de frecvent. Frunza pe care o vedeți este mobilă. Se întoarce mereu spre Soare și de aceea nu primește niciodată pieziș razele lui.

După ce inginerul Cernat fotografie planta, Dobre scoase foreza botanică și începu să sape în jurul ei, pentru a-i cerceta rădăcina. Zgomotul abia se auzea. Săpa și săpa, fără să dea de capăt. Când ajunse la doi metri adâncime, renunță.

— Cu lipsa de apă care domnește aici era normal să fie așa, observă el. Planta este nevoită să-și înfigă rădăcina foarte adânc și s'o ramifice până departe, pentru a capta orice picătură de lichid.

După ce biologul luă câte o probă din rădăcina şi din frunzele plantei, „Pescăruşul“ porni mai departe.

Curând, vegetaţia se înmulţi într'atâta, încât tot deşertul părea înflorit. Distingeau nenumărate pete roşii şi galbene, care aminteau de minunatele flori ale regiunilor alpine terestre.

Aerul se menţinea destul de rece, deşi Soarele răsărise de vreo trei sferturi de oră. Priveau prin geamurile rachetei, silindu-se să nu scape nimic interesant. Dobre alerga necontenit prin încăpere, apropiindu-se ba de fereastră, ba de microscop, neştiind de ce să se ocupe mai întâi. In scurt timp putu să anunţe celorlalţi că descoperise în ţesuturile plantei clorofilă. Era tocmai cufundat în cercetarea imaginii pe care i-o oferea microscopul, când vocea Anei îl făcu să se întoarcă. Arătând spre un punct al întinderii, care devenise acum brună, tânăra fată strigă uimită :

— Ia veniţi încoace ! Vedeţi sferele acelea întunecate, care seamănă cu nişte mingi ? Ce-or mai fi şi astea ?

In nisipul deşertului se zăreau mai multe obiecte rotunde, cu un diametru ce nu părea să treacă de 15-20 centimetri.

Cernat îndreptă „Pescăruşul“ în direcţia indicată şi călătorii coborîră.

Globurile pe care le văzuseră din rachetă se deosebeau cu greu de bolovanii cafenii care erau presăraţi pe sol. Invelişul lor amintea de elitrele cărăbuşilor.

Biologul lovi uşor cu mânerul cuţitului suprafaţa lucioasă a unei „mingi“.

Atunci se petrecu ceva cu totul neaşteptat. Partea superioară a globului se deschise şi din carapace ţâşni un animal straniu, care se puse în mişcare cu o viteză uluitoare. Avea corpul acoperit cu o lână groasă, albastră, şi înainta rostogolindu-se pe două benzi circulare de culoare violetă, care îi încingeau trupul ca nişte inele. Cât ai clipi din ochi, animalul dispăru printre pietre şi ierburi. Repetară experienţa şi cu alte „mingi“. Rezultatul fu acelaşi.

Bătrânul savant era în culmea fericirii. Ii arunca acum la rândul său lui Scarlat priviri triumfătoare.

După ce prinseră două animale, se înapoiară cu ele în „Pescăruş“, care îşi reluă curând drumul.

Entuziasmat de noua descoperire, Dobre începu să explice pe larg rostul învelişului în care erau adăpostite animalele :

— Să nu credeţi cumva că de teama altor vietăţi mai mari s'au ascuns în această carapace sferică. Motivul e altul. Invelişul serveşte pentru a le feri de frigul nopţii. Este o formă de hibernare. La noi, pe Pământ, o parte din animale hibernează în lunile de iarnă. Aici, toate sunt nevoite să hiberneze şi aceasta în fiecare noapte.

Inaintau acum printr'un defileu. Pe solul roşcat întâlneau din ce în ce mai multe plante. Printre valurile de nisip răsăreau scaieţi mici şi tufişuri de forma unor perniţe, de tipul lui „Astragalus“, care se dezvoltă pe podişurile înalte de pe Pământ. Nenumărate plante se întindeau printre bolovani şi pietriş. Unele aveau frunzele asemănătoare cu ale brazilor, pinilor sau molizilor.

De sub pietre, din solul nisipos sau dintre tufele roşcate ieşeau animale acoperite cu blănuri de culoare închisă. Niciunul nu era mai înalt de jumătate de metru. Treceau prin faţa călătorilor arici cu ţepi ascuţiţi, cu ochi mari, bulbucaţi, şi botul încovoiat, vulpi cu două cocoaşe în spinare, cu trupul foarte lung şi blana bogată. Toate aceste făpturi înaintau mai mult sărind decât mergând. Unele îşi puteau retrage capul în cavitatea toracică şi în puţin timp erau acoperite de o carapace roşcată, încât abia le deosebeai de sol.

Ciocanul geologic al Anei rupea din stâncile de un roşu străveziu bucăţele mici, pe care cercetătoarea le înfăşura cu grijă în vată, înainte de a le pune în săculeţe. Nota pe fiecare dintre ele locul unde le găsise.

Ridicase tocmai un pumn din nisipul cafeniu care acoperea solul în apropierea unei stânci şi-l privea printr'o lupă puternică.

— Iată un lucru la care nu m'aş fi aşteptat ! Ajung la concluzia că locul unde ne aflăm a fost cândva fund de mare !

— Dar acum n'a mai rămas din păcate nicio picătură de apă ! observă inginerul Cernat. De unde deduci acest lucru ?

— Foarte simplu. Nisipul conţine sfărâmături de scoici.

— Asta mă interesează şi pe mine, se amestecă Dobre. Ia arată-mi-le...

Profesorul trecu printre degete câteva din fragmentele de scoici şi le introduse apoi într'o despărţitură a tolbei sale.

Se urcară din nou în racheta pe care Cernat o porni,

accelerându-i treptat viteza. Curând ieşiră din defileu într'un platou vast.

După câteva ore de drum, călătorii văzură la orizont un fel de dig, atât de lung, încât ochiul nu-l putea cuprinde.

— Ce formaţie geologică curioasă ! exclamă Dobre.

— Nu cred să fie o creaţie a naturii, spuse Ana.

Cercetară stavila prin binoclu. Scarlat îşi ridică privirea dela integratorul electric şi spuse cu sarcasm :

— Văd că aţi început să visaţi ziduri chinezeşti în Marte !

Şenilele rachetei înaintau, strivind în calea lor tufişurile joase. Nava se apropia tot mai mult de marele dig. După vreo jumătate oră de drum, inginerul Cernat opri motorul.

In faţa „Pescăruşului" se ridica — asemenea unei uriaşe bariere — un perete înalt de peste 40 metri, al cărui capăt nici nu se zărea. Din loc în loc, în acest obstacol ciudat se aflau mici găuri rotunde.

— Să trecem în zbor peste această piedică ! Altă soluţie nu văd, hotărî Matei.

Cernat trase maneta de înălţime şi „Pescăruşul" se ridică, trecând cu uşurinţă peste zidul a cărui grosime trecea de 20 metri.

Ajunşi de partea cealaltă, se opriră pentru a-l cerceta. Vremea lăsase în această construcţie urme adânci. La picioarele ei se strânseseră bolovani şi pietre. Licheni şi alge albastre o acopereau în cea mai mare parte.

— Intr'adevăr, nu pare să fie vorba de o stavilă naturală, fu silit să recunoască Scarlat.

Dobre atâta aşteptase.

— E dela sine înţeles că acest dig nu a putut fi creat decât de nişte fiinţe raţionale. Dar ce rost să aibă ? Deocamdată nu putem răspunde la această întrebare.

Dincolo de marele zid, vegetaţia era mai bogată. Aci începea regiunea pe care din rachetă o văzuseră ca o „pată violetă". Observară — printre altele — nişte plante asemănătoare ienuperului, cu ţepi lungi, violete. Se întindeau pe sol, aidoma unor crăci de conifere smulse de furtună şi aruncate pe pământ.

Cercetând ienuperii târîtori, biologul le atrase atenţia celorlaţi că niciuna dintre plantele pe care le întâlniseră până atunci nu avea ramuri suprapuse. Ţepii sau frunzele

erau astfel aşezate, încât fiecare dintre ele să primească căldura şi lumina Soarelui pe toată suprafaţa.

Forând la rădăcina extrem de adâncă a uneia dintre plante, savantul scoase la iveală nişte conuri cenuşii, asemănătoare unor morcovi, care conţineau lichidul de rezervă.

Descoperirea unor gândaci cât bobul de linte, a căror culoare se confunda cu aceea a vegetaţiei, îl entuziasmă în mod deosebit pe profesor. Strânse câţiva într'o fiolă ermetică, cu rezervor gazos, în nădejdea că-i va duce vii pe Copernic.

— Destul, tovarăşe Dobre, interveni Matei, care vedea cu îngrijorare cum biologul se îndepărta mereu de grupul lor. Mai avem multe de făcut şi trebue să plecăm neîntârziat !

Profesorul îi aruncă lui Butaru o privire nemulţumită şi bombăni ceva neînţeles.

Nava porni mai departe. Curând văzură în depărtare o adevărată pădure de stânci. Din sol se ridicau nişte colţi ascuţiţi, înalţi de 7-8 metri.

Opriră racheta şi coborîră. Matei Butaru le puse în vedere să nu zăbovească mai mult de câteva minute. Dobre şi Ana cercetară sumar rocele. Le fu uşor să-şi dea seama că aveau în faţa lor nişte urme de munţi calcaroşi, rămăşiţe neînsemnate ale unor ridicături înalte din trecutul îndepărtat al planetei.

Stâncile rămaseră în urmă. In locul lor apărură acum forme de vegetaţie de-a-dreptul uimitoare. Erau nişte arbuşti care nu aveau mai mult de doi metri înălţime. Frunzele semănau cu nişte tuburi cilindrice, un fel de bastonaşe, lungi de 20-30 centimetri.

Coroana acestor arbuşti avea, în totalitatea ei, forma unei oglinzi parabolice, care „strângea" razele Soarelui. Natura o făurise în aşa fel, încât nici un pic de căldură şi de lumină să nu se piardă.

Grosimea trunchiurilor pe care se sprijineau coroanele nu trecea de un centimetru. Astronauţii, obişnuiţi cu plantele de pe Pământ şi de pe Venus, aveau impresia că, din clipă în clipă, arbuştii se vor prăbuşi.

— E de presupus că trunchiurile sunt alcătuite dintr'un material deosebit de rezistent, din moment ce pot susţine o asemenea greutate, remarcă inginerul Cernat.

— Explicația este alta, interveni Dobre. Forța de atracție, care este aci cu mult mai redusă decât pe o planetă de mărimea Pământului, face ca aceste coroane să fie incomparabil mai ușoare decât pe globul terestru. De aceea, planta nu are nevoie decât de un trunchi foarte subțire, pentru a susține crengile și frunzișul.

Bătrânul savant făcu apoi o experiență interesantă. Stropi cu apă concavitatea formată de bastonașe. Indată, acestea se puseră în mișcare, lipindu-se unele de altele atât de strâns, încât nicio picătură din lichidul dătător de viață să nu se piardă. Apa se scurse repede în jos, de-a-lungul concavității, până ce fu înghițită de un mic orificiu central, care se deschisese în fundul ei.

Aruncă apoi o bucată de pânză umedă în coroana plantei.

Acele începură să se agite spasmodic. Nu se scurseseră nici două minute și pânza era complet uscată. Avidă de lichid, planta îl absorbise.

Porniră din nou la drum. După câțiva kilometri, vegetația începu să se rărească. Se făcuse miezul zilei și temperatura atingea +13°. „Pescărușul" trecu pe lângă o mică baltă, formată din confluența câtorva izvoare. Cum o văzu, Dobre îi ceru lui Butaru să oprească racheta. Coborîră cu toții.

Apa bălții avea o culoare roșcată, datorită rocelor feruginoase care îi formau fundul și malurile. Se vedeau ieșind din ea numeroase plante acvatice, care își întindeau frunzele enorme la suprafață.

Dobre culese câteva dintre ele și le cercetă.

— Nu-mi explic un lucru, tovarășe Dobre, i se adresă Ana, când se urcară din nou în rachetă. Aici temperatura scade noaptea până la —80°. Balta aceasta, care nu are mai mult de doi-trei metri adâncime, îngheață probabil. Cum de rezistă plantele?

— Nu pot să-ți dau încă un răspuns precis, dar îți voi spune ce presupun. Pe platourile înalte de pe Pământ există unele plante care înghiață noaptea odată cu apa, iar ziua, când ghiața se topește, sunt nevătămate. Aceasta, desigur, datorită unor însușiri speciale. Cred că aici avem de a face cu un fenomen asemănător.

41. *Misterul liniilor ondulate*

Mersul rachetei devenise acum mai lin. In fața „Pescărușului" se întindea o stepă vastă, pe care nu se vedeau decât stânci și ierburi mărunte, de culoare liliachie.

Cernat putu să sporească viteza rachetei până la 80 kilometri pe oră.

Dobre îi anunță pe ceilalți că, în urma studiului microscopic al unei probe de apă luate din baltă, descoperise bacterii feruginoase, asemănătoare cu Cernothrixul pământesc.

După patruzeci și cinci de minute de mers, nava intră din nou într'o regiune păduroasă. Aci pomii cu ace făcuseră loc celor cu frunze căzătoare. Nici această vegetație nu depășea o înălțime de un metru și jumătate.

Coborîră din nou, ca s'o cerceteze mai de aproape. Arborii erau așezați la asemenea distanțe, încât nu-și răpeau unul altuia razele de soare. Cu coroanele lor de forma unor umbrele, păreau niște ciuperci uriașe.

Frunzele, destul de groase și aspre, cu marginile ondulate, se îmbucau una într'alta. Trunchiul roșcat cu nuanțe de indigo era și la acești arbuști extrem de subțire.

Scarlat, care se îndepărtase de grupul cercetătorilor, văzu lucind ceva pe sol. Se aplecă și ridică un obiect lunguieț, dintr'un material cu luciu metalic. Avea un mâner scurt, dintr'o masă albastră, asemănătoare fildeșului, în care era prinsă o lamă tăioasă.

— Un cuțit! strigă el surprins. Ii chemă în grabă pe ceilalți.

Călătorii se apropiară și obiectul trecu din mână în mână.

— Intr'adevăr, zise Matei, pare să fie un cuțit. Aici, pe lamă, sunt încrustate niște cercuri și triunghiuri, străbătute de linii ondulate. Avem de-a face fie cu o ornamentație, fie cu o scriere. Un lucru însă e cert: pe Marte există ființe care sunt în stare să producă unelte. Trebue să ajungem la ele. Acest obiect nu a fost pierdut aici de multă vreme.

Cercetătorii porniră mai departe, înaintând precauți prin pădure.

Deodată auziră un sunet tânguitor, care se repetă de câteva ori.

— E parcă cineva care se vaită ! exclamă Dobre. Să ne îndreptăm într'acolo.

Grăbiră paşii. După vreo zece minute de mers ajunseră într'o poiană, care se deschidea în inima pădurii. In mijlocul ei era un bolovan mare, care stătea parcă pe nişte picioruşe, legănându-se uşor.

Se apropiară şi Scarlat izbucni într'un hohot de râs :

— Iată fiinţa voastră raţională, care „plânge" !

După o cercetare sumară, Ana Grigoraş constată că nu era nimic altceva decât o piatră-balansoar, care se mişca în bătaia vântului, producând zgomotele pe care le auziseră.

— Totuşi, observă Matei Butaru, cred că tovarăşul Scarlat nu va putea susţine că această piatră e aceea care a fabricat cuţitul.

Ieşiră din poiană şi pătrunseră din nou în pădure.

Animale mici, acoperite cu o blană scurtă, violetă, ieşeau de după pomi, sărind până la înălţimi de câţiva metri. Provocau uimirea şi hazul astronauţilor care înaintau cu mare băgare de seamă. In jurul lor, frunzele groase, albastre şi liliachii, produceau zgomote stranii, scârţâind strident în bătaia unui vânt abia perceptibil. Solul era acoperit cu un fel de muşchi albăstrui, care înghiţea, asemenea unui covor gros şi moale, zgomotul paşilor.

După vreo două sute de metri, printre crengile copacilor se deschise dintr'odată o perspectivă neaşteptată. In faţa astronauţilor se înălţa o construcţie din piatră albastră.

Era o clădire monumentală, cu ziduri semeţe, de peste 80 metri înălţime. Avea un acoperiş ondulat, care amintea de valurile mării, străpuns de trei turnuri roşii, de formă conică, pe jumătate dărâmate.

Pe suprafaţa de granit azuriu

a zidului din faţă, la înălţimea de un metru şi jumătate, era o bandă orizontală îngustă, asemenea unei frize, cu elemente decorative în basorelief. La mijloc, marcând exact centrul clădirii, fâşia era întreruptă de o placă rotundă, mâncată de vreme, împodobită cu linii ondulate şi puncte, formând figuri geometrice bizare.

Nicăieri nu se vedea vreo deschizătură.

— Un adevărat palat ! exclamă Dobre uimit. Nu văd însă nicio uşă sau fereastră. Şi totuşi, nu putem să ne continuăm drumul fără să-i vizităm interiorul.

Toată lumea fu de acord. Inconjurară palatul de granit, dar nu găsiră nicio poartă prin care să pătrundă înăuntru.

— E imposibil să nu existe o intrare, spuse inginerul Cernat. Trebue să căutăm sistematic, cu multă răbdare.

Se împărţiră în echipe şi cercetară zidul metru cu metru. Il loveau cu mânerele cuţitelor, îşi lipeau urechile de suprafaţa netedă de piatră şi ascultau cu încordare. Puseră în funcţie aparatele de detecţie, pentru a descoperi eventualele piese metalice. Incercară chiar să-l escaladeze, dar fără succes. Zidurile palatului albastru păreau de nepătruns.

Nu se descurajară însă. Continuau să cerceteze pereţii cu o minuţiozitate deosebită.

Virgil Cernat se desprinsese din grupul celorlalţi. După ce contemplase îndelung motivele decorative ale frizei cu basoreliefuri, se opri în faţa plăcii rotunde.

— Să iau cel puţin câteva fotografii de detaliu ale acestor ornamente.

Scoase aparatul şi montă un obiectiv special pentru obiecte apropiate. Apoi se apucă să fotografieze din diferite poziţii placa. Una după alta, liniile ciudate ale discului rotund se imprimară pe pelicula sensibilă.

Privea tocmai prin vizorul aparatului o linie curbă, lungă de vreo zece centimetri, mărginită de două bastonaşe în formă de săgeţi, când i se păru ceva deosebit :

— Parcă e mai netedă această porţiune a ornamentului...

Un observator mai puţin atent nu ar fi sezisat deosebirea. Ochiul ager al lui Cernat observase însă că o mică porţiune a liniei ondulate era lustruită, ca şi când ar fi fost atinsă de nenumărate ori.

Inginerul se simţi cuprins de un val de căldură.

— Să fie oare aici cheia misterului?

Cu mâna uşor tremurândă atinse ornamentul de piatră. Încercă să-l deplaseze din loc, împingându-l la stânga şi la dreapta, dar fără niciun succes. Când vru însă să-l dea în jos, acesta cedă şi începu să coboare singur. In aceeaşi clipă se auzi un uruit, urmat de un clinchet metalic.

Inginerul se dădu înapoi. In dreptul discului de piatră, la picioarele zidului, o porţiune a solului se deplasă, scoţând la iveală gura triunghiulară a unui tunel. Virgil Cernat îşi strigă tovarăşii, care sosiră în grabă.

— Ca şi la templele vechilor azteci din Mexic, remarcă George Scarlat, când auzi de cele întâmplate. După cum ştiţi, aceştia îşi ascundeau comorile de invadatorii lui Fernando Cortez în nişte construcţii cu uşi secrete, acţionate de mecanisme ascunse cu abilitate.

Fără să mai zăbovească, intrară în coridorul subteran. Intunericul îi învălui şi fură nevoiţi să aprindă reflectoarele. Drumul cobora, trecea pe sub zidul gros de granit şi apoi începea să suie. Undeva, la capătul lui, licărea o lumină. După câţiva paşi ajunseră la celălalt capăt al tunelului. Mergeau unul în spatele celuilalt, atenţi la orice mişcare, cu degetul pe trăgaciul armelor. Ieşind la suprafaţă, se văzură într'o curte interioară ovală, cu pereţi albaştri şi netezi. In fundul ei era o poartă mare, de culoare albă, bogat ornamentată.

Matei, care mergea înainte, călcase peste o lespede de piatră romboidală. Greutatea sa puse în mişcare un mecanism nevăzut şi poarta se deschise cu un şuierat prelung.

Trecură pe sub portalul arcuit şi intrară într'o sală rotundă. Deasupra capetelor lor era o cupolă înaltă, străvezie. Prin ea se revărsau bogat razele Soarelui. Lumina care venea de sus scălda întreaga încăpere în nuanţe albastre-aurii. Zidurile erau împodobite cu minunate desene, compoziţii bogate, în culori vii, reprezentând animale şi plante pe care astronauţii nu le văzuseră pe planetă. Imaginea unei flore şi faune luxuriante se oferea privirilor. Mereu revenea, sub nenumărate forme, linia ondulată. Din loc în loc, gravurile înfăţişau marea frământată de valuri, cascade spumoase, fluvii care îşi purtau undele lenеşe spre lacuri întinse.

— Presupun că sunt aspecte din trecutul îndepărtat al planetei, observă Dobre. O să am ce povesti fiicei mele despre arta marţienilor.

Călătorii făcură înconjurul sălii şi se opriră apoi în mijlocul ei. Aici, pe un cub de marmoră albastră, brăzdată de vinişoare aurii, se înălţa — ţinut de trei ghiare metalice — un glob străveziu. In interiorul lui, un lichid incolor se agita la fiecare pas al astronauţilor.

Ana îl privi curioasă.

— Ar fi interesant să ştim ce conţine această sferă!

Fără să se consulte cu ceilalţi, ridică ciocanul geologic şi lovi uşor.

Nu voise să spargă învelişul, ci doar să determine conţinutul lui. Dar pereţii globului se dovediseră mai subţiri decât îşi închipuise. Se sparseră cu un clinchet uşor. Nu se produseră cioburi. Se ivi doar o mică deschizătură perfect rotundă, prin care lichidul ţâşni cu toată puterea, inundând lespezile. Analizorul chimic automat nu avu nevoie decât de câteva secunde pentru a stabili natura acestuia.

— Apă, nimic altceva decât apă!

— De-a-dreptul uimitor, observă profesorul Dobre. Pentru nişte apă atâta fast, un întreg palat cu intrări secrete!

Matei asistase cu îngrijorare la această scenă.

— Presupun că ne aflăm într'un templu al unei zeităţi marţiene, observă el, deşi nu înţeleg cum de a persistat o concepţie religioasă în condiţiile unei civilizaţii înaintate. Fără să se gândească bine şi fără mai ales să ne întrebe, tovarăşa Grigoraş a făcut o greşală gravă spărgând acest glob. Să sperăm că fapta ei nu ne va atrage vreo neplăcere.

— Uitaţi-vă acolo, lângă poartă! se auzi pe neaşteptate vocea lui Scarlat în receptoarele aparatelor portative de radio.

Dar, în direcţia arătată, nimeni nu văzu nimic. Doar marea poartă, pe care, intrând, o lăsaseră deschisă, se închidea treptat. Inginerul Cernat alergă spre ea. Reuşi să introducă în deschizătură ţeava pistolului său cu raze. Un scrâşnet... şi acesta fu zdrobit, de parcă ar fi fost din carton.

Din nou se auzi şuieratul şi poarta se închise ermetic. Un fior îi străbătu:

— Suntem, vasăzică, prizonieri! exclamă profesorul Dobre. Şi poarta asta nu-i o jucărie; e dintr'un material foarte dur!

— Mai tare decât perforatorul meu nu este însă, spuse Cernat.

Scoase din trusă o unealtă ciudată, care părea o minia-

tură a brațului combinei autopropulsate T. 18, cu ajutorul căreia sfărâmaseră roca asteroidului Copernic, pentru a-și făuri un adăpost subteran. Era un tub nu mai lung de 30 centimetri, având la un capăt un mic motoraș generator, iar la celălalt un suport în care inginerul montă un dispozitiv de forma unei mici oglinjoare.

Peste câteva secunde, perforatorul, care folosea curenți de înaltă frecvență, intră în funcțiune cu forța sa maximă. Zgomotul produs, care pe Pământ ar fi fost foarte intens, amintea aici de zumzăitul unui roi de bondari.

Curând, în marea poartă se căscă o gură prin care putea trece un om. Se strecurară pe rând prin ea, ajungând din nou în curtea interioară a palatului.

— Acum, spune-ne ce-ai văzut, i se adresă Matei lui Scarlat. Noi nu am zărit nimic deosebit în direcția pe care ne-ai arătat-o, în afară de poarta care se închidea.

Scarlat era în mod vizibil turburat.

— Orice veți spune, sunt absolut sigur că nu m'am înșelat. In apropierea ușii era o ființă scundă, de vreun metru înălțime. In locul capului avea ceva care semăna cu o bilă metalică...

Dobre nu se putu reține să zâmbească.

— Dumneata râzi, strigă Scarlat mânios. Te îndoiești, cu alte cuvinte, de spusele mele? Eu sunt absolut sigur de ceeace am văzut!

Dobre izbucni într'un hohot de râs.

— Tovarășe Scarlat, veselia mea are cu totul alte cauze. Mă gândesc cât de zdruncinate sunt concepțiile dumitale. După ce ai susținut cu tărie că nu vom găsi niciun fel de ființe raționale pe Marte, tocmai dumneata ai fost acela care a descoperit cuțitul ornamentat. Și acum, tot profesorul Scarlat e cel căruia i-a fost dat să zărească prima ființă de tip superior și încearcă să-i convingă pe ceilalți că nu s'a înșelat.

Pe urmă, am mai râs din alt motiv. Dumneata te înspăimânți la gândul unei ființe cu o bilă metalică în loc de cap. Dar ce și-o fi spunând ființa respectivă, văzându-te pe dumneata purtând un glob transparent?

Scarlat își mușcă buzele, dar nu mai spuse nimic.

*

In cadrul unei emisiuni speciale, astronauții comunicară celor de pe asteroid toate întâmplările survenite dela aterizare.

„Pescărușul" se îndepărta tot mai mult de pădurea în care descoperiseră palatul albastru. Tufișurile alternau acum cu copaci scunzi, care purtau frunze lungi, albastre. Nicăieri nu se găsea însă vreo urmă de plante cultivate.

— Ciudate ființe raționale mai sunt și astea, observă Cernat. Au înălțat palate, dar nu cunosc încă agricultura!

Terenul începea să urce. Racheta pe șenile înainta acum mai încet, croindu-și drum printre copacii pitici.

Cercetătorii priveau panorama prin geamurile „Pescărușului", iar aparatul de filmat funcționa neîntrerupt.

— Nu mai avem mult și va veni noaptea, spuse Matei, după ce își consultă cronometrul. Suntem de peste 11 ore pe Marte. O zi și o noapte durează aici 24 ore și 40 minute pământești, căci atâta ține rotația planetei în jurul propriei ei axe.

Cu cât înaintau, vegetația devenea mai rară. După o jumătate oră de drum, racheta ajunse pe un platou, aflat la o altitudine de 470 metri, care domina împrejurimile.

— Aici vom poposi peste noapte, hotărî Matei.

Ii făcu semn lui Cernat și acesta opri racheta.

Coborîră. In jurul lor domnea o liniște adâncă. Soarele, al cărui disc părea de două ori mai mic decât pe Pământ, se apropiase de orizont. Un norișor alb se ivise după o creastă învecinată, plutind spre Apus, de parcă s'ar fi grăbit să ajungă globul roșcat al Soarelui. Era primul nor pe care îl vedeau după un drum de sute de kilometri.

Se urcară pe o stâncă ce se înălța în mijlocul platoului.

Spre Vest, în direcția de unde veniseră cu nava, zăriră în primul plan suprafețe galbene-verzui de stepă, care alternau cu zonele albastre și violete ale pădurilor. Dincolo de acestea se întindea, nesfârșit, pustiul roșcat în care aterizaseră. Scânteia puternic în ultimele raze ale Soarelui.

Spre Răsărit, în imediata apropiere a platoului, se desfășura o vale atât de largă, încât abia puteai s'o cuprinzi cu privirea. Prin mijlocul ei șerpuiau undele verzui ale unei ape. Dincolo de aceasta venea o nouă fâșie de stepă, iar apoi un pustiu de o culoare cărămizie intensă. Aproape de orizont se vedeau alte văi albastre străbătute de fire de apă.

Departe, la Nord, cursurile de apă se uneau, formând

un bazin uriaş, un rezervor de apă de culoare închisă, aproape violetă.

Liniştea serii era din când în când întreruptă de ţipetele animalelor şi de foşnetul difuz al frunzelor. Soarele apusese. Amurgul nu dură decât câteva secunde, datorită atmosferei extrem de rare. Apoi, subit, se lăsă noaptea.

Animalele se închiseră în carapace sau se ascunseră în vizuini. Plantele îşi strânseră frunzele de-a-lungul tulpinei şi începură să arunce sclipiri fosforescente.

In interiorul micii rachete se aprinseră automat luminile albe ale tuburilor fluorescente. Obosiţi de drum, călătorii se pregătiră de odihnă.

42. *Canalul*

Dimineaţa porniră la drum îndată după răsăritul Soarelui.

O jumătate de ceas mai târziu, „Pescăruşul" ajunse la marginea apei din vale. Malurile erau năpădite de buruieni şi nimic nu dădea de bănuit că această „cale de apă" fusese făurită de nişte fiinţe raţionale.

— Şi totuşi, remarcă Matei, acesta trebue să fie, după poziţia lui, unul dintre canalele marţiene ce se văd de pe Pământ. Să vedem în primul rând ce lăţime are.

Cu ajutorul telemetrului stabiliră lărgimea canalului. Avea aproape şapte kilometri. Ana cercetă compoziţia geologică a malului. Era format din blocuri masive de rocă extrem de dură, aşezate unele peste altele. Regularitatea lor o făcu să exclame :

— E imposibil ca natura să fi clădit un asemenea mal! Pentru mine nu există nicio îndoială că aceasta este opera unor fiinţe care au atins un grad superior de civilizaţie.

La un semn al lui Matei Butaru, şenilele fură retrase şi curând mica rachetă se legăna pe plutitoarele ei printre valurile albastre-verzui.

Pe maluri, vegetaţia era deosebit de bogată. Dealuri, văi şi păduri rămâneau în urma navei.

Din când în când, treceau pe lângă construcţii care semănau cu nişte conuri cu vârful retezat. Din apropierea lor porneau canale laterale, cele mai multe astupate de bolovani şi invadate de vegetaţie.

Clădirile erau roase de vreme şi în mare parte dărâmate. Le acoperea un muşchi des, de culoare albastră.

— Acestea sunt probabil nişte staţii de pompare sau, mai exact, au fost staţii de pompare, spuse Cernat. Dela ele se regla, desigur, trecerea apei în căile secundare.

Prin binoclu văzură două derivaţii ale canalului principal. Ele duceau la un fel de cascadă, în apropierea căreia se aflau câteva turnuri înalte, de formă cilindrică. Acum derivaţiile erau astupate, iar turnurile, despre care se putea presupune că fuseseră altădată hidrocentrale, erau în ruine.

Totul avea un aspect de paragină. O lume care murea. Doar vegetaţia aducea o notă de vioiciune printre aceste dărâmături.

„Pescăruşul" înainta grăbit, spintecând apa cu trupul său metalic. Astronauţii scrutau neîncetat malurile prin binocluri, filmau şi fotografiau. Poligonoidul sferic le era de mare folos pentru stabilirea poziţiei exacte.

Nava trecea tocmai pe lângă una dintre ruinele în formă de trunchi de con, când Aurelian Dobre, care o cercetase cu interes, scoase un strigăt :

— Atenţie! Acolo!

Işi îndreptară privirile în direcţia indicată. In faţa construcţiei stătea imobilă, de parcă ar fi fost de piatră, o făptură stranie, păroasă şi scundă. Pe cap îi scânteia un coif rotund, argintiu. Simţindu-se observată, fiinţa începu să se mişte şi se învălui deodată într'un nor de fum des, care se ridică încet spre cer. Când norul se risipi, făptura dispăruse. Traseră „Pescăruşul" la mal, dar, cu toate cercetările, nu reuşiră s'o găsească.

— Acum cel puţin l-aţi văzut cu toţii, spuse Scarlat, când reveniră în navă. Tovarăşe Dobre, ce zici?

— Eu spun ceea ce am spus şi până acum. Susţin şi mai departe că pe Marte pot exista fiinţe raţionale şi iată că se dovedeşte că am avut dreptate! In timp ce alţii...

— Fiţi fără grijă, ne vom lămuri în curând, interveni Matei.

După ce mai navigară câtăva vreme, se hotărîră să acosteze. „Pescăruşul" se apropie de o porţiune a malului unde panta era lină. Aici, pereţii de stâncă se năruiseră de mult, acoperind solul dimprejur cu bolovani şi pietriş.

Plutitoarele fură retrase, nava îşi scoase din nou şeni-

lele şi porni spre un platou înalt, din apropierea cursului apei. Coborîră.

— Să cercetăm acum şi unul dintre braţele laterale, propuse Cernat, urmărind cu privirea un fir îngust de apă, care se pierdea printre tufişurile violete. Cu una din bărcile noastre pneumatice s'o pornim de-a-lungul acestui canal auxiliar. Ce părere aveţi ?

— Bună idee, i se asocie îndată Dobre, haideţi să scoatem barca.

— Nu vă grăbiţi, îi opri Butaru, mai sunt atâtea cercetări de făcut şi nici racheta nu putem s'o lăsăm singură.

— Matei dragă, insistă Ana, e vorba de o plimbare scurtă, dar care ne-ar putea aduce multe lucruri noi.

— Bine, dacă sunteţi cu toţii de aceeaşi părere, fie şi aşa. Eu însă rămân în rachetă să-mi continui observaţiile meteorologice şi astronomice.

Ceilalţi nici nu aşteptaseră bine ca Matei să-şi dea încuviinţarea şi se apucară de pregătiri.

Butaru se întoarse tăcut spre navă, pentru a-i ajuta. Barca pneumatică fu scoasă din corpul argintiu al „Pescăruşului". O apăsare pe un buton şi din rezervor ţâşni aerul comprimat.

Curând luntrea plutea, legănându-se pe valurile canalului. Incărcară aparatajul uşor de cercetare, câteva unelte şi armele cu raze. Apoi se instalară pe bănci.

Câteva minute mai târziu, barca, prevăzută cu un mic motor, dispăru bâzâind după o cotitură a canalului secundar.

*

Matei rămăsese singur. In jurul lui liniştea era întreruptă doar de murmurul apei. Se apucă de lucru, hotărîndu-se să verifice mai întâi cercetările întreprinse imediat după aterizarea pe Marte. Scoase seismograful ultrasensibil şi îl înfipse într'o stâncă, pentru a controla din nou oscilaţiile solului. Pe banda de hârtie apăru o linie dreaptă.

— Intr'adevăr, Marte e o planetă bătrână. Solul ei a încremenit parcă, se gândi el.

Barometrul indica o presiune atmosferică de 142 milimetri, ceva mai mică decât o constataseră la prima cercetare.

După ce îşi notă datele într'un bloc de vinoină, Matei se hotărî să examineze atmosfera. Cu ajutorul analizorului, stabili compoziţia ei exactă. Determină proporţiile azotului, oxigenului şi bioxidului de carbon, apoi măsură concentraţia prafului.

Rând pe rând, intrară în funcţiune şi celelalte aparate : anemometrul, reflectometrul special, termometrul cu arc, şi higrometrul. O serie de alte aparate începură să efectueze înregistrări automate pe benzi minuscule.

Pe la ora cinci după amiază, Matei Butaru luă o gustare şi apoi lucră mai departe.

Intreprinse cercetări cu privire la viteza de curgere a apei canalului şi analiză compoziţia ei. Prinse apoi câteva exemplare de animale acvatice pentru Dobre. După ce îşi făcu ultimele notiţe şi clasă benzile cu înregistrările aparatelor în fişierul anume pregătit, se aşeză obosit pe o ridicătură a solului.

Timpul trecea pe nesimţite şi o nouă seară marţiană se lăsa peste rămurişul copacilor.

Astronomul ridică ochii spre cer. Pământul se vedea ca o stea mare şi strălucitoare. Era un astru de dimineaţă şi de seară, ca şi Luceafărul pentru pământeni.

„Arată cam la fel de mare ca Jupiter văzut de pe globul terestru," gândi Butaru.

Ducând binoclul la ochi, deosebi limpede fazele unora dintre astrele care licăreau pe cerul marţian. Pământul şi Luna aveau forma unor seceri, iar Venus apărea ca o jumătate de disc minuscul.

— Unde să fie sateliţii lui Marte, Deimos şi Phobos ?

Cu ochiul liber, aceştia nu se vedeau ca nişte discuri, aşa cum se zăreşte Luna de pe Pământ, ci doar ca două puncte luminoase.

Phobos strălucea mai puternic decât planeta Venus văzută de pe Pământ, în timp ce Deimos avea o lumină mai slabă, datorită depărtării mult mai mari.

Tânărul savant privi din nou prin binoclu. Sateliţii îi apărură de această dată ca nişte discuri. Urmărindu-i cu atenţie, reuşi să deosebească fazele lor. Intră în rachetă şi îndreptă telescopul „Pescăruşului" spre Phobos, satelitul pe care îl vizitaseră înainte de a ateriza pe Marte. Vedea acum din nou suprafaţa cunoscută, aspră şi sălbatică, a însoţitorului lui Marte. Curând putu deosebi şi triunghiul auriu, care scânteia într'o lumină vie.

Tot urmărind sateliţii, Matei remarcă un lucru deosebit de interesant. In timp ce Deimos se deplasa dela Răsărit

spre Apus, ca toţi ceilalţi aştri ai cerului marţian, Phobos făcea cale întoarsă, mişcându-se dela Apus spre Răsărit.

Explicaţia acestui fenomen îi era cunoscută. Phobos avea o viteză atât de mare, încât îl înconjura mai repede pe Marte decât se învârtea acesta în jurul propriei sale axe. Astfel, deşi se rotea în acelaşi sens ca şi Deimos, de aici părea că se învârteşte în sens opus.

Ce repede parcurgea acest satelit cerul! Intr'o singură oră, Phobos străbătea aproape o şesime a bolţii.

Matei Butaru părăsi telescopul şi ieşi din nou afară. Se apropie de marginea platoului şi privi spre canalul auxiliar. Era îngrijorat că prietenii săi nu reveniseră. Îşi consultă ceasul.

— Sunt mai bine de două ore de când urmau să se întoarcă... Să se fi întâmplat ceva?

Acum începea să regrete că aprobase până la urmă planul lor.

Se făcuse noapte adâncă. Vegetaţia sclipea într'o lumină albăstruie, fosforescentă. Iarba, muşchii, tufişurile şi arborii de pe mal păreau acoperiţi de o poleială scânteietoare.

Deodată, tânărului savant i se păru că vede un abur uşor plutind deasupra apei. Îşi spuse că este probabil o iluzie optică. Lumina pe care o răspândea vegetaţia era obositoare şi astronomul căscă repetat. Obosit, după o zi de muncă încordată, se aşeză pe o piatră şi închise ochii. Atunci se petrecu un lucru curios. Urechile începură să-i vâjâie şi în mădulare i se strecură o amorţeală împotriva căreia nu avu puterea să lupte. Mai reuşi să privească printre gene şi i se păru că totul se cufundă într'un nor verzui, prin care se întrezăreau doar sclipirile vegetaţiei fosforescente.

— Să fie un gaz toxic? se întrebă el.

Observă îngrijorat că, în grabă, nu-şi încheiase perfect mănuşile.

— Oare contactul mâinilor mele cu acest abur să-mi fi provocat somnul?

Vru să meargă, să facă câţiva paşi, dar toropeala îl ţinea nemişcat.

Peste câteva clipe căzu într'o aţipeală, în care somnul se amesteca cu conştiinţa că doarme şi că nu ar fi trebuit să doarmă. Avu un vis ciudat. Se făcea că era din nou în misterioasa clădire aflată în mijlocul pădurii. Din

sfera străvezie lichidul ţâşnea fără încetare, inundând lespezile. Căuta să-l oprească, apăsându-şi palmele peste mica spărtură. Dar apa se prelingea printre degete. Nu departe de el i se păru că aude un zgomot. Se întoarse brusc. Doi ochi portocalii îl fixau, urmărindu-i mişcările. Simţi un fior prin şira spinării şi se trezi dintr'odată.

Când se uită în jur, crezu câteva clipe că tot mai visează. La câţiva metri străjuiau două făpturi învăluite în aburul verde.

Matei sări în picioare.

Fiinţele ciudate începură să se mişte, făcând nişte salturi caraghioase.

Dinspre marginea platoului, dintre tufişurile dese, soseau topăind mereu alte umbre. Cele mai apropiate erau acum la numai zece paşi de el. Îl înconjurau sărind şi învârtind deasupra capului braţe lungi şi subţiri ca nişte şerpi, care ieşeau din partea superioară a trupului.

Cu o încordare supremă, Matei reuşi să-şi învingă toropeala. Un gând îl străfulgeră: „Trebue să-mi manifest în mod vizibil intenţiile paşnice".

Ridică mâinile cu palmele îndreptate înainte, sperând că va putea astfel să le dea a înţelege că are gânduri prieteneşti.

Făpturile care îl înconjurau nici nu băgară în seamă gesturile sale. Înaintau mereu, dansând parcă.

Tot retrăgându-se, Matei ajunse la racheţă. Ridică arma cu raze pe care o purta la brâu, o potrivi la intensitatea medie şi, ducând-o fulgerător la ochi, trase.

Radiaţiile porniră fără zgomot şi câteva umbre căzură la pământ. Una dintre fiinţe ridică braţul şi aruncă ceva. Se auzi un pocnet uşor şi un fum dens învălui întreg platoul.

Butaru dădu drumul trăgaciului şi aşteptă. Peste câteva clipe fumul se risipise. Platoul era gol, iar fiinţele misterioase dispăruseră.

„Nu-mi vine să cred că a fost un vis. Şi totuşi, cât de straniu..."

Deodată observă două trupuri care zăceau nemişcate pe solul acoperit de muşchi dela marginea platoului. Se apropie cu precauţie, ţinând arma pregătită, şi aprinse brusc farul electric.

In faţa lui se aflau doi dintre atacanţi. Nu erau mai înalţi de un metru. Trupul lor era aproape cilindric şi sub

blana deasă, de culoare albastră, puteai ghici straturi groase de grăsime. Corpul se îngroşa treptat de jos în sus, atingând lăţimea maximă în regiunea plămânilor, desigur foarte puternici. Apoi se subţia subit şi se termina printr'un cap rotund şi păros, care semăna cu acela al unei maimuţe. Părul lipsea doar pe pomeţii obrajilor.

In jurul capului purtau un glob dintr'un metal argintiu, având în faţă un geam rotund. Din dreptul gurii pornea o ţeavă spre un rezervor sferic, atârnat în dreptul şoldului.

Aveau două braţe păroase, lungi şi subţiri, aşezate de o parte şi de alta a corpului. Trunchiul se continua jos cu un picior gros şi scurt, aşezat în faţă, şi un altul, mai subţire, în spatele primului, care amintea de o coadă de cangur.

„Aşa arată vasăzică picioarele, cu ajutorul cărora înaintează sărind!"

Imbrăcămintea marţienilor consta dintr'un şort scurt, legat în jurul mijlocului şi un fel de cizmă, trasă peste piciorul anterior.

Butaru se aplecă şi pipăi unul dintre trupuri. Carnea era moale şi muşchii păreau slab dezvoltaţi.

Apropiindu-şi urechea şi lipind-o de pieptul făpturii, auzi o bătaie slabă.

„Trăieşte deci, se bucură el. Poate că voi reuşi să mă înţeleg cu ei, după ce se vor trezi din leşin".

Făcu cale întoarsă spre rachetă.

Deodată însă, auzind nişte zgomote stridente, întoarse capul. Observă cu spaimă că fiinţele păroase reveniseră în număr şi mai mare. Işi pregăti arma şi rămase în aşteptare. Apoi se gândi că aceasta nu va fi poate suficientă. Intră în rachetă şi scoase mitraliera cu raze.

Făpturile misterioase erau tot acolo unde le văzuse cu câteva clipe mai înainte.

„Să încep eu atacul? chibzui el. Poate că reuşesc să le fac să priceapă că nu le sunt duşman".

Intinse din nou mâinile. Una dintre făpturile misterioase ridică atunci un obiect prelung deasupra capului.

„Am impresia că au înţeles. Cred că este un gest prietenesc."

Nu reuşi să-şi sfârşească gândul. Din tubul marţianului ţâşni ca fulgerul o bilă albastră. Inainte ca Matei să poată declanşa mitraliera, simţi o durere puternică în piept.

Incercă să intre în „Pescăruş", dar nu izbuti să se mişte din loc. Intinzând mâna, reuşi să apuce mecanismul trapei şi să-l împingă cu putere, închizând ermetic nava pe dinafară. Apoi, forţele îl părăsiră. Scăpă mitraliera din mână.

Câteva clipe i se păru că totul se învârteşte în jurul lui. Apoi se prăbuşi. Văzu ca prin vis nenumărate umbre albastre ţopăind în jur şi aplecându-şi capetele hidoase deasupra sa. Apoi îşi pierdu cunoştinţa.

43. *In adâncuri*

Barca pneumatică înainta cu mare viteză prin apele liniştite ale canalului lateral, lăsând în urmă malurile stâncoase. Fâşia de apă se îngusta din ce în ce mai mult. Cerul se menţinea senin, doar la Nord, spre orizont, se ivise de vreun sfert de oră un nor întunecat.

— Crezi că vine încoace, Ana? întrebă inginerul.

— Nici gând de aşa ceva, răspunse tânăra fată, dar s'ar putea să înceapă...

Nu ajunse să-şi termine gândul, când picături mari se porniră să cadă, oblic deasupra bărcii.

Se uitară uimiţi unul la celălalt. In dreptul lor, bolta se menţinea limpede. Doar norul acela îndepărtat ar fi putut constitui cauza acestui fenomen.

— O ploaie foarte piezişe, le explică Ana Grigoraş. Sub norul pe care îl vedem, nu plouă. In schimb, vântul poartă cu mare uşurinţă picăturile încoace. Forţa atracţiei planetare fiind mult mai redusă decât pe Pământ, curenţii de aer le duc până departe. Cu alte cuvinte, ploaia, deviată de vânt, cade sub un unghi care se îndepărtează considerabil de verticală.

Apa nu pătrundea prin costumele impermeabile ale astronauţilor. In schimb, începuse să umple barca pneumatică. Din fericire, aceasta dispunea de o mică pompă de evacuare, a cărei punere în funcţiune înlătură orice pericol.

După câtva timp ieşiră din zona ploii.

Cernat, care tot timpul nu lăsase binoclul dela ochi, spuse deodată:

— Canalul se termină brusc. Se opreşte într'o masă stâncoasă...

— Prostii, interveni Scarlat. Pe undeva trebue doar să se scurgă apa!

— Să mergem mai departe şi vom vedea, hotărî Vîrgil Cernat.

Câteva minute mai târziu ajunseră în faţa unui perete de piatră, în care se căsca o deschizătură înaltă de peste 12 metri. Era o gură de tunel, atât de întunecoasă, încât privirile nu reuşeau să-i străpungă bezna. Apa pătrundea aci, revărsându-se în adâncuri. Luntrea se opri o clipă în faţa intrării şi astronauţii se ţinură cu mâinile de marginile netede ale stâncii.

— Inainte, tovarăşi, să intrăm, îi îndemnă nerăbdătoare, Ana.

Zumzetul motorului, care contenise o clipă, începu să se audă din nou. O fiinţă păroasă, pe care astronauţii nu o observaseră şi care sta pitită după o stâncă din apropiere, văzând cum barca pneumatică se pierde în adâncul peşterii, apăsă pe butonul unui aparat portativ şi începu să ţopăie grăbită, până ce dispăru printr'o crăpătură a peretelui de piatră.

*

Canalul avea aici, în porţiunea lui subterană, o lăţime de numai doi metri. Curentul apei era extrem de repede. Barca înainta vertiginos, deşi opriseră de câteva minute motorul.

Inginerul, care stătea la cârmă, trebuia să fie tot timpul cu ochii în patru, pentru a evita o ciocnire cu pereţii laterali. Inaintau tot mai repede, sfredelind cu privirile întunericul din faţa lor. Timp de un sfert de oră nu zăriră decât undele de un verde închis şi bolta umedă, sclipitoare.

Deodată însă, calea de apă se lăţi. La lumina farurilor electrice se văzură într'o grotă de dimensiuni gigantice, în care apa canalului se vărsa într'un imens lac subteran.

Puseră din nou în funcţiune motorul şi barca îşi continuă drumul, spintecând oglinda apei. Undeva, în depărtare, licărea o luminiţă verzuie. Cernat cârmi într'acolo.

După câteva minute ajunseră în faţa unui zid de piatră, în care erau tăiate nişte trepte largi. Călătorii legară barca şi coborîră cu precauţie scările.

Scarlat le număra în tăcere. Deodată auziră un şuierat, urmat de un zgomot surd. Se întoarseră alarmaţi şi în aceeaşi clipă Scarlat strigă:

— Inapoi! Să fugim înapoi!

Era însă prea târziu. In spatele lor, calea era acum barată de o poartă imensă, care se lăsase pe neaşteptate din boltă.

Virgil Cernat îşi controlă arma cu raze.

— S'ar putea ca ceea ce s'a petrecut să nu fie un act duşmănos. Totuşi, e bine să fim pregătiţi, gata de apărare.

Continuau să coboare. Priveau mereu în jur, ţinând carabinele gata să tragă. Trecură câteva minute apăsătoare.

De jos, dela capătul scării, lucea tot mai puternic lumina cu reflexe verzui. Trecuseră de ultima treaptă, când se văzură într'o sală mare, săpată în stânca albastră. Pereţii netezi erau împodobiţi cu acelaşi gen de ornamente pe care le întâlniseră şi în palatul dela suprafaţa planetei. Linii albe formau aci figuri geometrice şi ondulaţiile albastre se întretăiau. Pe jos, lespezile erau acoperite cu un material galben, care forma o bandă lată de vreo cinci metri. Abia călcaseră pe această bandă, când se auzi un uruit şi aceasta se puse în mişcare.

— Un covor rulant! strigă Ana. Locuitorii peşterii stăpânesc fără îndoială o tehnică înaintată! Eu zic să ne lăsăm conduşi...

După ce consultă aparatul-brăţară, Scarlat le comunică un alt fapt interesant:

— Presiunea atmosferică a sporit aici la 308 milimetri. E dublă faţă de cea dela suprafaţă. Gazele sunt mai dense şi conţinutul de oxigen mai bogat. Desigur că şi sunetele se transmit mai bine.

— Păcat că nu-i deajuns oxigen ca să ne scoatem căştile, observă Dobre cu regret.

Banda mişcătoare îi transporta spre o nouă deschizătură din perete. De jur împrejur, astronauţii nu zăreau decât zidurile albastre, acoperite cu ornamente albe. Inaintau din ce în ce mai repede. Abia îşi puteau ţine echilibrul. Deodată, din înaltul bolţii năvăli un fum gros. Inginerului i se păru că zăreşte în apropiere nişte siluete agitându-se. Ridică arma cu raze, dar în aceeaşi clipă fu învăluit într'o pâclă deasă.

Lăsă arma jos. Nu îndrăznea să tragă, de teamă să nu-i nimerească pe prietenii săi.

Viteza benzii rulante creştea mereu, iar ceaţa care îi

învăluia se făcea din ce în ce mai compactă. Cu o smucitură bruscă, covorul se opri. Călătorii nu reuşiră să-şi menţină echilibrul. Căzură unii peste alţii, scăpând armele. Domnea un întuneric adânc. Nici farurile nu reuşeau să străbată vălul gazelor. Astronauţii întindeau braţele prin beznă, sperând că se vor putea apropia unul de celălalt.

Reuşiră să se scoale în picioare, dar se simţiră din nou trântiţi la pământ. Nişte funii puternice îi cuprindeau. Încercară să se apere, lovind în dreapta şi în stânga. Scarlat şi Cernat îşi găsiră armele pierdute, însă nu se încumetau să facă uz de ele.

Frânghiile se înmulţeau mereu. Se încolăceau în jurul trupurilor lor, ţintuindu-i la pământ. Unul câte unul fură imobilizaţi în acest păienjeniş, care ameninţa să-i sugrume.

Dobre continuă mult timp să se zbată. Lovea cu picioarele în toate direcţiile. La un moment dat, ceilalţi astronauţi îi auziră vocea furioasă :

— Lovesc, tot lovesc, îi dobor şi parcă tot mai mulţi vin ! Na şi aici ! Şi acolo ! Ţine şi tu !...

Dar în curând puterile îl părăsiră şi pe el.

Peste câteva minute, fumul se risipi. Călătorii văzură nişte făpturi păroase şi scunde, care îi înconjurau, ţopăind într'un picior.

— Să ştiţi că de data asta am păţit-o ! spuse Scarlat.

Între timp, agresorii formaseră un grup. Păreau să se sfătuiască. Vorbeau între ei, scoţând nişte sunete asemănătoare notelor muzicale.

— Aci nu poartă căştile sferice, ceea ce dovedeşte că pentru ei cantitatea de oxigen este suficientă, observă Scarlat. Plămânii lor sunt probabil mult mai dezvoltaţi decât ai noştri, şi aceasta explică bombarea extraordinară a pieptului.

— Aşa e, aprobă Dobre. Cred că în peşteră există fie o sursă naturală de oxigen, fie o fabrică care îl produce pe cale artificială.

Fără globul argintiu, făpturile erau şi mai hidoase. Ochii lor bulbucaţi, de culoare portocalie, aveau o privire plină de cruzime. Printre buzele cărnoase, întredeschise, ieşeau nişte dinţi puternici, lungi şi ascuţiţi, asemenea unor colţi.

Părea că grupul ajunsese la o înţelegere. Apropiindu-se din nou de astronauţi, îi apucară cu brutalitate de picioare şi începură să-i strângă, depunându-i în mijlocul covorului mobil. Se suiră apoi şi ei pe banda galbenă, care porni cu toată viteza.

Treceau prin coridoare întunecoase, prin săli de forme geometrice complicate, cu izvoare de lumină pe jumătate ascunse în perete. Apoi pătrunseră într'un culoar cu mult mai larg decât primul. In pereţii lui albaştri erau o mulţime de uşi, care la trecerea astronauţilor se dădeau fără zgomot la o parte, lăsând să iasă pâlcuri de marţieni care îi priveau curioşi.

Unii se apropiau de covorul rulant, încercând să-i atingă cu braţele lor păroase. Paznicii însă îi goneau şi banda mobilă continua să lunece prin mijlocul culoarului.

In sfârşit, se opriră. Călătorii fură înşfăcaţi, fiecare de către patru-cinci marţieni şi duşi spre o boltă rotundă, care se deschidea în fundul culoarului.

Aici se înălţa o poartă monumentală, plină de ornamente, cu mult mai impunătoare decât cele pe care le văzuseră până acum. Motivul central încrustat era un imens peşte de aur, care plutea în undele albastre ale unei ape.

Canaturile se dădură larg în lături. Se văzură într'o sală care se asemăna întrucâtva cu interiorul palatului descoperit în primele ore după aterizare. Aici însă totul era cu mult mai vast, mai grandios. Ornamentele de pe plafon, lucrate într'un metal argintiu, străluceau orbitor, iar zidurile albastre erau încrustate cu cristale sclipitoare.

Ca şi în templul dela suprafaţă, motivul dominant era acela al valurilor. Nenumăratele desene şi gravuri aveau ca subiect apa. Erau înfăţişaţi marţieni bând, spălându-se, pescuind.

In mijlocul sălii se afla o sferă străvezie, plină cu apă, la fel cu cea din palatul pe care îl vizitaseră. Aici însă, globul era cu mult mai mare. Avea un diametru de cel puţin 15 metri.

Paznicii îi duseră până în apropierea acestuia. Unul dintre ei se apropie de postamentul de marmoră albă care-l susţinea şi apăsă pe un resort mascat de ornamente. Marţienii săriră repede în lături.

Câteva clipe nu se întâmplă nimic. Apoi, fulgerător, lespedea pe care fuseseră aşezaţi călătorii se scufundă. Îşi pierdură echilibrul şi căzură unii peste alţii. Se rostogoliră pe o pantă înclinată timp de câteva secunde. Apoi se izbiră de piatra goală. Scarlat se lovi atât de rău, încât îşi pierdu cunoştinţa.

Inginerul era şi el ameţit de căzătură. Reuşi însă să ridice capul şi deschise ochii. In jurul său întunericul era de nepătruns. O linişte de mormânt domnea în această temniţă subterană.

— Bine că nu ni s'au spart coifurile, se gândi el.

Căută apoi să comunice prin radio cu Matei. Dar încercările fură zadarnice. Conducătorul expediţiei nu răspundea.

*

Matei Butaru se trezi. Capul îi vâjâia puternic şi în piept simţea o durere ascuţită.

Bezna era atât de adâncă, încât nu reuşea să deosebească nimic în jurul lui.

Işi pipăi braţele şi picioarele, constatând cu bucurie că erau întregi. Incercă să pună în funcţiune aparatul de radio, pentru a vesti lui Virgil cele întâmplate, dar acesta — complet sfărâmat — nu funcţiona. In schimb, descoperi farul electric în bună stare. Il scoase la repezeală şi-l aprinse. O fâşie argintie de lumină despică întunericul.

Zări pereţii umezi ai închisorii sale, nişte ziduri formate din blocuri enorme de piatră. Nicăieri nu era vreo uşă sau fereastră.

„Pe unde am fost eu oare băgat aici?" se întrebă nedumerit astronomul. Sculându-se în picioare, făcu înconjurul temniţei: „Nici cea mai neînsemnată deschizătură în perete", murmură el. Rămânea doar tavanul.

Indreptă lumina reflectorului în sus. Bolta era la o înălţime de cel puţin şapte metri: „E inexplicabil. Azvârlit dela această înălţime, n'aş fi ajuns nevătămat!"

Dar ceea ce urmă, reuşi să-i înlăture nedumeririle. In tavanul celulei, o piatră se dădu încetişor la o parte. O lumină vie pătrunse în interior. Prin deschizătură fu introdus un fel de burlan gros, care ajunse într'o clipă la picioarele astronomului. Se auzi un foşnet şi prin ţeavă începură să lunece câteva obiecte. Apoi tubul fu din nou retras, dispărând prin gaura din tavan. Blocul de piatră reveni la locul său.

Totul se petrecuse cu o repeziciune uimitoare. Dacă Matei n'ar fi văzut obiectele, ar fi fost înclinat să creadă că totul nu fusese decât un vis. Le cercetă cu cea mai mare atenţie. Mai întâi puse mâna pe un bidon de metal, care conţinea un lichid incolor. Ii era o sete cumplită.

„Fie ce-o fi, trebue să încerc. Dar ce mă fac cu respiraţia?"

Işi scoase pentru câteva clipe sfera străvezie şi, ţinându-şi răsuflarea, gustă. Era o apă rece, cu un gust excelent.

Incurajat de această primă încercare, desfăcu şi cutia hexagonală, plină de fructe marţiene de toată frumuseţea.

„Să le las neatinse tocmai pe acestea? Nu văd de ce mi le-ar fi trimis, decât ca să le mănânc. Aşa cum mă aflu în mâinile lor, nu cred că ar mai avea nevoie să-mi întindă curse sau să mă otrăvească."

Dar nu putea mânca ţinându-şi respiraţia. Se frământa tocmai pentru a găsi o soluţie, când îşi aminti că avea în buzunar câteva rezerve de oxigen.

„Incăperea pare etanşă. Pot deci să fac încercarea de a crea o atmosferă prielnică respiraţiei."

Destupă două dintre rezervoare şi gazul ţâşni cu putere. Curând putu să-şi scoată coiful şi începu să mănânce. Fructele erau minunate, zemoase şi totodată dulci şi aromate. Al treilea obiect era o cutioară ovală. In ea se afla un terci de culoare roşcată, care răspândea un miros îmbietor.

„O să am ce să-i povestesc lui Dincă, dacă mai reuşesc vreodată să scap de aici."

Incepu să mănânce cu poftă. Ii găsi un singur cusur: era extrem de grasă. Totuşi, nu lăsă nimic pe fundul cutiei.

Terminase tocmai ultima îmbucătură şi din darurile neaşteptate nu rămăseseră decât vasele goale, când nişte zgomote curioase îi atraseră atenţia. Sări în picioare şi ascultă cu înfrigurare. Păreau să vină dela numai câţiva metri. Se apropie de peretele din dreapta şi îşi lipi urechea. Auzi nişte ţipete curioase, asemenea stridenţelor unei orchestre dezacordate, apoi câteva zgomote produse de obiecte în cădere. Pe urmă se făcu din nou linişte.

„Desigur că Virgil şi ceilalţi vor începe neîntârziat să mă caute, când se vor reîntoarce la rachetă."

Trapa din tavan se deschise pe neaşteptate. Câteva clipe, oxigenul din temniţă se auzi scăpând afară. Tocmai când Butaru se pregătea să-şi fixeze casca străvezie, trapa se închise la loc. Putu astfel să rămână cu capul descoperit, căci în temniţă rămăsese oxigen suficient.

O funie subţire fu lăsată în jos şi un marţian coborî cu îndemânare.

Savantul se retrase spre perete, hotărît să se apere.

Vizitatorul nu părea însă să aibă intenţii ostile. Se opri în faţa lui şi îl privi cu multă curiozitate.

Semăna cu marţienii pe care îi mai văzuse şi totuşi ceva parcă îl deosebea de ei. Faţa lui deschisă, lipsită de globul metalic, era prietenoasă, iar ochii mari nu aveau privirea crudă a celorlalţi. Fruntea părea mai înaltă, iar bărbia mai puternic dezvoltată. Părul lipsea aproape cu totul de pe obraz.

Matei îi urmărea mişcările.

Marţianul scoase câteva sunete melodioase şi făcu semne care păreau a fi un salut. Se apropie apoi şi mai mult de el, sărind cu stângăcie pe piciorul său gros. Butaru îi văzuse pe ceilalţi marţieni executând sărituri înalte, pline de agilitate, pe când acesta nu reuşea decât anevoie să se mişte.

Noul venit îi ghicise parcă gândul. Duse unul dintre braţe spre picior şi făcu să zornăie un lanţ subţire. Apoi arătă spre piept, unde era tatuat un cerc rotund, întretăiat de un lanţ. Acest semn părea ars cu fierul roşu, pe o secţiune de piele care fusese despuiată de păr.

„Un prizonier sau un sclav, îşi zise astronomul, plin de uimire. Poate deveni un aliat preţios, dacă reuşesc să mă înţeleg cu el. Dar tocmai aci este greutatea."

Ridică mâinile ca şi prima dată, cu palmele desfăcute înainte, în semn de prietenie. Înţelegând, marţianul făcu acelaşi gest cu cele două braţe lungi şi subţiri. Pe buzele sale groase apăru ceva care aducea a zâmbet.

„Hotărît că nu are intenţii duşmănoase!" îşi zise Butaru.

Scoase stiloul pneumatic şi carnetul de notiţe. Desenă o schemă a sistemului nostru planetar. Punând degetul pe globul terestru, rosti limpede şi suficient de puternic cuvântul „Pământ". Apoi arătă spre sine. Marţianul dădu de câteva ori din cap în semn că a înţeles.

Matei îşi opri apoi degetul asupra Soarelui şi îl numi pe acesta.

Vizitatorul său îi luă stiloul din mână, îl îndreptă spre planeta Marte, scoase trei sunete melodioase şi arătă spre el.

Astronomului îi scăpă o exclamaţie de uimire.

Începu să deseneze alte figuri, numindu-le în acelaşi timp. Apoi arătă spre cap, spre picioare, spre mâini, spunând cuvintele respective. Marţianul îi indica sunetele sau asociaţiile de sunete melodioase care formau cuvintele corespunzătoare ale limbii lui.

După câtva timp, îşi spuseră reciproc numele. Al marţianului era format din trei sunete. Acestea se asemănau oarecum cu Mi, Sol şi Si din gama obişnuită pe Pământ.

Reuşiră să lege o mică conversaţie, în care cuvintele erau completate prin gesturi şi desene.

Mi-Sol-Si îl făcu să priceapă că el îi trimisese apa şi alimentele.

Arătându-i zidul din dreapta, noul său prieten îl făcu să înţeleagă că dincolo mai erau alţi cinci captivi pământeni.

— Ei sunt! strigă Butaru. Vasăzică au căzut în capcană, ca şi mine!

Mi-Sol-Si îi povesti că pe Marte trăiau, în afară de marţienii sălbatici, un alt grup de locuitori. El fusese făcut prizonier de către sălbatici şi silit să le fie rob.

Dicuţia aceasta curioasă dura de multă vreme, când de sus se auziră zgomote. Marţianul se cutremură. Porni atât de repede, pe cât îi permitea lanţul, spre funia care atârna din tavan şi începu să se cţţere. Peste câteva clipe dispăru prin trapă. Aceasta se închise, cufundând din nou temniţa în noapte.

*

Musafirul neaşteptat mai reveni.

Pentru a întreţine în grotă atmosfera necesară respiraţiei, savantul fu nevoit să mai jertfească două rezervoare de oxigen, spre a compensa pierderile datorate deschiderii trapei.

Află dela Mi-Sol-Si lucruri deosebit de interesante despre locuitorii planetei Marte, căci ajunseseră să se înţeleagă din ce în ce mai uşor.

Îl chinuia însă gândul că timpul trecea şi că distanţa între Marte şi Copernic creştea cu fiecare ceas, cu fiecare minut.

Noul său prieten vorbea neîncetat. Povestea că, în marea peşteră, marţienii puteau respira fără cască, deoarece oxigenul, rezultat din emanaţii naturale, se găsea în cantităţi suficiente pentru plămânii lor puternici. Mi-Sol-Si îi spuse că el, ca sclav, nici nu avea coif şi rezervă de oxigen şi ca atare, fuga sa din cetatea subterană era cu neputinţă.

Lui Matei îi veni un gând năstruşnic. Îl întrebă pe noul său prieten dacă nu cumva poate să-şi procure o ţeavă.

Marţianul plecă grăbit şi reveni în curând cu un tub metalic ruginit, dar totuşi utilizabil. Astronomul scoase una dintre buteliile sale de oxigen, fixă ţeava de ea şi o duse la

nasul marţianului, legându-i-o strâns în jurul capului, cu o fâşie ruptă din cămaşa sa.

Marţianul înţelese.

Când Butaru îi propuse să evadeze împreună, el acceptă cu entuziasm. Cu ajutorul unei pile subţiri, pe care o găsi într'unul din buzunarele costumului său, Matei reuşi să-l scape de lanţuri.

Mi-Sol-Si plecă din nou, pentru a face o recunoaştere. Reveni în curând şi îi făcu semn noului său prieten că încercarea putea fi întreprinsă. Îi spuse că marţienii sălbatici se aflau în marea sală a templului subteran al apelor şi că se pregăteau să celebreze o ceremonie de sacrificiu. Jertfele, care de obicei erau alese dintre sclavi, aveau să fie de data aceasta prizonierii sosiţi în pasărea de oţel.

Pe Matei îl trecură fiori.

— Trebue să-i scăpăm, încerca el să explice marţianului.

Mi-Sol-Si nu pricepu un timp ce voia să spună savantul. Când se lămuri, îi dădu să înţeleagă că paznicii erau numeroşi. Îi explică apoi că există o singură soluţie. Să fugă cât mai repede şi să revină cu ajutoare.

Matei Butaru îşi dădu seama că prietenul său avea dreptate. Dar mai întâi trebuia să le transmită un mesaj, ca să nu-şi piardă nădejdea.

Se apropie de zidul dincolo de care erau tovarăşii săi şi lovi cu mânerul cuţitului în peretele de stâncă. Un timp domni o linişte deplină. Apoi se auziră drept răspuns nişte lovituri neregulate.

Încurajat, astronomul continuă să bată, formând din literele alfabetului Morse următorul mesaj:

„Aici Butaru. Încerc să scap cu sprijinul unui marţian care e de partea noastră. Dacă reuşesc, mă întorc curând cu ajutoare. Nu pierdeţi speranţa. Aţi priceput ?“

Răspunsul veni din nou, sub forma câtorva lovituri, care însă nu aveau niciun înţeles.

„De ce nu răspund oare şi ei prin semnele Morse ?“ se întrebă învăţatul neliniştit.

Voi să transmită încă un mesaj, dar Mi-Sol-Si îl trase nerăbdător de mână. Era târziu şi nu mai aveau timp de zăbovit.

Înainte de a se căţăra pe funie, marţianul îi dădu nişte bile străvezii. Îi explică că acestea conţin gazul cenuşiu, cu care se pot face invizibili. Butaru le luă şi îşi puse coiful.

M. 13. 4792

Celula în care fusese ţinut dădea într'o încăpere destinată preoţilor, vecină cu sala cea mare a templului. Aci era o masă scundă, de formă circulară, cu un singur picior. În jurul ei se aflau cinci taburete. Pe perete se zăreau mai multe butoane colorate, aşezate pe un tablou negru. În fund, se deschidea o poartă, iar alături de ea un gemuleţ, care dădea în sala templului. Aruncară prin el o privire fugară.

O mulţime de marţieni sălbatici înconjurau marele glob transparent, în care se vedea agitându-se ceva.

Mi-Sol-Si îl zori din nou pe Matei.

— Pe aici, îi făcu el semn. Repede !

Ieşiră pe o uşă mică, triunghiulară, şi ajunseră în coridorul cel mare. Acesta era pustiu, căci marţienii sălbatici erau cu toţii la rugăciune.

— Acum trebue să fugim, păreau să spună gesturile lui Mi-Sol-Si.

Nu îndrăzniră să folosească covorul mobil, ca să nu atragă atenţia.

Trecură alergând prin coridor. Învăţatul abia reuşea să se ţină după prietenul său, care înainta acum prin sărituri sprintene.

Peste un sfert de oră ajunseră la capătul gangului. Aci le apăru în cale o santinelă, barându-le ieşirea. Ţinea într'unul din braţe o ţeavă neagră, cu luciu metalic. O ridică repede, îndreptându-i deschizătura spre pieptul lui Matei.

Dintr'o mişcare, tânărul savant îi smulse arma şi o aruncă cât colo.

Marţianul dezarmat nu se dădea însă bătut. Căută să-l cuprindă, încolăcindu-i braţele în jurul picioarelor, pentru a-l face să-şi piardă echilibrul.

Pentru a putea interveni cu succes, Mi-Sol-Si căută pe jos arma pe care o scăpase santinela. Când o găsi, îşi dădu seama că intervenţia lui nu mai era necesară. Matei Butaru fusese — în timpul studenţiei — campionul de box al facultăţii. Acum, nenumăratele antrenamente făcute în acea perioadă se dovediseră extrem de folositoare. Dintr'o încordare a muşchilor se desfăcuse din strânsoare. Apoi, strângându-şi pumnii, se năpusti asupra adversarului. Braţul său se destinse ca un arc de oţel şi o directă nimeri din plin falca marţianului. Acesta se muie dintr'odată şi căzu greu pe lespezi.

— Cu ăsta am terminat ! spuse savantul, aruncând o privire mulţumită spre Mi-Sol-Si.

Acesta făcu ochi mari. Nu înțelesese expresia, dar nici nu era timp de explicații. Îi făcu semn lui Matei să se grăbească și o porni înainte, sărind de-a-lungul culoarului.

Deodată se opri. In fața lui apăruseră ca din pământ patru marțieni neînarmați, atrași probabil de zgomotele luptei.

Mi-Sol-Si încercă să arunce o bilă străvezie, dar unul dintre adversari îi răsuci brațul. In aceeași clipă și ceilalți trei tăbărîră asupra lui.

Matei Butaru nu ezită să intervină. Își făcu vânt și sări între marțienii sălbatici. O ploaie de pumni se abătu asupra lor. Adversarii nu opuseră o rezistență prea mare, căci aveau, ca toate ființele de pe Marte, o musculatură slab dezvoltată.

In câteva secunde doi adversari zăceau fără simțire, scoși din luptă de lovituri strașnice de pumn.

Ceilalți doi se luptau încă, punându-i piedici astronomului, căutând să-i cuprindă gâtul pentru a-l sugruma.

Butaru evită cu abilitate loviturile, apoi repezi un pumn bine țintit în stomacul celui de al treilea paznic. Acesta icni odată și căzu moale lângă ceilalți. Al patrulea nu mai avu curajul să-l înfrunte și dădu bir cu fugiții.

Pentru a-și acoperi retragerea, Mi-Sol-Si sparse câteva bile străvezii și în spatele fugarilor se formă de îndată o perdea groasă de fum cenușiu.

După câteva minute de drum auziră în spatele lor zgomotele ciudate provocate de săriturile marțienilor.

— Mai repede, mai repede!

Matei de-abia putea să-l urmeze pe prietenul său, care sărea cu o repeziciune extraordinară.

Tot mai limpede se auzeau pașii, însoțiți acum de strigăte. Dar Butaru și Mi-Sol-Si alergau pentru a-și slava viața, și acest lucru le dădea puteri nebănuite.

— Am ajuns! strigă deodată Mi-Sol-Si în limba sa.

Astronomul se opri și ridică ochii. Se aflau în fața marii porți exterioare a peșterii subterane.

Marțianul apăsă pe un buton aflat în perete și poarta se ridică în sus.

— Pe aici, pe aici! îi strigă el tânărului savant.

In fața lor erau niște scări. Le urcară în fugă și în câteva minute ajunseră la marginea marelui lac subteran. Acolo se afla barca pneumatică a astronauților. Se suiră

repede și Matei porni motorul. Peste câteva minute erau la suprafața planetei, navigând grăbiți spre platoul pe care rămăsese „Pescărușul".

Savantul găsi racheta așa cum o lăsase. Ușa, zăvorîtă de un mecanism ingenios, nu putuse fi deschisă de marțienii sălbatici. Fără să piardă vremea, intră înăuntru și scoase aripile rachetei.

Mi-Sol-Si nu se mai sătura admirând instalațiile și aparatele navei cosmice.

Trecuseră abia cinci minute dela sosirea lor și „Pescărușul" se ridică, spintecând aerul și îndreptându-se, după indicațiile marțianului, spre locurile populate de celălalt grup al locuitorilor planetei.

44. *Ceremonia*

Profesorul Aurelian Dobre încercă să străpungă cu privirea întunericul din jurul său de îndată ce-și veni în fire. Zadarnic însă, căci bezna era atât de adâncă, încât nici nu-și putea da seama dacă tovarășii lui sunt pe aproape sau dacă este, dimpotrivă, singur.

— Tovarăși, sunteți prin apropiere?

— Eu da, se auzi vocea lui Cernat.

— Mă aflu chiar aici, lângă dumneata, comunică și Ana prin aparatul de radio. Nu am pățit nimic, dar m'au legat atât de strâns, încât nu pot mișca nici măcar un deget.

— Dar ce crezi, eu nu sunt „pachet"? glumi Dobre. Văd însă că tovarășul Scarlat nu răspunde. Să fi pățit oare ceva?

Intr'adevăr, George Scarlat nu dădea niciun semn de viață.

Rostogolindu-se ca un butoi, Dobre începu să cerceteze încăperea. Dădu de o mână care se dovedi a fi a Anei, apoi de un picior, care era al lui Virgil și, în sfârșit, găsi un cap acoperit de glob, pe care îl izbise fără să vrea cu piciorul.

— Ce ți-a venit, tovarășe Dobre? se răsti supărat Scarlat. Ai înnebunit de-a-binelea, că ai ajuns să dai în mine cu picioarele? Crezi că nu mă dor deajuns toate mădularele?

— Ei, aici îmi erai? Dar de ce n'ai răspuns până acum?

— Asta-i treaba mea. Mai bine lasă-mă'n pace. Nu-i

destul că am căzut într'o capcană, din care nu vom ieși decât pentru a fi sfâșiați de aceste bestii păroase, mai trebue...

— Liniște ! le atrase atenția inginerul. Ascultați !

In peretele de stâncă se auziră câteva bătăi regulate. Ana se rostogoli spre zid și-și lipi urechea de el. Lovi și ea de câteva ori cu cizma, pe cât îi permiteau funiile care o imobilizau.

Câteva clipe fu liniște. Apoi răsunară din nou bătăile. Era mesajul lui Matei. Ana îl descifră cu ușurință, comunicându-l celorlalți.

Deși funiile cu care fusese legată îi întraseră adânc în carne, reuși să mai izbească de câteva ori peretele, pentru ca Butaru să înțeleagă că erau acolo.

— Să nădăjduim că va reuși să ne scoată de aici, căci, după socoteala mea, Copernic s'a depărtat considerabil de noi, spuse Cernat. Făcu o pauză, apoi urmă gânditor : Vom putea oare să-l mai ajungem din urmă ? Din mesaj rezultă că pe această planetă există și marțieni cu care te poți înțelege și care sunt dispuși să ne ajute.

Vru să mai spună ceva, dar glasul îi fu acoperit de un zgomot puternic. Semăna cu acelea care se auzeau, cu multe decenii în urmă, în fabricile de pe Pământ lipsite de instalații pentru absorbirea sunetelor.

— Ne ridicăm ! strigă turburată Ana. Podeaua se urcă și noi împreună cu ea...

Intr'adevăr, lespezile pe care erau culcați se urniseră din loc și începuseră să suie.

— Vor să ne strivească ! exclamă furios Dobre.

Se înălțau mereu, metru cu metru. Bolta era tot mai aproape. Incercară încă odată să iasă din strânsoarea frânghiilor, dar fără niciun rezultat. Nu mai erau decât la 80 centimetri de tavan, când acesta se dădu la o parte atât de repede, încât nici nu-l văzură deplasându-se. O lumină orbitoare le luă vederea. Sclipiri multicolore, de o mare intensitate, îi făcură să închidă ochii, amețiți. Când se obișnuiră cu această iluminație, primul care-și dădu seama de locul în care se aflau fu Scarlat.

— Suntem în sala cea mare, în uriașul glob de sticlă, care a fost golit de apă. Ia uitați-vă... în jurul nostru s'au adunat sute de marțieni, care ne privesc...

Prin peretele transparent al sferei putură să vadă întreaga sală cu pereții ei albaștri, împodobiți cu ornamente.

Marţienii se uitau fascinaţi la marele glob, care strălucea în razele a zeci de lumini extrem de puternice.

Deodată răsună o muzică ciudată, plângătoare, însoţită de bătăile regulate ale unui gong. Privirile astronauţilor se întoarseră spre o poartă înaltă. In pragul ei apărură trei făpturi, îmbrăcate în halate lungi, de culoare violetă, împodobite cu fireturi argintii de forma valurilor. Pe cap purtau coifuri care aminteau de capul unui peşte cu gura larg deschisă.

— Asistăm desigur la o ceremonie religioasă, spuse Scarlat, iar obiectul adorat nu este altul decât apa.

Cei trei preoţi înaintau solemn, legănându-se. Cântau şi loveau neîncetat cu un bastonaş în nişte plăci rotunde dintr'un metal roşcat.

Ajunseseră în dreptul globului. Unul dintre preoţi făcu trei plecăciuni adânci, ridică braţele în semn de închinare şi atinse cu piciorul un ornament de pe podea.

Făpturile din sală se aruncară la pământ, fără însă a-şi desprinde privirile dela globul strălucitor. In interiorul acestuia se auzi un gâlgâit şi un şuvoi de apă porni.

— Vor să ne înece! Vocea lui Scarlat suna strident. Să ştiţi că ăsta ne e sfârşitul.

— Nu, nu ne va fi acesta sfârşitul, exclamă dârz profesorul Dobre şi încercă să spargă peretele străveziu cu piciorul. Dar efortul lui fu zadarnic. Invelişul, cu mult mai gros decât cel din palatul albastru, rezistă.

— Să ne ridicăm în picioare, propuse Virgil.

Proptindu-se unul de celălalt, reuşiră să facă acest lucru.

Nivelul apei, care creştea neîncetat, le ajunsese până la genunchi. De afară, din sală, se auzeau acum cântece care deveneau din ce în ce mai disonante, mai sălbatice.

— Ei, ce spui, tovarăşe Cernat, există vreo speranţă de salvare? întrebă Scarlat, căutând să-şi ascundă propria nelinişte. Peste cel mult zece minute, apa va fi deasupra capetelor noastre.

— Nu văd nimic grav în aceasta. Suntem doar apăraţi de costumele şi de coifurile noastre. Vom putea respira sub apă încă cel puţin două—trei ore, cât mai durează rezerva de oxigen. Alta este problema: va reuşi oare Matei să vină la timp? Eu sunt convins că va face tot ce-i stă în putinţă ca să ne salveze.

Apa le ajunsese până la gât. Creştea neîncetat, centimetru cu centimetru. Tot mai stridente se auzeau cântările, tot mai ascuţite strigătele fiinţelor păroase. Gongul răsuna neîncetat.

Când apa ajunse la coifurile străvezii, marţienii începură să ţopăie în jurul globului într'un dans frenetic, sărind până la trei-patru metri înălţime. Scoteau strigăte fioroase şi aruncau în ziduri mici ampule care, spărgându-se, produceau jerbe de scântei.

Apa trecuse de globurile de cuarţ. Sala le apărea acum astronauţilor turbure, iar obiectele sufereau deformări care le făceau şi mai ciudate.

*

„Pescărusul" ateriză, după două ore de drum, în locul indicat de Mi-Sol-Si. Coborîră. Se aflau într'un ţinut acoperit de vegetaţie deasă.

Marţianul purta acum pe cap un coif străveziu, pe care astronomul i-l dăduse în rachetă. Se mişca în voie, făcând sărituri sprintene. Matei îl urma alergând.

Ajunseră peste puţin timp într'un loc care amintea de intrarea unei mine. Tunelul boltit era clădit din blocuri mari de stâncă albastră, ca şi multe alte construcţii de pe Marte.

Mi-Sol-Si pătrunse primul înăuntru. Intr'o nişă laterală era un mâner, de care marţianul trase uşor. Peste câteva secunde apărură vreo zece făpturi care semănau cu Mi-Sol-Si. Acum Butaru îşi dădu seama şi mai bine ce mult se deosebeau de marţienii sălbatici. Erau mai înalţi, aveau privirea inteligentă şi purtau peste trupul lor păros nişte haine largi, de culoare albă.

La vederea lui Mi-Sol-Si scoaseră strigăte de bucurie. Acesta le vorbi pe scurt în limba lui muzicală. Sunetele se succedau repede, ca într'un cântec vesel. Marţienii înţeleseră imediat. Unul dintre ei plecă în fugă şi se întoarse curând, încărcat cu diferite dispozitive, printre care nişte ţevi de culoare neagră, pe care le împărţi.

Se îngrămădiră în cabina „Pescărusului" şi nava porni înapoi cu toată viteza motoarelor ei.

*

Trecuseră mai mult de două ore de când Virgil, Scarlat, Ana Grigoraş şi Dobre erau în interiorul sferei pline de apă. Comunicaţia radiofonică nu fusese întreruptă şi, din când în când, călătorii schimbau câte un cuvânt.

— După socoteala mea, nu mai avem oxigen decât pentru cincisprezece-douăzeci de minute, spuse Dobre. Ar fi timpul ca Matei să sosească.

— Respir din ce în ce mai greu, şopti Scarlat. Cred că oxigenul meu e pe sfârşite. Ce e de făcut, tovarăşe Cernat ?

— Ar fi bine să nu mai vorbim şi să nu ne mai mişcăm. Trebue să economisim respiraţia.

Ii dădură cu toţii dreptate.

Afară, în sala templului, dansul macabru continua. Unii dintre marţienii sălbatici căzuseră istoviţi pe podea. Ceilalţi însă săreau, întorcând capetele lor hidoase când într'o parte, când într'alta.

Respiraţia astronauţilor devenea din ce în ce mai anevoioasă. Rezervele de oxigen erau aproape epuizate şi capul îi durea îngrozitor.

Aurelian Dobre simţi cum un cerc de fier îi strângea tâmplele. Ochii îi ieşiră aproape din orbite. Deschise larg gura şi aspiră horcăind ultimele rămăşiţe de oxigen. I se făcu negru înaintea ochilor. Avu impresia că se cufundă într'o prăpastie fără fund.

Scarlat şi Ana Grigoraş rezistară mai mult. Reglându-şi cu grijă respiraţia, reuşiră să şi-o prelungească cu încă jumătate de minut. Apoi îşi pierdură şi ei cunoştinţa.

Virgil văzu cu spaimă feţele lor schimonosite şi congestionate.

„Să fie oare ăsta sfârşitul ? se întrebă el. Nu, nu se poate, salvarea trebue să vină ! Trebue ! O astfel de moarte, tocmai acum, când..."

Firul gândurilor i se rupse. Linii frânte, asemenea unor fulgere, îi jucau înaintea ochilor. Sunetele ascuţite ale cântecelor şi loviturile gongului păreau că se depărtează din ce în ce mai mult. Pereţii templului se transformară într'un fel de ceaţă albastră informă. Simţi apoi cum totul începe să se întunece. Deodată însă, un zgomot violent îl făcu să tresară.

Văzu porţile sălii sărind în lături. In templul subteran pătrunsese Matei, în fruntea unui grup de făpturi îmbrăcate în nişte haine de un alb strălucitor.

Marţienii sălbatici se dădură înfricoşaţi înapoi.

Noii veniţi ridicară nişte ţevi negre, din care ţâşniră fulgere galbene.

Sălbaticii, surprinşi nepregătiţi, căzeau ca muştele.

Fără să se sinchisească de lupta din jurul lui, Matei Butaru se repezi spre globul de sticlă, în care îşi zărise prietenii. Cu o lovitură puternică a patului armei reuşi să-i spargă învelişul, prin care apa începu să se scurgă cu repeziciune. Peste câteva clipe, Matei pătrunse înăuntru şi înlocui rezervoarele de oxigen epuizate cu altele pline, pe care le adusese cu el. Ajutat de Mi-Sol-Si şi de prietenii săi, începu să facă astronauţilor respiraţie artificială.

Unul câte unul, oamenii îşi reveniră şi deschiseră ochii.

Cernat îi aruncă lui Matei o privire plină de recunoştinţă.

— Trăim, trăim cu toţii, şi asta datorită ţie !

— Iată-i pe adevăraţii voştri salvatori, îl contrazise conducătorul expediţiei, arătând cu mâna spre marţienii care îi înconjurau, privindu-i cu o nemărginită curiozitate.

45. *Cetatea marţienilor*

— Aici aterizăm, aici ! Semnele pe care le făcea Mi-Sol-Si indicau un platou în mijlocul unei păduri dese, de un violet închis.

Ceilalţi marţieni cercetau instalaţiile rachetei şi priveau prin geamurile mari. Erau deosebit de bine dispuşi şi călătoria părea să le provoace o plăcere neasemuită.

Incepuseră să se înţeleagă cu astronauţii, mai prin semne, mai prin vorbe. Intrebările şi răspunsurile curgeau, iar carnetele membrilor expediţiei se umpleau cu însemnări.

Marţienii explicară cercetătorilor cât de mult regretau că nu luaseră dela început contact cu ei. Peste câţiva ani, pe Marte nu aveau să mai existe sălbatici, căci erau ferm hotărîţi să lichideze cu ei.

Aterizarea se desfăşură în bune condiţii şi „Pescăruşul" atinse curând solul cu şenilele.

Platoul pe care se aflau avea în mijloc un planşeu rotund, dintr'o materie cenuşie şi tare, asemănătoare cimentului.

Unul dintre marţieni puse în funcţiune un mecanism ascuns cu abilitate şi platforma se scufundă, împreună cu racheta, mai întâi încet, apoi tot mai repede. Acest ascensor uriaş era una dintre intrările care duceau în oraşul subteran. In faţa lor se deschideau zeci de trape orizon-

tale, care se deplasau fără zgomot. Coborîrea dură trei minute. Apoi mecanismul se opri.

Călătorii priviră uimiți împrejur. Erau într'o peșteră de dimensiuni vaste, o adevărată cetate subterană.

„Pescărușul" ajunsese acum pe acoperișul clădirii celei mai înalte, care domina imensa cavitate. De aici se putea vedea grota gigantică dela un capăt la celălalt.

Avea forma unui cerc cu un diametru de peste 10 kilometri. Înălțimea atingea câteva sute de metri. Clădirea, pe acoperișul căreia se oprise uriașa platformă-ascensor, se găsea chiar în centrul grotei, în mijlocul unei piețe împrejmuite de pomi fructiferi. In piață erau minunate fântâni arteziene, din care țâșneau cascade de apă, strălucind în toate culorile curcubeului. Dela această piață porneau patru mari artere, legate între ele prin drumuri circulare.

Clădirile cele mai multe erau construite dintr'un material roz, neted, asemănător porțelanului. Ciudățenia lor consta în faptul că baza pe care se sprijineau era în general mai îngustă decât partea superioară. Multe dintre ele aveau forma unui con cu vârful în jos, altele înfățișarea unei sfere. Puterea de atracție redusă de pe această planetă permitea construcții cu mult mai îndrăznețe decât pe Pământ.

Clădirile aveau ferestre mari, rotunde, și acoperișuri translucide. De sus, din tavanul grotei, se revărsau șuvoaie de lumină artificială, care nu se deosebea cu nimic de lumina zilei. Strălucirea părea să izvorască în mod egal din toată suprafața albăstruie a plafonului uriașei grote.

De îndată ce deschiseră ușa rachetei, un zgomot neobișnuit le atrase atenția. Puteai să te crezi într'o sală de concert înainte de începerea programului. Un zumzet melodios îi înconjura pe călători, ca și când un cor de mii de păsărele și-ar fi început concertul matinal în mijlocul unei păduri.

Acoperișul clădirii mișuna de marțieni. Era o forfotă, un du-te-vino neîntrerupt în jurul „Pescărușului".

Marțieni cu fețe zâmbitoare, care oglindeau o bucurie nemărginită, îmbrăcați în haine albe, îi înconjurau din toate părțile. Își manifestau entuziasmul la primirea oaspeților ridicând brațele în sus. Erau fără cască, deoarece uzina din peșteră producea oxigen suficient pentru respirația lor.

— Ei, așa primire mai zic și eu, spuse Dobre. Păcat că-s așa urîți! Ia uită-te ce se mai bucură!

Inconjurați de marțieni, călătorii fură conduși spre un ascensor, care îi coborî fulgerător spre primul etaj. Ajunseră într'o sală hexagonală, în mijlocul căreia se afla o masă rotundă, dintr'un material de culoare roșiatică. In jurul ei erau grupate niște scaune triunghiulare.

Pereții erau împodobiți cu desene bogate, reprezentând diferite aspecte ale vieții de pe Marte. Tavanul, de un albastru închis, aproape negru, avea ornamente în linii și puncte, dăltuite dintr'un material care răspândea o lumină fosforescentă.

Călătorii fură invitați să ia loc. O ușă se dădu automat la o parte. Apărură trei marțieni, îmbrăcați și ei în alb. Inaintau sărind încet, aproape solemn și ajunseră în câteva clipe în fața cercetătorilor. Mi-Sol-Si, care învățase cel mai bine să se înțeleagă cu astronauții, funcționa ca interpret.

Le spuse că aveau în fața lor pe conducătorii orașului subteran, iar sunetele prin care le rosti numele îi amintiră lui Cernat de Do-Sol, Re-Fa-Sol și La-Mi-Do, din gama pământească.

Matei înaintă și se înclină.

Do-Sol își atinse pieptul cu unul dintre brațele sale și îl duse apoi la frunte. Spuse câteva cuvinte în limba lui melodioasă.

Mi-Sol-Si le explică:

— Do-Sol spune: Fiți bineveniți în orașul nostru subteran!

In curând reușiră să înjghebe o discuție în care semnele și schițele așternute în grabă pe blocurile de vinoină completau cuvintele.

Do-Fa îi dărui lui Dobre două cărți de dimensiuni minuscule, care nu puteau fi citite decât cu ajutorul unei lupe puternice. Când cercetă primele desene, biologul sări în sus de bucurie. Erau tratate care prezentau, în esență, fauna și flora marțiană.

Matei Butaru povesti despre expediție, despre asteroidul pe care se instalaseră și despre planurile lor de viitor. Le spuse că se temea să nu fi întârziat. Ar fi trebuit să părăsească planeta Marte încă de câteva ore și riscau să nu poată ajunge din urmă asteroidul.

Re-Fa-Sol se oferi să verifice poziția. Îi invită să vină la observatorul astral. Își urmară gazdele. După trecerea prin câteva săli și coridoare urcară, cu un ascensor, direct într'o încăpere plină de aparate complexe.

Unul dintre marțieni le arătă că aparatajul era în legătură permanentă cu suprafața planetei, printr'un sistem ingenios de televiziune.

Se apropie de o hartă a cerului, care ocupa aproape în întregime un perete. In stânga ei se afla un tablou rotund de comandă. Din acesta se vedeau ieșind sute de sârme metalice, având la capătul lor câte o mică bilă albastră. Marțianul manevră câteva dintre acestea cu o dexteritate uimitoare.

Harta cerului se lumină dintr'odată și pe ea apărură mii de puncte strălucitoare.

Re-Fa-Sol arătă spre unul dintre ele.

— Acesta e Copernic, explică el.

Se apropie apoi de o mașină automată de calculat și o cuplă cu harta cosmică. Pe un mic geam străveziu apărură câteva ondulații și puncte roșii.

Mi-Sol-Si schimbă câteva sunete cu Re-Fa-Sol, păru că face un calcul cu ajutorul unui alt aparat și apoi spuse, încercând să se facă înțeles, că dacă puteau zbura cu 45 kilometri pe secundă, aveau să ajungă din urmă asteroidul în două zile, chiar rămând încă o oră pe Marte.

Matei Butaru făcu repede calculul și constată că era exact.

— Bine, încuviință el, atunci să mai stăm. Vom putea cunoaște într'un ceas mai mult decât au putut afla oamenii de știință despre Marte timp de decenii.

Părăsiră marea sală de cercetări astrale.

Do-Sol le spuse că palatul în care se aflau găzduiește centrul de conducere al orașului, institutele științifice, biblioteca centrală cu microfilme și cărți centimetrice.

Ascensorul fulger îi duse în câteva secunde dela cel de al 16-lea etaj, unde era observatorul, la parter.

Străbătură holul, ai cărui pereți erau formați dintr'un material verzui. Trecură prin poarta monumentală a palatului și ieșiră în piață.

Erau însoțiți de Mi-Sol-Si, Do-Sol, și alți marțieni. Do-Sol îi invită să viziteze o casă de locuit.

Conduși de gazdele lor, se suiră pe unul din trotuarele rulante, care străbăteau cu viteză toate arterele orașului.

Ținându-se de barele laterale, priveau tabloul străzii marțiene, lată de vreo 25 metri. In dreapta și în stânga avea câte un trotuar mobil de trei metri lățime. In mijlocul arterei era o bandă de transport, pe care înaintau într'un ritm rapid tot felul de mărfuri.

Din loc în loc stătea un marțian care supraveghea circulația.

Mi-Sol-Si le spuse că dirijarea însăși era reglată de o centrală unică, complet automatizată. Dela marea bandă rulantă, obiectele erau îndreptate spre mici benzi laterale, care pătrundeau în diferitele clădiri.

Trotuarele înaintau în direcții contrare, unul în susul și celălalt în josul străzii. Erau populate de marțieni. Aceștia intrau și ieșeau din case cu ajutorul unor scări rulante înguste. De pe un trotuar spre celălalt puteai trece prin ganguri subterane, înzestrate și ele cu trepte rulante.

Unii marțieni, mai grăbiți, se așezau pe un fel de scaune micuțe și zburau deasupra construcțiilor. Manevrau comutatoarele aflate pe un tablou de dirijare. Do-Sol le explică mecanismul acestor aparate. Se bazau pe niște uriași generatori de curenți de înaltă frecvență, aflați în bolta și pereții grotei, care puneau în mișcare motoarele scaunelor zburătoare. Propulsia era asigurată printr'un sistem de electromagneți, care intrau în acțiune de atragere-respingere cu diferite repere fixe.

— Să intrăm într'una din case, propuse Do-Sol. Trebue să știți că aici sunt numai casele de locuit, sălile de spectacole, bibliotecile, parcurile. Uzinele noastre automate și marile sere se află mai jos, la cel de al doilea nivel. La al treilea nivel este marea uzină martotermică, principala noastră generatoare de energie, pe care o veți vizita.

Părăsiră banda rulantă și o scară automată îi duse spre intrarea unei clădiri trapezoidale. Poarta se dădu automat în lături și pătrunseră în interior.

Stăpânul casei, al cărui nume le sugeră notele La-Do, era conducătorul uzinei martotermice. Se arătă încântat de cinstea de a primi oaspeții de pe Pământ. Ii conduse mai întâi prin casă.

— După cum vedeți, explică La-Do, servindu-se de Mi-Sol-Si ca traducător, plafonul este translucid, astfel că în casele noastre nu e nevoie de surse speciale de lumină.

La noi nu există noapte, căci luminatorul artificial din peșteră funcționează permanent. Temperatura este de 14° și se menține constantă. E distribuită de uzina martotermică în întreaga grotă subterană.

— Dar când dormiți, nu aveți nevoie de întuneric ? întrebă Dobre.

— Desigur, răspunse La-Do, dar aceasta este o chestiune simplă.

Apăsă pe un buton alb și plafonul străveziu se acoperi de îndată cu o brumă cenușie-verzuie. In curând, în interiorul clădirii începu să domnească un semiîntuneric odihnitor, un amurg cu nuanțe pale de smarald.

— Așa este noaptea aici, continuă marțianul. De altfel, casele au și alte instalații care v'ar putea interesa.

Le arătă pe rând televizorul în formă de sferă, instalația de reglare a climei artificiale, combina pentru spălarea și călcarea automată a îmbrăcămintii, dictafonul care transforma direct sunetele rostite în semne scrise sau invers, semnele scrise în sunete.

O altă instalație, înzestrată cu nenumărate manivele și butoane de manipulare, avea o formă ovoidă. Ca să le demonstreze cum funcționa, stăpânul casei roti o manivelă. O trapă se deschise și în câteva minute sosiră pe o bandă rulantă mâncăruri gata preparate. Pe această cale puteau fi comandate din oraș medicamente, alimente, îmbrăcăminte, publicații și alte numeroase lucruri.

Un aparat complex, aflat într'un colț, le atrase atenția : era muzicofonul. Nu era nevoie decât să apeși pe unul dintre sutele lui de butoane, pentru a asculta opera muzicală dorită.

Biblioteca îi uimi prin bogăția ei. Sub formă de microcărți și microfilme se găseau aci 28 000 de lucrări. Toate erau înregistrate cu semne de dimensiuni microscopice pe un tablou-registru, cu raza de 30 centimetri. Cu ajutorul unui microscop mobil puteai cerceta tabloul și identifica lucrările. Dacă aveai nevoie de vreuna, apăsai pe o pedală fixată în perete. Un fascicol subțire de raze se îndrepta asupra semnelor corespunzătoare acesteia, punând în funcțiune, datorită unei celule fotoelectrice, un mecanism nevăzut. In mai puțin de 15 secunde, cartea era scoasă din raft de brațul unei mici macarale și depusă pe masa din mijlocul încăperii.

La-Do le dărui astronauților sute de volume, care încăpură fără greutate în buzunarele lor.

Cercetară în amănunt toată locuința, uimiți de confortul și frumusețea ei. Apoi li se propuse să viziteze uzina martotermică.

Așezându-se fiecare pe câte un scaun zburător, decolară de pe terasa locuinței. După cinci minute, în care nu se mai săturau privind și fotografiind clădirile și parcurile, aterizară pe o nouă platformă-ascensor. Aceasta îi coborî în grota plantațiilor și a uzinelor automate, printre care cea producătoare de oxigen, iar de acolo și mai jos, în peștera unde se afla marea uzină martotermică.

Aici, la al treilea nivel subteran, în fața vizitatorilor apăru o construcție scundă, de culoare roșie. Avea forma unui trunchi de piramidă cu partea mai îngustă îngropată în sol. De aici porneau spre tavan zeci de cabluri, groase cât brațul unui om. Era uzina.

Curând se lăsară pe covorul rulant din fața porții. Marțienii le făcură semn să nu se scoale de pe scaunele zburătoare. Banda îi duse în interiorul uzinei, în niște hale imense, unde se aflau numeroase mașini puternice, de formă cilindrică. Remarcară tavanele joase, lipsa totală a ferestrelor și numeroasele tablouri de control, pe care se vedeau cerculețe și triunghiuri, linii ondulate și pătrate de toate culorile. Totul sclipea de curățenie. Nicăieri nu se zărea țipenie de marțian.

La-Do le dădu să înțeleagă că uzina era teledirijată dela centrala uzinelor automate, aflată la o distanță de un kilometru. De doi ani marțieni, nimeni în afară de el nu o controlase și trecuseră mai bine de trei decenii de când nu se înregistrase nici cea mai mică defecțiune în funcționarea ei.

Apoi le explică principiul de lucru al uzinei. In planeta Marte existau, la mari adâncimi, zone cu temperatură ridicată. La 7 kilometri depărtare începea un puț oblic, care pătrundea până la o adâncime de 126 kilometri, terminându-se exact sub uzină. Apele unui canal subteran erau dirijate spre acest tunel înclinat. La capătul lui inferior temperatura era de 165°—180°. Astfel apa, care ajungea acolo, se transforma rapid în aburi. Aceștia se ridicau în sus, de data aceasta printr'un puț vertical, care dădea în uzină. Puterea aburilor ascendenți punea în miș-

care turbinele, care transformau energia mecanică în energie electrică.

Matei se uită îngrijorat la ceas.

— In zece minute trebue să fim plecaţi de pe Marte, dacă vrem să mai ajungem pe Copernic!

Câteva clipe mai târziu, scaunele zburătoare îi duceau spre marele ascensor de pe acoperişul clădirii principale...

*

Racheta înainta cu 47 kilometri pe secundă prin spaţiul interastral. Nimeni în afară de Cernat nu se preocupa însă de mersul ei.

Legaţi cu ajutorul curelelor de stabilitate de scaunele lor, astronauţii priveau cu uimire crescândă ecranul, pe care se desfăşura cel mai interesant film pe care îl văzuseră vreodată. Se prezenta în imagini şi sunete, istoria vieţii pe planeta Marte. Acest film, împreună cu un aparat de proiecţie, le fuseseră dăruite la plecare de marţieni.

Curând pătrunseră — vizionându-l — în tainele acestei planete vecine Pământului.

Fusese cândva o lume bogată şi înfloritoare.

Plantele şi animalele mişunau pe toată suprafaţa ei. Marţienii atinseseră un grad înalt de civilizaţie. Cuceriseră electricitatea, învăţaseră să folosească energia atomică, reuşiseră chiar să întreprindă zboruri cosmice. Pământul, de pildă, îl vizitaseră într'o vreme când oamenii nu existau încă pe el.

Dar, în decursul unei lungi perioade, condiţiile de viaţă se înrăutăţiseră. Atmosfera se rarefiase treptat şi, datorită presiunii reduse a acesteia, o mare parte din apă se evaporase, pierzându-se în spaţiul interplanetar. Boli cumplite începură să bântuie printre vietăţi, care mureau pe capete.

Traiul era tot mai greu, datorită insuficienţei apei şi oxigenului. Marţienii construiră atunci uriaşe canale şi bazine de apă pentru irigaţii, mari diguri pentru oprirea vânturilor secetoase, perdele de păduri protectoare. Periodic li se făceau tratamente cu oxigen.

Cu timpul, oxigenul şi apa se împuţinaseră însă şi mai mult. Animalele care nu pieriseră — mai ales vietăţile inferioare — se adaptaseră nollor condiţii. Pentru marţieni însă, atmosfera devenise treptat nerespirabilă, iar apa din canale, împuţinându-se, nu mai reuşea să irige toată planeta.

Din pricina acestei imense catastrofe, între marţieni se iviră mari dezbinări. Câţiva propuseră ca locuitorii să se retragă în acele peşteri care erau alimentate prin emanaţii naturale de oxigen sau în grote, unde să se construiască uzine de fabricare a oxigenului. Acolo ar fi fost loc pentru toţi, dar era nevoie de câţiva ani pentru amenajarea lor.

In film se arăta cum un grup restrâns de marţieni, care nu voia să aştepte, hotărî să distrugă pe ceilalţi locuitori ai planetei. Scopul urmărit de ei era să ocupe imediat cele câteva grote care fuseseră încă mai de mult amenajate în vederea extragerii de minereuri şi unde existau emanaţii naturale de oxigen. Folosind armele deosebit de puternice descoperite de unul dintre ei, începură un groaznic măcel, reuşind să ocupe grotele cu emanaţii.

Doar câteva sute de marţieni au putut scăpa de furia asasinilor. Ei s'au instalat într'o grotă pe care, în cursul a câţiva ani, au înzestrat-o cu o uzină producătoare de oxigen.

Marţienii ucigaşi, în număr de câteva zeci de mii, au decăzut treptat. Canalele, digurile, oraşele dela suprafaţă, au fost lăsate în paragină. Din agricultori, locuitorii subteranelor au devenit culegători, adunând dela suprafaţa planetei fructele şi vegetalele comestibile. O serie de cuceriri valoroase ale ştiinţei, ca de pildă metodele de producere a energiei atomice, au fost date uitării. Cu timpul s'au sălbăticit. Au căzut în idolatrie, adorând zeul apelor. Pentru întreţinerea instalaţiilor tehnice au prins câteva zeci de supravieţuitori ai măcelului, pe care i-au transformat în sclavi.

Mai departe, filmul arăta cum micul grup al celor scăpaţi de furia războinicilor au reuşit, printr'o activitate creatoare, să-şi realizeze condiţii de viaţă tot mai bune, continuând tradiţiile civilizaţiei de altădată.

In decursul a mii de ani, ei s'au înmulţit considerabil, au realizat progrese tehnice însemnate şi au pus la punct condiţiile pentru cultivarea subterană a plantelor alimentare. In acest timp, marţienii sălbatici s'au împuţinat şi acum nu mai formau decât un grup restrâns, ocupând o singură peşteră subterană. In câţiva ani, acesta urma să fie complet lichidat şi cei care îl alcătuiau aveau să fie reeducaţi.

Filmul se termina prezentând perspectivele dezvoltării

vieţii pe Marte şi planurile de viitor ale marţienilor civilizaţi.

Se proiectă la urmă un fel de jurnal sonor de actualităţi al marţienilor. Acesta fu o adevărată surpriză : reprezenta sosirea astronauţilor în oraşul subteran şi primirea lor entuziastă.

*

Călătorii nu se mai săturau cercetând documentele primite dela marţieni: erau hărţi ale planetei cu reţeaua de peşteri subpământene, tablouri cu tipurile de roce, scheme tehnice ale diferitelor instalaţii, precum şi aparate, microcărţi şi microfilme din cele mai diferite domenii. Căpătaseră şi un mic dicţionar ilustrat. In dreptul multor cuvinte era o imagine care le uşura înţelegerea, iar dedesubt un mic rotocol din celuloid, pe care erau imprimate sunetele corespunzătoare. Pentru audierea acestora, trebuia utilizat un aparat similar celor folosite de cinematografia sonoră pământeană.

Deodată Dobre izbucni într'un râs zgomotos. Descifra împreună cu Ana Grigoraş o gazetă din oraşul subteran. Era un ziar microfilm, nu mai mare decât un degetar. Se citea prin proiectarea succesivă a filelor cu ajutorul unei instalaţii care avea ataşat un mic ecran oval.

— Cu ce vă distraţi acolo ? întrebă Matei.

Când Dobre reuşi să se oprească din râs, le lămuri pricina.

— Tot ziarul e plin de articole şi fotografii înfăţişând venirea noastră. Iată câteva titluri : „Locuitorii planetei învecinate sunt printre noi" ; „Un eveniment important" ; „Cum arată şi cum trăiesc vecinii noştri" ; „Suntem siguri că în viitorii ani ne vor ajuta".

— Până aici, nimic de râs ! observă Cernat, scoţând capul prin uşa cabinei de comandă.

Dobre îi aruncă o privire mustrătoare :

— Iar mă întrerupeţi ! Să vă citesc acum alt titlu. „Nu vă speriaţi de ei". E scris de unul dintre marţienii care ne-au salvat din mâinile sălbaticilor.

— Şi ce cuprinde articolul ? întrebă Scarlat interesat.

— Ascultaţi ce spune, zise Ana şi începu să traducă cu ajutorul vocabularului pe care şi-l întocmiseră în timpul şederii lor pe planetă : „Locuitorii planetei învecinate sunt extrem de urîţi. Pur şi simplu te cutremuri la vederea lor. Noi, grupul celor care i-am scăpat de marţienii sălbatici, credeam la început că asemenea pocitanii decolorate, greoaie şi slabe ca o scândură, lipsite aproape complet de podoaba părului, cu o voce care scârţâie parcă, nu pot fi decât nişte monştri. Dar cu timpul ne-am obişnuit cu ei.

Să nu cădem în greşală de a le judeca intenţiile după înfăţişare sau după lipsa totală de muzicalitate. Suntem convinşi că ne vor ajuta."

— Dar când au avut timpul să tipărească ziarul ? întrebă inginerul Cernat, după ce Ana termină.

— E un fel de „ediţie specială", îl lămuri Dobre şi a fost dictată direct în dictafonul care transformă sunetele în semne tipărite.

„Pescăruşul" străbătea acum spaţiul astral cu o viteză de 52 kilometri pe secundă, zburând cu toată forţa de care erau capabile motoarele sale.

PITICI, GIGANȚI, AȘTRI CU COADĂ

46. *Bombardamentul meteoric*

— In sfârșit, din nou acasă ! spuse Matei Butaru, coborînd din racheta cu șenile.

Scarlat, Dobre, Ana și Cernat îl urmau de aproape. Sabina Turcu, Dincă și radiotelegrafistul îi înconjurară, ținând în brațe flori cultivate în serele asteroidului. Se îmbrățișară cu căldură. Andrei Precup, fluturând un buchet uriaș de trandafiri roșii, făcu semn celorlalți să tacă. Apoi scoase din buzunar un teanc de foi acoperite cu un scris mărunt.

— Dragi prieteni, iubiți tovarăși, eroi ai științei ! începu el. Din adâncul inimii mele s'a născut dorința fierbinte de a-mi învestmânta gândurile în cuvinte, de a vă primi cu toate onorurile cuvenite, ca pe niște mari cercetători cu faimă... interastrală.

Ați zburat ca niște zmei printre astrele scânteietoare, ați înfruntat frigul nopților astrale, ați... ați...

Se împotmoli, tușind de câteva ori stingherit și, neputând descifra cele scrise, începu să improvizeze.

— Curajul vostru e demn de a fi trecut în istorie. El se poate compara doar cu cel al marilor conducători de oști Cezar, Hanibal, Alexandru Macedon, Napoleon Bonaparte, Cutuzov și Suvorov. Și eu am dat dovadă în anumite cazuri de această minunată calitate a bărbăției. Când eram radiotelegrafist pe racheta de transport R.T.28, într'o bună zi, trecând fulgerător deasupra arhipelagului...

Laborantul, care ascultase cu dezaprobare frazele bombastice ale lui Precup, se apropie de acesta și-i șopti :

— Iar o iei razna, băiete ! Dacă nu termini, să știi că ai de furcă cu mine !

Trupul masiv al lui Apolodor devenise parcă și mai înalt, iar ochii săi îl măsurau pe radiotelegrafistul pirpiriu cu priviri amenințătoare. Neliniștit, acesta se grăbi să-și încheie cuvântarea.

— In concluzie, tovarăși, pentru iubiții noștri prieteni : Ura ! Ura ! Ura !

Aplauze, care se distingeau doar prin gesturile palmelor lovite, dar care nu provocau niciun fel de zgomot, îl răsplătiră pe vorbitor.

— Ce-am făcut noi pe Marte, știți din comunicările noastre ; povestiți-ne însă voi cum v'ați petrecut timpul în lipsa noastră, spuse Matei Butaru.

— Cu plăcere, răspunse Dincă, poftiți în adăpost, ca să vedeți ce-am realizat. Am îndeplinit întocmai instrucțiunile pe care ni le-ați lăsat în legătură cu apropierea roiului meteoric.

O porniră spre intrarea locuinței subterane.

Deasupra peșterii centrale văzură un bloc format din plăci protectoare de oțel. Dincă le povesti că reușise să monteze trei rânduri de asemenea plăci cu o grosime de jumătate metru fiecare. Pentru „Cutezătorul" și „Pescărușul" se construiseră două adăposturi noi, la o adâncime de 14 metri.

Cele trei sere — se mai instalase una pentru plantele ce urmau să fie aduse de pe Marte — fuseseră evacuate și transportate în încăperi subterane. Montaseră, după planurile elaborate de Cernat, Dincă și Dobre, surse de radiații artificiale, cu proprietăți similare celor ale Soarelui. Un mecanism făcea posibilă mărirea și micșorarea intensității acestora, după nevoile plantelor care se aflau aci. Observatorul astronomic exterior fusese aproape complet demontat și era în curs de evacuare.

Matei controlă totul cu deosebită grijă.

După ce se odihniră câteva ore, între savanți începu o discuție lungă și aprinsă.

— Dragii mei, conchise Matei Butaru, constat că s'a lucrat bine în lipsa noastră. Pozițiile au fost fortificate ca să putem face față bombardamentului meteoric care ne așteaptă. Și totuși, prieteni, să ne gîndim bine dacă ceea ce

s-a făcut e suficient. Roiul dens de meteoriţi, prin care vom trece în curând, constituie un pericol serios.

— Tovarăşe Butaru, spuse după un timp Scarlat, şi eu sunt convins că amenajările executate în ultimul timp ne vor fi de folos. Dar, oricâte calcule am face, nu putem stabili dinainte intensitatea loviturilor pe care asteroidul va avea să le suporte. Intr'un roi există, de pildă, şi bolizi mari, aproape cât planeta pitică pe care ne aflăm. Dacă ne-am ciocni cu un asemenea corp ceresc...

Matei îl întrerupse:

— Tovarăşe Scarlat, ceea ce era posibil cu mijloacele noastre, s'a făcut. Am reuşit până acum s'o scoatem la capăt şi să învingem pericole considerabile. Vom izbuti şi de data aceasta!

Mai discutară câtva timp, apoi se despărţiră.

*

Trecuseră câteva zile dela întoarcerea expediţiei de pe Marte. Munca de cercetare se intensificase. Clasarea şi interpretarea materialului brut adus se îmbina cu studiul minuţios al cerului, pe care începuseră să apară tot mai mulţi asteroizi.

Copernic se afla în zona dintre Marte şi Jupiter, în „lumea planetelor pitice".

Cu trei zile în urmă trecuseră la o distanţă relativ mică de Ceres, cel mai mare dintre asteroizii cunoscuţi. Cu toate că diametrul lui nu trecea de 770 kilometri, le apăruse — din cauza apropierii — mult mai mare şi mai strălucitor decât Luna zărită de pe Pământ.

Pe niciunul dintre aceste corpuri cereşti nu descoperiseră atmosferă. Culoarea celor mai multe era cenuşie, dar din când în când se ivea un asteroid cu nuanţe roşiatice sau albastre.

Infăţişarea planetelor pitice era foarte diversă. Varia dela o formă rotundă sau prelungă, asemenea unei ţigări de foi, până la aceea a unei stânci cu contururi neregulate.

Oricât se adânceau astronauţii în munca lor, neliniştea în legătură cu trecerea prin roiul de meteoriţi nu îi părăsea.

Intr'o noapte, Matei rămăsese mai mult decât ceilalţi în încăperea de cercetare. Recitea un studiu recent despre

fluxurile meteorice, transmis prin ondogramă de pe satelitul artificial.

Intr'un târziu, se hotărî să se ducă la culcare. Nu reuşi însă să adoarmă. Se sculă din nou, îşi puse costumul de protecţie şi cizmele unse cu substanţă adezivă, şi se îndreptă spre ieşirea adăpostului. Simţea nevoia să rămână singur.

După ce făcu câţiva paşi, privind spre bolta cu miile ei de luminiţe argintii, se aşeză pe marginea unei stânci. Privi îndelung imaginea veşnic nouă a cerului cosmic.

Nu rămase însă mult timp singur cu gândurile sale, căci uşa peşterii se deschise. Scarlat, urmat de Dobre şi Cernat, îşi făcură apariţia. Nici ei nu izbutiseră să adoarmă. Se opriră pe creasta unei stânci şi contemplară la rândul lor panorama astrală.

Scarlat le atrase atenţia asupra unui corp ceresc care scânteia puternic în depărtare:

— E Vladilena, un asteroid descoperit de astronomii sovietici şi denumit astfel în cinstea marelui Vladimir Ilici.

Savantul descrise cu mâna un arc pe firmamentul întunecat, arătându-le şi alte câteva puncte şi discuri luminoase, mai apropiate sau mai îndepărtate.

— S'au înmulţit asteroizii în ultimul timp. Pot să vă anunţ că am descoperit în trei zile — George Scarlat se opri câteva secunde, pentru a răsfoi filele unui carnet — 196 de noi asteroizi. Deşi, în general, diametrul lor nu depăşeşte 60-70 kilometri, aparatele noastre astronomice de precizie i-au înregistrat pe pelicula fotografică.

Se întoarseră în adăpostul din peşteră. Matei mai rămase câteva clipe singur, scrutând cu privirea lumea feerică a aştrilor pitici. Apoi intră şi el în grotă.

Copernic, micuţa planetă cenuşie şi stearpă, îşi urma nestingherită drumul prin spaţiul interplanetar, împreună cu bravii ei călători.

*

Când se iviră zorile, vârfurile ascuţite ale stâncilor erau scăldate într'o mare de lumină argintie. Domnea o nemişcare şi o tăcere adâncă — aproape ireală — neîntreruptă de nicio adiere.

Apolodor Dincă, care tocmai ieşise la suprafaţa asteroidului ca să-l caute pe Matei, rămase uimit când privi

bolta. Pe ea se ivise un astru deosebit de strălucitor, care răspândea o lumină puternică.

— Parcă-i Soarele! exclamă el. E incandescent, îți ia ochii cu văpaia lui, numai că... arată ceva mai mic! Tovarășe Butaru, ce-o fi? Ai spune că s'a rupt o bucată din Soare și a luat-o razna printre planete!

— Nu-i Soarele și nici măcar o bucățică din el, răspunse Matei, râzând. Ai în fața ta un asteroid ca și acela pe care ne aflăm noi, un corp solid, lipsit de lumină proprie, care nu face decât să răsfrângă razele astrului zilei. Dar puterea de reflectare a acestei planete pitice este colosală, datorită culorii ei deschise. In fața ta se află „Vesta", un asteroid cu un diametru de aproape 300 kilometri.

Mai discutară câtva timp, apoi laborantul porni spre atelierul mecanic, în timp ce Butaru coborî în peșteră și se cufundă în cercetări și calcule. Pe cadranul luminos al integratorului electric, care rezolva în puține secunde ecuații complicate, apăreau mereu alte cifre.

— Ei, ce spui, Matei, când ne întâlnim cu meteoriții? întrebă profesorul Dobre, care intrase și el în încăpere.

— Exact peste trei zile asteroidale. Acum sunt convins că s'au luat toate măsurile necesare. Nu ne rămâne altceva de făcut decât să așteptăm.

★

Douăzeci și patru de ore mai târziu începură să se arate primele simptome ale bombardamentului meteoric. Solul se cutremura la intervale scurte și zguduirile deveneau din ce în ce mai puternice.

Uneori, astronauții aveau impresia că podeaua le fuge de sub picioare, iar alteori vedeau cum pereții metalici se înclină într'o parte sau într'alta.

Matei studia tocmai ultimele concluzii ale lui Scarlat asupra roiului, când Cernat intră agitat în încăpere:

— Seismograful nostru s'a defectat. N'a suportat zdruncinăturile. Și tovarășului Dincă i s'au stricat câteva aparate de laborator.

Matei Butaru făcu ocolul încăperilor peșterii subterane. O găsi pe Ana strângându-și probele de roce, care căzuseră din policioare.

In laboratorul-bucătărie domnea o dezordine de nedescris. Diferite aparate și instrumente erau răspândite pe

podea, iar cratițele zburau prin aer dintr'un colț într'altul. Dincă, aprins la față, alerga după ele, când aplecându-se, când făcând salturi mari.

— Dar ce e? Ce-ai pățit?

— Nu vezi, tovarășe Butaru? Toate au luat-o razna. Ce-ar fi fost dacă erau de sticlă? Noroc că sunt dintr'un material incasabil, căci altfel, zău, nu știu ce m'aș fi făcut.

Și doar erau bine fixate, căci aici — pe Copernic — nu poți lăsa nici măcar o eprubetă pe o poliță, fără să o prinzi cu un cârlig sau o curelușă!

In această clipă se simți o zguduitură mult mai intensă decât cele de până atunci. In toate încăperile peșterii, astronauții fură aruncați cu putere în sus. Se loviră cu capetele de tavan. Diferite obiecte se rupseră din suporturile lor și fură proiectate în spațiu.

După câteva secunde, când totul se liniști, doctorița pansă micile leziuni ale astronauților.

Nu trecuseră decât cinci minute de când terminase cu ultimul pacient, când Cernat dădu buzna în camera unde se afla conducătorul expediției.

— Matei, ce-i de făcut? Vocea inginerului trăda o îngrijorare puțin obișnuită. In podeaua metalică a încăperii de locuit s'a ivit o crăpătură lată de o palmă și mai bine. Trebue să luăm măsuri grabnice pentru ca radiațiile radioactive din adâncul asteroidului să nu provoace perturbări. Asta ne mai lipsea!

Butaru nici nu mai ascultă ultimele cuvinte. Se și repezise spre locul accidentului.

Dădu câteva indicații și, împreună cu inginerul și cu laborantul, începură să topească într'un cuptor electric o cantitate însemnată de aliaj metalic.

Lucrau cu mare repeziciune. Aliajul fu turnat în crăpătură, din care nu rămase în curând nicio urmă.

Astronomul răsuflă ușurat. Se uită la cronometru și spuse vesel:

— Să știți că am acționat într'un timp record. Dela sosirea ta la mine, Virgile, și până acum, n'au trecut decât vreo șase minute.

Intre timp, la suprafața lui Copernic bombardamentul meteoric continua. Zdruncinăturile se întețiseră, provocând o trepidație continuă a rocelor.

Planeta pitică rezista însă curajoasă uriaşului roi al meteoriţilor dezlănţuiţi. Asemenea unei corăbii care înfruntă talazurile gigantice stârnite de o furtună, asteroidul îşi urma nestingherit calea prin imensitatea spaţiului cosmic.

Călătorii stăteau ghemuiţi în adăpostul lor.

Toate obiectele fuseseră „prinse", introduse în dulapurile din pereţi, sau încuiate în sertarele rămase întregi.

Andrei Precup avea faţa sumbră, ca şi când zguduiturile i-ar fi provocat o suferinţă fizică. La fiecare şoc mai puternic mormăia înciudat:

— Blestemăţiile astea... parcă nu ne-am fi putut lipsi de meteoriţi în călătoria noastră.

Apolodor Dincă, în schimb, dădea dovadă de mult curaj. Ii răspunse pe loc:

— Noi ne-am fi putut lipsi, desigur, de ei. Dar nu sistemul nostru planetar, care fără asemenea „pietre cereşti" nici n'ar fi apărut.

Presupun că doar starea de-acum te face să uiţi însemnătatea lor. Cu multe miliarde de ani în urmă, când planetele nu existau, Soarele nostru era înconjurat de un imens nor format din gaze, praf cosmic mărunt şi pietricele. Din ciocnirea şi unirea părticelelor mărunte ale acestui uriaş roi s'au format meteoriţii şi asteroizii, planetele şi cometele, corpurile cereşti care se rotesc astăzi în jurul Soarelui. Sute şi sute de milioane de ani, volumul planetelor s'a mărit datorită căderii pe suprafaţa lor a unui imens număr de meteoriţi. Acum aceştia sunt cu mult mai puţini, căci cei mai mulţi au căzut pe Soare şi pe planete, prinşi de puterea de atracţie a acestora. Pământul, de pildă, a crescut, cu multă vreme în urmă, datorită unui bombardament meteoric asemănător celui pe care-l suferim noi acum.

— Bine că pe atunci nu existau încă oameni, remarcă Precup, încercând să schiţeze un surâs.

— Intr'adevăr, spuse Dincă, în acele timpuri îndepărtate, Pământul era la fel de lipsit de orice vietate cum sunt astăzi cuştile mele de păsări.

Radiotelegrafistul se adresă conducătorului expediţiei.

— Spuneţi-mi, tovarăşe Butaru, ce-s roiurile meteorice din vremea noastră?

— Acestea sunt resturile, urmaşii corpurilor meteorice atât de numeroase de altădată. Mai trebue să ştii că unele roiuri, e adevărat cu mult mai puţine, provin din destrămarea unor corpuri cereşti, de pildă a cometelor. Şi Pământul nostru trece, în anumite perioade ale anului, prin asemenea aglomerări de meteoriţi. Atunci se produc aşa-zisele „ploi de stele".

Poate că te întrebi de ce pe Pământ n'ai simţit niciodată asemenea zguduiri. Să-ţi explic. In primul rând, majoritatea meteoriţilor se încing atât de tare în călătoria lor prin atmosfera terestră, datorită frecării cu aerul, încât se aprind şi se prefac în gaze cu mult înainte de a ajunge pe Pământ. Şi chiar dacă aterizează pe suprafaţa globului terestru, ceea ce se întâmplă uneori cu meteoriţii mai mari, volumul lor, faţă de cel al Pământului, e atât de neînsemnat, încât efectele sunt neglijabile. Copernic este însă lipsit de protecţia atmosferei. Cu volumul lui atât de redus e expus din plin loviturilor bombelor meteorice, încheie conducătorul expediţiei.

De afară se auzeau zgomotele produse de pietrele cereşti care cădeau pe suprafaţa planetei pitice, dar bubuiturile deveniseră mai rare şi mai slabe. Ieşiseră din zona centrală a roiului.

— Ce ciudat e să auzi aici zgomote, remarcă Dincă. Ne obişnuisem cu liniştea aceasta deplină.

— Intr'adevăr, spuse Scarlat. Acum însă solul asteroidului vibrează puternic şi atmosfera din interiorul adăpostului propagă sunetele provenite din izbituri.

— Peştera noastră a devenit, cu alte cuvinte, o adevărată cutie de rezonanţă! observă Dincă, gânditor.

— Dacă am fi afară, la suprafaţa lui Copernic, continuă Scarlat, lucrurile ar sta cu totul altfel. Am vedea bolovani de dimensiuni apreciabile căzând din înaltul cerului, am zări stânci prăvălindu-se, solul despicându-se — şi totul fără niciun fel de zgomot — într'o tăcere absolută. Ar fi cu adevărat un tablou fascinant.

— Totuşi nu v'aş sfătui să vă aventuraţi afară din adăpost, observă Apolodor Dincă. Rămâneţi mai bine aici. Eu însă trebue să plec în laborator. Mă cheamă datoria.

Şi chimistul, eliberându-se din legăturile care-l ţinuiau de scaunul pliant, se îndreptă cu precauţie, căutând, asemenea unui dansator pe sârmă, să-şi menţină echilibrul, spre laboratorul său.

*

Bombardamentul meteoric continuă să slăbească, iar după patru zile asteroidale încetă cu totul.

Matei Butaru hotărî să iasă la suprafață, împreună cu Scarlat și Cernat. Nerăbdători, astronauții își îmbrăcară costumele de protecție și porniră spre camera de ecluzare.

Matei, care mergea înaintea tovarășilor săi, răsuci un comutator. Dar, spre surprinderea lor, ușa nu se urni din loc. Incercară zadarnic să o deschidă.

— Trebue să fie blocată de dărâmături, spuse tânărul astronom.

După un scurt schimb de păreri, ajunseră la concluzia că ușa trebuia sacrificată. Cernat se întoarse în adăpost și reveni cu un perforator mecanic. In câteva minute perforă o porțiune circulară, suficient de mare pentru ca să treacă prin ea. Aerul din peșteră țâșni cu putere înăuntru și, la lumina unui far, văzură ridicându-se nori deși de praf.

Călătorii pătrunseră în coridorul-ecluză. Era plin de bolovani și pietriș. Urcară spre ușa exterioară, croindu-și drum printre grămezile de pietre. Ajunși acolo, Cernat vru să declanșeze mecanismul. Matei însă îl opri. Ii atrase atenția că deschiderea ușii exterioare ar fi provocat scurgerea aerului din peșteră.

Inginerul tresări și își retrase mâna de pe comutator.

— Am uitat că ușa interioară a fost perforată. Mai întâi trebue să astupăm deschizătura, chiar dacă această măsură nu va fi decât provizorie.

Nu trecu mult și un plasture mare de cauciuc închise ermetic gaura. Incercară acum să deschidă poarta exterioară. Dar nici aceasta nu funcționa. Și aici fu nevoie de perforator.

In sfârșit, reușiră să iasă afară.

— Ca după un uragan! strigă Cernat, văzând dezastrul din jurul lui.

Trecerea prin roiul de meteoriți lăsase urme adânci. Pe sol erau răspândiți meteoriți de diferite dimensiuni, unii având 12-15 metri diametru. Câteva cratere adânci indicau locurile unde asteroidul suferise cele mai dure izbituri. Plasa metalică era ciuruită. Observatorul și serele dela suprafață fuseseră lovite din plin.

Cele mai grave stricăciuni le suferiseră însă atelierul mecanic și adăpostul celor două rachete. Un bolid de dimensiuni considerabile, cu un diametru de peste 15 metri, căzuse acolo, provocând o spărtură de mare adâncime. „Cutezătorul" și „Pescărușul" erau grav avariate.

Matei Butaru înconjură terenul și își notă toate distrugerile provocate de roiul de meteoriți. Apoi se întoarse, urmat de ceilalți, în adăpost. Aci fu elaborat planul reparațiilor celor mai urgente. Tânărul savant stabili sarcini precise pentru fiecare membru al expediției. Pe urmă se retraseră, pentru a se odihni.

A doua zi, asteroidul semăna din nou cu un șantier. Combina intrase în funcțiune. Scoteau din fundul peșterii tot felul de materiale și le trasportau spre locurile atinse de bombardamentul meteoric. O săptămână mai târziu, reparațiile erau în mare parte terminate. Viața pe Copernic își reluă cursul obișnuit.

*

Matei Butaru și George Scarlat stăteau de mai multe ore în încăperea cea mare a adăpostului.

Pe masa din fața lor era un ecran pe care Scarlat proiecta tocmai o magnetogramă cu zeci de scheme complicate. Matei apăsa nervos pe butoanele aparatului, pentru a trece dela o imagine la alta. Părea obosit. O șuviță din părul lui castaniu îi căzuse pe frunte. Urmărea cu atenție ultima schemă apărută. Aceasta reprezenta viitoarea cale a asteroidului. Scarlat lovea nervos cu vârful creionului tăblia mesei.

— Recunoști, sper, tovarășe Butaru, că aceste calcule sunt riguros exacte. Le-ai comparat, dealtfel, cu recentele comunicări primite de pe Hepta și ai văzut că nu există nicio discordanță. Eu țin însă să-ți spun că nu sunt nicidecum sigur de ele.

— Totuși un lucru mi se pare cert: cometa despre care-mi vorbești va trece destul de departe de asteroidul nostru.

— Intr'adevăr, așa s'ar putea presupune. Dar nu trebue neglijat faptul că aștrii cu coadă sunt cam capricioși. Știi la fel de bine ca și mine că uneori se destramă pe neașteptate, alteori, datorită masei lor extrem de mici, suferă influența unor corpuri cerești masive.

Matei chibzui din nou, privind încordat magnetograma proiectată. După câteva secunde se ridică.

— Tovarăşe Scarlat, poate că ai dreptate. Eu am subapreciat uneori în călătoria noastră pericolele. Şi era cât p'aci să o păţim. De data aceasta, vom întreprinde din timp tot ce este necesar.

— Asta şi trebue să facem, tovarăşe Butaru.

Rămaseră câteva clipe tăcuţi, cu gândul la cele discutate. Privirile lor se întâlniră. Şi Matei văzu în ochii lui Scarlat o licărire plină de căldură, pe care nu o cunoştea.

După ce se despărţiră, conducătorul expediţiei ieşi pe suprafaţa lui Copernic.

Pe întinderea nemărginită a cerului, Jupiter începuse să se vadă din ce în ce mai strălucitor.

47. *Dincolo de norii de ghiaţă*

La suprafaţa asteroidului gerul devenise şi mai aprig. Noaptea, temperatura scădea până la —240°, iar ziua nu mai trecea de 0°. Serele, reconstruite partial, trebuiau acum încălzite artificial şi aceasta nu numai noaptea, ci şi ziua.

Pe cerul cosmic apărea tot mai mare, tot mai impunătoare, planeta-uriaş. Ajunseseră în punctul cel mai apropiat de Jupiter şi cel mai îndepărtat de Soare, al orbitei lui Copernic.

Astronauţii erau într'o aşteptare febrilă. O rachetă-sondă, fără pasageri, radioghidată de pe asteroid, pornise de câteva zile spre această planetă. Inzestrată cu un motor puternic şi cu zeci de aparate perfecţionate de filmat, fotografiat, analizat şi măsurat, nava, construită după planurile inginerului Alexandru Prodan, înainta cu o viteză uriaşă prin spaţiul interplanetar, transmiţând fără încetare înregistrările făcute. Până acum receptionaseră câteva excelente fotografii în culori ale discului planetei, realizate dela o distanţă de numai 9 000 000 kilometri de Jupiter.

Dar acesta nu era decât începutul, căci astronauţii aşteptau dela mica navă radioghidată cu mult mai mult. Peste mai puţin de două zile asteroidale, ea urma să străpungă norii lui Jupiter, dincolo de care nici cele mai perfecţionate radiotelescoape nu reuşiseră să privească.

Astronauţii erau adunaţi în încăperea de cercetări şi urmăreau covârşiţi de emoţie înregistrările aparatelor automate.

Deodată Dobre întrerupse tăcerea :

— O adevărată minune a tehnicii, această rachetă radioghidată ! Ne comunică dela atâtea milioane de kilometri tot ce vede, aude şi simte în drum. In timp ce noi ne îndepărtăm de Jupiter, împreună cu asteroidul nostru, ea va ajunge curând pe suprafaţa acestuia, de care se apropie tot mai mult.

De când visez să scriu un studiu despre „Bacteriile anaerobe ale planetelor transmarţiene". Călătoria asta îmi împlineşte toate dorinţele şi spulberă îndoielile tovarăşului Scarlat. Da, da ! Sunt convins că şi pe Jupiter vom întâlni forme de viaţă, în ciuda atmosferei îmbâcsite cu gaze toxice, care nu poate fi respirată de fiinţe pământene.

Gândiţi-vă că, peste mai puţin de o zi pământească, vom şti cum arată suprafaţa acestei planete şi ce vietăţi trăiesc pe ea, iar peste o săptămână, racheta radioghidată va fi înapoi, plină cu adevărate comori pentru tezaurul ştiinţei mondiale. Ei, ce spui, tovarăşe Scarlat ? In cinstea dumitale voi boteza prima vietate identificată „Scarlat victus", adică „Scarlat cel învins"... Ce zici ? De acord ?

Biologul izbucni într'un râs zgomotos.

Scarlat nu avea însă chef de vorbă. Privea, împreună cu Butaru şi Cernat, imaginea în culori a lui Jupiter, care apăruse pe ecranul televizorului.

Pe discul imens al planetei, care acoperea aproape un sfert din geamul lăptos, se desfăşura un minunat joc de forme şi culori. Paralel cu ecuatorul jupiterian se întindeau dungi orizontale de zeci de mii de kilometri lungime. Erau fâşii luminoase, de un galben deschis, şi zone întunecate, de culoare cafenie. Acestea nu erau de altfel singurele nuanţe care se deosebeau pe faţa agitată a planetei. In dungile luminoase se vedeau, de pildă, mari umbre cenuşii, iar în zonele cafenii-roşcate erau vizibile nişte pete albe, strălucitoare, a căror formă aducea deseori cu aceea a unor ouă. Toate acestea făceau parte din atmosfera jupiteriană, mascând privirilor înfăţişarea suprafeţei.

— Ce bine se deosebeşte rotirea planetei ! exclamă Cernat.

Intr'adevăr, era suficient să priveşti câteva minute discul, pentru a-ţi da seama de mişcarea lui Jupiter în jurul

axei sale. Dungile şi petele se deplasau dela Apus spre Răsărit, unde piereau treptat, dispărând din câmpul vizual.

— Probabil că se învârteşte extrem de repede, mai observă Cernat.

— Şi încă ce repede! încuviinţă Matei. Deşi ecuatorul lui Jupiter este de 11 ori mai mare decât cel pământesc, planeta se roteşte în jurul axei sale în mai puţin de zece ore. Aceasta înseamnă că are o viteză de rotaţie de 26 de ori mai mare. Să-ţi mai spun un lucru interesant: Jupiter nu se învârteşte ca un corp solid. Regiunile ecuatoriale înaintează mai repede, cele polare mai încet.

— Cum se poate acest lucru? întrebă Dincă, care se apropiase şi el de grupul cercetătorilor. Oare Jupiter este o sferă gazoasă?

— Nu-i o sferă gazoasă, dar este înconjurat de o atmosferă înaltă şi densă, în care plutesc nori imenşi. Noi nu putem vedea deocamdată decât acest înveliş gazos, care ne tăinuieşte înfăţişarea adevărată a suprafeţei.

Aparatul de filmat, cuplat cu televizorul, funcţiona neîntrerupt, înregistrând imaginile transmise de mica rachetă. Deşi nu mai aveau decât câteva mii de metri de peliculă, hotărîseră să nu piardă nimic din priveliştea care li se oferea.

— Ştii ce observ? spuse inginerul Cernat după un timp. In afară de deplasarea dungilor şi petelor dela Apus spre Răsărit, care se datoreşte rotirii planetei, sunt vizibile şi alte mişcări, dintre care unele destul de rapide, mai ales în zonele centrale. Vedeţi, în centrul ecranului, pata aceea cărămizie din mijlocul marii dungi întunecate? S'a lăţit şi a devenit mai ştearsă în ultimele ceasuri. Imi amintesc că acum zece ore, la rotaţia anterioară, am zărit o serie de pete şi fâşii pe care acum nu le mai văd. In schimb au apărut altele.

— Aşa-i, confirmă Matei. Şi acest lucru este foarte important. Unii astronomi spun că o asemenea mişcare neîntreruptă a maselor gazoase nu se poate împăca în niciun caz cu ideea frigului veşnic, despre care se credea în trecut că domneşte la suprafaţa acestei planete. Frigul înseamnă nemişcare, încremenire.

Chiar în timpul când astronauţii discutau, ochii lor rămâneau aţintiţi pe ecranul televizorului. Cu cât racheta radiodirijată se apropia de Jupiter, imaginea planetei apărea mai mare şi frământările atmosferei se deosebeau mai limpede.

M. 5. 2403

— Soarele nu poate în niciun caz să dea căldura necesară acestei agitaţii neîntrerupte, observă Cernat. Ce părere ai, Matei?

— Aşa este! Tocmai aici voiam să ajung. Priviţi!

Roti o manivelă minusculă şi Jupiter dispăru de pe ecranul rotund. In locul lui se ivi o parte a cerului cosmic, aşa cum se zărea din punctul în care se afla nava radioghidată.

— Iată Soarele! continuă tânărul savant. Discul lui se vede de 25 ori mai mic decât pe cerul pământesc. Şi nu e de mirare. Jupiter se află de 5 ori mai departe de Soare decât globul terestru şi primeşte cu mult mai puţină căldură şi lumină decât el.

— Atunci de unde provine, după părerea ta, energia care pune în mişcare masele gigantice ale norilor jupiterieni?

— Asta nu ştim încă. In anul 1878, savantul rus F. A. Bredihin a zărit pe discul planetei o pată roşie, având o lungime de două ori mai mare decât diametrul Pământului. In deceniile următoare, pata a devenit spălăcită, încât abia se mai deosebea. S'a presupus că este vorba de un torent de lavă şi gaze incandescente, expulzate din interiorul planetei, care s'a răcit apoi treptat. Asemenea fenomene s'au mai descoperit de atunci încoace.

Butaru roti manivela şi imaginea lui Jupiter apăru iar pe ecran. Pe partea inferioară a discului se ivise acum o mică pată neagră, rotundă. Era umbra aruncată de unul dintre sateliţii marii planete pe suprafaţa norilor.

Mica rachetă radioghidată, care se afla acum la 2 456 000 kilometri de planeta-gigant, trecuse cu mult de sateliţii ei cei mai îndepărtaţi. Din punctul în care era acum nava se zăreau limpede, ca nişte mici discuri strălucitoare, cei patru sateliţi mari: Jo, Europa, Ganymed şi Callisto. Spre deosebire de ceilalţi însoţitori ai lui Jupiter, care aveau dimensiuni relativ reduse, ei erau cu mult mai voluminoşi, având un diametru de 3 000—5 000 kilometri.

Strălucirea lui Ganymed îţi lua ochii atunci când primea din plin, aşa cum se întâmpla acum, razele Soarelui.

— Ganymed, povesti Butaru, numit de astronomi şi „satelitul numărul trei", este acoperit de un strat de bioxid de carbon îngheţat, alb ca zăpada. De aceea străluceşte atât de orbitor!

Umbra aruncată de satelit parcursese o mică distanţă pe discul jupiterian.

— Uriaşul acesta, observă Ana, are o întreagă „familie". Un tată cu 12 copii !

Ceasurile treceau pe nesimţite şi, fascinaţi de tabloul care li se înfăţişa, călătorii uitaseră de oboseală. Apolodor Dincă le aduse în încăperea de cercetare o gustare, pe care o luară în grabă. Apoi îşi continuară observaţiile.

Racheta se găsea acum la o distanţă relativ mică de satelitul numărul cinci, cel mai apropiat de suprafaţa planetei. Acesta se rotea în jurul lui Jupiter în 11 ore şi 57 minute.

Suprafaţa lui nu prezenta o privelişte nouă pentru astronauţi : aceleaşi contururi dure şi colţuroase, aceeaşi încremenire, pe care o întâlniseră pe atâtea alte corpuri cereşti lipsite de învelişul atmosferic. Jupiter se vedea din dreptul satelitului numărul cinci ca un disc enorm. Avea un diametru aparent de 100 de ori mai mare decât Luna zărită de pe Pământ şi strălucea doar de 6—7 ori mai slab decât Soarele.

Curând, satelitul dispăru din câmpul vizual al televizorului, cedând din nou locul discului jupiterian. Acesta era acum atât de mare, încât ecranul nu mai reuşea să-l cuprindă în întregime.

Cu cât o priveau mai de aproape, planeta-gigant le oferea o privelişte mai interesantă. O asemenea mişcare continuă a maselor gazoase, astfel de schimbări rapide de culori, dela galben la cafeniu, dela cenuşiu la roşu aprins, nu zăriseră decât pe Soare. Fâşiile orizontale întunecate şi luminoase, care păreau nemişcate, erau doar fondul pe care se desfăşura o bătălie neîntreruptă a formelor şi nuanţelor.

— Curând vom şti cine pune în mişcare acest ocean atmosferic, spuse Matei Butaru. Vedeţi norul acela cenuşiu cu reflexe albastre, care se deplasează cu mare repeziciune peste marea dungă galbenă ? Lăţimea lui depăşeşte raza Pământului !

Incetiniră treptat, prin telecomandă, viteza rachetei.

— Voi dirija nava radioghidată astfel ca să străpungă atmosfera în dreptul acestei pete albe strălucitoare, care se conturează pe fâşia cafenie ecuatorială, continuă tânărul savant.

Minutele treceau. Atracţia lui Jupiter exercita o forţă

suficientă pentru a asigura înaintarea rachetei, iar mecanismul ei de propulsie lucra acum în sens opus, pentru a frâna căderea. Acul cadranului de viteză de pe tabloul de comandă arăta 1 700 kilometri pe oră.

Coborîrea, urmărită pe ecran cu înfrigurare de astronauţi, continua.

— Racheta radioghidată se află acum la 25 000 kilometri de suprafaţa lui Jupiter, anunţă Matei Butaru.

Dedesubtul ei se vedeau tot mai limpede sclipirile imensei „pete albe". Era o regiune mai liniştită. La Nord şi la Sud de ea fugeau nori uriaşi, bruni şi cărămizii, care se ridicau uneori atât de sus, încât păreau că vor să învăluie mica rachetă.

Spre Vest se ivise tocmai o pată cenuşie în masa cafenie a dungii, semănând la început cu o umbră. Apoi culoarea ei se schimbase într'un cenuşiu închis, aproape negru, lăţindu-se în toate direcţiile. Dar, în imediata apropiere a petei, ceva care semăna cu o picătură de sânge izbucni din adâncul oceanului atmosferic, inundând totul în jur şi aprinzând norul fumuriu, abia format, cu nenumărate scântei roşcate.

Curenţi repezi, compuşi din mase transparente de diferite culori, alergau cu mare viteză dintr'un loc într'altul.

— Iată un spectacol demn de Jupiter ! exclamă entuziasmat Dobre. Nu degeaba masa lui depăşeşte pe aceea a tuturor celorlalte planete la un loc. Reuşeşte cu adevărat să fie şi cel mai măreţ dintre fiii Soarelui !

Acum totul părea că pluteşte într'o ceaţă uşoară, străvezie.

— 10 700 kilometri deasupra suprafeţei planetare, spuse Matei, citind indicaţiile de pe tabloul de comandă.

Acţionă o manetă si analizorul fizico-chimic al rachetei teledirijate intră în acţiune. Datele asupra compoziţiei gazelor şi stării lor fizice se imprimau pe o bandă asemănătoare celor ale vechilor telegrafe. Scarlat o cercetă cu grijă.

— Metan, amoniac în formă gazoasă, solidă şi de picături... Îi dictă lui Precup o întreagă listă, pentru ca acesta să o transmită imediat staţiei de urmărire de pe satelitul artificial.

Profesorul Dobre îi luă lui Scarlat banda din mână.

— Aţi neglijat un lucru esenţial ! strigă el. Din înregistrările spectrografice rezultă limpede că metanul şi amoniacul sunt de origină organică. Provin desigur din descom-

punerea unor microorganisme moarte, după cum au presupus încă cu multă vreme în urmă astrobiologii sovietici.

— Intr'adevăr, așa este, recunoscu Scarlat. Apoi îi dădu radiotelegrafistului câteva date asupra puternicei electrizări a gazelor, asupra densității lor și altor caracteristici.

— O clipă, Andrei, nu pleca. Să vedem temperatura. De altfel, de acum înainte termometrul automat trebue să funcționeze permanent.

Scarlat apăsă pe un buton. Intr'un tub montat pe tabloul de comandă începu să se miște fără astâmpăr o minusculă bilă verde. După câteva clipe se opri.

— 138° sub zero, anunță Scarlat. Aceasta este temperatura care domnește deci în zona superioară a învelișului atmosferic.

Precup plecă spre cabina lui, ca să transmită inginerului Arunian importantul mesaj.

Pe ecran, Jupiter se vedea acum printr'un văl de gaze. Racheta nu mai avea mult până să pătrundă în pata albă spre care se îndrepta.

Butaru anuntase tocmai că între racheta radioghidată și suprafața lui Jupiter nu mai erau decât 9 500 kilometri, când acul de pe cadranul de viteză începu să coboare vertiginos. Deodată se auzi un zgomot puternic în difuzorul aparatului și ecranul se întunecă brusc. Pe cadranul de viteză, acul se oprise la zero. Motoarele continuau să funcționeze, dar nava comandată dela distanță nu se clintea din loc.

Analizorul arătă curând pricina. Se înfipsese într'un nor de ghiață.

— Acesta este, vasăzică, misterul petelor albe, spuse Scarlat. Numai să nu se oprească aci călătoria emisarului nostru.

Butaru manevra însă cu abilitate manetele și butoanele tabloului de comandă. Din mica rachetă se degajă o cantitate de căldură suficientă pentru a topi ghiața din jur. Reusi să o întoarcă în golul format și s'o facă să țâșnească afară din închisoarea ei.

Câteva clipe mai târziu era din nou deasupra petei albe. Căutară alt punct de traversare a atmosferei.

— Mecanismele de telecomandă ale lui Alexandru Prodan au trecut un examen greu la această manevră de degajare, observă Matei.

Peste un sfert de oră, radiosonda începu din nou să coboare.

In jurul ei se iscau și se stingeau mii de scântei multicolore, datorate intensei electrizari atmosferice. Recepția în televizor slăbise întrucâtva în urma acestui fenomen.

— Incă 4 850 kilometri și racheta va ateriza, anunță Butaru.

In atmosfera densă circulau tot felul de corpuri ciudate. Se vedeau ridicându-se și coborînd torente gazoase și lichide de diferite culori. Temperatura era în creștere. Nava teledirijată străbătuse la un moment dat un curent gazos ascendent, unde termometrul înregistrase + 48°. Altfel temperatura oscila între — 35° și + 1°. Analizorul chimic nu indica nicio urmă de oxigen liber.

Deodată văzură pe ecranul televizorului o masă albastră, care se apropia cu mare viteză. Butaru încercă să schimbe direcția, dar era prea târziu. Ecranul se coloră într'un albastru intens și apoi se întunecă complet. Analizorul și alte aparate le indicară că racheta radioghidată era prinsă într'un torent lichid, care cobora spre suprafața planetei.

— Bravo, torentul ăsta o ajută să ajungă mai curând la țintă! exclamă Dobre vesel.

— Chiar prea repede! observă Scarlat.

Când se uitară la cadranul de viteză, înțeleseră ce voia să spună. Acul indicator urca vertiginos: 2 500... 3 000... 4 000... 5 500 kilometri pe oră.

— Dacă continuă să cadă cu această repeziciune, spuse și Cernat, se va zdrobi cu certitudine de sol.

Matei Butaru încercă totul pentru a frâna prăbușirea și a smulge racheta din torent. Viteza ei însă, continuând să crească, ajunse la 8 500 kilometri pe oră.

Peste câteva secunde nava reuși să se degajeze și ecranul se lumină din nou. Ajunsese dedesubtul norilor și nu mai avea decât câțiva zeci de kilometri până la sol. Acolo, în penumbra răscolită la intervale scurte de lumina orbitoare a fulgerelor, cercetătorii găsiră o priveliște stranie.

Printre munți și văi de un albastru strălucitor se vedeau ridicându-se fumuri de diferite culori. Torente puternice țâșneau din adâncimile solului și se pierdeau departe în înaltul norilor cenușii sau roșii. Avalanșe de bolovani se prăvăleau din cer cu un zgomot infernal. Vulcani scunzi revărsau continuu lavă și cenușă incandescentă.

Se zăreau câteva lacuri întinse, peste care pluteau aburi. Când masele de lavă ajungeau la marginea lor, se produceau explozii formidabile şi nori groşi se ridicau până la sute de metri înălţime.

Bubuituri asurzitoare răsunau în difuzorul televizorului, însoţind fulgerele.

Aveau impresia că racheta radioghidată se află într'o lume a cataclismelor neîntrerupte.

Nava se aşează pe culmea unui munte de vreo 500 metri înălţime, într'un loc mai puţin agitat. Matei Butaru începu să învârte butonul care dirija aparatul optic, pentru ca astronauţii să poată contempla prin televizor spectacolul din jurul ei.

— Parcă s'ar găsi pe fundul unui castron! exclamă Apolodor, uimit.

Intr'adevăr, aceasta era impresia pe care o aveau. Orizontul jupiterian se vedea cu mult mai „sus" decât cel pământesc.

— Din acest loc, ca şi din orice alt punct al lui Jupiter, zise Scarlat, se vede aproape întreaga suprafaţă a planetei. Aceasta se datoreşte unui fenomen de reflecţie a razelor luminoase. Ele se lovesc de straturile dense ale învelişului gazos şi se întorc înapoi. E un fel de „Fata Morgana" generalizată.

Comparaţia lui Dincă este foarte bună. Parcă suntem pe fundul unui ceaun, al unei ceşti gigantice. Dacă norii nu ar împiedeca să se zărească Soarele, aţi vedea că, din acelaşi motiv, acesta nu apune niciodată. Până şi la miezul nopţii străluceşte pe cer.

— Pe Jupiter nu domneşte deci niciodată întunericul nopţii, tovarăşe Scarlat? întrebă Precup.

— Nu, niciodată, dar ziua aceasta veşnică nu este prea luminoasă, datorită îndepărtării mari a Soarelui şi stratului des de nori.

Barometrul arăta o presiune de cinci ori mai mare decât cea de pe Pământ.

— Cam cât ar cântări un om pe această planetă? întrebă Cernat.

— De vreo două ori şi jumătate cât pe globul terestru. Pentru a merge comod pe suprafaţa lui Jupiter, bineînţeles într'o regiune mai puţin agitată, ar trebui ca exploratorii să-şi ataşeze baloane de hidrogen. Astfel, ei ar putea să se simtă chiar mai uşori decât pe Pământ. Fără eforturi deosebite, ar sări până la patru — cinci metri înălţime şi nu le-ar fi greu să înainteze cu paşi de uriaş.

Matei Butaru deschise — trăgând o manetă a tabloului de radioghidaj — supapa rachetei şi absorbi o mică cantitate de sol mărunt jupiterian. Apoi cuplă microscopul automat la televizor şi curând apăru pe ecran o imagine interesantă. Printre firicele mărunte de praf se vedeau mişcându-se nişte vietăţi albastre, de formă prelungă.

— Primele fiinţe! exclamă Dobre. Le numesc „Scarlat victus". Regret, tovarăşe Scarlat, că nu aveţi cinstea să vă daţi numele unor vietăţi mai impunătoare... Matei, te rog, îndreaptă radiosonda spre vale. Acolo vom găsi poate o floră mai bogată.

Astronomul fu de acord, mai cu seamă că de câteva secunde începuse o ploaie care se transforma treptat în aversă, reducând mult vizibilitatea.

Racheta teledirijată se ridică la câteva sute de metri peste culmea muntelui, reuşi să iasă din zona ploii şi începu să coboare într'un defileu.

Inaintă astfel câtva timp, până ce astronauţii observară că termometrul indica o creştere surprinzătoare a temperaturii. Peisajul se vedea pe ecran printr'un văl roşiatic.

— Racheta este cuprinsă de un abur fierbinte ascendent, spuse îngrijorat Scarlat. Trebue să o scoatem cu orice preţ din el, căci...

Nu ajunse să termine. In difuzor se auzi un vâjâit, care devenea tot mai puternic. Ecranul televizorului se coloră într'un roşu aprins, iar temperatura spori în câteva secunde la 560°.

O bubuitură de o intensitate excepţională făcu să plesnească ţesătura difuzorului. Săriră cu toţii în picioare. Indicatoarele tabloului de comandă încremeniseră. In locul vâlvătăii roşii de pe ecran apăru sticla albă, imaculată.

Transmisia era întreruptă.

La milioane de kilometri de asteroidul pe care se aflau astronauţii, pe Jupiter, racheta radioghidată explodase.

48. *Astrul păros*

Trecuseră şapte zile asteroidale de când Copernic atinsese punctul cel mai îndepărtat de Soare al căii sale, care fusese în acelaşi timp punctul de apropiere maximă de Ju-

piter. Cu fiecare zi care trecea, astronauții se apropiau tot mai mult de Pământ. Munca științifică se desfășura neîntrerupt, iar legătura prin radioteleviziune cu Hepta era excelentă.

Obținuseră o serie de astrofotografii admirabile ale marii planete cu inel — Saturn — aflată dincolo de Jupiter. De aci se putea observa cu mult mai bine decât de pe Pământ. Reușiseră să determine cu precizie compoziția inelului și să stabilească caracteristicile interesante ale rotirii corpusculelor din care este format. Instrumentele confirmaseră că unul dintre sateliții lui Saturn — Titan — are atmosferă și precizaseră chiar conținutul acesteia în metan și amoniac.

O deosebită atenție dădeau cercetătorii studiului cometei, care se apropia acum de Jupiter, venind dinspre regiunile periferice ale sistemului planetar. Era o cometă de mărime mijlocie. Capul ei luminos avea un volum de două ori mai mare decât Pământul, iar coada, dublă și încovoiată, se întindea pe o distanță de aproximativ 95 000 kilometri. Masa astrului era însă de miliarde de ori mai mică decât a globului terestru.

Intr'o seară erau adunați cu toții în încăperea de locuit. Profesorul Scarlat le arăta celorlalți astrofotografiile cometei și ultimele înregistrări privind natura ei fizică și chimică.

Andrei Precup urmărea, pe o planșă prinsă de perete, schema orbitei descrise de cometă în sistemul planetar.

— Ce se întâmplă dacă un astfel de corp ceresc se ciocnește cu o planetă ? întrebă el, după ce privise îndelung.

— Nimic deosebit, îi explică Scarlat. Nici măcar o cometă uriașă — și există unele al căror cap este mai mare decât Soarele și a căror coadă depășește distanța dintre Marte și Soare — nu ar putea să producă vreo perturbare în mersul planetelor. Aceasta, fiindcă gazele și praful care formează capul și coada sunt foarte, foarte rare. Adevărate „nimicuri vizibile", cum le-au numit pe drept cuvânt primii astronomi care au descoperit fenomenul. Bioxidul de carbon și cianogenul, care le alcătuiesc în cea mai mare parte, sunt mai rare decât resturile de aer dintr'un bec electric. Cât despre nucleul cometei — partea centrală a capului — acesta se compune dintr'un bolovăniș care nu depășește ca diametru câteva sute de metri sau cel mult câțiva kilometri.

In trecutul îndepărtat, oamenii se temeau că ciocnirea cu o cometă va însemna sfârșitul vieții pe Pământ. In realitate, chiar dacă am presupune că ciocnirea s'ar produce

cu nucleul cometei, adică cu partea cea mai densă a acesteia, de pe globul terestru nu am vedea nimic altceva decât o „ploaie de stele". Pietrele din care este format micul nucleu s'ar încinge în contact cu atmosfera, asemenea meteoriților, iar majoritatea lor nici nu ar ajunge pe sol, gazificându-se în aer.

— Dar gazele din care sunt formate capul și coada nu sunt toxice ? întrebă radiotelegrafistul, bănuitor.

— Nici acestea nu constituie un pericol pentru pământeni. Nobilii care s'au ascuns în Evul Mediu în pivnițe „bine parfumate", pentru a scăpa de „otrăvirea aerului" pe care o prevestiseră călugării catolici la apropierea cometelor, au fost niște neghiobi. Gazele cometei sunt într'adevăr toxice, dat atât de rare, încât nu pot pătrunde în învelișul gazos, incomparabil mai dens, al atmosferei pământești.

— Atunci îmi vine inima la loc, răsuflă ușurat Andrei Precup.

— De altfel, completă Matei, trebue să știți că s'a observat în două rânduri, în anii 1861 și 1910, că Pământul a trecut prin coada unor comete. Și nu a survenit nimic deosebit.

Un timp domni liniștea. Apoi Virgil Cernat îl întrebă pe Scarlat ce efecte ar avea o ciocnire a unei comete cu un asteroid, de pildă cu Copernic.

Scarlat nu răspunse imediat. Frământa între degete stiloul său. Fără să vrea, îl scăpă și acesta porni lent spre podea. Cu toții îi urmăreau căderea, cu gândul la întrebarea inginerului. Până la urmă, savantul se decise să vorbească :

— Pentru niște astronauți aflați pe un asteroid de felul lui Copernic, cu mult mai mic decât Pământul și lipsit de stratul protector al atmosferei, ciocnirea cu o cometă, sau mai exact cu nucleul solid al acesteia, ar fi neîndoielnic foarte periculoasă !

Se lăsă din nou o tăcere apăsătoare. Ana Grigoraș se hotărî s'o curme :

— Pe noi însă aceasta nu ne privește decât din punct de vedere teoretic. Calculele arată doar că astrul acesta cu două cozi va trece destul de departe de asteroid. Nu-i așa, tovarășe Scarlat ?

Savantul făcu un gest care exprima îndoiala.

— Intr'o oarecare măsură ai dreptate, tovarășă Grigoraș. Calculele efectuate pe Hepta și verificate de mine arată că astrul cu coadă se va apropia la cel mult 8 500

kilometri de noi. Există însă o problemă... Cometa trece de data aceasta relativ aproape de Jupiter, mai exact la 2 855 000 kilometri de el. Şi-ar putea schimba drumul, datorită atracţiei masei imense a acestei planete. De aceea...

— Altă treabă decât să dea peste noi crezi că n'are? îl întrerupse Dobre.

Scarlat nu dădu atenţie celor spuse de biolog şi continuă:

— Orice ai spune, posibilitatea există... De altfel, peste câteva zile pământeşti vom şti cum stăm, căci cometa va fi ieşit atunci din raza imediată a influenţei lui Jupiter.

*

Alte trei zile trecură ca în zbor. Deşi nu credea în probabilitatea unei ciocniri cu cometa, Matei Butaru luase toate măsurile de precauţie. In cadrul colectivului fu decretată o „stare excepţională". Pentru preîntâmpinarea pericolului, mobilizaseră toate forţele.

Conducătorul expediţiei îi împărţi pe astronauţi în echipe. Acestea urmau să lucreze în schimburi, zi şi noapte. Folosindu-se de experienţa dobândită cu prilejul bombardamentului meteoric, puseră la adăpost obiectele din peşteră. Instrumentele fură învelite în vată şi în fâşii de pânză.

Dincă reuşi să producă în laboratorul său o masă plastică deosebit de moale şi elastică. Cu ajutorul acesteia, căptuşiră pereţii încăperii de locuit, unde urmau să se adăpostească în timpul apropierii maxime. Confecţionară şi o mare plasă din acelaşi material, pe care hotărîră s'o întindă ca pe un năvod în interiorul camerei, pentru a suporta eventualul şoc dinăuntrul ei.

Aurelian Dobre bombănea neîncetat, acuzându-l pe Scarlat că „vede lucrurile în negru".

— Tovarăşe Scarlat, constat că ne-ai pus la muncă. Ştii că eu nu mă feresc de treabă. Fac orice când e nevoie. Dar sunt convins că de data asta ne agităm degeaba.

— S'ar putea să fie aşa cum spui dumneata, tovarăşe Dobre. Aş fi chiar fericit să ai dreptate. Şi eu sper că nu vom avea de suferit de pe urma apropierii de cometă, dar... cine ştie? Spune, nu eşti de părere că o măsură de precauţie în plus nu strică? De altfel, vino cu mine. Vreau să fac chiar în clipa asta, în faţa dumitale, câteva calcule. Nu e

exclus să se poată determina de pe acum traiectoria exactă a cometei.

Trecură în camera de cercetări. După ce Scarlat privi un astrofilm realizat cu ajutorul marelui telescop, începu să opereze la integratorul electric de calculat. Şiruri nesfârşite de cifre apărură pe cadranul luminos.

Mai mult de două ore efectuă calcule.

Dobre nu se clinti de lângă el. Il privea atent, urmărindu-i fiecare mişcare.

Scarlat devenea tot mai nervos. Muşchii feţei lui aspre tresăreau. Se oprea din ce în ce mai des, pentru a-şi şterge cu batista fruntea năduşită. Mâinile îi tremurau uşor.

Dobre se nelinişti şi el, dar nu îndrăzni să-l întrerupă.

După un timp, Scarlat se opri. Apoi începu să mânuiască iar — cu şi mai multă nervozitate — butoanele aparatului. Voia să verifice calculul. Din nou apărură aceleaşi şiruri lungi de cifre. In sfârşit, se ridică în picioare. Ochii săi luceau ca şi când ar fi avut febră. Apropiindu-se de naturalist, şopti cu vocea răguşită:

— Tovarăşe Dobre, ce n'aş da să mă înşel, dar am verificat calculul de două ori. Nu mai există nicio îndoială: traiectoria cometei a fost deviată de Jupiter. S'a întâmplat deseori ca o cometă să păţească aşa ceva. Acum se îndreaptă cu capul — poate chiar cu nucleul ei — direct spre Copernic. Peste 14 ore se va produce ciocnirea!

— Nu se poate... E cu neputinţă! Dobre îl apucase pe Scarlat de umeri şi-l scutura cu putere. Spune, n'ai greşit cumva, nu s'a strecurat vreo eroare? Iţi dai seama ce spui? Ar fi nemaipomenit de stupid ca acesta să ne fie sfârşitul!

Bătrânul biolog se făcuse stacojiu şi părul îi căzuse peste ochi.

Printr'un efort vizibil, Scarlat reuşi să-şi recapete calmul. Trăsăturile sale exprimau o tristeţe adâncă, tristeţea omului care s'a resemnat cu ceea ce este inevitabil şi nu se simte în stare să lupte.

— Nu, tovarăşe Dobre, spuse el abătut, nu m'am înşelat. Soarta noastră este, din nenorocire, pecetluită. Ne vom ciocni cu cometa. Dacă vom scăpa sau nu cu viaţă, asta rămâne de văzut.

Incepu să lovească cu rigla de calcul integratorul electric, de parcă ar fi marcat ritmul unei melodii.

— Aşa, vasăzică aşa... spuse Dobre.

Firea lui optimistă îl ajută şi de data aceasta să-şi recapete liniştea şi combativitatea tinerească.

— Cu adevărat ? Ne vom ciocni ? Bine... atunci să ne ciocnim ! strigă el cu voce tunătoare. Ştii ce o să se întâmple ? Iţi spun eu. Noi nu vom păţi nimic, iar cometa... pe ea o s'o facem praf ! Ascultă-mă pe mine. Cine se leagă de noi, o păţeşte. Şi dumneata nu mai face mutra asta plouată, că doar n'ai murit încă. Haide, vino la Matei, să-i spunem şi lui.

Butaru, deşi conştient de gravitatea situaţiei, nu-şi pierdu cumpătul.

— Temerile dumitale s'au adeverit deci, tovarăşe Scarlat. Să mergem la postul de televiziune. Vom comunica observaţiile noastre staţiei de urmărire.

Peste câteva secunde erau în faţa televizorului. Radiotelegrafistul stabili legătura. Pe ecran apăru încăperea rotundă de pe satelitul artificial al Pământului. Câteva clipe mai târziu, inginerul Arunian se apropie de aparat. Chipul lui vădea îngrijorare.

Matei înţelese pricina.

— Tocmai voiam să vă chem, zise savantul sovietic. Vocea lui suna de parcă i-ar fi venit greu să spună ceea ce avea de spus. Vă aşteaptă clipe grele, prieteni ! Cometa a fost deviată de Jupiter şi se îndreaptă spre voi. Luaţi măsuri, pregătiţi-vă pentru o eventuală ciocnire. Am discutat aici pe larg situaţia voastră. Sfatul nostru, al celor de pe Hepta, este să vă îmbarcaţi în rachetă şi să zburaţi un timp prin spaţiu. Asta până după ciocnire.

Acum, nu-mi mai rămâne decât să vă doresc, din toată inima, să reuşiţi. Suntem alături de voi, în fiece oră, în fiece clipă, atât noi, cei de pe satelit, cât şi milioanele de oameni de pe Pământ, care urmăresc expediţia voastră.

Chipul lui Arunian dispăru şi ecranul se lumină. In cabina radiotelegrafistului nu se auzi nicio suflare. Scarlat rămăsese cu privirea pironită pe ecranul televizorului. In colţul buzelor i se ivi un zâmbet amar. Justeţea calculelor sale fusese confirmată. Totuşi nu triumfa. Rămase tăcut, cu ochii plecaţi în jos.

Astronauţii se strânseră la sfat în camera de locuit, pentru a discuta noua situaţie.

— Fără îndoială, observă Matei, că propunerea inginerului Arunian ar fi fost cea mai bună. Din păcate, nu o putem pune în aplicare. Nici „Cutezătorul" şi nici „Pescăruşul" nu pot decola, din cauza avariilor suferite. Să ne spună Virgil cum stăm cu reparaţiile.

Inginerul dădu câteva amănunte tehnice cu privire la starea celor două rachete. Apoi încheie :

— Intr'adevăr, e aşa cum spune tovarăşul Butaru. Inainte de două săptămâni nici nu poate fi vorba să punem navele în stare de zbor.

— Şi atunci, ce ne facem ? întrebă Precup.

— Nu există oare nicio scăpare ? interveni şi doctoriţa Sabina Turcu.

Ochii tuturor se îndreptară cu nelinişte spre conducătorul expediţiei.

— Salvarea noastră este această încăpere, spuse hotărît Matei Butaru. Măsurile luate vor atenua mult şocul. Vom controla din nou toate amenajările făcute în vederea ciocnirii.

După ce consfătuirea luă sfârşit, Matei ieşi la suprafaţă, însoţit de Cernat şi de Dobre. Cometa se vedea ca o uriaşă sferă incandescentă, învelită într'o masă gazoasă, sclipitoare. In lumina ei, rocile metalice şi cristaline de pe asteroid scânteiau în zeci de nuanţe stranii.

— Drept spre noi vine, drept spre mica noastră planetă ! exclamă Dobre furios. Altă cale nu putea să-şi aleagă... Matei, plantele mele, exemplarele unice de pe Venus şi Marte, se vor prăpădi toate !

Butaru nu răspunse imediat. Abia când se reîntoarseră în adăpost se hotărî să vorbească :

— Cu serele nu mai e, din nenorocire, nimic de făcut. Pentru evacuarea lor nu avem timp. Nici observatorul exterior nu-l putem salva. Vom strânge însă, în încăperea de locuit, obiectele cele mai importante — probe de roce de dimensiuni reduse, câteva dintre plantele cele mai reprezentative, seminţe, unele aparate, alimente concentrate, astrofilme şi astrofotografii, colecţia de benzi magnetonice, precum şi tot restul materialului documentar strâns de noi în decursul expediţiei. Apoi ne vom retrage aici şi vom aştepta. Sunteţi de acord, tovarăşi ?

Calmul lui Butaru îi îmbărbătă pe toţi.

La rândul lui, Aurelian Dobre reuşi din nou — prin optimismul său nedezmințit — să ridice moralul astronauţilor.

— Ei, dragii mei, să-l aşteptăm deci pe musafirul nostru nepoftit ! Ce credeţi voi că poate face o biată cometă

împotriva noastră ? Iacă, v'o spun eu : nimic, nimic şi iar nimic !

*

Matei Butaru reciti ultimele rânduri pe care le aşternuse în Jurnalul de bord :

„Asteroidul se află de două ceasuri în masa gazoasă a capului cometei. Până acum nu s'a întâmplat nimic deosebit. Aşteptăm desfăşurarea evenimentelor."

După sfatul lui Cernat, îşi îmbrăcaseră costumele speciale şi căştile străvezii. Totodată, pregătiseră un mare număr de rezervoare cu oxigen lichid, într'o lădiţă. Voiau astfel să preîntâmpine asfixia, în cazul când aerul s'ar fi scurs din peşteră în urma unei eventuale deteriorări a pereţilor. Intinseră reţeaua elastică şi acum se legănau în ea.

— Parcă am fi nişte peşti într'o plasă, glumi Dobre. Nădăjduiesc că o să ne servească la ceva dracia asta !

Toţi urmăreau cu răsuflarea întretăiată limbile marelui cronometru fixat în perete.

Niciodată nu li se păruse că orele, minutele, secundele trec atât de repede. Nu puteau izgoni cu totul gândul că trăiau poate ultimele momente din viaţa lor. Şi clipele fugeau vertiginos. Deocamdată însă, totul era liniştit. Cu inimile încleştate, astronauţii aşteptau.

Deodată vocea lui Scarlat răsună rar şi răspicat printre zidurile metalice ale adăpostului :

— Peste cel mult un minut...

Nu reuşi să termine.

Dezastrul se dezlănţui din senin. Se auzi o bubuitură năpraznică, însoţită de o rafală de tunete violente. Urmară vuiete şi trosnete. Un freamăt gigantic cuprinsese întregul asteroid. Aveau impresia că planeta pitică va fi ruptă în bucăţi.

Pereţii masivi de metal începură să duduie. Se înclinau când într'o parte, când într'alta, de parcă ar fi fost construiţi din carton. Apoi începură să se ivească crăpături adânci. Căptuşeala de materie plastică fu sfâşiată în mai multe locuri de aşchiile din plăci de beriliu ale pereţilor.

Diferite obiecte erau aruncate de colo până colo. Astronauţii, zvârliţi şi ei în toate direcţiile, pluteau în poziţii groteşti prin încăpere, lovindu-se între ei şi ciocnindu-se

de lăzile, baloturile, cutiile, sticlele, aparatele şi instrumentele care rătăceau prin cameră, într'un talmeş-balmeş de neînchipuit. „Năvodul" în care se aflau, le era însă de mare folos, ferindu-i să se izbească de pereţi.

Bombardamentul meteoric fusese o nimica toată pe lângă ceea ce se întâmpla acum.

In tavan se ivi o crăpătură de jumătate metru lăţime. Auziră cum aerul încăperii ieşea şuierând. In cameră ploua cu bolovani şi pietriş. O piatră de un sfert de metru diametru lovi aparatul de radioteleviziune, care asigura legătura cu Hepta, sfărâmându-l. Bobine, cioburi de lămpi electronice, butoane şi plăci de condensator se răspândiră prin spaţiu.

Trepidaţiile erau acum de o intensitate nemaipomenită. Intregul asteroid devenise parcă o jucărie în mâinile unui gigant, care căuta să-l strivească. Plasa elastică fusese sfâşiată în numeroase locuri şi nu-i mai apăra decât în mică măsură. Trupurile astronauţilor, îmbrăcate în costumele de protecţie, se înălţau şi coborau, porneau ba spre dreapta, ba spre stânga. Păreau nişte mase inerte, fără viaţă.

Când şi ultimul tub fluorescent se sfărâmă, în încăpere se lăsă un întuneric adânc.

Deodată se auzi un lanţ de pârâituri de o intensitate colosală, de parcă asteroidul s'ar fi despicat în două. Prin crăpăturile pereţilor metalici pătrunseră bucăţi mari de rocă. Un praf des umplu încăperea. Apoi zdruncinăturile conteniră.

Totul nu ţinuse decât jumătate de minut.

Obiectele şi trupurile începură să se lase încet spre podeaua acoperită de dărâmături. Astronauţii căzură în poziţii ciudate. Lăzile şi baloturile se prăbuşiră peste ei, acoperindu-i. Niciunul nu mişca. O încremenire şi o tăcere de mormânt cuprinsese adăpostul în ruine.

*

Matei Butaru se trezi primul din leşin. In jurul său era întuneric beznă. Indepărtă dărâmăturile care-l acopereau şi pipăi în jur. Dădu de pietre colţuroase, de marginile netede ale lăzilor, de trupurile tovarăşilor săi. Apoi începu să caute cu înfrigurare prin buzunarele costumului de protecţie.

In sfârşit, nimeri farul electric. Apăsă nerăbdător pe buton şi, spre marea lui bucurie, becul se aprinse.

La lumina lui, Matei putu să-şi dea seama de proporţiile dezastrului. Camera de locuit ajunsese de nerecunoscut. Totul era răsturnat, dărâmat, distrus. Se ridică în picioare şi roti reflectorul de jur împrejur. Deodată o văzu pe Ana Grigoraş. Fata zăcea într'un colţ al încăperii, nemişcată şi cu ochii închişi.

Se apropie de ea şi îngenunchie. Indepărtă cu uşurinţă lăzile a căror greutate era aici neînsemnată şi care căzuseră peste trupul ei. Ii privi faţa prin casca străvezie. Era galbenă ca ceara. Un firicel de sânge i se prelingea printre buze.

— Ana, de ce nu răspunzi ?

Incercă s'o ridice. Atunci îşi dădu seama cu spaimă că în rezervorul ei de oxigen era o spărtură.

— Cine ştie dacă mai trăieşte... Desigur că oxigenul s'a scurs.

Incepu să caute lădiţa cu butelii de rezervă, dar nu o găsi. Era, fără îndoială, îngropată pe undeva, printre dărâmături.

— Nu mai e timp de pierdut ! se hotărî el atunci. Cu un gest energic, îşi smulse propriul său rezervor şi îl montă la aparatul Anei.

Apoi rămase cu ochii aţintiţi spre figura ei palidă.

Treptat, obrajii prinseră culoare, pieptul se ridică şi se scoborî, la început abia perceptibil, apoi din ce în ce mai repede. Peste câteva clipe o văzu deschizând ochii.

Matei însă respira tot mai greu. O pânză cenuşie cobora între el şi lumea înconjurătoare. Simţea cum i se învârte capul şi o greutate ameninţa parcă să-i zdrobească pieptul.

O mai zări pe tânăra fată încercând să se ridice, apoi un cerc de fier îi cuprinse tâmplele. In jurul lui se făcu întuneric.

Işi pierdu pentru a doua oară cunoştinţa.

*

Când îşi reveni, doctoriţa era aplecată deasupra lui. Nu mai purta costumul de protecţie şi globul străveziu. Respira aerul încăperii.

„Instalaţia generatoare de oxigen a reintrat în funcţiune", se gândi Matei şi acest lucru îi dădu speranţe.

Sabina Turcu îi făcuse o şedinţă de radiaţii întăritoare şi-l privea atent, luându-i în acelaşi timp pulsul.

— In sfârşit ! exclamă ea mulţumită. Cine ştie cât ai stat fără rezervorul cu oxigen. Dacă laborantul nostru n'ar fi găsit printre sfărâmături o butelie de rezervă, nu ştiu ce s'ar fi întâmplat cu dumneata.

Matei îşi roti ochii împrejur. Câţiva dintre călători erau ocupaţi cu strângerea dărâmăturilor, ceilalţi astupau ultimele crăpături din pereţi.

In încăperea devastată ardea un felinar electric, care răspândea o lumină galbenă, tremurătoare. O parte dintre lăzi fusese degajate şi se înălţau în stivă spre boltă.

— Unde-i Ana ? şopti Matei cu greutate.

— Aici sunt. Fata se aplecă deasupra lui şi îi zâmbi.

— Trăim cu toţii, şi o bună parte a materialului a fost salvată. Să-ţi fac o scurtă dare de seamă : Tu, Matei, n'ai nicio leziune serioasă şi în cel mult două zile vei fi pe picioare, cu condiţia să nu te oboseşti prea mult. Virgil are braţul stâng luxat şi tovarăşa Turcu i-a dat toate îngrijirile. Profesorul Dobre şi radiotelegrafistul au câteva sgârieturi fără însemnătate. Doctoriţa, Dincă şi cu mine n'am păţit nimic, dar absolut nimic, în afară de nişte vânătăi. In plus, eu mi-am muşcat limba când am fost proiectată în aer, glumi Ana.

Se opri apoi, nehotărîtă dacă să continuie sau nu.

— Dar cu Scarlat ce-i ? întrebă îngrijorat Matei.

— Scarlat a suferit serioase traumatisme interne. Până acum nu şi-a revenit încă.

Curând sosi şi Aurelian Dobre. Fusese în camera de cercetări, care nu mai era decât o grămadă de moloz. Le povesti că dezgropase săculeţele cu seminţe, pe care le depozitase acolo.

— Ai văzut, Matei, spuse el mulţumit. Am scăpat cu toţii. Iar cometa, cu nucleul ei, cu coada misterioasă, lungă cât zece zile de post, s'a dus şi dusă a fost. Sunt sigur că astrul ăsta „păros" n'a ieşit nevătămat. Şi dacă vrei să ştii, mi-am salvat aproape întreaga colecţie de seminţe.

Asta e ! Şi sunt gata să mă cert zdravăn cu Scarlat, de îndată ce se va simţi mai bine !

Matei îl privi grav :

— Numai să-l putem scăpa pe Scarlat, căci după cum spune tovarăşa Turcu, în ultima jumătate de oră starea lui s'a înrăutăţit.

— Cum aşa ? Ii merge mai rău ? Faţa lui Dobre se aprinse şi mai tare.

— Trebue să-l salvăm. Tovarăşă Turcu, Scarlat trebue salvat. Nu ! Asta nu-i îngăduit ! Toţi să trăim şi doar el...

— Voi face tot ce este posibil cu mijloacele de care mai dispun, răspunse doctoriţa.

Sprijinindu-se de obiectele din jur, Matei reuşi să se ridice şi să se apropie de patul profesorului. Apoi, susţinut de Dincă, trecu din încăpere în încăpere. In camera de locuit, fisurile din pereţi fuseseră acum complet astupate, dărâmăturile evacuate, iar lăzile şi baloturile strânse şi puse la un loc. Incăperea de cercetări era însă un morman de ruine, iar camera rotativă şi laboratorul se surpaseră aproape complet. Din fericire, uzina, căptuşită de un strat foarte gros de oţel şi mase plastice rezistente, în straturi succesive, scăpase aproape neatinsă.

Cu ajutorul perforatoarelor, Dincă, Precup şi Aurelian Dobre reuşiseră să-şi croiască drum spre suprafaţa asteroidului. Ceea ce văzură acolo întrecea toate închipuirile. Planeta pitică era de nerecunoscut. Unul dintre poli fusese cu totul smuls şi Copernic avea înfăţişarea unui castravete retezat la un capăt. Un deal de vreo 80 metri înălţime apăruse ca prin minune. Intreaga suprafaţă era acoperită de un bolovăniş care avea un pronunţat luciu albastru. Crăpături şi cratere adânci se căscau la tot locul.

Din construcţii nu rămăsese nici urmă. Observatorul exterior, serele şi atelierul mecanic dispăruseră. Abia dacă îşi puteau da seama, orientându-se după poziţia intrării în peşteră, unde fuseseră cândva.

De jur împrejur, prin spaţiu, pluteau diferite obiecte mai mari şi mai mici, instrumente, părţi de motoare, frânturi de aparate, lăzi şi grinzi metalice.

Ridicându-şi privirea, laborantul zări câteva piese din marele tablou de comandă al uneia dintre rachete dispărând în zare.

Dar cel mai straniu era faptul că totul plutea într'un abur roşiatic, într'un nor subţire de gaze.

— N'am ieşit oare încă din capul gazos al cometei ? întrebă Dincă, nedumerit.

Se înapoiară abătuţi în adăpost.

— Ce-i cu voi, ce s'a întâmplat ? întrebă Butaru, când văzu feţele lor mohorîte.

— Stăm cam prost, răspunse cu jumătate glas Dobre. Ambele rachete sunt distruse ; pulberea s'a ales din ele. Suprafaţa lui Copernic a fost măturată de nucleul cometei.

Dincă se amestecă şi el :

— Afară de asta, nu ştiu ce să însemne că totul e învăluit într'o ceaţă cărămizie. Poate că am devenit sateliţii cometei.

Vocea slabă a lui Scarlat, care între timp îşi recăpătase cunoştinţa, se făcu deodată auzită :

— O cometă nu are sateliţi şi nici nu poate avea, căci puterea ei de atracţie e mult prea mică pentru aşa ceva. Probabil, însă, că asteroidul nostru a smuls o parte din gazele ei. A captat, cu alte cuvinte, o atmosferă. Desigur că nu o va putea reţine multă vreme. Această problemă nu are de altfel nicio importanţă practică. Grav este că... nu văd cum ne vom întoarce pe Pământ !

Trecură câteva minute deosebit de apăsătoare. Cuvintele rostite de Scarlat lăsaseră o impresie adâncă.

Tăcerea fu întreruptă de Precup, care întrebă cu un glas sugrumat de îngrijorare :

— Nu ne vom mai întoarce niciodată ?

Nimeni nu-i răspunse. Atmosfera din peşteră devenea din ce în ce mai sumbră. Nici cuvintele de îmbărbătare ale lui Matei, nici veselia vădit forţată a lui Dobre nu reuşeau să destrame gândurile întunecate şi apăsătoare.

Inginerul Cernat fusese nevoit să renunţe la încercarea de a reface aparatul de radioteleviziune, iar Apolodor Dincă nu mai avea nicio poftă de vorbă, de când constatase că din cea mai mare parte a aparatajului de laborator nu mai rămăsese decât un morman de cioburi.

— Parcă am fi fost victimele unei reacţii termonucleare scăpată de sub controlul experimentatorului ! murmură el.

Fiecare ştia prea bine că fără rachetă, fără o navă interastrală, întoarcerea pe Pământ era imposibilă. Ştiau aceasta şi totuşi se frământau neîncetat, în nădejdea că vor găsi o soluţie salvatoare.

Capitolul IX

O CĂLĂTORIE CARE CONTINUĂ, DEŞI A LUAT SFÂRŞIT

49. *Aici Copernic!*

— Şi crezi că va funcţiona? Dobre puse această întrebare cu o îndoială dureroasă în glas. Aspectul instalaţiei improvizate, din care se vedeau ieşind zeci de fire negricioase, îi amintea de un costum peticit.

Cernat se întoarse. Îi văzu pe toţi astronauţii strânşi în jurul aparatului de radio, privindu-l cu nerăbdare.

De mai bine de trei luni de zile lucrase cu radiotelegrafistul Precup la construirea unui nou aparat de radioemisie-recepţie, în locul celui distrus.

Şovăi puţin, ca şi cum şi-ar fi căutat cuvintele.

— Cu emisia cred că vom sta bine. Cele mai însemnate dintre piesele recuperate le-am folosit pentru a putea transmite ştirile spre Hepta. Nu văd de ce ar funcţiona mai prost decât înainte. In ceea ce priveşte recepţia însă — am multe îndoieli. Nu cred că va avea raza necesară. Ori, la distanţa considerabilă de Pământ la care ne aflăm, tocmai aceasta este problema.

— Intr'adevăr, îl completă Andrei Precup, din experienţa mea deduc că vom reuşi să emitem, însă că nu vom putea recepţiona. A fost destul de greu să realizăm instalaţia de emisie. De altfel, lucrul cel mai important este să ne facem auziţi.

— Şi nu vom putea măcar controla dacă emisiunile sunt recepţionate? întrebă Dobre.

— Mi-e teamă că nu.

— Nu ne mai lăsa să aşteptăm, Andrei, şi dă-i drumul! îl îndemnă Matei pe radiotelegrafist.

Acesta se decise. Aşezându-se în faţa aparatului, începu să învârtească butoanele negre de ebonită.

Incordarea tuturor atinsese punctul culminant.

Lămpile aparatului se încinseră şi indicatoarele de pe cadranele albe începură să oscileze. Se auzi un zumzet întrerupt de hârâituri. Apoi răsună vocea radiotelegrafistului.

— Alo, Hepta ! Alo, staţia de urmărire ! Aici Copernic ! Suntem cu toţii în viaţă ! Majoritatea instalaţiilor noastre au fost distruse de ciocnirea cu cometa, rachetele deasemeni. Nu putem să ne întoarcem pe Pământ. Trimiteţi ajutoare când vom ajunge la punctul de apropiere maximă. Alo, staţia, alo ! Ne auziţi ? Alo ! Răspundeţi !

Difuzorul aparatului de recepţie rămase mut, chiar după ce radiotelegrafistul repetă de mai multe ori mesajul.

— Este tot ce putem face, spuse inginerul Cernat, încet. Eu sunt însă convins că apelul nostru a fost recepţionat.

Unul după altul, astronauţii părăsiră încăperea. Matei rămase ultimul. După un timp, se ridică şi se apropie de Jurnalul de bord. Gânditor, începu să-i răsfoiască filele, parcurgând ultimele note.

— Indiferent ce se va întâmpla, acest Jurnal şi-a ajuns scopul. E un adevărat istoric al expediţiei noastre. Toate fazele ei, pericolele şi aventurile prin care am trecut, necazurile şi bucuriile, simţămintele fiecăruia, se oglindesc în paginile lui.

Reciti încă odată o însemnare recentă a lui Cernat:

„Am obţinut o mare victorie. Din piese răzleţe, găsite ici-colo, am reuşit să reconstruim câteva dintre aparatele şi instrumentele cele mai importante. Avem astăzi o mică lunetă, am refăcut o parte din mobilier, iar hainele de protecţie au fost reparate. Profesorul Dobre şi-a reconstruit una dintre sere, e drept în proporţii mult reduse. Câteva plante au şi încolţit..."

Matei întoarse fila. Aici erau câteva rânduri mari şi drepte, scrise de mâna lui Dincă.

„Mă chinuiesc de o săptămână să repar instalaţia de climă artificială. Acum funcţionează, dar are o serie de defecţiuni pe care n'am reuşit să le înlătur. Tocmai mecanismul de reglare automată nu am izbutit să-l pun complet la punct. Trebue bine supravegheat, ca să nu ne trezim cu vreo surpriză..."

Ceva mai jos, pe aceeaşi pagină, erau cuvinte scrise de doctoriţa Sabina Turcu:

„Starea sănătăţii astronauţilor este satisfăcătoare. Tovarăşul Scarlat a ieşit acum două zile pentru prima dată din adăpostul subteran. Uneori îi surprinde pe ceilalţi prin pofta lui de vorbă. Nu este acţiune mai importantă la care să nu participe. S'a schimbat mult."

„Doctoriţa are dreptate, se gîndi Matei, Scarlat pare câteodată alt om. E mai aproape de noi toţi. Şi totuşi... sunt unele lucruri pe care nu le înţeleg. Toată ziua calculează, face experienţe, umple blocurile de vinoină cu tot felul de scheme ciudate. Şi dacă despre altele vorbeşte, despre acestea nu spune nimănui nimic. Ascunde ceva. Poate că ne mai pândeşte vreo altă surpriză...

Şi comportarea lui Dobre e curioasă. Scrie rapoarte. Ziua şi noaptea umple sute de file, desenează secţiuni de plante, clasifică vietăţile descoperite şi câte şi mai câte, de parcă şi-ar pregăti un testament ştiinţific. Apoi le înregistrează pe benzi magnetonice. De câteva ori l-am găsit şuşotind febril cu Scarlat şi oprindu-se brusc din discuţie la intrarea mea. Nu înţeleg ce s'a întâmplat cu ei."

Matei se aşeză şi-şi prinse tâmplele între mâini. Rămase aşa timp îndelungat.

Deodată, vocea lui Precup, care intrase în încăpere, îl făcu să tresară. Radiotelegrafistul repeta apelul adresat staţiei de urmărire. In difuzor nu se auzi nici de data aceasta vreun răspuns.

*

Viaţa pe micul asteroid îşi urma cursul, fără evenimente demne de menţionat.

Instalaţia de climă artificială le pricinuia călătorilor numeroase neajunsuri. Distribuţia oxigenului nu se realiza în mod egal. Ba era prea mult, ba insuficient. In câteva rânduri fură nevoiţi să folosească coifurile străvezii şi aparatele de respirat chiar în interiorul adăpostului.

Nici temperatura nu era stabilă. Timp de câteva ore totul mergea bine. Apoi, deodată, se producea o arşiţă insuportabilă, pentru ca la urmă să se facă atât de frig, încât erau obligaţi să-şi pună îmbrăcămintea călduroasă.

In orele stabilite pentru odihnă trebuiau să vegheze cu rândul, pentru a evita accidentele.

Astronauții îndurau cu bărbăție toate acestea. Doar Andrei Precup bombănea necontenit:

— Auzi bucluc! Mă simt ba ca într'un cuptor, ba ca'n frigider. Ieri, când ne-a trezit tovarășul Cernat din somn, ca să ne spună că temperatura a crescut vertiginos, eram atât de zăpăcit, că mi-am pus șuba. In orice caz, specialiștii noștri n'au fost la înălțime de data asta!

— Vorbești și tu așa, în neștire, se supără inginerul. Ți-am explicat doar de o sută de ori că ne lipsesc piese pe care nu le putem confecționa aici.

— Bine, bine. Iacă, nu mai zic nimic.

— Drept să vă spun, se amestecă Dincă, nu e plăcut să te simți ba tremurând ca o piftie, ba încingându-te ca o friptură.

Zilele treceau repede. Dobre continua să umple volume întregi, Cernat și Dincă meștereau la aparatul de climă artificială, iar Precup transmitea periodic mesaje fără răspuns. Ana Grigoraș continua să clarifice și să studieze materialul strâns în cursul expediției.

Pe Scarlat îl auzeau murmurând despre fenomene de electrizare, despre Jupiter, despre calcule incomplete. Cuvintele lui erau mereu întrerupte de exclamații ca: Imposibil! Unde mi-a fost capul? Să pierd asemenea ocazii! De neiertat! Absolut de neiertat!

Cernat se urca din când în când la suprafața planetei pitice și privea prin mica lunetă. Dobre glumea adesea pe seama lui.

— Parcă ești unul dintre mateloții de pe corabia lui Columb, care sperau să zărească țărmul!

Doctorița era preocupată de fortificarea organismelor astronauților. Administra medicamente care să suplinească lipsurile hranei concentrate, prescria și aplica gimnastică zilnică și tratamente cu radiații.

Planeta pitică se apropia în fiecare zi tot mai mult de globul terestru. Până la punctul de apropiere maximă nu mai erau acum decât două săptămâni și singura nădejde a astronauților erau apelurile pe care le transmiteau stației de urmărire de pe satelitul artificial al Pământului.

*

In peștera de pe Copernic toată lumea dormea. Numai Matei și Scarlat rămăseseră treji și stăteau în fața unei mese încărcate cu maldăre de file de vinoină. Socoteau

de zor. O lampă mică arunca un cerc de lumină galbenă. Restul încăperii era cufundat în întuneric.

Erau îmbrăcați gros, căci în ultima vreme în adăpost temperatura scăzuse la —4° și se menținea la acest nivel.

— Nu mai încape îndoială, spuse Matei, că asteroidul a ajuns la punctul de apropiere maximă cu Pământul. Până acum n'am comunicat tovarășilor noștri data exactă, ca să nu fie îngrijorați în cazul unei întârzieri. Dar asta nu schimbă cu nimic gravitatea situației.

Paloarea feței tânărului savant îi trăda neliniștea.

George Scarlat parcurse din nou calculele pe care le așternuse pe o foaie aflată în fața lui.

— Așa-i, tovarășe Butaru, ai dreptate, am trecut acum 5 ore și 34 minute de acest punct. Și de nicăieri nicio veste. Poate că mesajele noastre nu au fost interceptate.

— Și eu m'am gândit la asta. Să se fi înșelat Precup când ne-a spus că aparatul de emisie funcționează fără cusur? El, cu firea sa lăudăroasă...

— Nu, asta nu cred. In ceea ce privește meseria lui, s'a dovedit întotdeauna de o mare conștiinciozitate.

— Nu știu ce să mai cred. Mâine dimineață ne vom sfătui cu toții. Sunt de părere să nu ascundem nimic tovarășilor noștri. Au dovedit doar că știu să înfrunte curajoși orice greutate. Acum, cred că cel mai bun lucru e să ne odihnim și noi. Peste două ore se face zi.

*

Astronauții erau adunați în camera cea mare. Matei, care nu reușise să doarmă toată noaptea, avea fața trasă.

— Prieteni, începu el, vestea pe care v'o dau nu este îmbucurătoare. Copernic a trecut acum 7 ore și 36 minute de punctul apropierii sale maxime de Pământ și ajutoare nu ne-au sosit.

— Fiecare ceas care trece ne îndepărtează cu peste o sută de mii de kilometri de globul terestru, completă Scarlat. Participăm fără să vrem la încă o călătorie interplanetară a asteroidului. Și partea proastă este că nu suntem în situația să o întreprindem. Știți doar în ce stare se găsesc instalațiile noastre...

— Nici hrana nu ne va ajunge pentru mult timp. Alimentele concentrate sunt pe sfârșite, spuse abătut Dincă.

— Aceasta este situaţia! încheie astronomul.

Cuvintele lui Matei produseră un efect deosebit de puternic. Fiecare dintre călători reacţiona în felul lui la această veste.

Andrei Precup se piti şi mai adânc în fotoliu, iar mâinile sale cuprinseră într'o încleştare nervoasă braţele acestuia. Clipea des din ochi şi o roşeaţă abia perceptibilă i se urcase în obraji.

Aurelian Dobre se făcuse stacojiu şi privirile sale aruncau flăcări. Strângea pumnii, dându-ţi impresia că ar fi în stare să se ia la trântă cu întregul Univers.

Inginerul răsucea nervos printre degete o şuviţă din părul său blond, urmărind neîncetat secundarul cronometrului de pe perete.

Sabina Turcu şi Ana Grigoraş erau în aparenţă calme. Doctoriţa avea însă fruntea brăzdată de cute adânci, transversale şi tânăra geologă, cu urechea aplecată asupra pânzei difuzorului din aparatul de radiorecepţie, asculta cu mare încordare.

Un timp, în încăperea subterană nu se auzi decât zumzetul sâcâitor al paraziţilor. Aurelian Dobre întrerupse primul tăcerea. Glasul său răsună aprig:

— Chiar dacă ne îndepărtăm de Pământ, mai există speranţa că vom fi ajunşi din urmă. Dacă apelurile noastre au fost recepţionate, sunt sigur că vor veni să ne salveze.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere! spuse Virgil Cernat.

— Ba chiar dacă n'au fost recepţionate, interveni Ana. Am certitudinea că va fi trimisă o navă cosmică, ca să ne scoată din impas. Ştim doar că expediţia a stat în centrul atenţiei întregii omeniri, că am fost înconjuraţi de interesul şi dragostea tuturor. Vor veni, nici nu mă îndoiesc că vor **veni!**

— Dar cum de n'au venit încă? Aceasta este problema, interveni Scarlat. De ce au pierdut ocazia cea mai favorabilă?

— E greu de spus. Tânăra fată era îngândurată. In câteva zile vom şti desigur adevărul şi vom râde de îndoielile noastre. Să nu uităm un lucru: oricât de izolaţi am fi pe această insulă interplanetară, nu suntem singuri. Milioane de oameni ne urmăresc în permanenţă.

— Aşa este! întări şi doctoriţa cuvintele Anei.

Matei Butaru îşi roti privirile prin odaie. Pe niciun chip nu se vedea deznădejdea. Chiar şi Andrei Precup se simţi încurajat de atitudinea celorlalţi.

— De fapt, zise el cu glas tare, o rachetă poate să ne ajungă din urmă, chiar dacă mai înaintăm timp de 70-80 ore prin spaţiu. Eu voi continua să transmit mesajele şi poate că în curând receptorul nostru nu va mai fi mut.

— Il vedeţi pe Andrei? Dobre zâmbi cu toată faţa. Dacă şi el începe să fie optimist, lucrurile nu pot fi chiar atât de grave. Eu unul, am convingerea fermă că vom fi salvaţi în curând, deşi — v'o spun sincer — nu m'aş supăra prea mult dacă am rămâne mai departe împreună, pe Copernic.

— Ia mai las-o, tovarăşe Dobre, interveni laborantul. Cu ce ne-am hrăni timp de un an de zile? Şi nici pe Venus, nici pe Marte n'am mai putea merge ca să ne aprovizionăm. Doar nu mai avem „Pescăruşul" nostru. Eu prefer să mă reîntorc pe Pământ, să mai umblu niţel fără grija că-mi iau zborul ca o păsărică. Aş gusta şi câteva fripturi în sânge, căci m'am lipsit destul timp de o mâncare consistentă. Apoi m'aş reîntoarce cu plăcere pe Copernic, pentru a călători cu dumneata... până în fundul iadului.

Lumea râse şi în mica încăpere subterană începu să se răspândească — în ciuda situaţiei grele — o atmosferă de **voie bună.**

50. *O eroare de calcul*

Alte două zile trecură, fără ca nimic nou să intervină. După calculele astronauţilor, Copernic era acum la o distanţă de aproape 6 000 000 kilometri de Pământ. Aparatul de recepţie, spre care se îndreptau toate speranţele, rămăsese mut. Treceau ore lungi de aşteptare chinuitoare. Dobre nu mai reuşea decât rareori să-i înveselească pe călători.

In cea de a treia zi, neliniştea deveni şi mai apăsătoare. Cercetătorii îşi petreceau cea mai mare parte din vreme strânşi în jurul aparatului de radio. Priveau pânza albastră a difuzorului şi nu ştiau ce să mai creadă. Nimic nu se întâmpla. Afară de un hârâit surd, nu se auzea niciun **sunet.**

La un moment dat, inginerul Cernat provocă o discuție.

— Nu înțeleg! Categoric nu înțeleg! Apropierea lui Copernic de Pământ a fost în mod cert observată de pe Hepta. Eu sunt convins că și apelurile noastre au fost auzite, căci aparatul de emisie este în perfectă stare de funcționare. Atunci cum de n'au venit? De ce n'au venit?

— E de neînchipuit să nu se fi făcut totul pentru salvarea noastră, interveni și Dobre. Momentul apropierii maxime de Pământ a trecut doar de trei zile.

— Mai exact, de trei zile, 5 ore și 11 minute, preciză Scarlat. Și aceasta nu numai după calculele mele proprii, ci și după acelea efectuate înainte de decolarea noastră de pe Pământ și confirmate în tot timpul călătoriei de stația de pe Satelitul artificial.

— Oare la această distanță mai putem fi prinși din urmă de o rachetă? întrebă Precup cu vocea nesigură. Ce părere aveți, tovarășe Butaru?

Matei nu se hotărî să vorbească decât după o lungă pauză:

— Dragii mei, nu-mi vine ușor să vă împărtășesc părerea mea, dar cred că am datoria s'o fac. Situația e foarte, foarte gravă. Nu cred că mai putem fi ajunși. Tovarășe Scarlat, care e punctul dumitale de vedere?

— Același, răspunse acesta laconic.

In aparatul de recepție răsună un zbârnâit strident.

— Ce s'a întâmplat? se auziră în același timp mai multe voci.

— Din păcate, nimic deosebit, oftă Cernat. Andrei a amplificat la maximum și paraziții s'au intensificat.

Atmosfera din peșteră îi devenise inginerului dintr'odată de nesuportat. Se simțea strâmtorat de pereții aceștia groși și netezi de metal. Avea o nevoie fizică să iasă la suprafață, să privească depărtările nemărginite ale spațiului astral. Își puse costumul de protecție și porni spre camera ecluză.

După plecarea lui, Ana Grigoraș continuă să-i îmbărbăteze pe astronauți.

— Tovarăși! Vocea ei tinerească acoperea hârâitul aparatului. Sunt convinsă că vom fi salvați! Există un paradox: pe de o parte, e limpede că nu vom fi lăsați să

pierim, iar pe de altă parte, calculele arată că momentul cel mai favorabil pentru salvarea noastră a trecut de mult. Eu cred mai curând că am calculat greșit!

Paraziții se transformaseră acum într'un uruit continuu, iar glasurile abia se mai auzeau.

— Tovarășă Grigoraș, dă-mi voie să-ți spun că nu-ți dai seama ce vorbești! strigă Scarlat ca să se facă auzit. „Calculele noastre", cum spui dumneata, nu pot fi greșite. Dacă vrei, îți pot socoti cu precizie în ce punct al orbitei s'a aflat Copernic acum 200 de ani sau unde va fi peste 1 000 de ani. In astronomie nu avem de-a face cu aproximații, ca la evaluările geologice cu privire la durata erelor din trecutul îndepărtat al Pământului, ci cu socoteli de mare exactitate. De altfel, calculele de care te îndoiești nu sunt nici măcar „ale noastre". Așa cum am mai spus, ele au fost confirmate — până acum câteva luni, când s'a întrerupt legătura radiofonică — de toate institutele astronomice de pe Pământ.

Deodată se auziră zgomote de pași și ușa zbură în lături. In pragul ei se ivi trupul vânjos al inginerului Cernat. Cu mișcări repezi, își desfăcu globul străveziu.

Fața îi era răvășită și ochii lui albaștri străluceau.

— Tovarăși... o rachetă se apropie de noi. Am văzut-o cu ochiul liber... peste câteva clipe va ateriza.

Cuvintele sale avură efectul unei explozii. Astronauții săriră în picioare. Strigau, râdeau, se îmbrățișau ca ieșiți din minți.

— Suntem scăpați!

Repetau mereu aceste cuvinte.

Imbrăcară cu o iuțeală nemaivăzută costumele. Se îmbulzeau acum la poarta camerei-ecluză, ca niște copii care se grăbesc să iasă pe ușa clasei, în recreație.

Afară, pe suprafața asteroidului, era zi, o zi luminoasă, care contrasta ciudat cu cerul de păclă.

Racheta se desena argintie pe bolta întunecată, devenind din ce în ce mai mare.

O sorbeau din ochi și inimile le băteau cu putere în piept.

Trecură câteva minute, lungi ca veacurile. Corpul zvelt al navei astrale ajunse deasupra lui Copernic. Luminile albastre ale bateriilor de celule fotoelectrice se reflectau în învelișul ei metalic.

Incet, racheta, urmată de alte două nave radioghidate, se așeză pe suprafața colțuroasă a asteroidului.

Astronauții o înconjurară.

Ușa se deschise și pe scară apăru un om îmbrăcat într'un costum de protecție. Prin coiful transparent putură să-i vadă chipul. Era inginerul Arunian.

Câteva clipe mai târziu, în camera cea mare a adăpostului, astronauții strângeau în brațe pe salvatorii lor. Intrebările și răspunsurile curgeau de o parte și de alta. Toată lumea vorbea atât de tare, încât abia reușeau să prindă frânturi de fraze.

— Tovarășe Arunian, spuse Matei emoționat, cum de-ați reușit să ne ajungeți din urmă ?

Invățatul sovietic își începu povestirea.

— După ciocnirea cu cometa, am fost câteva luni foarte îmgrijorați. Apoi a venit primul vostru mesaj.

— Vasăzică l-ați recepționat ! îl întrerupse radiotelegrafistul.

— In cele mai bune condiții. Deși am întărit la maximum emisiunea, nu am reușit însă să vă facem s'o auziți. Eram cu atât mai mâhniți de acest lucru, cu cât voiam să vă comunicăm o veste deosebit de importantă...

— Lasă asta pentru mai târziu, tovarășe Arunian, spuse nerăbdător Dobre. Mai bine zi-ne cum se explică întârzierea aceasta de peste trei zile.

— Tocmai despre asta voiam să vă vorbesc. Intârzierea nu a fost a noastră, ci... a asteroidului. Abia peste o oră Copernic va atinge punctul de apropiere maximă de Pământ.

Surprins, Scarlat îl opri:

— Cum vine asta ? Nu mai înțeleg nimic. Oare am uitat tehnica celor mai elementare calcule ? Un asteroid care nu-și respectă durata de rotație în jurul Soarelui, aceeași de milioane de ani ? Ce spui, Matei ?

— Nici eu nu sunt lămurit. Pe figura tânărului astronom se citea o mare nedumerire: Lasă-l însă pe tovarășul Arunian să vorbească. Despre ce fel de întârziere este vorba ?

Invățatul reluă firul povestirii:

— Șocul colosal al ciocnirii voastre cu cometa a modificat ușor orbita și condițiile deplasării planetei pitice. De aceea, Copernic a ajuns în apropierea Pământului mai târziu decât era prevăzut inițial. Iată noua traiectorie a asteroidului.

Cu ajutorul magnetografului electronic, pe care îl scoase din buzunar, inginerul Arunian proiectă pe un ecran o hartă astrală. Călătorii se apropiară de ea și o cercetară uimiți.

— Cum de nu ne-am gândit imediat la această posibilitate ? exclamă Matei.

— Tocmai precizia calculelor efectuate de voi, și pe care toată lumea le confirmase, v'au indus în eroare, răspunse Arunian. Nu era ușor să vă închipuiți că un calcul atât de bine stabilit își va pierde valabilitatea. Iar aparatele voastre de precizie pentru determinarea poziției asteroidului erau distruse.

Scarlat își acoperi fața cu mâinile.

— Unde mi-a fost capul ? Aceasta este cea mai mare eroare științifică din viața mea !

Rămase imobil, cu privirile ațintite asupra schemei lui Arunian.

— Și acum, să vă povestesc ceva despre acțiunea de salvare, continuă învățatul sovietic. De îndată ce s'a aflat de apelurile voastre, centrul de construcție al rachetelor cosmice din U.R.S.S. ne-a pus la dispoziție aceste trei nave.

— De ce trei ? Una nu era oare suficientă ? se miră inginerul Cernat.

— Pentru planurile noastre, nicidecum ! Una dintre rachete va transporta spre Pământ pe tovarășii Butaru, Precup, Cernat, Ana Grigoraș, Sabina Turcu și Dincă. Iar celelalte două ne vor fi necesare nouă, celor care am venit de pe Hepta și tovarășilor Dobre și Scarlat... pentru cea de a doua călătorie pe asteroid, pe care o vom face împreună, în decursul unei perioade de încă un an.

51. *Destăinuirile bătrânului biolog*

— Cum ? Despre ce e vorba ?

Matei, năucit, își plimba privirea dela unul la altul. Dumneata, tovarășe Dobre, și dumneata, tovarășe profesor, ați luat vreo hotărîre ? Când asta ? Eu nu știu nimic !

De data aceasta, fu rândul inginerului Arunian să se mire :

— Nu înțeleg... am primit doar mesajul radiofonic, unde era vorba de doi membri ai expediției, care și-au exprimat dorința să rămână încă un an pe asteroid. Ni s'au cerut și instrumente, aparataj de cercetări, diferite materiale...

Andrei Precup holbă ochii și scutură de câteva ori capul, de parcă ar fi vrut să se trezească dintr'o halucinație.

— Cu neputință! Despre ce mesaj e vorba? N'am transmis nicio comunicare de acest fel!

Toate privirile se îndreptară spre Dobre și Scarlat.

Deodată, Arunian deschise gura ca pentru a spune ceva, dar se opri și prinse să zâmbească. Era singurul care începuse să priceapă.

Bătrânul biolog stătea cu privirea îndreptată spre podea și un simțământ de jenă îi urcase sângele în obraz. Scarlat căuta să ascundă ceea ce simțea, afișând o totală indiferență.

Privindu-l insistent pe Dobre, conducătorul expediției i se adresă direct:

— Cred că e cazul ca cei care-l pot indica pe autorul acestui mesaj misterios, s'o facă!

— E momentul să trec la mărturisiri complete în numele meu și al „complicelui" care mi-a stat alături, al tovarășului Scarlat. O recunosc deschis. Eu am transmis radiograma... Ascultă-mă, Matei! Bănuiesc că la început nu mă vei înțelege și, mai ales, că nu mă vei aproba. Dar hotărîrea e luată. Știi prea bine că o parte a materialului documentar cules cu atâta trudă s'a pierdut. Multe din plantele de pe Venus le-am aruncat cu propria mea mână, pentru a putea străbate cu „Pescărușul" bariera atmosferei. Cele aduse de pe planeta Marte au fost distruse în timpul ciocnirii cu cometa. S'a pierdut material geografic, geologic, fizic. Pe lângă aceasta, abia acum îmi dau seama câte am omis în cercetările noastre.

De aceea, m'am decis încă mai de mult să nu părăsesc asteroidul. Tovarășul Scarlat, mânat de interese științifice asemănătoare cu ale mele, s'a hotărît să mă însoțească. Gândește-te, Matei, că mai sunt atâtea lucruri care trebue să-și găsească o explicație! Vreau să rămân să le lămuresc. Tu trebue să te întorci, să transmiți materialul cules, să iei parte la întâlnirile care vor avea loc

pentru dezbaterea și interpretarea descoperirilor noastre. Eu îți voi da, pe lângă semințe și preparate, lucrările pe care le-am imprimat în ultimul timp.

— Aha! Vasăzică ăsta era secretul nesfârșitelor benzi magnetonice pe care le înregistrai, remarcă tânărul astronom.

— Dar să știi, continuă biologul, că marea mea lucrare, opera vieții mele, o să fie gata abia la capătul celei de a doua călătorii. Va fi un studiu amplu despre „Adaptabilitatea cosmică a formelor de viață", care ne va ajuta să înțelegem multe lucruri, nu numai cu privire la vietățile de pe alte planete, ci și în legătură cu cele de pe Pământ. Da, Matei, nu pot părăsi încă asteroidul! Mesajul către Hepta l-am trimis în ascuns, fiindcă nu prea ar fi fost potrivit să provoc o discuție despre o nouă călătorie într'un moment în care nu eram siguri de soarta celei dintâi, de viețile noastre.

In timp ce bătrânul învățat vorbea, chipul lui Butaru se însenina treptat. Apăru chiar un zâmbet ușor în colțul buzelor sale.

— Acum înțeleg, într'adevăr, totul! Deși nu ați găsit de cuviință să-mi comunicați hotărîrea voastră, nu pot decât să aprob această idee, demnă de adevărați oameni de știință. Trebue chiar să recunosc că vă invidiez în multe privințe.

— De necrezut, se auzi dintr'un colț al încăperii vocea de bas a laborantului Dinică. Tocmai profesorul Scarlat să vrea să rămână pe Copernic. Imi amintesc că la prima aterizare...

Dobre îl întrerupse cu vehemență:

— Tovarășul Scarlat a știut ce a făcut când s'a hotărît să rămână cu mine, aci. Un om nu are oare voie să-și schimbe părerile în decursul unei călătorii care a adus atâtea lucruri noi, ca a noastră?

Scarlat făcu un pas înainte și privi liniștit spre grupul tovarășilor săi:

— Vă mirați de hotărîrea mea? Nu aveți niciun motiv. Tocmai fiindcă mi-am dat acum pe deplin seama de uriașa valoare a expediției noastre interplanetare, nu vreau s'o închei înainte de a lămuri problemele pe care am început să le cercetez.

Aurelian Dobre se apropie de Scarlat şi îi puse cu un gest afectuos mâna pe umăr :

— Iată un om cu care mă voi înţelege de-acum înainte de minune, spre folosul ştiinţei.

*

Cernat conducea racheta. Printr'un ochian, Matei reuşi să zărească cosmodromul, unde se agitau sute de mii de oameni. Îi aşteptau pe astronauţi, pentru a le face o primire triumfală.

— Peste trei minute aterizăm pe Pământ, anunţă inginerul.

In aparatul de radiorecepţie se auzi dintr'odată vocea veselă a profesorului Dobre, de pe asteroid.

— Felicitări, Matei ! Tocmai am aflat că ai fost ales preşedinte al Institutului de Astronautică dela Cluj, creat în ultimele luni. Cu toţii ştim că meriţi această cinste şi ne bucurăm împreună cu tine.

— Aceasta este cu adevărat o veste bună, răspunse Matei, şi îmi pare bine că prietenii din minunata noastră călătorie interplanetară sunt primii dela care o aflu. Este un succes al nostru, al tuturor... Spune-mi, voi cum vă simţiţi?

— Bine, foarte bine ! Ard de nerăbdare să vizitez iar planetele Venus şi Marte. Îţi aminteşti, Matei, de cuvintele profetice ale marelui Ţiolcovschi ? „Omenirea nu va rămâne pe Pământ, ci, în goana ei după lumină şi spaţiu, va trece întâi cu timiditate dincolo de limitele atmosferei, iar apoi va cuceri pentru sine întreg spaţiul din jurul Soarelui... Ca baze interplanetare vor servi asteroizii, care rătăcesc prin sistemul nostru solar".

Ce viziune înaripată, plină de adevărul previziunii ştiinţifice ! De-acum înainte vom lua în călătoriile noastre şi pe poeţi, ca să cânte splendoarea spaţiului cosmic şi să înalţe ode vieţii care pulsează cu putere şi în alte lumi decît aceea a Pământului. Compozitorii vor crea simfonii şi cantate inspirate din măreţia Soarelui, din seninătatea atmosferei marţiene şi din agitaţia perpetuă a lumii jupiteriene. Cât despre pictori, ce teme minunate vor avea ei pentru a crea opere nemuritoare !

Şi acum, să te las, căci în curând aterizaţi. Vom comunica mereu cu voi, prin intermediul staţiei de urmărire de pe Hepta.

— Drum bun, tovarăşi ! Vă urăm succes deplin în călătoria voastră, spuse Matei cu căldură. Sunt convins că veţi duce mai departe cuceririle noastre comune !

Astronomul închise aparatul de radio.

Racheta străbătu, asemenea unui fulger, un nor cenuşiu. In aparatul de radio se auzeau acum cântecele închinate marii victorii a astronauţilor, transmise de toate staţiile de radio de pe Pământ.

CUPRINSUL

		Pag
Cap.	*I.* Un proiect îndrăzneț	5
Cap.	*II.* Pregătirile	21
Cap.	*III.* Cea de-a doua Lună a Pământului .	40
Cap.	*IV.* Planeta pitică	55
Cap.	*V.* Tainele planetei Venus	101
Cap.	*VI.* In jurul Soarelui	152
Cap.	*VII.* Planeta Marte	174
Cap.	*VIII.* Pitici, giganți, aștri cu coadă . . .	236
Cap.	*IX.* O călătorie care continuă, deși a luat sfârșit	269

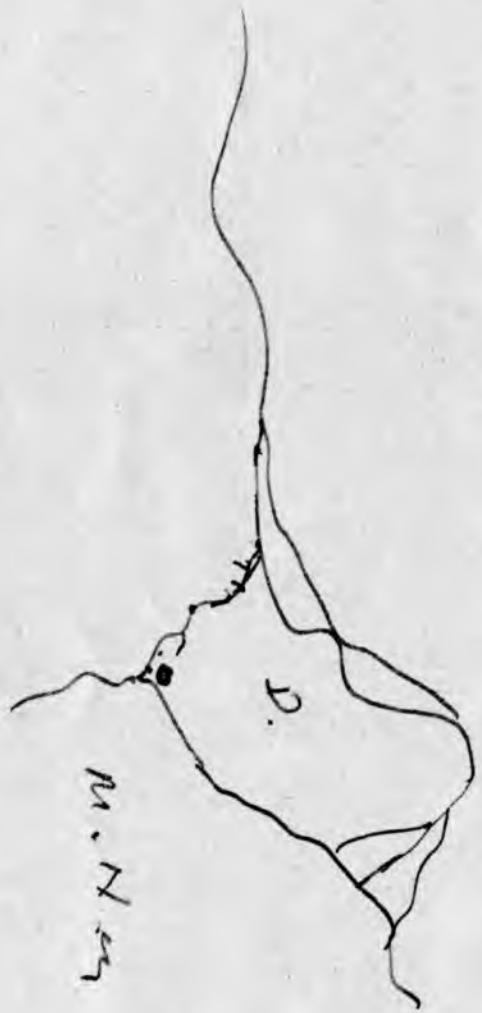

Dragi cititori,

Vă rugăm să ne scrieţi impresiile voastre despre această carte şi cum v'a ajutat ea la îmbogăţirea cunoştinţelor.

Deasemeni v'am ruga să ne scrieţi ce alte cărţi doriţi să mai editäm.

Adresa noastră este: *Editura Tineretului,* Str. Nikos Beloiannis Nr. 25, Raionul I. V. Stalin, Bucureşti.

Nr. 1677
Redactor de carte : M. Dumitriu
Tehnoredactor : S. Malcaș
Corector : V. Tunschi

Dat la cules 4.IX.54. Bun de tipar 1.XI.54. Tiraj 10.080 broșate + 5.020 cartonate. Hîrtie ediţiuni tip B. de 60 gr. m.p. ex. broșate, s. velină de 65 gr. m.p. pt. ex. cartonate. Coli de tipar 18. Coli de editură 16,37. Fl. 135×210. Com. editurii 1138. Ediţia I. Preţul per exemplar 5,75 broșat, 8,90 cartonat. A. 02591. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare (8 R.)

Tiparul executat sub com. nr. 683 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", București—R.P.R.